דבר

דבר ששי
דבר השבוע
דבר אחר
משא

דבר יום שישי ה' בשבט תשנ"ה 6.1.95 גליון 21448

56 עמודים. המחיר 3.70 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 3.00 ש"ח

ההתמודדות בין בות לנקם במרכז העבודה במסלקה לחשבונות אחרים
אמיר נוימן
(עמ' 14)

ספרי הלימוד יוצרים דמות של ערבי דמוני, שהוא תמצית הרוע.
יעל פישביין
(עמ' 17)

דבר אחר

צה"ל: "אני מעשיר אחרי אהוד ברק חזק"

זהו ברק מתחכם, עתידי, נחוש, מצוייד, מוכן למשימות שנכונו לו בעתיד, קטן ואיכותי.

מבוכה בעבודה; רבין: הסיעה תצטרך לקבל הכרעות קשות

רה"מ הגדיר את הידיעה ב"טיים" "כוזבת". בלשכתו שקלו לתבוע את השבועון; רבין זועם על המהלך של דיין ואדרי: לא היתה עוד שערורייה כזאת

מאת אמיר נוימן

ראש הממשלה ויו"ר העבודה יצחק רבין אומר, כי בשבוע הבא יהיה על סיעת העבודה בכנסת לקבל הכרעות קשות. הוא הביע זעם רב על המהלך שעשו חברי הכנסת אלי דיין ורפי אדרי בעניין יום לימודים ארוך, תוך כדי פריקת עול המשמעת הסיעתית, אם כי לא נקב בשמותיהם.

בישיבת לשכת העבודה אתמול אחר הצהריים התייחס רבין בחריפות לאירועי השבוע שעבר: "מה שהתרחש בסיעה פגע בנו יותר מכל דבר אחר. להפוך את החינוך, שהיה ההישג הגדול ביותר שלנו, לאפסי? לא היתה שערורייה גדולה מזו". לדבריו, "הסיעה תקבל בנושא זה הכרעות קשות, ואם יהיה צורך נביא זאת למרכז. גוף מפלגתי אינו יכול להתקיים בלי קבלת העיקרון שהכרעות הרוב מחייבת.

"יש להמשיך בפריימריס תוך בקרה על חברים שלא יפרקו עול. אני מקווה שהוועידה תקבע גם בתחום זה כללים ברורים".

דברים אלה של רבין באו על רקע הפרסום בשבועון "טיים" על סקר דעת־קהל שהזמין ראש הממשלה, ושתוצאותיו חמורות ביותר מבחינת מפלגת העבודה: 27 מנדטים לעבודה, ו־47 לליכוד. רבין הכחיש אתמול את דבר קיומו של סקר כזה.

נמסר, כי בלשכת רה"מ שקלו לתבוע את השבועון. בידיעה שהתפרסמה בגליון "טיים" נאמר, כי נערך מדגם מיוחד בן 10,000 איש. בישיבה אמר רבין, כי מדובר בידיעה כוזבת וכי לא היה סקר כזה. מזכ"ל העבודה נסים זווילי אמר: "ברצוני להבהיר, כי מפלגת העבודה לא קיימה בשבועות האחרונים סקר, ובוודאי לא כזה שתוצאותיו התפרסמו בארה"ב. סקר כזה לא היה ולא נברא. אין לנו מושג מי העביר זאת לעתון. משונה שעתון מכובד כ'טיים' לא פנה אלי או אל ראש הממשלה וביקש אישור".

הדיון המיוחד של סיעת העבודה בכנסת, שהיה אמור להתכנס אמש בבית מפלגת העבודה בתל־אביב, נדחה ליום שני בצהריים, ויכונס בלשכת רה"מ בירושלים. הדיון, שאמור לעסוק במצבה של הסיעה ובאירועים הקשים בסיעת העבודה על רקע ההצבעות על חוק ההסדרים והתקציב, נדחה לראשונה ביום שני, כשרבין ביקש בישיבתה השבועית של הסיעה שלא לעסוק כלל בנושאים אלה, כדי להניח לאווירה להצטנן. שלשום הודיעה לשכת רה"מ למזכירות סיעת העבודה, כי רבין מבקש לדחות שוב את הישיבה, ואתמול נמסרה הודעה כי הישיבה תכונס ביום שני בלשכת ראש הממשלה בירושלים.

בדיון זה, אמר אתמול רבין, יתקבלו הכרעות קשות. בעבודה מעריכים, כי מדובר בהכרעות הקשורות להסתייגותו של יו"ר הסיעה אלי דיין לחוק ההסדרים בדבר יום לימודים ארוך. דיין מתעקש עדיין שלא להסיר את ההסתייגות, ואתמול נפגש לדיון על כך עם שר האוצר אברהם שוחט. השיחה ביניהם, שנמשכה יותר משעה, התנהלה באווירה טובה, אמרו שניהם, אם כי לא הצליחו למצוא שום פשרה שתאפשר לדיין להסיר את ההסתייגות.

בימים האחרונים נוצרה קבוצה של חברי

(המשך בעמוד 2)

מינה צמח: ליכוד 42; עבודה 36; רשימה של רמון – כ־20 מנדטים

חנוך סמית: יתרון קל לליכוד; שניהם מבטלים תוצאות סקר "טיים"

מאת כתב "דבר"

לו היו נערכות היום בחירות לכנסת היה הליכוד זוכה ב־42 מנדטים (לעומת 32 בכנסת ה־13) והעבודה ב־36 (לעומת 44). אלו תוצאות סקר טלפוני שכלל 504 מרואיינים שערכה ד"ר מינה צמח השבוע. על־פי סקר בהיקף דומה שערך הסטטיסטיקן חנוך סמית' לפני כשבוע יש יתרון קל מאוד לליכוד.

שני הסוקרים התייחסו אתמול בביטול לתוצאות הסקר, שבביטול כלל 3,000 (10,000 לפי הפרסום המקורי) מרואיינים, שפרסם ה"טיים" שלשום ולפיו לו נערכו היום בחירות היתה העבודה יורדת ל־27 מנדטים והליכוד עולה ל־47. "הסקר מוגזם מאוד. אין פער כזה. זה בלתי אפשרי," אומר חנוך סמית'. ד"ר צמח אמרה אתמול כי היא אינה מאמינה שקיים סקר כזה.

לפי חנוך סמית' ישנה ירידה בתמיכה בעבודה, בעיקר משום שרבים מתומכי העבודה אומרים כי עדיין לא החליטו (ביטוי לכעס) ומעט בגלל מעבר לליכוד. את העלייה בתמיכה בליכוד מסביר סמית' במעבר קולות מהימין ומהחרדים ותמיכה רבה בקרב הבוחרים הצעירים.

לפי סקר שערכה ד"ר צמח בשבוע שעבר ישנו פער משמעותי גם ברמה האישית כאשר בודקים את יצחק רבין מול בנימין נתניהו. לפי סקר זה מוביל נתניהו ב־7־8 אחוזים.

צמח רואה את תחילת הירידה של העבודה באוגוסט, כאשר הוכרז על מס הבורסה ובתחושה הכללית שפוגעים בכיסו של האזרח. מסקר תחזית ל־1995 עולה כי בציבור ישנה פסימיות לגבי מצב האינפלציה, הבטחון האישי, אופטימיות נרשמת בנושא האבטלה. אף כי 55 אחוז מאמינים כי תהליך השלום יתקדם, רק 39 אחוז מהנסקרים מאמינים כי "נרגיש יותר שלום" ובכך מוסבר הניתוק הנמוך לו זוכה הממשלה ברמת הקהל בתוצאה מתהליכי השלום שלה.

מסקר נוסף שערכה צמח לפני כשבועיים עולה כי לו היה רמון הקים רשימה עצמאית לכנסת היא היתה זוכה ב־15־20 מנדטים. כאשר מוסיפים לרשימה אישים נוספים (רוני מילוא, מאיר שטרית) היא זוכה בתמיכה נוספת של 4־5 מנדטים.

ראש הממשלה יצחק רבין, השר עוזי ברעם והמזכ"ל העבודה נסים זווילי בישיבה השבועית של המפלגה בתל אביב (צילום: גדעון מרקוביץ, י.ס.פ.א)

פירושו של דבר

נסדק ציפוי "הטפלון" של רבין

מאת אמיר נוימן

ביום רביעי, לפני עשרה ימים, התרוצצה בכנסת שמועה בדבר קיומו של סקר חדש המנבא מפולת קשה למפלגת העבודה – 27 מנדטים בלבד. אחד מחברי הכנסת סיפר לאחד העוזרים הפרלמנטריים, שסיפר על כך לעיתונאים.

ממצאי הסקר, אמר אותו חבר כנסת, ישודרו הערב ב"שיחת ועידה" של נסים משעל. במהדורה ההיא התארח המזכ"ל היוצא אהוד ברק. לקראת סוף התוכנית מסר משעל על ממצאי סקר של מכון "דחף" – ברק מול נתניהו. לא מפלגת העבודה ולא 27 מנדטים.

יכול להיות שהידיעה של "טיים" היא ברווז עיתונאי. מכוני המחקר והסוקרים הישראלים טענו אתמול, כי לא היו דברים מעולם. חזקה עליהם שהם יודעים, בייחוד כשמדובר בסקר בעל מדגם כה רחב, שעליו מדברת הידיעה. אבל גם אם לא היה אלא משל היה – אין עשן בלי אש, ומפלגת העבודה מייצרת בימים אלה עשן בכמויות מסחריות.

(המשך בעמוד 2)

פקידים ישראלים בכירים לניו־יורק טיימס:

אם איראן לא תפסיק את תוכניתה הגרעינית תשקול ישראל הפצצת הכורים

שר ההגנה האמריקאי: איראן קרובה לפצצה גרעינית מהר מכפי שסברנו

מאת דרורה פרל, וושינגטון

התוכנית הגרעינית האיראנית אינטנסיבית כל כך שאם לא תפסיק אותה איראן, תאלץ ישראל לשקול הפצצת הכורים הגרעיניים האיראנים כפי שהפציצו מטוסים ישראלים את הכורים של עיראק ב־1981 – הניו־יורק טיימס ציטט אתמול פקידים ישראלים בכירים שאמרו דברים אלה בעילום שם. כתבה הזובה המתבססת על הערכותיהם של מומחים ישראלים ואמריקאים מזהירה שאיראן עלולה לייצר פצצה גרעינית תוך חמש שנים, או אפילו פחות.

"אם האיראנים ימשיכו במאמץ האינטנסיבי להשיג כל דבר הדרוש להם, עשויים להיות בידיהם כל המרכיבים תוך שנתיים. אחר כך תהיה זו רק שאלה של טכנולוגיה ומחקר. אם תוכניתה של איראן לא תופסק על ידי כוח זר, יהיה בידיה המתקן (הגרעיני) תוך חמש שנים בערך", העריך אחד המומחים.

"כאשר אנו בוחנים את העתיד ושואלים את עצמנו מהי הבעיה הגדולה ביותר שנעמוד מולה בעשור הבא, הפצצה הגרעינית של איראן היא בראש הרשימה" – הגדיר אחד הפקידים הישראלים את גודל האיום שרואה ישראל בהתחמשות הגרעינית של איראן.

בידיעה נמסר כי איראן ויתרה על

(המשך בעמוד 2)

סדאם חוסיין:

"מי יירה הטיל ה־40 על ישראל?"

ניקוסיה (ע"א.פ.ב.) – נשיא עיראק סדאם חוסיין קרא אתמול למדינות ערב ללכת בעקבותיו ולחדש את התקפות הטילים על ישראל.

"זו זכותה של האומה הערבית לשאול: מי יירה את הטיל ה־40", אמר סדאם בקבלת פנים שנערכה לפיקוד הצבא העיראקי לרגל יום השנה ה־74 לייסוד הצבא. דבריו צוטטו על ידי סוכנות הידיעות הרשמית "אינא" שנקלטו בניקוסיה.

סדאם ציין שלכום את חשיבותה של עיראק עבור הערבים והוסיף, כי חיוני להבטיח את בטחונה נוכח האיום של איראן וישראל.

הרשות הפלסטינית שחררה שני עבריינים מב"ש שבאו לעזה לגבות כספים

מאת אמיר רוזנבליט

המשטרה הפלסטינית העבירה אמש לידי משטרת מרחב 'שמשון' שני ישראלים, תושבי באר שבע, המוכרים היטב למשטרה. השניים הגיעו לתחום האוטונומיה בשעות הבוקר ונתפסו על ידי השוטרים הפלסטינים בביתו של תושב עזתי.

אתמול בשעת הבוקר, הגיעה הודעה אנונימית לסוכנות הידיעות הצרפתית, על פיה אנשי החמאס בעזה חטפו שני חיילים. בחקירה התברר ששני תושבי באר שבע המוכרים למשטרה חדרו בבוקר לתחום האוטונומיה. ככל הנראה רק בהתערבותו של יאסר ערפאת הוחלט להחזיר את שני הצעירים לידי משטרת ישראל. השניים נעצרו לאחר המגרתם ובחקירה הראשונית סיפרו כי הם נכנסו לאוטונומיה כדי לגבות כספים עבור עיסקה שעשו לא מכבר.

נמשך גל האלימות כלפי נשים

עולה חדשה מקריית גת ניסתה להתאבד לאחר שהוכתה בידי בעלה

מאת רוני ברזילי

עולה חדשה מחבר העמים תושבת קרית גת ניסתה אתמול לדקור עצמה בסכין מטבח מייד לאחר שהוכתה קשה על ידי בעלה. מחקירה ראשונית של משטרת קרית גת עולה כי העולה, בת 20, הינה אשה מוכה שמאסה בחייה עקב אלימות בעלה, בן 24. האשה, אם לתינוקת בת שנה, אושפזה בבית החולים 'ברזילי' במצב בינוני אך יציב בעוד שבעלה נעצר להמשך חקירתו. במשטרה בודקים חשד ואפשרות שהבעל הוא זה שביצע את הדקירה ולא האשה.

מחקירת הפרשה עולה כי שלשום בשעות הלילה הגיעה הצעירה, שעלתה לארץ עם בעלה לפני כשנתיים מחבר העמים, לתחנת מד"א בקרית גת כשהיא פצועה בבטנה. אנשי מד"א הגישו לצעירה טפול רפואי ועקב מצבה פינו אותה הישר לבית החולים 'ברזילי' באשקלון שם אובחן פצע דקירה בבטנה שנגרם ככל הנראה ממכשיר חד. רופאי בית החולים דיווחו מייד למשטרת קרית גת על הגעתה של הפצועה וזו פתחה בחקירה מקיפה. מפקד משטרת קרית גת, רב־פקד דוד כהן, מסר ל"דבר" כי בעדותה של הצעירה נחשפה מסכת של התעללות קשה מצד בעלה שנהג להכותה בכל עת שנוצר ויכוח בין השניים. העולה גוללה בפני חוקריה את השתלשלות האירוע שבסופו החליטה לטענתה, לשים קץ לחייה, מאחר ומאסה בחיים בצל האלימות.

הצעירה סיפרה כי במהלך אותו יום פרץ ויכוח קולני בינה לבעלה על רקע טיפול בכתם התינוקת. לדבריה, במהלך הויכוח תקף אותה בעלה באגרופים בפנים, הפילה על הרצפה וגרם לה לחבלות. בסערת רגשות פנתה הצעירה למטבח, נטלה סכין ופגעה בעצמה במטרה לשים קץ לסבלה. רפ"ק כהן ציין כי מעדותה של האשה עולה כי במשך כשנתיים נהג הבעל להכות את אשתו בכל עת שפרץ ויכוח ביניהם. לדבריו בודקים חוקרי המשטרה אפשרות וחשד כי הבעל הוא זה שדקר את האשה וכי עדותה של המתלוננת נמסרה מחשש שבעלה יפגע בה בשנית. יחד עם זאת הדגיש כהן כי העולה מתעקשת ועומדת על עדותה שהיא זו שדקרה את עצמה. עוד עולה מהחקירה כי למשטרה ולאגף הרווחה בקרית גת לא היה ידוע על מצוקתה של האשה שלמעשה היתה זו הפעם הראשונה שדיווחה למשטרה על אלימות בעלה. החשוד בתקיפת אשתו הודה בפני חוקריו כי הכה אותה בשעת כעס אולם הכחיש בצורה נמרצת את החשד כי הוא זה שדקר את אשתו. במשטרת קרית גת מתייחסים לפרשה בחומרה רבה ויש בכוונת החוקרים לבקש את המשך מעצרו של החשוד בבית המשפט ולהגיש נגדו כתב אישום בהליך מזורז. בתם התינוקת של בני הזוג הועברה לטפול בני משפחתם בעוד שאגף הרווחה בעיריית קרית גת החל לטפל במשפחה. יש לציין כי בשישה החודשים האחרונים הגיעו לעיריית קרית גת לאגף הרווחה ארבעים ואחד מקרים ותלונות של אלימות נגד נשים בעיר ובמושבים הסמוכים לעיר.

אורי שרון מוסר – "בעלי לשעבר נהג באלימות במשך חמש שנים. חטפתי ממנו מכות בעבר, עד לגירושין לפני שנה. לא הגשתי תלונה במשטרה מפחד ומבושה, וכדי שלא יעשה בושות ויטריד אותי בעבודה. פעם הוא שבר לי את השיניים והן נתקעו בכיס המרה. כרגע אני עם שיניים תותבות".

אלו דבריה של תושבת טירת הכרמל, בבקשה כשופט שלום בחיפה כי יוציא צו הרחקה נגד בעלה בן 29. הוסיפה האשה: "הוא מאיים שיהפוך אותי לנכה, מקלל כל אדם שמגיע אלי או מדבר אתי בטלפון. הוא משתמש בבית בסמים. בני הגדול מגיע מבית הספר ורואה חברים נרקומנים. בעלי גונב לי כסף ומקלל ליד ילדי הקטנים. שלשום הוא איים עלי בסכינים ליד הילדים".

השופט עמירב רגד נענה לבקשת האשה והרחיק את הבעל מביתו עד 2 במארס. הוא התיר לו להתקרב לבית עד למרחק של 150 מטרים בלבד, וציווה עליו שלא יטריד את גרושתו ואת ילדיו.

היה זה ב־3 בינואר. לא חלפו יומיים והבעל הובא בפני השופט רגד, הפעם כחשוד בהפרת צו הרחקה. לדברי נציג המשטרה, רס"ר יאיר קמחי, חזר הבעל לבית גרושתו, העליב אותה והזהר על ידי המשטרה שלא יעז להתקרב לבית, ואף הוצג בפניו צו ההרחקה. אלא שהבעל, הוסיף וטען נציג המשטרה, חזר על מעשיו ובכך הוא הפר צו של בית משפט. "קיימת סכנה ממשית לשלום גרושתו וילדיו, ואם

(המשך בעמוד 2)

חידוש: ביער בן שמן יוקם פאב

מאת דורון שורש ומיכל גרייבסקי

פאב ביער חורשים, פארק קופים ביער בן שמן, חוות סוסים בגבעת החורבים, כפריית ביער בית שמש ומרכז הדרכה לנוער במצפה הראל – אלה כמה מהפרוייקטים התיירותיים המתוכננים לקום ביערות קרן קיימת לישראל.

מנכ"ל קק"ל, יצחק אלישיב, מסר על כך עם אישור תקציב קק"ל ל־1995 – של כ־600 מיליון ש"ח. פרויקטים אלו מתוכננים במסגרת מדיניות חדשה של קק"ל, לפיה יוקצו חמישה אחוזים מיערותיה ליוזמות תיירותיות. כל פרויקט מסוג זה יידרש לאישור של משרד התיירות.

היזמים, המבקשים להקים פרויקטים כאלה, יתחייבו להפוך את היער למוקד משיכה לתיירים ולישראלים: ולמקור תעסוקה, תוך הבטחת שלמות היער ואיכות הסביבה.

כמו כן תבשיר הקרן הקיימת אמפיתיאטרון ענק בדרום ירושלים, שיהיה מסוגל לקלוט כ־30 אלף איש.

המלך חוסיין מינה את יועצו הבכיר בן שאכר לראש ממשלה

רבת עמון (א.ס.) – המלך חוסיין קיבל אתמול את התפטרותו של ראש הממשלה עבד אי־סלאם אל־מג'אלי, שבמהלך כהונתו נחתם הסכם השלום עם ישראל.

במכתב שהוקרא בטלוויזיה הממלכתית, ביקש חוסיין בממשלתו של מג'אלי להשאר בתפקיד עד שתכונן ממשלה חדשה.

לגרות שחוסיין לא נקב בשמו של מחליף, נמסר בשידור טלוויזיה כי המלך ימנה את דודנו וידידו מזה שנים, זייד בן שאכר כראש הממשלה החדש.

מקורות ממשלתיים מסרו כי ממשלה חדשה לא תורכב עד לאחר שביקורו בן שבעת הימים של ראש ממשלת יוון, אנדריאס פאפנדראו, יסתיים. הביקור מתחיל היום.

פירושו של דבר / דן אבידן

בן שאכר – גורם מאחד ומרגיע

המלך חוסיין קיבל אתמול את התפטרות ראש הממשלה עבד אי־סלאם אל־מג'אלי והטיל על ראש לשכתו וידידו הקרוב זייד בן שאכר להרכיב ממשלה חדשה בירדן.

מינויו של זייד בן שאכר לראש ממשלה מקפל בתוכו כמה משמעויות. קודם כל, הוא אדם בעל רקע בטחוני מובהק שהיה שנים ארוכות מפקד צבא ירדן, ובשנת 1970 כמפקד הדיוויזיה קידרון 3, שהלמה בפלסטינים במהלך אירועי "ספטמבר השחור".

בבחינה זו באותת חוסיין לתושבי ירדן ובעיקר לפלסטינים, כי בכוונתו לדכא ביד קשה כל אופוזיציה להסכם השלום עם ישראל, שהופעל כהוך למסגרת ההוק. הביהוד היהודי שבו נתונה כיום ירדן בעולם הערבי עלול לפתות קבוצות קיצוניות בירדן לערער את היציבות הפנימית בשיתוף פעולה עם מדינה כמו סוריה, וגם כדי למנוע התרגשות מסוג זה כוב שיעמוד אדם כזייד בן שאכר בראשות הממשלה.

מצד שני, זייד בן שאכר כיהן כראש ממשלה ב־1989 והוא זה שהחזיר את ירדן לנורמליזציה אחרי ההתמוטטות שחוללו הבדואים באותה שנה עקב התייקרות מוצרי המזון.

בתור ראש ממשלה אז, הוא סלל את הדרך לעריכת הבחירות הראשונות לפרלמנט בגוש המזרחית כלומר, הוא אישיות המקובלת על הפרלמנט ועל חוגים רחבים בציבור, בניגוד לראש הממשלה המתפטר מג'אלי, שיחסיו עם הפרלמנט היו בצורעדים להלוטין. בתור איש המקובל בציבור יכול בן שאכר להיות גורם מאחד ומרגיע.

באשר למג'אלי, הוא סיים את תפקידו כשהוא סומן כראש ממשלה כדי לנצח על המשא ומתן עם ישראל למען השגת הסכם השלום, שנחתם באוקטובר אשתקד. בכך הוא מיצה את תפקידו ולמלך חוסיין אין כרגע צורך בו.

בירדן נוהגים להחליף ראשי ממשלות לעיתים תכופות. הם ממונים על פי צרכי המלך וסופגים גם את הביקורת הציבורית בנקמתו.

במספר המועמדים לכהן בתפקיד ראש הממשלה הוא מועט, כי מדובר במדינה קטנה ובצמרת מצומצמת. היחיד שיכול היה להיות אלטרנטיבה לזייד בן שאכר בראש ממשלה חדש, הוא זייד אל־ריפאעי, המקורב לסוריה. העובדה שהוא לא מונה לראש ממשלה סלכדות, שבהגע המחלוקות בין ירדן לסוריה אינן ניתנות לגישור.

עתון דבר ממשיך להופיע

החלה הרשמת מנויים לשנת — 1995

בימים הקרובים תשלח לביתך הודעה לחדוש דמי המנוי.
בגלל האיחור במשלוח דמי המנוי ימשיכו מנויי "דבר" לקבל את העתון כפי שקיבלו עד כה.

בכבוד רב
אגף השיווק
הנהלת עתון דבר

רבין מתכוון לבקר במדינות המפרץ – במסגרת מדיניות שיפור היחסים

מאת מוחמד חליליה

ראש הממשלה יצחק רבין מתכוון לבקר בארצות המפרץ הערבי, במסגרת מדיניות הממשלה לשפר את יחסיה עם מדינות ערב ובמיוחד עם מרוקו, תוניסיה וארצות המפרץ. רבין גילה זאת במהלך ביקור שערך אתמול בנצרת כדי לברך את העדות הנוצריות לחג המולד וראש השנה האזרחית.

רה"מ שיבח את מדינות המפרץ שביטלו את החרם הכלכלי השני והשלישי על ישראל, ואמר כי "ביקורי במסקט, בירת עומאן, לא היה הביקור האחרון במדינות המפרץ הערבי; יהיו עוד ביקורים". בהתייחסו לתהליך השלום אמר רבין, שלמרות כל הקשיים ונסיונות מתנגדי השלום משני הצדדים, ישראל תמשיך בתהליך. "השנה החדשה תהיה עדה להתפתחויות בתהליכי השלום ואנחנו נחתום את השלום עם מצרים ונבסס את השלום עם הפלסטינים ובין ירדן וישראל יהיה שלום חם ושיתוף פעולה הדדי", אמר רה"מ. הוא הביע תקווה, שבמהלך השנה יהיו לישראל יחסים דיפלומטיים עם מרוקו, תוניסיה ומדינות המפרץ הערבי.

בהתייחסו למו"מ עם סוריה, אמר רבין כי העובדה ששני הרמטכ"לים, הישראלי והסורי, נפגשו – זהו צעד חשוב מאוד לקראת הבנה ושלום בין שתי המדינות. בעניין בעיית האפליה של ערביי ישראל, אמר רה"מ כי "הממשלה הנוכחית תבטיח את השוויון לאזרחיה הערביים ותביא לשינוי לטובה בנושא זה.

מופז: חיילים חוששים מהשוטרים הפלסטינים אך יש להגביר השיתוף

מאת און לוי

"יש חשש בקרב חיילי צה"ל המשתתפים בסיורים המשותפים מפעולה עויינת של השוטרים הפלסטינים", מאשר אלוף פיקוד הדרום, שאול מופז. לדבריו, חשש זה הוא טבעי לאור האירועים ואין להסתיר זאת, אך "אי ביצוע של הסיורים המשותפים תוביל למשבר יותר גדול ולחוסר שיתוף פעולה בין הצדדים".

האלוף ציין כי הסיורים שלשום ואתמול פעלו כסדרם וכך צפוי גם בימים הקרובים. "החיילים מתחים לנקוט צעדי כוננות ומיגון, וזאת בידיעה שפעולות מהסוג שקרה ביום שני יכולות לקרות בעתיד".

מופז גילה כי המשטרה הפלסטינית החליפה את השוטרים הפלסטינים המוצבים באזור מחסום ארז. לדבריו, בימים הקרובים יעשו צה"ל והמשטרה הפלסטינית פעולות להגברת האמון בין הצדדים. ייערכו מפגשים של חיילים ומפקדים בנקודות התיאום העיקריות, בעיקר ברמת השטח. האלוף הוסיף כי המשטרה הפלסטינית צריכה לבדוק טוב יותר את האנשים שהיא מציבה בנקודות התיאום. "באותם מוקדים שבהם נקיים נוכחות יוצבו קצינים בדרגות יותר בכירות כדי שתהיה התערבות מיידית בכל מקרה של מתיחות". מופז הוסיף כי הוקם קו טלפון משני צדי מחסום ארז בין הצד הישראלי לצד הפלסטיני, ו"זה יהיה הקו לייו למקרים של חששות וספקות שיתעוררו".

האלוף מופז ציין עוד כי למרות כל הצעדים הננקטים בשטח, "אין כל ערובה שלא יקרו מקרים כאלה בעתיד. אי אפשר להבטיח ששוטר פלסטיני לא יקח נשק וירה לעבר חיילי צה"ל. האחריות לכך היא בראש ובראשונה על המשטרה הפלסטינית".

נסדק ציפוי "הטפלון"

(המשך מעמוד 1)

עד לא מכבר ידעו במפלגת העבודה, שגם אם המפלגה עצמה תרד בסקרים, היא יכולה לבטוח ברבין, מר "טפלון", שהכשלונות החליקו ממנו והלאה. בתקופה האחרונה השתנה מצב העניינים, וראש הממשלה החל להציג בציבור פנים אחרות, פני אדם המתקשה להחליט. כך בתהליך המדיני וכך בפרשת מס הבורסה. פרשת אפרת היא הדוגמה האחרונה. ציפוי הטפלון החל להיסדק.

בנצרך לקבל החלטות קשות, אי"ד הבטיח אתמול ראש הממשלה די"ר מפלגת העבודה – דמוקרטיה איננה אנרכיה – כשהוא מכוון לאובדן המשמעת הסיעתית והמפלגתית. המשמעת הזאת הלכה לאיבוד מזמן, אולי בפרשת רמון, המוסיפה להדהד במסדרונות מפלגת העבודה עד עצם היום הזה.

אפשר שרבין מתכוון לכפות על יו"ר סיעתו אלי דיין, להתיישר ולהסיר את ההסתייגות לחוק ההורים. אפשר שלכך רמז, כשאמר, כי אם יהיה צורך, "יילך עד ברכי המפלגה. חילופי גברי בממשלה, כפי שנרמז אמש? קשה להאמין. רבין עצמו, הקואליציה שלו וממשלתו, מצויים כיום במצב כה עדין עד שקשה לראות אותו מזעזע אותן עם שינויים וחידושים רציניים כשלעצמם.

עולה חדשה מקרית גת

(המשך מעמוד 1)

ישוחרר הוא עלול לממש את איומיו. מדובר באדם בעל עבר פלילי באלימות", ציין רס"ר קמחי בבית המשפט.

אמר הבעל לשופט: "לא הבנתי את הצו. רציתי לראות את הילדים. אני מצטער על כל מה שעשיתי. מבטיח שאני לא אחזור על המעשים. אני צריך ללכת למילואים".

קבע השופט רגב: "לאחר שהמשטרה לחשוד חומרת מעשהו והוסבר לו שאסור עליו להיכנס או להתקרב לביתו ולא להטריד את אשתו ומשפחתו – אני מורה על שיחרורו בערבות של 3,000 שקלים".

ברכסים

תושב רכסים, בן 26, מואשם בבית המשפט המחוזי בחיפה בתקיפה ובהתעללות בקטין חסר ישע, ובתקיפה ובאיומים על אשתו.

בכתב האישום שהוגש אתמול לבית המשפט נטען שב־2 בדצמבר '94 משך הבעל את אשתו בשערותיה וגרר אותה מספר מטרים עד שפרצה בבכי. בתם של השניים, בת ה – 7, היתה עדה למעשה ומיהרה לספר לסבתא שאביה מכה את אמה.

האב, ששמע זאת, תפס את הילדה, לקחה לחדר השינה ושם, לטענת התביעה, היכה אותה בחוזקה, כשהוא בועט בה והולם בה באגרופיו.

במקרה אחר – כך נטען – היכה האב את בתו במרצפת, וזו נפלה על הרצפה. אז קיפל הנאשם את גופה, תוך שהוא מפליא את מכותיו בה. במקרה נוסף היכה האב את בתו באיזור עינה, שהתנפחה, ובזילזול אשתקד הוא איים על אשתו שירצח אותה, וזאת כדי להפחידה.

בקרית חיים

תושב קרית חיים, בן 30, חשוד כי סטר לאשתו והטיח מכת אגרוף בפניה תוך כדי נסיעה ברכבם.

רס"ב חיים שרון טען בבית משפט השלום כי המקרה אירע ב–17 בדצמבר אשתקד. כשחזרו בני הזוג לביתם, ניפץ הבעל מנורת לילה מזכוכית על ראש אשתו, והמשיך וסטר והלם בה באגרופיו. משלא התייצב לחקירה משטרתית, אליה זומן מספר ימים, הוצא נגדו אתמול צו מעצר.

אלי ברנר מדבר – תושב גבעת שמואל יצחק בדרור, בן 45, הכה את אשתו ואת בתו בת התשע ואיים עליהן. הבעל חשוד כי דחף וסטר לאשתו. שופטת המעצרים הורתה לבעל שלא יתקרב לג.ת האישה למשך 14 ימים ושחררה אותו בערבות 2000 ש"ח.

הטרמינל באילת זמן קצר אחרי שכובתה הדליקה שפרצה בו

מבוכה בעבודה; רבין: הסיעה תצטרך לקבל הכרעות קשות

(המשך מעמוד 1)

כנסת ובהם שלמה בוחבוט, דליה איציק, יוסי ביילין, יוסי ואנונו וסלאח טריף, וגיבשה פשרה שעיקרה הזלה הדרגתית של יום לימודים ארוך – תחילה בערי הפיתוח ובשכונות המצוקה ובהמשך בכל המדינה. אתמול נמסר, כי שר האוצר שוחט רואה את נוסחת הפשרה.

בישיבת הלשכה אמר רבין עוד, כי מפלגת העבודה וסיעתה בכנסת אינן נראות טוב בציבור וכי יש לכך השלכות על דעת הקהל. רבין לקח את האחריות על עצמו, ואמר כי הוא נושא באחריות להישגים ולתקלות כאחד.

"אני חושב שהגענו בחינוך לשינוי שאין לו תקדים. הממשלה היחידה שעשתה מהפכה בתקציב החינוך זו הממשלה הנוכחית – 5.5 מיליארד שקל תוספת בשנתיים וחצי". עם זאת חזר רבין ואמר, כי בעיית הבעיות של מפלגת העבודה אינה הליכוד, אלא היכולת לפעול כמסגרת דמוקרטית. "האם הרוב שמחליט הוא המכריע ומחייב את האחרים? בממשלה זה כך. יש להרגיל בכנסת מציאות של קבלת החלטות והכרעת רוב, פרט לחריגים בהסכמה. דמוקרטיה איננה אנרכיה והכרעת הרוב מחייבת".

"אם לא נחזור לעצמנו, אל נבוא בטענות למישהו. השבועיים האחרונים היו קשים ובשבוע הבא נצטרך להתגבר ולקבל הכרעות קשות. גוף מפלגתי אינו יכול להתקיים בלי קבלת העיקרון שהכרעת הרוב מחייבת".

עוד אמר רה"מ, כי "כולנו נבחרנו ברשימה אחת. איש מאיתנו לא הלך (לבחירות) אישית. המנדט לא שייך לי ולא לאף חבר כנסת, אלא לרשימת המפלגה. מה שהתרחש בסיעה בנו יותר מכל דבר אחר. לא הייתי רוצה שיכולתנו לקדם את המדיניות שלנו תהיה לקריקטורה אחת. במציאות הזאת של אנרכיה מסוימת של מספר אנשים, הכתובת על הקיר, אם לא נתגבר עליה".

(ע.)- "לא ידוע לי על שינויים בממשלה, ואני גם לא מציע את זה", אמר אמש שר החוץ שמעון פרס בראיון בתוכנית "מבט" בטלוויזיה. פרס נשאל על כך בעקבות דברי רה"מ, כי "בשבוע הבא נצטרך להתכנס ולקבל הכרעות קשות".

"רה"מ צריך להחליט מה עמדותיו הוא. אני משוחח אתו. אני לא על תקן של יועץ. אנחנו גם מדברים יחד מה צריך לעשות כדי לשפר את המצב", אמר פרס.

השר בנימין בן־אליעזר אמר באותו שידור: "צריך לשבת, לעשות איזה שהוא ניתוח מה בעצם קרה, למה זה קורה שכך אנו משתקפים, ואין לי צל של ספק שנצא לדרך. המפלגה הזו חפצה חיים".

מזכ"ל המפלגה ניסים זווילי אמר: "אם אני אגיע למסקנה שהתפקוד שלי כמזכ"ל פוגע בסיכוייה של מפלגת העבודה וביכולתה לנצח בבחירות, אני מספיק אחראי כדי להסיק מסקנות בלי שמישהו יצטרך לומר לי את זה".

"טיימס": שיתבעו

אביבה הלצמן משדרת: ליסה בייר, ראש המשרד של ה"טיימס" בארץ, אומרת כי היא עומדת מאחורי פרסום קיומו של הסקר. "אין לי ספקות כי אכן יש סקר כזה ומשרד ראש הממשלה ידע עליו", אמרה.

לדבריה, אין לראש הממשלה כל כוונה להגיש תביעת דיבה נגד "טיימס", אבל "אם כן, זה יהיה אבסורד ואינני מפחדת מתביעה כזאת". בתשובה לשאלה, מדוע היה ל"טיימס" עניין לפרסם סקר כזה שהוא גם פנימי ישראלי וגם לא בתקופה שלפני בחירות, אמרה בייר כי זה סקר מעניין וסקופ נתמר, אבל ב"טיימס" לא עשו מזה עניין גדול; מי שעשה מזה עניין גדול זה משרד ראש הממשלה בארץ".

לשכת הליכוד טוענת, כי ראש הממשלה מבזבז על סקרים את כספי משלם המיסים וגם מתבזה בתוצאותיהם. יו"ר לשכת הליכוד, ח"כ עוזי לנדאו: רה"מ עסוק בתמרוני סטטיסטיקה ובהשתקפותם בסקרים, במקום לעסוק בפתרון הבעיות הקשות בארבעת המשרדים עליהם הוא מופקד.

דליקה פרצה בטרמינל באילת

מאת שמואל תגר

נוסעים בשדה התעופה של אילת הבחינו אתמול בבוקר בעשן שחור שעלה מהחלק החיצוני של הבניין. תוך דקות הגיעו למקום כבאים שיחד עם המשטרה חסמו את הכביש הראשי בחזית הטרמינל. בתוך שעה השתלטו הכבאים על מוקדי הלהבות, ורק עשן שחור המשיך להיתמר.

כל הטיסות הועברו מהשדה באילת לשדה עובדה הסמוך, ורק שעות אחה"צ נפתח השדה מחדש.

"עבודות ריתוך להגדלת הטרמינל גרמו לדליקה בחלק החיצוני של הבניין" אמר אתמול מנהל השדה, קובי מור. "הנזק נאמד במאות אלפי דולר".

כתב "דבר" מציין, כי בשל הדליקה שתפסה בחלקי גומי ופלסטיק שונים, התרומם ענן עשן שחור וכבד – דבר שגרר הודעות מבהילות בתקשורת.

נעצרו שבעה חשודים ברצח שירה ארנון בניגריה

(עי"אי.אף.פ). – משטרת ניגריה הודיעה על מעצרם של שבעה אנשים החשודים כי השתתפו בניסיון השוד בו נרצחה למוות אשתו של עובד שגרירות ישראל בניגריה, שירה ארנון. על כך מסרו מקורות במשטרת לאגוס.

שירה ודייויד ארנון, בחברת זוג דיפלומטים מהשגרירות הפינית בניגריה, שבו מטיול במחוז אידנרה כאשר התקלקלה מכוניתם ליד העיר אקורה, והם נאלצו לעצור. ארנון יצא ברגל לאקורה כדי למצוא מכונאי, ובשובו למכונית גילה כי אשתו נרצחה וגופתה נלקחה לבית החולים באקורה. שני הפינים שהיו אתה נפצעו קשה, נאמר בהודעת המשטרה.

כן מסרה המשטרה הניגרית כי התוקפים היו "לפחות שניים, שהגיעו במכונית, עצרו להציע עזרה לדיפלומטים, ולאחר מכן התנפלו עליהם". לדעת החוקרים, נאבקו השלושה בתוקפיהם.

כתב סוכנות הידיעות הצרפתית שפנה לשם קבלת מידע לשגרירות פינלנד לא קיבל כל תגובה. בהודעה נוספת מהמשטרה נמסר כי לא נגנב דבר ממכוניתם של הדיפלומטים.

המחבלים ירו קטיושות ומרגמות אל מוצבי צה"ל וצד"ל בדרום לבנון

מאת שמעון וייס

כמה טילי קטיושה ופצצות מרגמה נורו אתמול בבוקר לעבר מוצבים של צה"ל וצד"ל באזור הביטחון בדרום לבנון. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. כוחות צה"ל וצד"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי. יצוין כי התקרית התחוללה לאחר כמה ימים של שקט יחסי באזור הביטחון.

אמש נערכה בטבריה קבלת הפנים המסורתית שעורך פיקוד הצפון לחיילי צד"ל לרגל השנה החדשה. באירוע השתתפו מתאם פעולות הממשלה בלבנון אורי לוברני, אלוף פיקוד הצפון עמירם לוין, מפקד צד"ל גנרל אנטואן לחד, המפקד יק"ל תא"ל גיורא ענבר, ובן מאות מחיילי צד"ל ויחידות הקישור של צה"ל ובני משפחותיהם.

המקומון "כל העמק והגליל" הוציא בשבוע בחר באנטואן לחד, מפקד צד"ל, כאיש השנה של העיתון ל־1994. גנרל לחד נבחר בזכות העבודה שהנהיג את שיתוף הפעולה בין דרום לבנון לבין צה"ל בהגנה על יישובי הצפון, ולנוכח העובדה כי השנה האחרונה התאפיינה בריבוי תקריות ונסיונות פיגוע של המחבלים באזור הביטחון שצד"ל סבל בהם מנפגעים.

יוון תומכת בדרישת סוריה לנסיגת ישראל

(עי"ר).- ראש ממשלת יוון, אנדריאס פפנדריאו, הביע תמיכה בדרישת סוריה לנסיגה ישראלית מ"השטחים הכבושים", במהלך שיחות שקיים אתמול עם נשיא סוריה חאפז אסאד. כך מסר דובר ארמון הנשיאות בדמשק.

"פפנדריאו אישר כי יוון תומכת בעמדתה של סוריה, המבוססת על החלטות בינלאומיות ועל עקרון 'אדמה תמורת שלום', האמורים להביא להסכם כולל ובר קיימא באיזור", אמר הדובר. דובר יווני רשמי באתונה אמר קודם לכן, כי פפאנדריאו ינסה לתווך בין סוריה לישראל כדי לקדם את המו"מ. הדובר הסורי אמר, כי אסד ופפנדריאו קיימו שני סיבובי שיחות על ההתפתחויות האחרונות בתהליך השלום.

פקידי ממשל בכירים הוסיפו, כי אסד ופפנדריאו הסכימו במהלך שיחותיהם להגביר את שיתוף הפעולה בין שתי המדינות, בעיקר בתחום הכלכלי.

אם איראן לא תפסיק

(המשך מעמוד 1)

ניסיונותיה לרכוש נשק גרעיני וממקדת כיום את מאמציה ברכישת טכנולוגיה שתאפשר לה לייצרו בעצמה. המהירות בה מתקרבת איראן ליום בו תהיה בידיה פצצה גרעינית מייצגת את כשלון מאמצי הממשל האמריקאי לעצור את הפצת הנשק הגרעיני בעולם השלישי ומדיניות "הבלימה הכפולה" של הממשל המכוונת אל עיראק ואיראן ברמנות. פקידים בכירים בוושינגטון הודו שמדיניות הממשל לא הצליחה להפסיק את זרימת הטכנולוגיה הגרעינית לאיראן. תרומתם עלולה לקצר עוד יותר את הזמן להגשמת המטרה האיראנית.

מומחים מאמינים שאיראן גייסה מדעני גרעין מברית המועצות לשעבר ופקיסטן, הפועלים כיועצים באיראן. "הבעיה היא שבמצב הקיים ברפובליקות הסובייטיות לשעבר איננו יכולים לשלול שיהיו קיצורי דרך", אמר פקיד מודיעין בכיר ו"אזי התקופה תהיה אפילו פחות מחמש שנים".

במקביל למאמציהם להגיע לייצור פצצות גרעיניות פועלים האיראנים להשיג טילי קרקע־קרקע לשיגורן, בסיועה של סין בעיקר. הסינים מקימים באיראן מפעל לייצור טילים בעלי טווח בינוני – האם־11 שהטווח שלהם הוא מאות ק"מ. אולם איראן אמורה לקבל מסין גם את טילי הנודונג שהטווח שלהם הוא 1000 ק"מ, היכולים להגיע לישראל.

כמו כן מכרה סין לאיראן קאלוטרונים – איזוטופים מגנטיים המשמשים לייצור אורניום מועשר לצורך בניית נשק גרעיני. סין גם מכרה או הציעה למכור לאיראנים כורי מים קלים ופקידים ישראלים אומרים שיתכן כי פקיסטן תחתום הסכם עם איראן על שיתוף פעולה לייצור נשק גרעיני.

שר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי, נשאל אתמול בהופעה במועדון העיתונות בוושינגטון מתי להערכתו תהיה בידי איראן פצצה גרעינית. השר פרי אמר שקיימות אפשרויות שונות שאיראן תשיג את הפצצה ולפיכך משתנה גם הערכת הזמן. "הדאגה הראשונה היא שאיראן תגנוב פצצות מאלו שנותרו בלתי משומשות בברית המועצות לשעבר וזה יכול לקרות בעוד שבוע או חודש חמש שנים או מה שאתם רוצים".

האפשרות השנייה, אמר פרי, שאיראן תשיג מרכיבים בסיסיים כמו פלוטוניום או אורניום מועשר ממדינה גרעינית "ואזי חמש שנים הוא הטווח הארוך ביותר" עד שיהיה בידיה נשק גרעיני. האפשרות השלישית היא שאיראן תייצר פצצה בעצמה ותיעזר במדענים מנוסים מברית המועצות לשעבר ואזי שונה שוב הערכת זמן שאותה לא הגדיר.

בעניין אחר נשאל פרי בעניין הדיווח לפיו מכרה ישראל טכנולוגיה אמריקאית לסינים המשתמשים בה לייצור מטוס קרב. פרי השיב כי קרא את הדיווח אך אינו יכול לאשר או להכחישו. "אנו בוחנים את הנושא ואם יתברר שהדבר מדויק, יהיו לנו מלים קשות לומר לממשלת ישראל, אבל איני יכול לומר מה יקרה".

צ'אנס

עלה - 7, לב - 10, יהלום - 7, תלתן - K

פיס חזק

(עשית). – בהגרלת פיס חזק שהתקיימה אתמול בערב עלו בגורל המספרים הבאים: ב־1,000,000 ש"ח זכה כרטיס מספר 472558. במכונית זכה כרטיס 820130.

ב־5000 ש"ח זכו כרטיסים מספר 198221, 554920, 532318, 512231, 369190, 566462, 667983, 595519, 759779, 838641, 721678, 190268, 059495, 434075, 065881, 440254, 565446, 595379, 217094, 570795, 310866, 415057, 511656, 814550, 589290, 542945.

ב־1,000 ש"ח זכו הכרטיסים המסתיימים ב־5 הספרות: 69106, 77552, 70304, 58180, 48600, 71410, 33304, 16392, 48313, 02860, 53468, 93403, 32620, 09870, 65537, 53607, 40354, 06365, 63112.

ב־100 ש"ח זכו הכרטיסים המסתיימים ב־3 הספרות: 925, 398, 092, 813.

ב־20 ש"ח זכו הכרטיסים המסתיימים ב־2 הספרות: 10, 98, 40, 33.

ב־10 ש"ח זכו הכרטיסים המסתיימים ב־2 הספרות: 93, 28, 92, 39, 09, 67, 51.

ב־7 ש"ח זכו הכרטיסים המסתיימים בספרה 4.

אמש בטלוויזיה

חדשות בדקה אחת

מאת אמנון אמר

"יומנמי, ערוץ 1; חדשות ערוץ 2.

הצצה ברזמנית במהדורות החדשות של שני הערוצים בטלוויזיה מסבירה יותר מאלף מלים איך הצליח הערוץ השני לעבור בחודש שעבר את אחוזי הצפייה של "מבט". שני הערוצים פתחו אתמול, כצפוי, את מהדורות החדשות בסקר שהיה או לא על ירידת תמיכת הציבור בעבודה ועליית הליכוד. גם כאן וגם שם הופיעו רבין וביבי הבלתי נמנעים, אבל בסופו של דבר הצליח הערוץ השני להביא גם סקופ קטן: היה סקר (ולטענת מנהלת משרד ה"טיימס" בארץ) הזמין אותו מזכ"ל העבודה ניסים זווילי.

בשלב זה התברר ההבדל בין שני הערוצים. בזמן שבערוץ הראשון המראיין מומחה כלשהו לסקרים, היה כבר הערוץ השני בתקרית בבית־ליקיא. בסוף עבר גם מבט לשאר החדשות היום, לא לפני שחיים יבין שוחד את החידוד היומי, הפעם היה זה "מדבר סקר תרווק", הבטיח לחזור לנושא הסקר בסוף המהדורה. מול החשיבות העצמית של יבין מציב הערוץ השני שני מגישים רהוטים ואינטליגנטים המקפידים לשמור על קצביות מהדורת החדשות. רק בהפסקות הדרמטיות של יבין מצליחים אילון ודיימוביץ' להבנים עוד אייטם.

וכך, בעוד שמהדורות מבט מתנהלת בכבדות, מנהלים עורכי הערוץ השני ומגישיו את החדשות שלהם בקצב מהיר וקולח. גיחות קצרות לערוץ הראשון מגלות שהמהירות של הערוץ השני לא באה על חשבון שום דבר. הערוץ הזריז לא מפספס אף אחד מאירועי היום. הוא פשוט שכלל את מה שגילה עיתון חדשות כבר לפני עשר שנים: כל מה שאפשר לומר בכתבה של שלוש דקות, אפשר לומר לא פחות טוב בדקה אחת.

מזל טוב מלא ברכות
לחב' מוריה
ולמנכ"ל מר יעקב נריה
לרגל פתיחת
מחלף הגבעה הצרפתית
שאו ברכה והרבה הצלחה
מכון התקנים הישראלי
אגף הבניין

מלוא הטנא ברכות
לחב' מוריה
ולמנכ"ל מר יעקב נריה
לרגל פתיחת מחלף הגבעה הצרפתית
בברכת המשך פעילות ברוכה
האחים ברדריאן
02-710222

צרור ברכות ואיחולים
לחב' מוריה
ולמנכ"ל מר יעקב נריה
לרגל פתיחת מחלף הגבעה הצרפתית
המשך הצלחה ושתוף פעולה פורה
חב' טל משאל
02-811031

איחולים לבביים
לחב' מוריה
ולמנכ"ל מר יעקב נריה
לרגל פתיחת מחלף הגבעה הצרפתית
עלו והצליחו!
חב' חפירה וחציבה 02-414607

ברכות חמות
לחברת "מוריה"
ולמנכ"ל מר יעקב נריה
לרגל פתיחת מחלף
הגבעה הצרפתית
שאו ברכה ודרך צלחה
מאחלת
רמט בע"מ
החברה שבנתה את הגשרים במחלף

לחברנו יעקב מרזל
איתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה הראשית
מחלקת הסליקה

דבר DAVAR دافار
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון עובדי ישראל
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: ד"ר יורם פרי
עורך אחראי: דניאל בלוך

המו"ל: "דבר בע"מ"	סניפים:
נדפס בדפוס דבר בע"מ	בית "דבר" רחוב שוקן 45 ת"א
המערכת והמנהלה תל-אביב	טלפון: 5286141, מיקוד: 65233
רחוב שוקן 45 ת.ד. 199. מיקוד 65233	ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	טלפון: 02-256873
פקסימיליה: 03-294783	חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	טלפון: 04-620111
5298032, 5281860, 5286156	רחובות: רחוב הרצל 168
פקסימיליה מודעות: 03-298032	טלפון: 08-451381, 08-453798
טלפון לפניות הציבור 07.30-22.00, 03-5286141	הפצה "נור" 03-377056

שלושה מאסרי עולם לאיימן אחמד רחים שהורשע ברצח החיילים סימני ופרנקנטל

הואשם בניסיונות רצח נוספים, בין היתר במזימה לרצוח את שומריו של ח"כ שרון

(עי). בית הדין הצבאי בלוד גזר אתמול שלושה עונשי מאסר עולם על המחבל איימן אחמד רחים אבו חליל מבית חנינא שליד ירושלים, שהורשע בחטיפה וברצח של שני חיילי צה"ל, שחר סימני ואריה צבי פרנקנטל.

המחבל, שהיה מפקד החוליה, הואשם בניסיונות רצח נוספים ובשורה של סעיפים הפוגעים בביטחון המדינה. בין היתר הואשם במזימה לרצוח את שומריו של ח"כ אריק שרון. הנאשם והודה במעשים המיוחסים לו ולא הביע חרטה על מעשיו.

איימן אבו חליל הואשם בכתב האישום, בין היתר, בכך שיחד עם חבורתו תכננו לחטוף חייל ישראלי, לגנוב את נשקו ולרוצחו. על פי כתב האישום, החליטו בני החבורה להוציא תוכניתם אל הפועל ולפיכך החליטו לבצע פיגוע דווקא באזור הדרום. זאת, כדי ליצור רושם שהאחריות נופלת על חוליה כלשהי מאזור עזה.

במועד שנקבע נסעו בני החבורה לכיוון קריית מלאכי. הם הצטיידו בסכין קומנדו ובשני אקדחים. כמו כן, כדי למנוע ולסכל התנגדות מצד החייל שהם תכננו לחטוף ולרצוח, הם הצטיידו באזיקי ידיים ובגז מדמיע.

בכתב האישום נאמר כי הנאשם וחבורתו הכינו לראשיהם כיפות כדי ליצור את הרושם שהם יהודים דתיים ולהסיר כל חשש בנוגע לזהותם מלבו של החייל, שייכנס עמם. ביום הפעולה, בתחילת 1994, בשעות הערב המאוחרות, הבחינו בני החבורה בחייל לבוש מדים העומד לבדו בצד הכביש הראשי. החייל אותת להם לעצור. הם עצרו לידו. החייל שאל את החבורה לאן הם נוסעים. אחד מהם, ששלט היטב בעברית, השיב לחייל שהם נוסעים לירושלים. החייל השיב שהוא יורד בדרך. הוא התיישב במושב האחורי, על יד הנאשם. בני החבורה לא הספיקו להוציא לפועל את תוכניתם להרוג את החייל כיוון שהוא הבחין באוטובוס הנוסע סמוך למכוניתם וביקש מהם לרדת מהרכב, לאחר זמן קצר ביותר. בכך סיכל את תוכניתם לרצוח אותו.

לפי כתב האישום, כמה ימים לאחר אירוע זה החליטו בני החבורה לנסות שוב לרצוח חייל. הם החליטו לבצע את הפיגוע באזור הדרום. ב־20 באפריל 1994, לאחר שהתפללו את תפילת הערב, נסעה החבורה לכיוון קריית מלאכי. הם הצטיידו בסכין קומנדו וכן בשני אקדחים. גם במקרה זה חבשו כיפות.

בסביבות השעה 21.30 בלילה הבחינו בצומת שחר סימני ז"ל, שעמד לבדו בצד הכביש הראשי. סימני יצא באותו יום בסביבות השעה 18.00 בערב מבסיסו, בית הספר לקצינים, שם שהה במהלך הכשרתו לקצונה. החייל יצא לבסיס של חיל הרפואה בצריפין. פניו של המנוח היו מועדות בדרך לצריפין, למושב משואות יצחק, לביתה של חברתו.

בכתב האישום מתואר כיצד עצר החייל את מכונית המחבלים ונכנס לתוכה, לאחר שנאמר לו שיעודה אשקלון. לאחר שעלה למכונית החל סארק, אחד מהחבורה, לנהל עמו שיחה בענייני ריזמא, שכן הוא דיבר עברית רהוטה. הנאשם, שאינו שולט בעברית, השים עצמו ישן.

לאחר כמה דקות של נסיעה הסתובב אחד מאנשי החבורה שישב סמוך לנהג, פנה לסימני והורה לו, כשהוא מאיים עליו באקדח, כי ימסור לו את הנשק שברשותו. סימני התנגד. לפיכך ירה בו הנאשם ואחר מאנשי החבורה מאקדחים שהחזיקו ברשותם. אחד הכדורים שירה אחד המחבלים פגע בשוגג בכתפו השמאלית של הנאשם, שנפצע ודימם כתוצאה מכך. למרות שנורה בראשו, ניסה סימני להמשיך ולהיאבק במחבלים. אי לכך, הוציא הנאשם את סכין הקומנדו שהכין מראש ודקר את המנוח בגבו מספר רב של פעמים, כשהוא צועק "אללה אכבר".

לאחר הרצח ולאחר שהנאשם וחבריו וידאו שהמנוח אכן מת, הורידו מן המנוח את נשקו ונסעו חזרה לכיוון בית חנינא. בדרך דרדרו את הגופה לצד הכביש.

בשעות הערב המאוחרות, בתחילת יולי 1994, אספו חייל ישראלי שעמד בצדי הכביש הראשי. בני החבורה הבחינו שהחייל היה אמנם חמוש בנשק, אולם מכוניתו היתה בתוך הנשק, ולכן, הם ויתרו על התוכנית והחליטו שלא לחטוף אותו.

בהזדמנות אחרת, נסעו בני החבורה בשתי מכוניות ושוב הבחינו בשעות הערב המאוחרות בחייל צה"ל לבוש מדים בהירים של חיל הים. הם אספו אותו ברכבם. בני החבורה לא הוציאו את תוכניתם לפועל הואיל והבחינו שדרגתו של החייל אינה גבוהה, בעוד שהם העדיפו לחטוף קצין ישראלי או חייל בעל דרגה גבוהה יותר.

בכתב האישום נאמר כי לאחר כמה ימים החליטו בני החבורה לנסות שוב ולהוציא תוכניתם לפועל. ב־6 ביולי 1994, לאחר שהתפללו תפילת הערב, נסעו לכיוון קריית מלאכי. הנאשם הצטייד בסכין קומנדו בצבע שחור, נשא אקדח ולא שכח יחד עם חבורתו לחבוש כיפה. בשעות הערב הבחינו בני החבורה בחייל אריה צבי פרנקנטל, שעמד בצד הכביש הראשי לכיוון ירושלים. הוא יצא באותו יום בסביבות השעה 18.00 בערב מבסיסו בית הספר לשריון, למרפאה. פניו של המנוח היו מועדות לביתו במושב גימזו כליד רמלה.

לפי כתב האישום אותת המנוח לבני החבורה לעצור, והם אכן עצרו לידו. הוא התיישב במושב האחורי. לאחר כמה דקות של נסיעה הסתובב אחד המחבלים שישב ליד הנהג והורה לו, כשהוא מאיים עליו באקדח, שימסור לו את נשקו. החייל פתח בצעקות. בראותו זאת, סבר הנאשם שגם פרנקנטל מנסה להתנגד, כפי שנהג סימני. לפיכך החליט הנאשם לסטות מהתוכנית המקורית ולרצוח אותו. אנשי החבורה והנאשם ירו בחייל מטווח קצר ביותר כמה כדורים לעבר ראשו.

למרות השיבוש בתוכניותיהם תכננו לבקש את שחרורם של האסירים הביטחוניים עבור גופתו של החייל. לשם כך החביאו את הגופה בדירה נטושה, אולם ערבים מקומיים שהבחינו בעקבות אדם ליד דירה זו הזעיקו את כוחות הביטחון למקום ובכך סיכלו את תוכנית החבורה.

השופטים קבעו כי גזר הדין המלא ונימוקיו יפורסמו בתוך עשרה ימים.

בתום השמעת פסק הדין השתוללו בני משפחתו של המחבל ופגעו בשוטרים. אמו של המחבל שרטה תשכה שוטרות צבאיות, דחפה אותן ומיד אחר כך התעלפה. שוטרים שהיו במקום השתלטו על הסדר והוציאו את בני המשפחה אל מחוץ לגדר בית המשפט.

מפקד חיל האוויר הרצל בודינגר מעניק ציון לשבח להוריו של סמל גדי ליפסקי שנפל בלבנון (צילום: דובר צה"ל)

טייוואן תקים עם התעשייה האווירית מפעל לתחזוקת מטוסים

טייפיי (א.פ.) – טייוואן חתמה על הסכם עם התעשייה האווירית להקמת מפעל לתחזוק כלי תעופה, מסרו מקורות ממשלתיים אתמול.

לדבריהם, נציג ממשלה חתם על זכרון דברים עם התעשייה האווירית באוקטובר לפרוייקט המשותף שעלותו עשויה להגיע ל־222 ביליון דולר.

אם ההסכם יצא לפועל, הוא יכלול הסבת מטוסי נוסעים למטוסי מטען. הדיונים לקראת גיבוש שלבים הסופיים של ההסכם עדיין מתנהלים.

לשכת העבודה החליטה על הקמת מחוז ערבי

מאת אמיר נוימן

לשכת מפלגת העבודה החליטה אתמול להקים מחוז ערבי במפלגת העבודה. מחוז זה יצטרף ליתר המחוזות הטריטוריאליים המגוריים של מפלגת העבודה. מזכיר המחוז יהיה סגן השר נואף מסאלחה, וצוות שיכלול את השר עוזי ברעם ומנכ"ל העבודה נסים זווילי יפעל לצד המחוז על מנת להבטיח את ייצוג הבדווים והנוצרים במוסדות המחוז.

על הקמת המחוז הודיע בישיבת הלשכה השר ברעם. לדבריו, הוחלט להקים מועצת מחוז על בסיס חברי העבודה שנבחרו למוסדותיה. מועצת המחוז תכלול כ־170 איש, ציר ועידה, חברי מרכז, לשכה, ראשי רשויות, מזכירי מועצות פועלים, נעמת והמשמרת הצעירה.

סגן השר מסאלחה אמר כי מחוז ערבי יביא תועלת למפלגת העבודה. נרחיב את שורותיה ונבנה את המחוז לפעילות לצד קיום יהודי־ערבי ולביסוסה של מפלגת העבודה ותהליך השלום.

מזכ"ל העבודה זווילי מסר בישיבה כי סגני מזכיר המחוז יהיו בדווי וערבי־נוצרי. זווילי בירך את המחוז בצאתו לדרך.

הרשות הפלסטינית מייחסת לישראל כוונה לפגוע בשוטרים הפלסטינים

נביל שעת': אם לא ישוחררו 6,000 עצירים פלסטינים, לא אחזור למו"מ; לדבריו, פרס, רבין וערפאת ידונו בקרוב בפריסת צה"ל מחדש בגדה

מאת מיכל סלע וסוכנויות הידיעות

נביל שעת', העומד בראש צוות המו"מ הפלסטיני, ייחס אתמול לישראל כוונה מראש לפגוע בשוטרים הפלסטינים או בפלסטינים בכלל. שעת' אמר את הדברים בהתייחסו לתקרית חילופי הירי שהיתה בראשית השבוע, אשר במהלכה נהרגו שלושה שוטרים פלסטינים.

שעת' שוחח עם עיתונאים בעזה עם שובו מדיוני ועדת הקישור העליונה בקהיר. בדברו על משמעות תקרית הירי, התייחס שעת' לדברים שאמר סגן שר הביטחון מוטה גור. "אם נכונים דברי גור, שהחיילים ירו במסגרת מרדף אחרי גורמים שפתחו עליהם באש, יש במעשה הזה הפרה של ההסכם.

"אין בהסכם מלה אחת המתירה לחיילים ישראלים לרדוף אחרי פלסטינים בתוך תחום השלטון העצמי", אמר שעת'. "אם כך היה, זהו פשע של רצח בכוונה תחילה. אנחנו נעלה אותו בפני מועצת הביטחון ובפני שתי נותנות החסות של תהליך השלום".

שעת' לא מסר פרטים על המו"מ בקהיר, חוץ מעניין שחרור האסירים. ישראל מסרבת לפי שעה לשחרר עוד אסירים פלסטינים. "אין היגיון בהמשך מעצרם של 6,000 פלסטינים. הם הרי נעצרו משום שנלחמו בכיבוש, וזו היתה זכותם", אמר שעת'. "אנחנו הרי נתנו להם הוראות. אין היגיון בכך שאנחנו חופשיים והם עצורים".

בקרוב: פגישת פרס, רבין וערפאת

רבין, פרס וערפאת ייפגשו בתוך השבועיים הקרובים כדי לגבש קווים מנחים לפריסה מחדש של צה"ל בגדה המערבית, מסר שעת' במסיבת עיתונאים בעזה. לדבריו, הפגישה בין רבין וערפאת, שתהיה כנראה בעוד כעשרה ימים, נועדה "לגבש קווים מנחים לפריסה מחדש של צה"ל מחוץ לערים ואזורים מאוכלסים בגדה המערבית".

הוא הוסיף כי רבין וערפאת גם ינסו להגיע להסכמה בעניין הסמכויות של מועצת האוטונומיה, שתיבחר בידי הפלסטינים בגדה המערבית וברצועת עזה.

שעת' אמר כי "אם לא ישוחררו 6,000 העצירים והעצירות הפלסטינים, הכלואים בבתי הכלא בישראל בתנאים קשים וכצורה בלתי לגיטימית, אני לא אחזור יותר למו"מ עם ישראל".

לדבריו, בעוד עשרה ימים אמורים כנראה להיפגש במחסום ארז יצחק רבין ויאסר ערפאת, אולם שעת' רמז כי הפגישה לא תתקיים "אם ישראל לא תשנה את הרגליה באחריות לירות על שוטרים פלסטינים". שעת' גינה בחריפות את התקרית בה נהרגו שלשום שלושה שוטרים פלסטינים מידי צה"ל.

שעת' טען, כי חיילי צה"ל נוקטים שיטות טרוריסטיות נגד שוטרים פלסטינים במדים. הוא האשים את ישראל במדיניות חדשה, שמטרתה לפגוע כמה שיותר בשוטרים פלסטינים. לאחר שקיבל את סיכומי התחקיר הפלסטיני והישראלי על התקרית בבית חנון, אמר שעת': "החיילים הישראלים פתחו באש מיד כשראו שוטרים פלסטינים במדים, ולא המתינו כ־20 דקות עד לבוא הוועדה המשותפת, אלא בחרו לירות ולהרוג אותם בעמדה בה הוצבו חפים מפשע".

הוא התייחס בחומרה גם להריגת ארבעת המחבלים שלשום בבית לקיה: "שוב מדיניות של פתיחה באש לפני בדיקת האובייקט".

בתוך כך הודיע שעת', כי בשבוע הבא תפתח מצרים שגרירות בעזה, לא הרחק מביתו של ערפאת בשכונת רימאל.

לגבי פגישתו עם פרס בקהיר אמר, כי הם דנו רק בהבהרת נקודות לגבי המבנים המשותף של המו"מ.

מקור פלסטיני בעין חילווה טען אתמול, כי ישראל הסכימה לשיגורם לשטחי האוטונומיה של אלפיים אנשי אש"ף הנמצאים עתה בלבנון, ירדן, לוב, סודאן ותימן. המקור מסר לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי קיבל מידע זה מ"מקור רשמי" בעזה, וציין כי מלבנון אמורים להישלח לשטחי האוטונומיה 470 "לוחמים של אש"ף", כדי להצטרף למשטרה הפלסטינית.

לדברי המקור, ישראל התנתה את הסכמתה בכך שמוצאם של כל אלפיים הפעילים יהיה מרצועת עזה והגדה המערבית. ישראל סירבה להסכים לשיגורם של פעילים שמוצאם מהשטחים שעליהם קמה המדינה ב־48', דבר שחל על הרוב הגדול מבין כ־350,000 פליטים פלסטינים בלבנון.

שר החוץ הלבנוני, פארס בועייז, אישר שלשום ידיעות ממקור פלסטיני, לפיהן נתבקשה צרפת על ידי אש"ף לארגן את יציאתם של אלפיים הפעילים הפלסטינים מלבנון כדי להצטרף למשטרה הפלסטינית בעזה. לדבריו, לבנון אינה מתנגדת ליציאתם.

האיחוד האירופי הביע אתמול "דאגה נוכח התקריות הקשורות להמשך ההתנחלויות הישראליות בשטחים הכבושים", בהודעה שהופצה בפריס.

בהודעה נאמר, כי האיחוד האירופי "רושם לפניו בשביעות רצון את ההחלטה להפסיק את העבודות שהתחילו באפרת, אך הוא מזכיר כי הפסקה מוחלטת של העבודות הקשורות בהתנחלויות היא גורם חיוני לניהולו התקין של תהליך השלום".

הליגה הערבית קראה אתמול לאו"ם לנקוט "צעדים דחופים כדי לאלץ את ישראל" לוותר על התנחלויות נוספות, "המאיימות להרוס את תהליך השלום". בהודעה שפורסמה בתום כנס בקהיר של הנציגים הקבועים מ־22 המדינות החברות בליגה, שזומן על פי דרישת הפלסטינים, הוקיעה הליגה את "מדיניות הכיבוש הישראלית המנצלת את המתנהלים באמתלה כדי להרחיב את ההתנחלויות ולייעבם לצמיתות בשטחים הפלסטיניים הכבושים, ובייחוד בירושלים".

הממונה על תיק המשפטים ברשות הפלסטינית, פרייח אבו מדיין, מייחס גם הוא לישראל כוונה מראש בתקרית הריגת השוטרים. בשיחה ל"דבר" אתמול אמר, כי אי אפשר להבין את התקרית בדרך אחרת. אבו מדיין מקשר את התקרית הזו לעצר 12 המסתערבים באותו היום. "הדובר 'בחיילים שלדברי' דובר צה"ל מכוניתם שקעה בבוץ הם נעצרו על ידי שוטרים פלסטינים, שהעבירו אותם חזרה לידי ישראל לאחר חקירה קצרה ורישום פרטיהם האישיים.

הפלסטינים יודעים שחיילי צה"ל פועלים במסווה ברצועת עזה, "אך כשהם נתפסים כך בגלוי, זו הוכחה לכך שישראל מפרה בכוונה תחילה את הסכם היציאה מרצועת עזה", אמר אבו מדיין.

השבוע נעצר עובד מרכזיית הטלפונים בהאקדיינס, אבו סעאליק, לאחר שהתברר כי הוא משתף פעולה עם גורמי ביטחון בישראל. עובד נוסף של המרכזייה הצליח להמלט, לדברי אבו מדיין.

החזית העממית מאשרת: 4 מאנשינו נהרגו בבית ליקיא

(עייר). החזית העממית לשחרור פלסטין אישרה אתמול כי ארבעה מאנשיה נהרגו בידי כוחות צה"ל בהתנגשות בכפר בגדה המערבית, והכריזה כי תמשיך בפיגועים נגד ישראל. ההרוגים הם: עלי מאפארג'ה, עיסא סעיד אסי, מוחמד ואמים ואשרף אל־קאנדוס.

מאהר אל־טאהר, דובר החזית, טען כי ארבעה חיילי צה"ל נפצעו בהתנגשות שלשום בכפר בית ליקיא שליד רמאללה.

אלוף מופז: התקרית במחסום ארז החלה בירי שוטרים פלסטינים ממארב

מאת און לוי

אלוף פיקוד דרום, שאול מופז, אמר אתמול כי על פי תחקיר צה"ל, האירוע בו נהרגו שלושת השוטרים הפלסטינים ביום ב' בערב, במחסום ארז, החל בירי מהמארב של מספר שוטרים פלסטינים לעבר סיור של צה"ל. לדבריו, "ככל שאנו מבינים, לא היו שם מחבלים. הפתיחה באש הראשונה היתה יזומה על ידי שוטר פלסטיני אחד או שניים".

לדברי מופז, מהתחקיר עולה שמספר שוטרים פלסטינים הציבו מארב לשני כלי רכב של צה"ל על ציר המערכת, כ־200 מטרים מהמחסום ארז, ופתחו לעברם בירי מטווח קצר משני מוקדים לפחות. חיילי הכוח השיבו אש והזעיקו סיוע. כשהגיע הסיוע התגבר הכוח ברדוף לתוך שטח האוטונומיה. "כשהכוח חצה את הגדר לתוך שטח האוטונומיה, הוא קרא לשוטרים הפלסטינים לצאת מהמבנה המשמש עמדה של המשטרה הפלסטינית.

"בשלב זה נפתחה אש פעם נוספת לעבר הכוח. הכוח קרא פעם נוספת לשוטרים לצאת מהמבנה, ואז יצא שוטר אחד בלי נשק הסגיר את עצמו. הוא אמר: אני לא איתם, לא שייך להם. הוא נתפס והועבר למשרד המשותף.

"שוב נפתחה אש לעבר החיילים ושוטר פלסטיני יצא מהמבנה עם נשק, צעק אללה אכבר, ירה והחל נמלט לעבר הפרדס הסמוך. חיילי הכוח פתחו לעברו באש והוא נפצע קשה ומת אחר כך מפצעיו. בשלב זה קראו חיילי הכוח פעם נוספת לשוטרים הפלסטינים להניח את נשקם, ושוב נורתה לעברם אש. מפקדי הכוח החליטו לשתק את מקור הירי, ובתוך המבנה ירו בשוטר פלסטיני שכרע ברך וכיוון את נשקו לעבר החיילים שפרצו פנימה".

בהמשך האירוע, לדברי מופז, זיהה הכוח כלי רכב שמנסה להימלט מהאיזור. החיילים ירו לעברו – וכך נהרג שוטר פלסטיני שלישי.

האלוף מופז העריך כי בשטח האירוע היו אנשים נוספים שנמלטו לפרדסים שבסביבה. לדבריו, הבדיקות הבליסטיות שנערכו לתרמילים שנמצאו בשטח מוכיחות, כי לפחות שני כלי נשק בסוג קלצ'ניקוב, שבידי המשטרה הפלסטינית, היו מעורבים בירי לעבר חיילי הסיור.

לדברי האלוף מופז, הוועדה המשותפת שהוקמה עדיין לא סיימה את תחקירה, ו"כשיתבהרו להם העובדות, יהיה להם קל יותר להסכים". לדבריו, תא"ל יום טוב סמיה, ראש ועדת הקישור והתיאום הישראלית והנציג הישראלי בוועדה המשותפת החוקרת את האירוע, הציג בפני הפלסטינים את תוצאות התחקיר של צה"ל.

סטאנד אפ קומדי

קלינטון מינה את מייק מקארי לתפקיד דובר הבית הלבן

וושינגטון (עייר) – נשיא ארה"ב ביל קלינטון הודיע אתמול, כי מינה את דובר משרד החוץ מייק מקארי לתפקיד מזכיר העיתונות של הבית הלבן.

"הוא עשה עבודה מצויינת בייצוג משרד החוץ. הוא טיפל בתחום רחב מאד של נושאים רגישים ומורכבים ועשה זאת היטב", אמר קלינטון בעת הודעתו כי מקארי יחליף את דיי דיי מאיירס בתפקיד הדובר.

מייק מקארי הוא חבר ותיק במפלגה הדמוקרטית, והפתיע רבים בתפיסתו המהירה את ענייני החוץ במסגרת תפקידו כדובר משרד החוץ האמריקאי.

מקארי, שהתפרסם בחביבותו ובדיבורו הנעים, עשה לעצמו שם כקול סמכותי במדיניות החוץ האמריקאית.

הוא לא נהג להתחמק ולדבר בשפה מודבכת. הוא בטוח בעצמו ופיתח תחושת בטחון בדבריו לעיתונאים, בלי להביך את הממונים עליו.

מקארי ניהל את תדרוכי משרד החוץ באווירה של קומיקאי סטנד־אפ, אך לעיתים רחוקות הובך, אפילו על ידי השאלות הקשות ביותר.

בהופעה טיפוסית הופיע בתידרוך זמן קצר לפני חג המולד, כשהוא לבוש בבגדי סנטה קלאוס, ופיזר סוכריות לכתבים.

אך מעבר לליצנות קיימת מחוייבות איתנה למפלגה הדמוקרטית ולאידיאלים המקודמים של ממשל קלינטון.

מקארי, 40, עשה את רוב הקריירה שלו בעבודת עיתונאות ופירסום לפני שנתמנה במארס 1993 לתפקידו כדובר משרד החוץ.

בין השאר היה מנהל התקשורת של הוועידה הלאומית של המפלגה הדמוקרטית בשנים 1988־90, ומזכיר העיתונות במסע הנשיאות של הסנטור לויד בנטסן בשנת 1988.

פעיל באיגודים הפלסטינים לזכויות עובדים נעצר ונחקר במשטרת ישראל

מאת אפרים דוידי

מנהל המרכז לזכויות עובדים ודמוקרטיה ברמאללה, חסאן ברגותי, שוחרר אתמול בבוקר ממעצר, מבלי שהובא בפני שופט ובטרם מלאו 48 שעות למעצרו.

לאחר שיחרורו מסר ברגותי, כי נחקר במשך שעות רבות על ידי שלושה חוקרים בנושאים הקשורים להתארגנות עובדים פלסטינים ופעילות המרכז למען קידום ענייני העובדים ומימוש חוקי העבודה. הוא מסר כי נחקר במגרש הרוסים.

את החוקרים, לדברי ברגותי, קילל אותו ואיים עליו במכות. החוקרים שאלו אותו: "למה אתה מסית את העובדים הפלסטינים לשיפור תנאיהם?", "למה אתה מנסה להוציא כספים מהמעסיקים הישראלים?" "ולמה אתה מאיים על הוועד במפעלים בעטרות?" עוד נשאל ברגותי מדוע הוא, כמנהל המרכז, היחיד שמופיע במקומות העבודה במזרח ירושלים ובא במגע עם מעסיקים ועובדים. ברגותי השיב כי הוא העובד היחידי במרכז ברמאללה שמדבר עברית ובעל רשיון מעבר במחסומים.

עוד מסר ברגותי, כי התרשם שלכבידים במשרד המשטרה הגיעו הודעות גינוי מגופים שונים על המעצר, והדבר גרם לשיפור מסוים באווירה במהלך החקירה האחרונה. לכתב "דבר" הגיעו העתקים ממכתבים שנשלחו אתמול ושלשום מגורמים בינלאומיים, כולל ממשלות ואיגודים מקצועיים. מנורבגיה שוגרו מכתבי מחאה, גם מנציגי הממשלה וגם מפדרציית האיגודים "אל.או".

בישראל התפרסמו אתמול הודעות גינוי על המעצר, ביניהן של העמותה להגנה על זכויות העובדים "קו לעובד". בהודעה של "קו לעובד" נאמר: "אנו רואים במעצרו של חסאן ברגותי ניסיון להפריע לפעילותו להגנה על זכויות העובדים בפרט וזכויות האדם בכלל". העמותה פנתה לסיעת העבודה אותה נכיד ולשר המשטרה משה שחל ודרשה את התערבותם המיידית למען שחרורו.

במשרד המשטרה סירבו אתמול להתייחס לנושא. גם דובר המשטרה סירב להגיב, חוץ מהודעה כי "החשוד נחקר בחשד להונאה והוצאת כספים במפעלי בעטרות". בעניין שחרורו של ברגותי ללא שהובא בפני שופט, אמר הדובר רק: "אלה השיקולים שלנו ולא נפרט אותם".

ברכות לבביות
לחב' החשמל
ולמנכ"ל מר רפי פלד
לרגל חנוכת - טורבינות הגז ב"חגית"
שאו ברכה והרבה הצלחה
כבלים
החברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ

ככה כן בונים
ברכות
לחברת
החשמל
למר עדי אמוראי
יו"ר הדירקטוריון
למר משה כ"ץ
המנהל הכללי
למר רפי פלד
המנהל הכללי המיועד
למר סלביו ויטינינג
מנהל אגף הבינוי
לצוות המפקחים ולצוות הקבלה
לחנוכת טורבינות הגז ב"חגית"
בן יקר גת
רח' האומנים 7 ת"א טל. 03-5625533
החברה הקבלנית שעמדה באתגר עבודות הנדסה אזרחית וסיימה לפני הזמן הקצוב

צרור ברכות ואיחולים
לחב' החשמל
ולמנכ"ל מר רפי פלד
לרגל חנוכת - טורבינות הגז ב"חגית"
שאו ברכה והרבה הצלחה
פיכה פלסט

חב' האחים בן רחמים צפון בע"מ עפר וכבישים תשתית ופתוח
הקבלן לעבודות עפר
אלנבי 67 חיפה טלפקס: 04-533163
לחב' החשמל ולמנכ"ל מר רפי פלד
לרגל חנוכת טורבינות הגז ב"חגית"
המשך הצלחה ושיתוף פעולה פורה

לחב' החשמל בישראל
הדירקטוריון, ההנהלה והעובדים
לרגל חנוכת טורבינות הגז ב"חגית"
המשך הצלחה ושיתוף פעולה פורה
אלקו תעשיות בע"מ

סל מלא ברכות
לחב' החשמל
ולמנכ"ל מר רפי פלד
לרגל חנוכת - טורבינות הגז ב"חגית"
בני כהן חברה לבנין והשקעות בע"מ

לחב' החשמל ולמנכ"ל מר רפי פלד
לרגל חנוכת - טורבינות הגז ב"חגית" (ע"י בת שלמה)
מיטב הברכות
אריה וילף בע"מ - חב' לעבודות חשמל 03-5781687

ויצמן: הציבור לא מבין את חוק הבריאות – דרושה הסברה

(ע). הנשיא עזר ויצמן אמר אתמול, במהלך ביקור במרכז הרפואי שיבא ברמת־גן, כי הוא חושש שהציבור אינו מבין עדיין את מהותו ומשמעותו של חוק הבריאות הממלכתי.

בפנייה לשר הבריאות אפרים סנה וצוות משרדו, אמר ויצמן כי יש לשפר את ההסברה בעניין החוק השלכותיו. לנשיא אף היתה הצעה – לצאת במסע פרסום רחב יותר בטלוויזיה ובעיתונות שיכלול דוגמאות של שכרם של עובדים, שאמורים לשלם בעת פחות מס בריאות.

"אנחנו העם הכי לארגומנטים וצריך להוכיח לנו באותות ובמופתים. אם אתם אומרים ש־75 אחוז מהמפרנסים ישלמו פחות, בואו נעשה זאת בצורה ויזואלית יפה ומשכנעת", הציע הנשיא. גם לאשתו של ויצמן, ראומה, היתה הצעה: לשנות את המונח "מס על בריאות", שלדבריה הוא מבהיל, ולכנות זאת "דמי ביטוח בריאות".

שר הבריאות סנה וראשי משרדו חזרו והסבירו לנשיא את מבנה החוק ומהותו. במהלך הסיור ביקר ויצמן במחלקת השונות של בית החולים ושמע הסברים על עבודתן. הנשיא ביקש גם לשמוע נתונים על מחלת האיידס והיקפה בארץ, המגיע עד כה ל־1,200 נשאים.

שר החוץ הצרפתי: התקדמות רבה בהסכם בין ישראל לאיחוד האירופי

מאת **גדעון קוץ**, פריס

שר החוץ של צרפת, אלן ז'יפה, אמר כי הוא מקווה שההסכם החדש בין ישראל לאיחוד האירופי ייחתם במהלך תקופת הנשיאות הצרפתית של האיחוד שהחלה השבוע ותמשך שישה חודשים. ז'יפה אמר לכתב "דבר" כי בנושא זה חלה התקדמות רבה אך נותרו עוד כמה בעיות שאותן יש לפתור.

שר החוץ של צרפת, המכהן החל מהשבוע כיו"ר תורן של מועצת שרי האיחוד האירופי, אמר כי בכוונתו לבקר בישראל ובמזרח התיכון במהלך כהונתו זו. במשרד החוץ הישראלי מקווים כי ההסכם עם האיחוד ייחתם עוד החודש. הבעיות העיקריות שנותרו פתוחות הן תהליך קבלת ההחלטות בנושא המחקר והפיתוח שבו יש לישראל מעמד של חברה מלאה. בעיית הרכישות הממשלתיות וישראל רוצה לכלול גם את תחום התקשורת ובעיית המכסות על יצוא ירקות ופירות מעובדים ועל פרחים.

שר החוץ, שמעון פרס, יבקר בפריס ביום שלישי הבא בדרכו לדרום אמריקה. הוא ייוועד עם נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, ועם מנהיגים נוספים.

רפי קינן יהיה מנכ"ל "אמנות לעם"

מאת **אביבה זלצמן**

רפי קינן נבחר לתפקיד מנכ"ל "אמנות לעם" במקומו של דני אלטר, שפרש מהתפקיד. קינן נבחר אתמול על ידי ההנהלה הציבורית של "אמנות לעם" פה אחד ויו"ר ההנהלה, משה בריוזא, מסר כי קינן ייכנס לתפקידו במארס לאחר שישלים כמה התחייבויות שקיבל על עצמו מאז שחזר לארץ לפני כחצי שנה.

קינן שימש עד לאחרונה יועץ לענייני תרבות ואמנות בשגרירות ישראל בפריס. קודם לכן היה סגן מנהל אמנותי של פסטיבל ישראל ולפני כן ראש דסק החדשות בעיתון "הארץ", שחקן בתיאטרון הקאמרי והבימה, וכן הלחין כמה שירים. קינן הוא בעל תואר בספרות עברית ובמדעי המדינה.

בריוזא אמר כי מה שעמד בבחירת קינן הוא מיזוג של השקפת עולם חברתית, ידע בתרבות ואמנות וניסיון ניהולי והבנה בכלכלה.

קינן נבחר מתוך שמונים מועמדים לתפקיד מנכ"ל "אמנות לעם", ולאחר שוועדת המכרזים לא הצליחה להגיע אל מועמד מוסכם והפכה לוועדת חיפוש, פנתה אל רפי קינן מיוזמתה לאחר שקינן לא הגיש את מועמדותו למכרז לתפקיד. קינן התמודד על תפקיד מנכ"ל "אמנות לעם" לפני שנתיים וחצי, אולם אז החליטה ההנהלה הציבורית לבחור בדני אלטר לתפקיד.

רפי קינן אמר אתמול כי "מצד אחד אני מאוד שמח ומצד שני זו אחריות כבדה. 'אמנות לעם' זה כלי שאפשר באמצעותו להשפיע על הפרופיל התרבותי של החברה הישראלית וצריך לנצל את זה".

על תכניותיו ב"אמנות לעם" או נחיצות של המוסד עצמו ועל ועדותיו השונות אמר קינן כי הוא רוצה ללמוד את הנושא לפני שהוא נותן הצהרות בנושא. לדבריו, ייכנס לתפקיד רק במארס משום שהוא מנהל כרגע את פסטיבל המוסיקה בכפר בלום והתחייב להשלים כמה דברים לפני שייכנס לתפקידו החדש.

יו"ר אגף לחינוך, ראלב מג'אדלה:

"בניגוד להסכם, במועצות הפועלים במגזר הערבי פוטרו שליש העובדים"

מאת **אפרים דוידי**

"במועצות הפועלים במגזר הערבי והדרוזי פוטרו כשליש מהעובדים. זאת, בניגוד לסיכומים ולהסכמים בהנהגת ההסתדרות". כך אמר אמש יו"ר אגף לחינוך, השכלה וספורט בהסתדרות, ראלב מג'אדלה, בשיחה עם כתב "דבר".

לדבריו, בשבוע שעבר נשלחו בין 40 ל־45 הודעות פיטורים לעובדים במועצות הפועלים הערביות מתוך כ־120 העובדים המועסקים בהן. "עובדים אלה פוטרו לאחר שפוטרו כ־20 עובדים נוספים שהיו זמניים. אותם זמניים גויסו לעבודה בהסתדרות כדי להשוות את מעמדן של מועצות הפועלים במגזר הערבי עם אלה שבמגזר היהודי. כך שיצאנו מקופחים פעמיים".

מג'אדלה שלח באחרונה מכתב אל יו"ר האגף לארגון ומועצות פועלים, פיני שומר, החבר במפלגתו העבודה. המכתב נפתח במלים: "אני נדהם לשמוע שנשלחו מכתבי פיטורים בהיקף משמעותי לעובדים במועצות הפועלים הערביות והדרוזיות. בצעד זה הבטחות את המשך הפער ואפילו הגדלתו במקום השוויון שהבטיח יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, לאזרחים הערבים חברי ההסתדרות". בתום המכתב הדגיש מג'אדלה: "אני תובע למשוך את מכתבי הפיטורים לאלתר".

הנשיא ויצמן בעת ביקור במכון השיקומי של קופת חולים הכללית (צילום: אילן אוסנדרייבר, ישראלסאן)

סגן ראש השב"כ פורש בעקבות סכסוך ממושך עם ראש השירות

מאת **און לוי**

סגן ראש השב"כ, שהוא גם ראש מרחב ירושלים, יסיים את תפקידו בשבועות הקרובים ויפרוש. בקשתו לפרוש מהשירות התקבלה בהבנה על ידי רה"מ יצחק רבין על רקע היחסים האישיים הגרועים בינו לבין ראש השב"כ.

סגן ראש השב"כ, ג', המשרת כבר שנים רבות בשב"כ, היה אחד המועמדים להחלפת ראש השירות כשזה יפרוש. אולם לדברי גורמים בלשכת רה"מ, "רבין טרם החליט מי יחליף את ראש השירות כשיפרוש, ולג' לא היתה יותר סבלנות. עתה, עם פרישתו, יכונה לתפקיד אחד מאלופי צה"ל או ממלא מקומו של ראש השירות".

בשב"כ ובצה"ל הביעו אמש צער על החלטתו של הסגן לפרוש. לדברי גורם בכיר בפיקוד המרכז, מדובר ב"בחור מצוין, איש שטח מהכובים שהכרתי. הוא סמכותי מאוד ומעבדו בקרב חבריו בשירות ובקרב קציני הצבא נבנה בזכות התמצאותו הרבה בשטח".

גורם בכיר בלשכת רה"מ אמר אמש, כי "החלטתו של ג' לפרוש מהשירות היתה צפויה. בחודשים האחרונים הגיעה מערכת יחסיו המתוחה עם ראש השירות הנוכחי לשיאים, ולא ניתן היה להמשיך כך. ג' הוא אחד מאנשי המקצוע הטובים ביותר, ובעל ניסיון עשיר בלחימה בטרור. במסגרת שירותו עשה תפקידי שטח ופיקוד מגוונים, בין השאר היה ראש השב"כ בלבנון, ראש השב"כ ברצועת עזה ובדרום. בסיום תפקידו בעזה הגיע לשמש כראש השב"כ ביהודה, השומרון וירושלים, על פי בקשת ראש הממשלה נאות לכהן כראש שב"כ מרכז, לאחר שמחליפו הסתכסך עם ראש השב"כ הנוכחי. עם חזרתו, מונה ג' לתפקיד סגן ראש השב"כ", לדברי המקור.

נוקרו צמיגי מכוניתו של ח"כ רן כהן

(ע). צמיגי מכוניתו של ח"כ רן כהן (מרצ) נוקרו אתמול סמוך לביתו במבשרת ציון. כהן התלונן במשטרה, ונמסר שנפתחה חקירה.

בשעות הבוקר התקבלה הודעה במכשירי הזימונית של כתבי המשטרה באזור ירושלים, ובה נטען כי אנשי תנועת כך הם אלה שניקרו את הצמיגים. זאת, במחאה על שכהן הצדיק את "השתוללויות אנשי השמאל והערבים בגבעת התמר".

דובר תנועת כך לשעבר, נועם פדרמן, אמר כי הוא אינו מגנה את המעשה. לדבריו, לא אנשי כך הם שביצעו את המעשה "כיוון שהוא אינו חוקי".

פחית הציאניד ש"נשמטה" מהרכב נשארה במחסן

מאת **אלי ברנר**

הודעת המשטרה על חבית רעל שאבדה במחוז תל־אביב התבררה לאחר שעות אחדות כמוטעית.

משטרת מחוז תל־אביב פרסמה אתמול אחר הצהריים הודעה ברשתות הרדיו, שבה היא מזהירה את הציבור מפני מגע עם חבית המכילה ציאניד, שהוא רעל קטלני, אשר נפלה ממשאית באזור נמל התעופה בן גוריון.

ההודעה פרסמה לאחר שנהג הרכב, שיצא ממחסני ממ"ן בנמל התעופה בן־גוריון, דיווח למוקד 100 של המשטרה בתל־אביב על פחית ציאניד שנעלמה מהרכב או נשמטה ממנו בדרך לתל־אביב. הנהג נחקר במשטרה ונערכה בדיקה במחסנים בנמל התעופה בן־גוריון.

בספירת המלאי של פחיות הציאניד התברר, כי הפחית נשארה במחסן בנתב"ג ולא הועמסה על הרכב בדרכו לתל־אביב.

שירה ארנון שנרצחה בניגריה הובאה למנוחות בשדה אליהו

(ע). מאות חברי קיבוץ שדה אליהו וקיבוצי הסביבה ליוו אתמול למנוחת עולמים את שירה ארנון, בת 23, חברת קיבוץ שדה אליהו, אשר נרצחה ביום ג' בידי שודדים כ־200 ק"מ מלאגוס, בירת ניגריה.

שירה עבדה כמזכירה בשגרירות ישראל בניגריה, יחד עם בעלה דיויד שעבד כאיש ביטחון.

דיויד ארנון אמר לאחר מתימת הגולל בבית העלמין של שדה אליהו: "זכרתי לך חסד נעוריך, אהבת כלולותייך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". למשמע דבריו פרצו רבים מהמלווים בבכי, בזכרם את הקושי של שירה להיפרד מהקיבוץ וללכת לארץ זרה אחרי בעלה.

אחותה אסתר אמרה: "אנו ממשיכים לשלוח לך מכתבים לאותו מקום רחוק בו את נמצאת. אין אנו מבינים כלל ועדיין לא השלמנו עם העובדה שאת איננה. אנחנו נמשיך לספר לך גם כאן מהמקום הזה את כל מה שמתרחש בינינו, ואנו יודעים כי את תשמעי הכל ותהיי עמנו".

רבים באו לנחם את הוריה של המנוחה, מרים ומנו טרופר, שהם חברי הקיבוץ הדתי שדה אליהו בעמק בית שאן מאז עלותם לארץ ב־1952. אביה היה בעבר מזכיר הקיבוץ ואמה היא מנהלת בית הספר המשותף בשדה אליהו.

הוריו המנוחים של ראש ממשלת ליטא הוכרזו חסידי אומות עולם

מאת **מיכל גרייבסקי**

הוועדה לציון חסידי אומות העולם ביד ושם החליטה להכיר בולדאס ואורסולה סלוביציוס, הוריו המנוחים של ראש ממשלת ליטא, כחסידי אומות העולם.

באביב 1942 אכסנו בני הזוג סלוביציוס חמישה יהודים בביתם במשך שלושה חודשים. הזוג העניק להם טיפול מסור ואוהב ואף הבין להם אוכל כשר. היהודים נאלצו להימלט מבית המשפחה לאחר שאנשי הכפר איימו על ולדאס כי ביתו מסומן ואם לא יסלק את היהודים הבית יישרף.

ולדאס לא רצה שהיהודים יעזבו את הבית אך הם לא רצו לסכנו ועזבו ליער סמוך. מדי פעם חזרו לבית המשפחה לאכילה חפוזה וללינת לילה.

ארבעה מהיהודים שהתאכסנו בבית המשפחה נותרו בחיים. רחל קצב ושלום כץ החיים בארץ וחנה כץ ופייגה כץ העידו בפני הוועדה לציון חסידי אומות עולם על פעולתה של משפחת סלוביציוס. בני הזוג סלוביציוס מצטרפים לכ־12,500 חסידי אומות עולם שהוכרו רשמית על ידי מוסד יד ושם מאז 1944.

חזבאללה: אין עוד סכנה לאזרחים אמריקנים בלבנון

ביירות, (עתים־איי.אף.פי. ויו.פי.איי.) – סגן מזכ"ל חזבאללה, השייח' נעים קאסם, הודיע אתמול, כי "לאמריקנים לא צפויות עוד סכנות בלבנון", שם נחטפו ונרצחו אחדים מהם בימי מלחמת האזרחים מ־75' עד 90'.

"הנסיבות, שהצדיקו את הפעולות נגד אזרחים אמריקניים השתנו", הוסיף בראיון ביומון הלבנוני בשפה הצרפתית "ל'אוריינט לה ז'ור". שייח' קאסם הביע "הפתעה" נוכח חששות וושינגטון לגבי בטחונם של אנשי חזבאללה בנמל התעופה הבינלאומי של ביירות.

"זה ארבע שנים שולטים שלטונות לבנון הבטחוניים בנמל התעופה הבינלאומי ולא נמסר על תקרית כלשהי הקשורה בחזבאללה", הבהיר.

פניציה חויבה לשלם 2 מיליון ש"ח בגין חוב ארנונה למועצת ירוחם

המועצה המקומית טוענת שלמפעל חוב של 10 מיליון ש"ח בעשר השנים ראש המועצה מוטי אביצרור: אין לנו כל כוונה לוותר על יתר החוב

מאת **אמיר רוזנבליט**

בית המשפט המחוזי בבאר שבע, חייב אתמול את מפעל פניציה לשלם למועצה המקומית ירוחם 2 מיליון שקלים בגין חוב עבור ארנונה לשנים 1993–1994.

השופט, אשר גרוניס, דחה את בקשת הנהלת המפעל לבטל את צו העיקול, שהטילה המועצה המקומית על חשבונות הבנק של המועצה. השופט קיבל את עמדת בא־כוח המועצה המקומית, עו"ד גדעון פנר, והורה למפעל הזכוכית בישוב לשלם את החוב בתוך עשרה ימים.

הנהלת פניציה הודיעה לעובדיה בראשית השבוע, כי מיום שלישי בבוקר ייצאו לחופשה והמפעל יעבוד במתכונת שבת. הדבר נעשה בעקבות צו עיקול על חשבונות המפעל, שהוצא על ידי הנהלת המועצה המקומית ירוחם, בגין חוב של יותר מ־10 מיליון שקלים מעשר השנים האחרונות.

בעקבות דיונים ממושכים, שניהל עם ראש המועצה המקומית, מוטי אביצרור, סיגר מנהל המפעל, פנחס שחף, מכתבים לשר הפנים, שר התמ"ס ושר האוצר, ובהם ביקש למנות גורם מוסמך שיבדוק את נושא החוב, שתובעת המועצה המקומית מהמפעל.

במקביל למגעים שהתנהלו השבוע, הטילה המועצה צו עיקול על חשבונות המפעל, שהביא את הנהלת המפעל להחלטה לעבור לעבודה במתכונת שבת. שלשום פנתה הנהלת המפעל לבית המשפט המחוזי בבאר שבע, וביקשה לבטל את צו העיקול. הלום, השופט גרוניס דחה כאמור, את הבקשה וחייב את המפעל לשלם את הארנונה למועצה המקומית.

מפעל הזכוכית פניציה בירוחם, בבעלות מלאה של כור תעשיות, מעסיק 230 עובדים, רובם תושבי ירוחם ודימונה. בשנים האחרונות עבר המפעל משברים, כלא אחת איימו על המשך קיומו. בשנה האחרונה היו פעולות התייעלות, שכללו סגירת תנור וקו ייצור אחד ופיטור 75 עובדים. המפעל מתמודד עם יבוא מתחרה ושחיקת מחירים ריאלית כבר שש שנים כל בקבוקים וצנצנות בשיעור של כ־25 אחוז.

ראש המועצה המקומית, מוטי אביצרור, אמר אמש, "בתקופת כהונתו של ראש המועצה הקודם, נהנו המפעלים באזור ירוחם מהטבות מפליגות, ובהם אי־תשלום ארנונה למועצה. החלטתי לשים קץ לתופעה וכיום אין עוד מפעל באזור שאינו משלם ארנונה כחוק. פניציה הוא המפעל היחיד שאתו יש לנו בעיות בנושא", אמר אביצרור. לדבריו, המועצה איננה מתכוונת לוותר למפעל לגבי יתרת החוב – כ־8 מיליון שקלים.

חשודה בהכאת תינוקה ברחוב

מאת **אלי ברנר**

אשה בדק בת 32 מירושלים, החשודה בהכאת תינוקה בן הארבעה חודשים ברחוב, נעצרה אתמול להסתכלות פסיכיאטרית בהוראת שופטת השלום בתל־אביב חיותה כהן.

האשה נעצרה ביום שלישי לאחר שעוברי אורח הבחינו שהיא מכה את תינוקה ברחוב בסכנת התינוק הזעיקו את המשטרה.

בציג המשטרה סמל גיל ביקש מהשופטת לשלוח את האם לבדיקה פסיכיאטרית. השופטת מינתה לחשודה עורך־דין מטעם המדינה והורתה לשלוח אותה להסתכלות בבית החולים הפסיכיאטרי אברבנאל.

אגודת ידידות ישראל־מרוקו תוקם במראקש באמצע מרס

מאת **סופי בסוק**

באמצע חודש מרץ תוקם במארקש אגודת ידידות בין ישראל ומרוקו. כך הודיע אתמול בתל אביב אהרן נחמיאס, יו"ר ברית יוצאי מרוקו, ומחבר סכסי, יו"ר "אנסמבל לה מרוק".

ארגון "אנסמבל לה מרוק" מאגד בתוכו יוצאי מרוקו, יהודים וערבים, ברחבי העולם. יו"ר הארגון נמצא בארץ כאורח ברית יוצאי מרוקו. ההודעה על הקמת האגודה תימסר במהלך מפגש שיימשך חמישה ימים במארקש, ויפגיש אישים שונים בעלי זיקה למרוקו, ערבים ויהודים, בתחומי כלכלה, מסחר, תיירות, רפואה, אקדמיה, וכן סופרים, אמנים ועיתונאים.

יום מיוחד במפגש יוקדש למפגש בין ישראלים, בעלי מקצועות שונים, לעמיתיהם במרוקו. המפגש קיבל את ברכתם של הנשיא עזר ויצמן, שר החוץ שמעון פרס, ויו"ר ההסתדרות חיים רמון.

בין האישים הישראלים שהבטיחו את השתתפותם בכנס יהיו פרופ' ג'ורג' וקנין, מנהל המחלקה הנוירוכירורגית בבי"ח איכילוב, פרופ' חיים אשר, מנהל המחלקה לכירורגיה פלסטית בבי"ח הדסה בירושלים, פרופ' משה בר־אשר, חתן פרס ישראל ואיש האוניברסיטה בירושלים, הבכורה את ביכון, יוסי אלבז, מנכ"ל לודיאל בישראל, גבי אזרק, מנכ"ל מפעלי "גליל", וראשי הערים מקסים לוי, גבי קדוש ודקי סבג.

בנק פולסקא קאסא אופיקי תל-אביב (בנק פאקאו) בע"מ

Pekao

מאזן
ליום 30 בספטמבר 1994
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד ספטמבר 1994
(באלפי שקלים חדשים)

נכסים	30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר)	31 בדצמבר 1993 (מבוקר)
מזומנים ופקדונות בבנקים	32,823	37,630	36,855
ניירות ערך	—	87	87
אשראי לציבור	83,549	72,311	73,483
בנינים וציוד	4,576	4,345	4,843
נכסים אחרים	249	887	325
סך הכל הנכסים	121,197	115,260	115,593

התחייבויות והון	30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר)	31 בדצמבר 1993 (מבוקר)
פקדונות הציבור	18,671	17,497	15,448
פקדונות מבנקים	56,016	48,084	50,599
התחייבויות אחרות	1,229	1,305	912
סך הכל ההתחייבויות	75,916	66,886	66,959
שטרי הון המירים לגביהם קיימת התחייבות חלוטה להמירם בהון	15,065	16,297	16,504
הון עצמי	30,216	32,077	32,130
סך הכל הון ראשוני ומשני	45,281	48,374	48,634
סך הכל ההתחייבויות וההון	121,197	115,260	115,593

תמצית דו"ח רווח והפסד
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 1994
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד ספטמבר 1994
(באלפי שקלים חדשים)

	3 חודשים שהסתיימו ב-30.9.94 (בלתי מבוקר)	3 חודשים שהסתיימו ב-30.9.93 (בלתי מבוקר)	9 חודשים שהסתיימו ב-30.9.94 * (בלתי מבוקר)	6 חודשים שהסתיימו ב-31.12.93 (מבוקר)
רווח מפעולות מימון				
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	1,238	1,582	3,043	2,589
הפרשה לחובות מסופקים	(219)	(97)	(309)	(170)
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים	1,019	1,485	2,734	2,419
הכנסות תפעוליות ואחרות				
עמלות תפעוליות	345	288	1,090	636
הכנסות אחרות	–	–	–	4
סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות	345	288	1,090	640
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נלוות	(1,071)	(1,320)	(3,525)	(2,146)
פחת והפחתות	(215)	(241)	(640)	(304)
אחזקת בנינים וציוד	(61)	(71)	(180)	(149)
הוצאות אחרות	(404)	(354)	(1,278)	(718)
סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	(1,751)	(1,986)	(5,623)	(3,317)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים	(387)	(213)	(1,799)	(258)
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	(101)	(151)	(114)	(54)
רווח (הפסד) נקי	(488)	(364)	(1,913)	(312)
רווח (הפסד) ל-1 ש"ח ערך נקוב נומינלי של הון המניות - רווח (הפסד) בסיסי:				
רווח (הפסד) מפעולות רגילות	(0.018)	(0.013)	(0.071)	(0.011)
רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות	0.000	0.000	0.000	0.000
סך הכל	(0.018)	(0.013)	(0.071)	(0.011)

(*) אין נתונים לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 1993

דו"ח על השינויים בהון העצמי
לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 1994
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד ספטמבר 1994
(באלפי שקלים חדשים)

	שלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר): הון וקרנות ההון	עודפים (גרעונות)	סך כל ההון העצמי	שלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר): הון וקרנות ההון	עודפים (גרעונות)	סך כל ההון העצמי	(*) תשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר): הון וקרנות ההון	עודפים (גרעונות)	סך כל ההון העצמי
יתרה לתחילת התקופה	32,441	(1,737)	30,704	32,441	--	32,441	32,441	(312)	32,129
רווח (הפסד) נקי בתקופת הדוח	--	(488)	(488)	--	(364)	(364)	--	(1,913)	(1,913)
יתרה ליום 30 ביוני 1994	32,441	(2,225)	30,216	32,441	(364)	32,077	32,441	(2,225)	30,216

(*) אין נתונים לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 1993.

תל-אביב, 24 בנובמבר 1994

סבינה אולסון
יו"ר הדירקטוריון

סטניסלב פרנשטיין
מנהל כללי

הדו"ח הכספי המלא נמצא לעיון במשרדי התאגיד הבנקאי ועותק ממנו יימסר לכל דורש.

עשרות מלחים טבעו לאחר התנגשות שתי ספינות בשובר גלים ברומניה

קונסטאנצה (עייר) – 54 מלחים נעדרים לאחר ששתי ספינות טבעו אתמול בסערה בנמל הגדול ביותר ברומניה, בתאונה הימית הקשה ביותר שהיתה אי פעם במדינה זו.

מבועיהם של שתי הספינות, אחת תחת דגל מאלטזי והשניה תחת דגל הונג קונג, הרלו לפעול בים סוער ובסופה עזה שפגעה בנמל קונסטאנצה שלשום בלילה בחצות, ושתיהן התנגשו בשובר הגלים של הנמל.

שתי הספינות טבעו מייד, מסרו מקורות בנמל.

"כל הנסיונות להציל את הספינות ואת אנשי הצוות נכשלו בשל מזג האוויר הקשה. אני חושש שאין ניצולים", אמר מפקד הנמל.

סוכני ספנות אמרו, כי בכל ספינה היו רשומים 27 אנשי צוות, אך עדיין לא ברור כמה אנשים היו בהן בעת הטביעה.

סוכנות הידיעות הממלכתית הרומנית "רומפרס" ציטטה מקורות שונים בנמל קונסטאנצה, שאמרו כי בספינות היו בין 45 ל־60 אנשי צוות.

מקורות בשירותי ההצלה אמרו, כי נתגלו 4 גופות לאורך חוף הים השחור, במרחק מספר ק"מ מהנמל.

גלים בגובה 6 מטר עדיין פגעו אתמול בשובר הגלים של קונסטאנצה, ורוחות בעוצמה 8 הפריעו למאמצי חיפוש הגופות.

שובר הגלים נפגע קשות כתוצאה מהתאונות ונפרצו בו שני חורים, אחד ברוחב 50 מטר והשני ברוחב 40 מטר.

ספינת גרר בריטית סייעה לספינות הצי הרומני בחיפושים.

סופות שלגים ורוחות עזות הפריעו אתמול לתחבורה ולתקשורת ברומניה. שדה התעופה של בוקארשט נסגר למשך שעות אחדות, אך הטיסות התחדשו בשעה מאוחרת יותר למרות ששלג חדש ירד על העיר.

אווירה אופטימית לאחר פגישת קלינטון עם מנהיגי הרפובליקאים: "נעבוד יחד"

וושינגטון (א.פ.) – מלווה במנהיגי בית הנבחרים הרפובליקאים, הנשיא קלינטון נשבע אתמול שהם "יעבדו ביחד כדי לגרום לדברים לקרות". הרפובליקאים הביעו אופטימיות לגבי יכולתם להגיע לקיצוצי מס למרות חילוקי דיעות עם הממשל.

למחרת פתיחת הקונגרס הנשלט על ידי הרפובליקאים, נפגשו מנהיגיהם ומנהיגי הדמוקרטים עם קלינטון בבית הלבן כדי לדון בתוכנית העבודה של הקונגרס. יו"ר הבית, ניוט גינגריץ', אמר לאחר מכן כי "היתה זו פגישה מאד מאד מועילה בסופו של דבר", וציין כי "ישנה נכונות אמיתית לעבוד במשותף".

במסיבת עיתונאים מאוחרת יותר, גם הנשיא קלינטון שמר על ארשת חיובית באומרו שהוא "מאד מרוצה מהטון של השיחה ומהנושאים שעלו בה".

קלינטון ציין כי הוא תומך במספר רב של רפורמות שהרפובליקאים מנסים להעביר, כמו מניעה מהממשל להכתיב מדיניות למדינות השונות מבלי לספק להן את המשאבים הנחוצים ליישומן.

"אנחנו יכולים לעשות הרבה עסקים ביחד", אמר.

במכתב נפרד לגינגריץ' ואחרים, אמר קלינטון כי הוא מברך על הרפורמות המוצעות, אך הוסיף כי עליהן להיות מלוות בצעדים "שיפחיתו את כוחם של הלוביסטים".

"הכוח של בעלי הממון בוושינגטון פוגע במעמד הבינוני, מגדיל את ההוצאות הגרעון ומונע משינוי", אמר קלינטון במכתב.

דמוקרטים אחרים אמרו כי הם מוכנים לעבוד עם הרפובליקאים אולם שמו סייגים על מה ששותפות זו יכולה להכיל.

"נוכל לעבוד עם הרפובליקאים ולהתפשר איתם...אבל לא במחיר של ויתור על האידיאלים הבסיסיים שלנו", אמר מנהיג המיעוט הדמוקרטי, ריצ'ארד ג'אפארט.

דיוויד בינור הדמוקרט היה בוטה יותר. "למען האמת, יש לנו חילוקי דעות משמעותיים לגבי האנשים אותם אנחנו מייצגים. הם מייצגים את העשירים."

בהתייחסו לקרבות פוליטיים בעבר אמר קלינטון, "אנחנו מומחים בעצירת תהליכים. מה שאנחנו רוצים להוכיח עכשיו שאנחנו יכולים לעבוד ביחד כדי לגרום לדברים להתרחש. אני מעודד ממה שאני רואה ושומע".

הרפובליקאים הבטיחו קיום פתוחים של תקשורת בין הבית הלבן לקונגרס. מנהיג הרוב בסנאט רוברט דול פירט את סדר העדיפויות שלו בהבטחו קיצוצים בהוצאות, מיסים נמוכים וסוף לחוקים שאכפו דרישות סביבתיות יקרות על מדינות ומנגנונים מקומיים בלי הכסף לכסות את הביצוע.

רשימת הזוכים

בהגרלת פסטיבל

דנמרק בקו – אופ:

הדר חפץ, תל אביב ◆ מן ציפורה, תל אביב
מונה קסביאן, ירושלים ◆ חיה סרנה, תל אביב
סיסבון דוד, אשקלון ◆ בועז דיקשטיין, כפר סבא
יוסף שלו, רעננה ◆ טליה וינטרוב, רעננה
בידמן יעל, גבעתיים ◆ דור ירון, רעננה

מודעות בטלפון
השרות שלנו ללא תוספת מחיר
פרסום טל. 03-5600780 ,5605731 ,5605591
רם ובערב 03-5032969 ,5010597 ,5043568
ביצוע עבודות סדר וגרפיקה ממוחשבת

ההפצצות האוויריות על גרוזני ממשיכות; קרבות קשים מתנהלים על השליטה בעיר

מטוסים רוסיים ירו טילים על ארמון הנשיא; חברי פרלמנט רוסיים טוענים כי רוב גרוזני בשליטת הצ'צ'נים; טורקיה שולחת סיוע לאזרחי הרפובליקה הבדלנית

מוסקבה (סוכנויות הידיעות) – חברי פרלמנט רוסיים אמרו אתמול כי המורדים הצ'צ'נים השתלטו על רוב חלקי גרוזני לאחר יום של קרבות כבדים עם הכוחות הרוסיים, מסרה סוכנות הידיעות אינטרפקס.

ממשלת רוסיה הודיעה כי המורדים נבלמים מהבירה, אך אינטרפקס ציטטה חבר פרלמנט באינגושטיה שאמר, כי תגבורות צ'צ'ניות זורמות לגרוזני.

מקורות אחרים מסרו, כי מטוסים רוסיים ירו טילים על ארמונו של הנשיא ג'וחאר דודאייב, ובכך הזימו את התחייבותו של ילצין להפסיק את ההפצצות האוויריות על העיר.

כתב רשת הטלוויזיה סקאי מסר, כי קרבות כבדים התחוללו קרוב לכיכר החירות בגרוזני, סמוך לארמון הנשיאות. מטוסים טסו מעל, אך בגובה רב. הוא סיפר כי בצאתו את גרוזני לא שמע קולות של הפגזות, אך פצצות רבות נפלו במבואותיה הדרומיים של העיר.

לדברי סוכנות הידיעות הצרפתית התקיפו הרוסים אתמול בנקודות רבות בעיר – תחנת הרכבת במרכז העיר, בית החולים המרכזי, והרובע התעשייתי במערב גרוזני. לוחמים צ'צ'נים רבים נפלו בין הבניינים ההרוסים מידי החיילים הרוסיים. אך אבידות אלה לא פגעו בנחישותם להילחם, ואפילו מטווח קרוב.

תוצאות נחישות זו נראו בבירור ברחוב קוסמולסקאיה, במרחק 200 מטר מתחנת הרכבת המוחזקת בידי הרוסים. חמישה טנקים רוסיים שרופים חסמו את הרחוב וארבע גוויות חיילים היו מונחות בצד.

סוכנות הידיעות איטאר־טאס הודיעה אתמול בבוקר, כי ראש שירותי הביון הרוסיים סרגיי סטפאשין וסגן ראש הממשלה ניקולאי אגורוב היו בדרכם לצ'צ'ניה. נסיעתם הגבירה את השמועות על הכנות למיתקפה רוסית חדשה, כי הם היו בין ראשי האחראים להתערבות הרוסית בצ'צ'ניה.

סטפאשין ואגורוב יצאו את צ'צ'ניה אתמול בערב, והם עתידים לחזור למוסקווה היום בבוקר לישיבה של מועצת הבטחון הרוסית האמורה להתכנס ב־11 לפי השעון המקומי.

אך גם אם הרוסים יחליטו לפתוח במיתקפה חדשה, בטוח הרמטכ"ל הצ'צ'ני אסלאן מסחאדוב כי המגן עומד לצידו: "לרוסים אין עוד אמצעים לפתוח במיתקפה חדשה נגד גרוזני. יש לי מתנדבים במספר הגדול פי עשרה מאשר בחודש האחרון. הרוסים צריכים להחליט אם להפסיק את הטבח".

סיוע טורקי

מטוס מטען של צבא טורקיה המריא אתמול מאנקרה כשבבטנו 11 טונות של ציוד סיוע לאזרחים העקורים באיזור העימות בצ'צ'ניה.

המטוס אמור לפרוק את מטענו בשדה התעופה בלסאן שבאוסטיה הצפונית, שם יחולק הסיוע לפליטים בידי אנשי משרד ההגירה הפדרלי של רוסיה, מסרו מקורות רישמיים.

הסיוע סופק מטעם ארגון הסהר האדום הטורקי וכולל מזון, תרופות וציוד רפואי, בגדים, שמיכות ואוהלים.

טורקיה מתחה ביקורת חריפה על רוסיה לאחר פלישתה לצ'צ'ניה, והביעה דאגה ליציבות האיזורית, שתתערער עוד יותר אם לא יימצא פתרון מדיני לסכסוך הצ'צ'ני.

ירדן הכחישה אתמול כי היא מעודדת את יציאתם של לוחמים לצ'צ'ניה, אך הודתה כי ירדנים מסוימים ממוצא קאווקאזי נסעו "באורח פרטי" לגרוזני כדי לסייע לבדלנים.

מקור ירדני בכיר מסר לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי "אנשים מסוימים התומכים בצ'צ'נים יצאו באופן אישי לגרוזני כדי לסייע ללוחמים הצ'צ'נים, ואין לנו מושג לגבי מספרם".

הוא הוסיף, "אין אף מוסד או גוף ירדני המעורב בשיגור לוחמים לצ'צ'ניה".

הוא הוסיף כי ירדן רואה בסכסוך בצ'צ'ניה "עניין רוסי פנימי", והיא מעוניינת כי הקרבות ייפסקו.

רוסיה דרשה אתמול מירדן, סעודיה, אפגניסטאן, אירן ופקיסטאן לשים קץ לגיוסם של "שכירי חרב" כדי לסייע לצ'צ'נים בלחימתם נגד הרוסים.

מעריכים כי בירדן 15,000 תושבים ממוצא צ'צ'ני.

"התעמולה הרוסית גרועה מזו של גבלס"

נציג זכויות האדם של הפרלמנט הרוסי האשים ביום חמישי את מוסקווה בהפצת שקרים בוטים ביחס למערכה הצבאית בצ'צ'ניה, באומרו כי היא משתמשת בשיטות גרועות מאלה של יוזף גבלס, ראש התעמולה הנאצית.

סרגיי קובאליוב אמר כי המידע הרשמי על האירועים באיזור הפורש מאז שנשלחו לשם כוחות רוסיים ב־11 בדצמבר, היה שרשרת של כזבים מתחילתה עד סופה.

"אשר לשקרים, עלינו על הקומוניסטים ואפילו על גבלס", אמר לעיתונאים לאחר שחזר מגרוזני, בירתה ההרוסה של צ'צ'ניה, שהופצצה קשות ע"י חיל האוויר הרוסי במשך שלושת השבועות האחרונים.

"אין אף מילת אמת אחת בהודעות הרשמיות שקיבלו את חותמת הממשלה", הוסיף קובאליוב, בציינו כי ידרוש פגישה עם הנשיא ילצין כדי לגלות מי אחראי להודעות אלה. מאוחר יותר מסר כי אושרה לו פגישה עם הנשיא ביום שישי בצהריים.

"אי אפשר לחיות במדינה של מנוולים"

במסיבת עיתונאים באולם מלא מפה לפה במערכת העיתון הרפורמיסטי "איזבסטיה" הכריז קובאליוב, "אי אפשר לחיות במדינה שבה השלטונות הרמים ביותר משקרים, אי אפשר לחיות במדינה הנשלטת בידי מנוולים".

הוא הוסיף כי הוא "כמעט בטוח שהנשיא מקבל מידע כוזב או בלתי מדויק, אך אין זה מפוטר מאחריותו" בניהול המשבר הצ'צ'ני.

"זהו הוא שהקיף את עצמו בשקרנים ומנוולים. אני מדגיש מילה אחרונה זו, אני מבקש מכם לא לרככה", ציין קובאליוב, בטרם הוסיף כי הוא "מוכן להתייצב בבית משפט ומקווה לנצח במשפט".

"אני רוצה לומר לו כי אני מעוניין מאוד לגלות מי מארגן את הכזבים אודות האירועים בגרוזני. אלה הם שקרים מכוונים ומתועבים", אמר קובאליוב, המתכונן לשוב לגרוזני בימים־שלושה הקרובים.

סוכנות אינטרפאקס מסרה בינתיים, כי ראש לישכת העיתונות של ממשלת רוסיה, האחראי לדיווח על המשבר בצ'צ'ניה, אושפז אתמול עקב בעיות לב חמורות.

היא ציינה כי ואלנטין סרגייב, בעל דרגת שר, אושפז בבית חולים במוסקווה, אך לא מסרה פרטים נוספים.

עיתונאים רוסיים ליגלגו בגלוי על לישכת העיתונות של סרגייב, על שפירסמה הודעות אופטימיות לגבי המערכה בצ'צ'ניה שהוכחו לאחר מכן כבלתי נכונות לחלוטין.

ראש הממשלה לשעבר איגור גיידאר, רפורמיסט החולק על ילצין בעניין צ'צ'ניה, שיבח את תפקודו של קובאליוב.

"הוא הצליח לפרוץ דרך מסך השקרים האיומים שהם מנסים לטוות מסביב לאירועים בצ'צ'ניה", אמר לעיתונאים לפני פגישה עם קובאליוב.

פקידים רוסיים האשימו אתמול את מנהיג צ'צ'ניה דודאייב כי ביקש מטורקיה מפציצים כדי לתקוף את מוסקווה, וטענו שיש להם הוכחות כי הצ'צ'נים משתמשים בנשק כימי נגד חיילי רוסיה.

קצרצר

מלכות, דגים, שועלים וכרישים

● לונדון (א.פ.) – המלכה האם בת ה־94 אינה מזועזעת כל כך ממעללייהם של בני המלוכה הצעירים כפי שחושבים – היא פשוט מתעלמת מהם.

כך לפחות טוען מזכירה הפרטי שפרש לגמלאות, לורד צ'ארטיס, בראיון שפורסם אתמול בירחון לונדוני.

"אי אפשר להגיע לגיל כזה מבלי לעבור מספר זעזועים. היא יודעת שצ'ארלס ודיאנה עומדים בפני גירושין. היא מתעלמת ממה שהיא לא רוצה לדעת."

● לונדון (עייר) – מבשלת הבירה גיניס לא רשאית יותר לציין על בקבוקיה "על פי מינוי הוד מלכותה", כיוון שמשפחת המלוכה הבריטית לא צורכת יותר את הבירה האירית.

"אנו בצער שנלקח מאיתנו המינוי. אולם, מגמות השתיה במשפחת המלוכה עשויות להשתנות והביקוש עשוי להתחדש", מסר אתמול דובר חברת גיניס, ביל ספירס.

הדובר ציין, "אנו מוכרים ב־140 מדינות ומצפים למכור השנה 1.8 מיליארד פיינט (כמיליארד ליטר)", ציין הדובר.

אולם מבשלת גיניס הקנקית עדיין מספקת לחצר המלוכה ארבעה סוגי ויסקי ושני סוגי ג'ין.

● טוקיו (א.פ.) – דג טונה שאורכו כמטר ומשקלו כ־200 קילוגרם נמכר במחיר שיא של חמישה מיליון ין (50,000 דולר) במכירה הפומבית הראשונה השנה בשוק הדגים הגדול בעולם. 4,312 דגי טונה אחרים נמכרו במכירה שנמשכה כ־30 דקות.

● ניו דלהי (א.פ.) – פעילים למען זכויות החיות זכו בניצחון חשוב אתמול כאשר בית משפט הורה להפסיק כנס הינדי מוזר בהולך פסטיבל הידוע ב־16 בינואר בו מענים ונהרגים שועלים אדומים נדירים.

מאמינים בכפרים סביב באנגלור תופרים את פיותיהם של השועלים, מחוררים את אוזניהם השמאליות, עונדים להם עגילים מזהב ומעלים אותם על כרכרות למקדש של האל המקומי. המאמינים השיכורים קושרים זיקוקי דינור לזנבותיהם של השועלים המבוהלים ומשאירים אותם למותם, ובכך מאמינים כי יזכו למחילה מאלילם.

● בוגוטה (א.פ.) – צבא קולומביה השתמש בגז מדמיע כדי לפזר הפגנה של חקלאים בדרום קולומביה לאחר שאלו פרצו מיכל גז ענקי למחות נגד ניסיונות הממשלה לחסל את מטעי הקוקה הלא־חוקיים.

מקורות ממשלתיים מסרו כי ילד בן 6 מת במהומות.

● ריו דה ז'נרו (א.פ.) – גל של התקפות כרישים הביא לסגירת מספר חופים פופולארים למשך הקיץ בצפון ברזיל.

11 תקיפות של כרישים נרשמו בשנה האחרונה. בדצמבר האחרון, גולש נפטר מאבדן דם לאחר שכריש נגס בידו השמאלית.

התקיפה האחרונה ארעה שלשום כאשר הנבגרו דה סואזה בן ה־17 ננשך בכף רגלו במרחק של 30 מטר מהחוף.

מדענים מאמינים כי רק כריש אחד או שניים אחראים לתקיפות, כנראה כריש הנמר המתקרב לחוף בעונת הקיץ כדי להמליט.

גם החתול הנשיאותי יסבול מקיצוצים

וושינגטון (עייר) – ביום פתיחת המושב הראשון של הקונגרס ה־140, קרא הנציג הרפובליקני דן ברטון מאינדיאנה, לפעולה נגד החתול הנשיאותי "סוקס" ונגד משרד הדואר שהוקם כדי לענות על מכתבי המעריצים המגיעים אליו לכתובתו בבית הלבן.

"זהו סוג הבזבוז ממנו רוצה העם האמריקאי להיפטר", אמר הציר הנבחר בבריה. "אני מתכוון לכך שכספי המיסים נזרקים על מוקדן מעריצים של החתול הנשיאותי. הם דייה, אולם נראה שהנבחר אינו מקשיב".

הנציג הוסיף ואמר "אני אוהב חיות ויש לי בבית חתול וכלב, אולם איני מוצא הצדקה להוצאה של עשרות אלפי דולרים למיבון שירותי דואר כדי לענות למכתבים המגיעים לחתול.

טארק עזיז הגיע לביקור נוסף בפאריס בניסיון להסיר החרם המערבי נגד עיראק

מאת גדעון קוץ, פאריס

סגן נשיא עיראק, טארק עזיז, הגיע אתמול לפאריס שבה ישהה עד מחר בדרכו למושב מועצת הבטחון בניו־יורק. הוא יוועד הבוקר עם שר החוץ של צרפת אלן ז'ופה. זהו ביקור עבודה ראשון של מנהיג עיראקי במדינה של הקואליציה האנטי־עיראקית מאז מלחמת המפרץ, זאת בשעה ששליט עיראק סדאם חוסיין קרא אתמול למדינות הערביות לחדש את מתקפת הטילים על ישראל. לטארק עזיז צפויה הבוקר סעודת עבודה עם השר אלן ז'ופה. בכך שוברת צרפת את החרם על ביקורים רשמיים של מנהיגי עיראק במדינות הקואליציה. בחודש שעבר ביקר סגן נשיא עיראק במוסקבה. רוסיה היא שהפעילה לחץ על עיראק כדי לשכנע אותה להכיר בקו הגבול עם כווית. טארק עזיז עמד לבקר אז גם בצרפת אך עיסקת הנשק הגדולה עם סעודיה שעמדה לפני חתימה שיכנעה את ממשלת צרפת לבקש מהאורח לדחות את ביקורו וגם הפעם נמסר עליו ברגע האחרון. בפאריס מתייחסים לביקור כאל מתווה שנועדה לעודד את עיראק להמשיך ביישום החלטות האו"ם. הודעת משרד החוץ הצרפתי אומרת כי ז'ופה יזכיר לעזיז את ההכרח ליישם את ההחלטות במלואן כדי שניתן יהיה לבטל את הסנקציות. ז'ופה יעלה גם את שאלת השבויים והנעדרים הכוויתיים. אך צרפת אינה מסתירה את דעתה המנוגדת לזו של ארה"ב כי לנוכח התקדמות ביישום הפיקוח על פירוק הנשק של עיראק, יש לדון בחיוב בהסרת חרם הנפט מעליה. לובי תעשייתי וכלכלי רב עוצמה בצרפת טוען כי בלי חדוש מהיר של הקשרים עם עיראק ייפגעו האינטרסים הצרפתיים לטובת האמריקאים כשאלה יחליטו על הסרת החרם. באוקטובר 93' כבר שהה טארק עזיז לצורך "טיפול רפואי", מה שלא מנע ממנו להיפגש בכמה מסעדות צמרת ולהוועד עם שר הפנים. השר ז'ופה פגש אותו בעצרת האו"ם האחרונה.

גורמים צרפתיים ואישים פרו־עיראקיים כמו שר ההגנה לשעבר שוונמן ושר החוץ לשעבר שסון מילאו תפקיד נכבד בהעברת מסרים ובגישושים לארגון פגישות בדרג בכיר בין ישראלים ועיראקים. כמו בעת ביקורו הבלתי רשמי של עזיז גם הפעם יש שמועות על פגישה אפשרית בינו לבין אישיות ישראלית בפאריס. אך שאלתו של שליט עיראק סדאם חוסיין אתמול בפגישה עם הרמטכ"ל העיראקי, "מי תהיה המדינה הערבית שתיזום את הטיל ה־40 על ישראל" (ראה ידיעה נפרדת) אינה מעניקה אמינות הפעם לשמועות על פגישה.

שנת היובל

בוטרוס גאלי קורא לצמצום פעילות כוח השלום של האו"ם

פאריס (א.פ.) – בעקבות הביקורת הגוברת על ההוצאות הגבוהות של האו"ם בסומליה ובבוסניה וכישלון שליחויות השלום, קרא מזכיר האו"ם בוטרוס גאלי לקיצוצים בפעילות האו"ם ולשימוש מוגבל יותר בכוח צבאי.

בנאום שבא לציין את יובל החמישים להקמת האו"ם לפני מועצת הביטחון שהתכנסה בדלתיים סגורות, אמר גאלי כי על האו"ם לקבל מעתה מנדט ברור יותר להתערבות לפני שיחייב את כוחותיו לפעילות כדי שהגבול בין שמירת השלום לאכיפת השלום לא יטושטש.

מספר מבצעים של האו"ם נכשלו בגלל חוסר במשאבים ובחיילים. המבצע ברואנדה, למשל, עוכב במשך חודשים בגלל הקושי לאתר חיילים וציוד מתאימים.

גאלי קרא ליצירת כוח או"ם שיוכל להגיב במהירות ולמאגרי ציוד לשימוש הכוחות. פעילות האו"ם זכתה לביקורת נוקבת מצד ארה"ב, כאשר לכשלים מתקציב האו"ם. בוב דול, מנהיג הרפובליקאים בסנאט, העביר חקיקה שתגביל את השימוש בכוחות אמריקאיים בשירות האו"ם.

עובדי "אייר פרנס" רוכשים מניות תמורת קיצוץ בשכר

פאריס (עייר) – יותר משליש מעובדי "אייר פראנס" נרשמו לרכישת מניות בחברת התעופה הצרפתית הלאומית הכושלת כדי למנוע את שקיעתה, מסרה אמש חברת התעופה.

כ־12,074, כלומר 36 אחוז, מבין 34,000 העובדים הזכאים ליטול חלק בתוכנית, שבמסגרתה יקבלו השכירים מניות של החברה תמורת קיצוצי שכר בממוצע של 77 דולר לחודש, מסרה חברת התעופה.

"חברת התעופה מקווה כי הצלחת תוכנית החילוף תפצה אותם על מאמציהם להבטיח כי 'אייר פראנס' תמשיך להתקיים", נאמר בהודעה של החברה.

התוכנית היא חלק מפרוייקט להצלת החברה שעליה הודיע אתמקד יו"ר החברה, כריסטיאן בלון, לאחר שהפסדיה גדלו ב־1993 פי שלושה לכ־1.60 מיליארד דולר.

נכונותם של העובדים להסכים לקיצוצים בשכרם תפחית את הוצאות החברה על משכורות ב־14.90 מיליון דולר לשנה.

חברת התעופה נמצאת ברשימה הממשלתית של חברות שנועדו להפרטה, אך עדיין לא נקבע מועד למכירתה.

המועצה האזורית באר טוביה | **המועצה המקומית גן יבנה**

במסגרת המינהלה הארצית למים וביוב
היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים
מתקן טיפול בשפכים משותף למו"א באר טוביה ולמועצה המקומית גן יבנה
באתר חצור – הנדסה אזרחית
מכרז משותף מס' מ־10־51/94־0406

1. המועצות מכריזות בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים ובהתאם לנוהלית.
2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת תשלום של 3,000 ש"ח, אשר לא יוחזר, במשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעות העבודה הרגילות.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצוע בניה (סימול 100) בסיווג כספי ג'־2 לפחות.
4. סיור הקבלנים יתקיים ביום א' בתאריך 22.1.95. היציאה ממשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעה 10.00.
5. את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה ביום ג', בתאריך 21.3.95, לא יאוחר משעה 12.00 בצהרים. תיבת ההצעות תיפתח בשעה 12.15 בנוכחות המציעים.

חנן חסיד ראש המועצה האזורית באר טוביה | **אלקסלסי משה** ראש המועצה המקומית גן יבנה

המועצה האזורית באר טוביה | **המועצה המקומית גן יבנה**

במסגרת המינהלה הארצית למים וביוב
היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים
מתקן טיפול בשפכים משותף למו"א באר טוביה ולמועצה המקומית גן יבנה
באתר חצור – אספקה והתקנת ציוד אלקטרו־טכני
מכרז משותף מס' מ־210־52/94־0406

1. המועצות מכריזות בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים ובהתאם לנוהלית.
2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת התשלום של 2,000 ש"ח, אשר לא יוחזר, במשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעות העבודה הרגילות.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצועות משאבות, טורבינות ותחנות שאיבה (סימול 500) בסיווג כספי ב'־2 לפחות.
4. סיור הקבלנים יתקיים ביום א' בתאריך 22.1.95. היציאה ממשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעה 10.00.
5. את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה ביום ג', בתאריך 21.3.95, לא יאוחר משעה 12.00 בצהרים. תיבת ההצעות תיפתח בשעה 12.15 בנוכחות המציעים.

חנן חסיד ראש המועצה האזורית באר טוביה | **אלקסלסי משה** ראש המועצה המקומית גן יבנה

המועצה האזורית באר טוביה
במסגרת המינהלה הארצית למים וביוב
היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים
תחום הנדסת ביוב
ביצוע איסוף, טיפול וסילוק ביוב כפר ורבורג
מכרז מס' 248־31/93־0320

1. המועצה מכריזה בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים ובהתאם לנוהלית.
2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת תשלום של 800 ש"ח, אשר לא יוחזר, במשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעות העבודה הרגילות.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצועות ביוב־ניקוז־מים (סימול 400) בסיווג כספי ב'־2 לפחות.
4. סיור הקבלנים יתקיים ביום שני בתאריך 16.1.95. היציאה ממשרדי המועצה בשעה 10.00.
5. את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה ביום ג', בתאריך 7.2.95, לא יאוחר משעה 12.00 בצהרים. תיבת ההצעות תיפתח בשעה 12.15 בנוכחות המציעים.

חנן חסיד ראש המועצה האזורית באר טוביה

המועצה האזורית באר טוביה | **המועצה המקומית גן יבנה**

במסגרת המינהלה הארצית למים וביוב
היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים
מתקן טיפול בשפכים משותף למו"א באר טוביה ולמועצה המקומית גן יבנה
באתר חצור – עבודות חשמל, פיקוד וגנרטורים
מכרז משותף מס' מ־248־53/94־0406

1. המועצות מכריזות בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים ובהתאם לנוהלית.
2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת התשלום של 1,500 ש"ח, אשר לא יוחזר, במשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעות העבודה הרגילות.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצוע "חשמלאות" (סימול 160) וגם למקצוע "הנחת קווי חשמל" (סימול 250) בסיווג כספי א'־3.
4. סיור הקבלנים יתקיים ביום א' בתאריך 22.1.95. היציאה ממשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעה 10.00.
5. את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה ביום ג', בתאריך 21.3.95, לא יאוחר משעה 12.00 בצהרים. תיבת ההצעות תיפתח בשעה 12.15 בנוכחות המציעים.

חנן חסיד ראש המועצה האזורית באר טוביה | **אלקסלסי משה** ראש המועצה המקומית גן יבנה

המועצה האזורית באר טוביה
במסגרת המינהלה הארצית למים וביוב
היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים
תחום הנדסת ביוב
ביצוע איסוף, טיפול וסילוק ביוב מושב בצרון
מכרז מס' 28־31/93־0734

1. המועצה מכריזה בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים ובהתאם לנוהלית.
2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת תשלום של 800 ש"ח, אשר לא יוחזר, במשרדי המועצה האזורית באר טוביה בשעות העבודה הרגילות.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצועות ביוב־ניקוז־מים (סימול 400) בסיווג כספי ב'־2 לפחות.
4. סיור הקבלנים יתקיים ביום שני בתאריך 16.1.95. היציאה ממשרדי המועצה בשעה 10.00.
5. את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה ביום ג', בתאריך 7.2.95, לא יאוחר משעה 12.00 בצהרים. תיבת ההצעות תיפתח בשעה 12.15 בנוכחות המציעים.

חנן חסיד ראש המועצה האזורית באר טוביה

ניר שיתופי אגודה ארצית שיתופית להתישבות עובדים עברים בישראל בע"מ

הזמנה

לאסיפה כללית של "ניר שיתופי"

שתתקיים ביום רביעי, 18 בינואר 1995 בשעה 10.00 לפני הצהרים, באולם הישיבות של המרכז החקלאי, קומה 17, שדרות שאול המלך 8 תל־אביב.

סדר היום:

1. בחירת יושב־ראש האסיפה ומזכיר האסיפה.
2. אישור סדר היום.
3. דו"ח המינהלה על פעולות האגודה, על מצב עסקיה, על המאזן הרווח וההפסד.
4. אישור המאזן וחשבון רווח והפסד, לשנת 1993.
5. אישור תקציב שנתי.
6. דין וחשבון רשם אגודות שיתופיות.
7. שונות.

אם באסיפה הכללית לא יהיה מניין חוקי במועד הקבוע – היא תידחה בהתאם להוראות התקנון.

טניה יהב – עו"ד
בשם ההנהלה

ירידה נוספת במחיר העגבניה

מאת דן הלוי

ירידה נוספת נרשמה אתמול במחירן הסיטונאי של העגבניות, אשר הגיע ל־1.80 ש"ח לק"ג עגבניות משטח פתוח. זה המחיר הנמוך ביותר ב־4 החודשים האחרונים. המחיר לצרכן מוערך במשרד החקלאות ב־3 ש"ח לק"ג. עגבניות מחממה נמכרו בשוק הסיטונאי ב־2.5־3 ש"ח לק"ג, וצפוי כי יימכרו לצרכן ב־4.50 ש"ח לק"ג. לפני כחודש הגיע מחירן לצרכן לכ־14 ש"ח לק"ג.

השבוע הגיע המשלוח האחרון של עגבניות מיובאות מספרד והאיים הקנאריים, בהיקף של 400 טון. בעקבות ירידת המחירים הופסק היבוא, הן על ידי אגרקסקו והן על ידי יבואנים פרטיים בשל חוסר כדאיות כלכלית. ירידת המחירים נובעת מהגברת האספקה של העגבניות לשוק מישראל ומהאוטונומיה.

מנכ"ל מועצת הירקות, אפרים שלום, מעריך, שהחודש תספק כמות הירקות את היקף הביקוש של הצרכנים ואילו בפברואר צפוי כבר עודף של 1,500 טון. כתוצאה מכך תישמר רמת מחירי הירקות החודש, ותיתכן אף ירידה נוספת ללא צורך ביבוא.

בחודש האחרון ירדו מחירי מרבית הירקות בעשרות אחוזים. המחיר הסיטונאי של המלפפונים ירד משיא של 8 שקלים ל־3 ש"ח אתמול. מחיר הבצל היבש ירד ב־50 אחוז, מ־3 ל־1.5 ש"ח לק"ג. הכרובית היא עדיין הירק הזול ביותר: מחירה ירד לשקל אחד.

שלום הביע דאגה שבתוך מספר ימים יהיה צורך לפנות עודפי כרובית, אם מחירה ירד מתחת ל־90 אגורות. במשרד החקלאות בוחנים כיצד להתייחס לבקשות לגידול עגבניות בחממות במימון ממשלתי, על מנת שלא להגדיל את כושר הייצור באופן מוגזם.

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

ישבתו עם עובדי תע"ש

אם ימונה מפרק או כונס לתע"ש בתחילת השבוע, ישבתו מגזרים רבים בתעשיות הבטחוניות יחד עם עובדי החברה. ביום רביעי בשעות הלילה נערכה פגישה בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, עמיר פרץ, בסוגיית הכנות המאבק בתע"ש. בישיבה השתתפו גם נציגי ארגון עובדי התעשייה האווירית ובתום הפגישה סוכם, שאם עובדי תע"ש ישבתו, גם עובדי התעשייה האווירית יפתחו בשביתה יחד עמם.

אנשי האיגוד המקצועי פועלים בימים האחרונים לצירוף מגזרים נוספים לשביתה בקרב עובדי מערכת הביטחון. גם מזכ"ל הסתדרות ההנדסאים, שלמה שני, שיגר אתמול מכתב אל ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, ואל שר האוצר, אברהם שוחט.

במכתב החריף נכתב: "הסתדרות ההנדסאים והטכנאים רואה בחומרה רבה את הכוונה לאשר בישיבת הממשלה הבאה מינוי מפרק לתע"ש כחלופה למו"מ להסכמים וסיכומים שנעשו עם ההסתדרות הכללית ועם נציגי ארגון עובדי תע"ש".

עוד הדגיש שני, כי "איננו יכולים לעבור לסדר היום לנוכח הליך זה, המהווה פגיעה ישירה בחברה ותקדים מסוכן לגבי מעמדם של עובדי התעשיות הבטחוניות, המשליך על עתיד יחסי העבודה במדינת ישראל".

במכתב נאמר במפורש, שבמידה שימונה מפרק, ינקטו חברי הסתדרות ההנדסאים והטכנאים בצעדים ארגוניים. העתקים מהמכתב נשלחו למספר רב של אישים, בהם יו"ר ההסתדרות, חיים רמון. יש לשים לב לרשימה של ראשי ועדי ההנדסאים שקיבלו העתק מהמכתב, כי זו יכולה להיות חופפת לרשימה של מקומות העבודה שישבתו יחד עם יתר התעשיות הבטחוניות: משה ענבי (תע"ש), עמוס ברנהולץ (התעשייה האווירית), יאיר שלמה (רפא"ל), סילבן מרואני (הקריה למחקר גרעיני), משה סער (מרכז למחקר גרעיני) ואריה גרוס (המכון הביולוגי).

מאבק נגד פיטורי עובד

בדרך כלל נלחמים אנשי מועצת הפועלים למען ראשי ועדים. בימים האחרונים קרה בדיוק ההיפך. ראשי ועד מוכנים להיאבק למען איש מועצת פועלים שנכלל ברשימה (הארוכה) של מפוטרים: רחמים קסקס ויצחק אדרי, ראשי ועד העובדים של משאהייר בנתב"ג, הודיעו שיכריזו על סכסוך עבודה, אם יוסי ברדוד, מזכיר האיגוד המקצועי במועצת פועלי לוד, לא יוחזר לעבודתו.

ראשי הוועד פנו במברק ליו"ר מפ"ם, חנן ארז, שקיבלם לפגישה דחופה בעניין פיטוריו של ברדוד, שהוא חבר במפלגה. בפגישה דיברו העובדים בהתרגשות על מסירותו הרבה של יוסי ברדוד לתפקידו. הם סיפרו, שהוא היה זה שדאג להסכם העבודה ונאבק על זכויותיהם.

יו"ר הוועד, רחמים קסקס, אמר: "500 עובדי משאהייר רואים ביוסי ברדוד את נציגנו באיגוד המקצועי ולא נסכים להיות תלויים בין שמים וארץ. אם יוסי לא יוחזר לעבודתו, נשבית את העבודה בנתב"ג".

החברה עוסקת בהסעות מטענים. בפגישה השתתפו גם פיני גרוב, יו"ר "ועד ז'", ומישל אלמליח, חבר הנהגת ההסתדרות.

קיבלו יין במקום שכר

מצוקת המפעלים ברחבי רוסיה גוברת. במפעלים שבהם עדיין עובדים ומייצרים, מחסור המזומנים כה גדול, שההנהלות משלמות את השכר לא בכסף אלא בטובין. סוכנות הידיעות הרוסית "אינטרפאקס" מוסרת, כי מפעל לייצור נייר במזרח המדינה שילם לעובדיו חלק משכרם בבקבוקי יין.

הנהלת המפעל הצליחה לאתר באחת מרפובליקות אסיה סוחר שהיה מוכן לעסקת ברטר: כמות גדולה של נייר באיכות ירודה שאוחסנה במחסני החברה, תמורת יין זול. תשלום היין עלה יפה, העובדים קיבלו את הבשורה ברוח טובה. חלק מהם אף התחיל "להוציא את המשכורת" באמצע יום העבודה.

כך קרה, שפרצה אש במחסן הפחם שבתוך המפעל וכל יחידת מכבי האש של העובדים לא היתה כשרה לעבודה. במלים אחרות: איש מהם לא יכול היה להתייצב למשמרת.

הצעת חוק: החיוב במע"מ יבוצע תוך שבוע מיום קבלת התשלום

מאת אמנון אמד

הכנסת אישרה שלשום בלילה בקריאה ראשונה הצעת חוק פרטית, לפיה יבוצעו חיובי המע"מ תוך שבעה ימים ממועד קבלת התשלומים בפועל. כיום חייבים החברות והעצמאים להעביר את התשלומים למע"מ במועד אחד, ה־15 בכל חודש.

כתוצאה מכך נוצרים לעתים מקרים בהם חייבים בעלי מקצועות חופשיים לשלם את המס לפני שקיבלו את התשלומים המגיעים להם מלקוחותיהם.

את הצעת החוק הגישו חברי הכנסת, אלכס גולדפרב מיעוד ודוד מגן מהליכוד. לדבריהם, אי תשלום המע"מ במועד נחשב לעבירה פלילית, אולם מן העבר השני, עלולים אלה המעבירים את תשלומי המע"מ לפני שקיבלו את התמורה מלקוחותיהם להיקלע לקשיי נזילות מיותרים ואף לפשיטות רגל.

הצעת החוק, אגב, עברה בקולות שני המציעים, גולדפרב ומגן, ובהתנגדות חבר כנסת אחד. לאחר אישורה במליאה תועבר ההצעה לדיון בוועדת הכלכלה.

שוקי ההון בעולם / [illegible]

ממתינים לנתוני התעסוקה בארה"ב

שוקי ההון בעולם מתעוררים מתרדמת חג המולד וראש השנה האזרחי. אתמול עלו המחזורים בצורה ניכרת, אולם השווקים נמצאים בעמדת המתנה לקראת פירסום נתוני התעסוקה של ארה"ב לגבי חודש דצמבר.

אלה נתונים חשובים במיוחד, שכן הם ממחישים את מעמדו של המשק האמריקאי, ומה שיותר חשוב – את מצב הרוח של הצרכנים. כשהאבטלה בירידה יש מצב רוח טוב והביקוש הצרכני עולה. כשהאבטלה עולה יש דאגה למקום העבודה והביקוש הצרכני קטן.

אתמול המתינו השווקים בדריכות לנתוני התעסוקה, תוך דאגה גוברת, משום שבשעות הבוקר פורסמו נתונים שליליים על היקף מקבלי דמי האבטלה בשבוע האחרון של דצמבר, עלייה של 14 אחוז.

נתון זה יצר רושם קשה על השווקים והמשקיעים התחילו למכור דולרים. דבר זה הוריד את שער הדולר לרמת שפל יומית של 1.5515 מארק, 1.3025 פר"ש, 100.80 ינים, 5.3465 פר"צ, ואילו הלירה סטרלינג עלתה ל־1.5655 דולר.

למרות העלייה בשער הליש"ט לעומת הדולר, היא נחלשה לעומת רוב המטבעות החשובים האחרים, משום חוזקו היחסי של המארק שהעלה את רוב המטבעות האירופיים המתוארים כקשים.

ההערכה היא, שמעמדו של הדולר בשבוע הבא ייקבע רבות על ידי נתוני התעסוקה, שכאמור, יתפרסמו היום.

בשוקי ניירות הערך של העולם הופיעו אתמול היצעים למניות אמריקאיות וגם לאגרות חוב דולריות. היצעים שהיו קלים מאוד הורידו את מדד הדאו בשעות הצהריים של המסחר ל־3,853.62 נקודות, ירידה חצי יומית קלה מאוד של 4.05 נקודות. מחיר אגרת חוב ארוכת טווח של ממשלת ארה"ב ירד ל־99.125 נקודות, ירידה חצי יומית של חצי נקודה.

בניגוד בולט למגמה השלילית בשוק ניירות הערך של ניו יורק, היו אתמול היצעים למניות הישראליות הנסחרות בניו יורק ונוצר הרושם, כי יש קורלציה שלילית בין המגמה בשערי המניות האמריקאיות והישראליות הנסחרות בניו יורק.

דבר זה אינו נכון, שכן המניות הישראליות בניו יורק מושפעות רבות ממה שקורה בישראל, אך בשבוע האחרון כל פעם ששערי המניות האמריקאיות עלו, הישראליות ירדו.

אתמול הם עלו כשמדד המניות הישראליות כפי שנקבע בשוק המדדים העתידיים בשיקאגו, עלה ל־110.18 נקודות בשעות הצהריים של המסחר בניו יורק, עלייה חצי יומית של 0.74 נקודות.

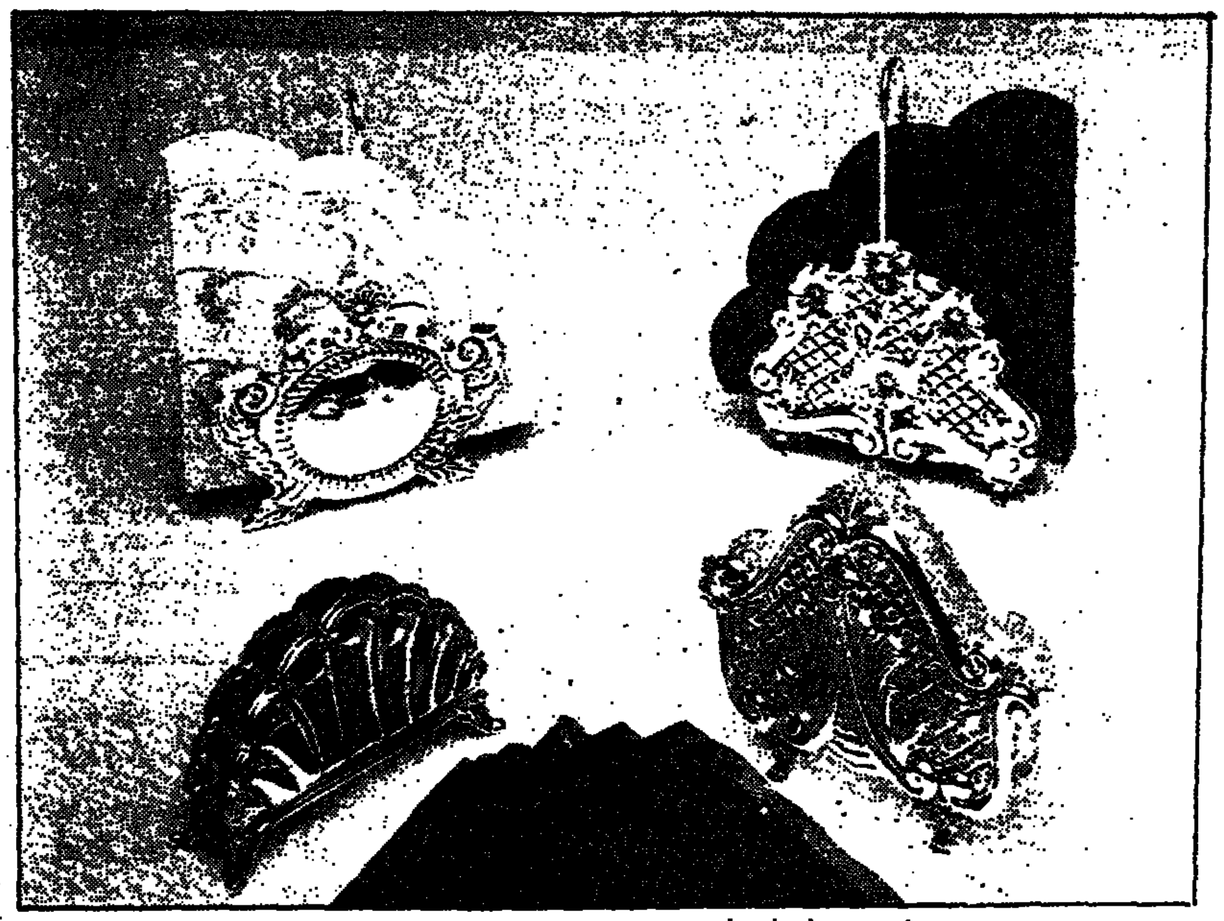

בית הצורפים מציג קו חדש של כסיונים לשולחן. לבית הצורפים יש 65 סוגי מסירנים. מחיריהם נעים בין 136 ש"ח ל־495 ש"ח.

עובדי "גת־תפוז" בחרו ועד עובדים ודורשים הסכם קיבוצי

יו"ר הוועד: מתנכלים לנו

מאת אפרים דוידי

עובדי חברת התיירות וההסעות מטעלי תחנות בעיקר המפעילה את החברות גת תפוז, הקימו ועד עובדים והם דורשים לנהל מו"מ קיבוצי. במשק שבו המגמה היא מעבר לחוזים אישיים או התנגדות של מעסיקים להתארגנות עובדים, בולט מאבקם של עובדי החברה שבבעלות הקואופרטיב לתחבורה אגד.

החברה מעסיקה כ־280 עובדים ברחבי הארץ, אך הריכוז הגדול של העובדים הוא בגוש־דן. כ־150 עובדי החברה בחולון, נמל תעופה בן־גוריון והמוסך בתל־אביב החליטו בחודשים האחרונים להתארגן ולבחור ועד עובדים.

יו"ר הוועד, יניב ישראל, מסר כי "בעקבות ההחלטה להתארגן החלה ההנהלה להתנכל לנו כעובדים וכחברי ועד. אותי 'קירקרו' מזמן ואין מספקים לי עבודה". לישראל תיאור קשה על הנעשה בחברה בכל הנוגע ליחסי עבודה. "הנהגים, למשל, חתומים על חוזים אישיים האוסרים התארגנות בוועדים או שביתה. הם מקבלים שכר מינימום ואש"ל של 14 ש"ח ליום".

בעקבות ההתארגנות פנו העובדים אל ההנהלה בדרישה למו"מ לחתימת הסכם עבודה קיבוצי. ההנהלה סירבה להכיר בוועד ולהתחיל במו"מ קיבוצי. עקב הסירוב העיקש הודיעו העובדים על החלטתם להכריז על סכסוך עבודה.

בטופס ההכרזה על סכסוך עבודה נאמר, כי "אין במקום איגוד מקצועי יציג, אך עמיר פרץ (יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, א.ד.) ודן שטרצבורד (האחראי על עובדי התחבורה בהסתדרות, א.ד.) תומכים בהודעה זו". עוד נאמר, כי באסיפה הכללית של העובדים הוחלט על הכרזת הסכסוך. על ההודעה חתום בא כוחם של העובדים, עו"ד יונתן פסי.

עו"ד פסי אף שלח מכתב ארוך אל ההנהלה, בו נכתב כי "באמרתנו פנה אליכם מרשי בשיתוף עם האגף לאיגוד מקצועי בדרישה להיכנס למו"מ לצורך חתימה על הסכם עבודה קיבוצי מיוחד, אשר יסדיר את יחסי העבודה בחברה.

"כתוצאה ישירה מפנייה זו, התחלתם לפגוע בתנאי עבודתם של חברי הוועד, מתוך כוונה להצר את צעדיהם ולגרום להם לעסוק ביחסי העבודה האישיים שלהם במקום ביחסי העבודה הקיבוציים, וייתכן אף מתוך מטרה לגרום להם להפסיק לעסוק בעניין".

עוד ציין עו"ד פסי במכתבו "נתבקשנו להזכירכם, כי חופש ההתארגנות של העובדים הינו בבחינת מובן מאליו והוא עובר כחוט השני בפסיקתו של בית הדין לעבודה ושל בית המשפט העליון".

מנהל החברה, קובי יציב, מסר אמש ל"דבר", כי החברה מסרבת לחתום על הסכמים קיבוציים. לדבריו, נושא זה הועלה במה פעמים בשנתיים האחרונות במועצת המנהלים, והיא החליטה תמיד שאין לחתום על הסכמים שכאלה.

לטענתו, הוועד אינו מייצג את עובדי החברה, כי בידיו מכתב עם 40 חתימות של נהגים המתנערים מפעילותו. הוא אמר, כי הוא מוכן לשבת עם נציגי הוועד, אך לא לדון איתם על סוגיות הקשורות בהסכם הקיבוצי. עוד ציין, כי פעילות הוועד נעשית רק בידיעת ההסתדרות, אך לא בתמיכתה.

אין התקדמות במו"מ על מס הארגון

עמיר פרץ: לא ויתרנו על תוספת היוקר לממשלה – לא נוותר למעסיקים

מאת אפרים דוידי

"לא ויתרנו על תוספת היוקר או חלק ממנה לממשלה: לא נוותר על תוספת היוקר או חלק ממנה למעסיקים הפרטיים". כך אמר אמש יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ח"כ עמיר פרץ, בתום ישיבה של מו"מ על הסכמי המסגרת עם נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, ארגונם של המעסיקים הפרטיים.

בתום ישיבת המו"מ הארוכה, יותר משלוש שעות, לא סוכם דבר, אם כי הצדדים ציינו ש"חלה התקרבות מסוימת בין הצדדים, אך סוגיות מרכזיות נותרו לא פתורות".

גם לא הושג כל הסכם בסוגיית דמי הארגון שהמעסיקים אמורים לגבות מהעובדים עבור ההסתדרות. המעסיקים דורשים לקשור את ההסכם על דמי הארגון עם יתר ההסכמים. ההסתדרות דורשת את הפרדתם של ההסכמים.

ההסכם על דמי הארגון כמעט הושלם, והוא מוכן לחתימת הצדדים. בישיבה של אתמול דנו הצדדים בשורה ארוכה של נושאים, בהם צימצום השעות השבועיות או הוצאת הפרמיות מחישוב שכר המינימום.

נושא תוספת היוקר לא עלה על שולחן הדיונים ופרץ סירב לקשור בין המו"מ בסוגיית תוספת היוקר לבין הסכם דמי הארגון. הצדדים ייפגשו שוב הבוקר ומחר, בשעות הלילה, בניסיון לקדם את המו"מ ולהגיע לסיכומים.

חמישה צוותים ידונו בהפיכת רפא"ל לחברה ממשלתית

מאת אמנון אמד

ועדת ההיגוי העליונה להפיכת רפא"ל מיחידת סמך במשרד הביטחון לחברה ממשלתית, התכנסה אתמול לדיון ראשון בנושא. בישיבה סוכם להקים חמישה צוותי משנה שיבחנו ויאשרו את כל ההיבטים הקשורים במעבר "רפא"ל" מיחידת סמך לחברה.

ארבעה צוותי משנה יעסקו במשא ומתן עם עובדי רפא"ל, בהעברת נכסים, במכירת מקרקעין ובמבנה ההון של החברה המיועדת, ואילו הצוות החמישי יתאם את פעילות כל הצוותים האחרים.

על פי החלטת הממשלה, יהיה על ועדת ההיגוי העליונה בראשות מנכ"לי משרדי האוצר והביטחון לגבש את הכללים להפיכת רפא"ל לחברה עד ל־30 ביוני השנה.

באמצע השבוע העריך מנכ"ל האוצר, דוד ברודט, כי העלות הכוללת של תוכנית ההבראה לרפא"ל תסתכם בכ־650 מיליון דולר.

בעלי מחצבות קובלים על נתק עם המשרד לאיכות הסביבה

מאת דן הלוי

באיגוד יצרני חומרי חציבה שוררת מורת רוח על גישתו ודרך טיפולו של המשרד לאיכות הסביבה בענייניהם. לפני חודשים כמספר סוכם בין בעלי המחצבות למשרד על הקמת צוות היגוי שיטפל במפגעים סביבתיים הנגרמים בשל פעולת המחצבות במקומות שונים בארץ.

"ההחלטה על הקמת צוות ההיגוי קיבלה כיסוי תקשורתי בולט", אומרים אנשי המחצבות, "אך במשך ארבעה חודשים שנקפו מאז, הוא לא כונס ולו פעם אחת".

"השוט" העיקרי שיש בידי משרד ממשלתי זה על החברות העוסקות בחציבה, הוא צווים אישיים כנגד בעליהן, המטילים עליהם תנאים ומגבלות בהפעלת המחצבות, שאי מילוים מטיל עליהם אחריות פלילית.

"השר שריד מודרז לפרסם צווים אישיים עוד לפני מיצוי הדיון בענייננו עם נציגי האיגוד, והוא ובכירי משרדו אינם שועים לפניות חוזרות ונשנות מטעם האיגוד לכנס את צוות ההיגוי על מנת להמשיך את הדיאלוג על יישום אמצעים במחצבות לשימור איכות הסביבה". באחרונה הוצא צו לסגירת מחצבה באזור נצרת.

יו"ר האיגוד, רן גורן, מציין כי אוזן קשבת במשרד לאיכות הסביבה לצרכי חברות המחצבות ושיתוף פעולה בין שני הצדדים הם חיוניים לפעולתה במחצבות בענייני איכות הסביבה.

הוסר צו המניעה האוסר על התקשרות עם תה"ל לשם תכנון פרויקט הסינון

מאת דן הלוי

שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, אלי גורן, הסיר אתמול בתום דיון את צו המניעה שהוציא לפני קרוב לשבועיים לבקשת חברת ההנדסה תג"ם מהנדסים, כדי לעכב את ההתקשרות בין נציבות המים לחברת תה"ל לתכנון פרויקט הסינון של מי שתייה ממקורות מים עיליים.

חברת תג"ם מהנדסים קבלה על פגמים שנמצאו לטענתה בהחלטת ועדת המיכרזים של משרד החקלאות, להעדיף את תה"ל על שתי החברות האחרות שהשתתפו במיכרז לתכנון הפרויקט.

בדירוג המשוקלל שקבע המיכרז להערכת ההצעות שנתקבלו לתכנון, ושכלל ניסיון מוכח בפרויקטים מעין אלה והמוניטין בין לאומי, גישה לפתרון הבעיות שמאפיינות את הפרויקט ועלות כלכלית של ההצעה, הגיעה הצעת תג"ם מהנדסים למקום השני, אחרי הצעת תה"ל, בהפרש ועוס – בעיקר עקב עלות גבוה הרבה יותר של הצעתה (6 מיליון דולר, לעומת 3.5 מיליון בהצעת תה"ל).

כן העלתה תג"ם מהנדסים בעתירתה את הבעיה העקרונית בקבלת הצעת מטעם חברה ממשלתית במיכרז שמוציאות רשויות ממשלתיות לפי חוק המיכרזים. השופט גורן לא מצא בטענות העותרים שיקולים כבדי משקל שיצדיקו התערבותו בהחלטת ועדת המיכרזים, והתיר לנציבות המים להמשיך בתהליך התכנון בידי תה"ל. הוא השית על העותרים הפקדת חצי מיליון דולר בתנאי להמשך טיפולו של בית המשפט בהשגותיהם.

בורסה / איתן יעקבסון

שוק המניות הגיב לירידות במניות הישראליות בניו־יורק

אתמול נרשמה מגמה של ירידות שערים בשוק המניות. הירידות הוסברו בתגובת המשקיעים לירידות במניות הישראליות בניו־יורק (בעיקר טבע ואי.סי.איי טלקום). מדד המשתנים נקבע בסיום המסחר על 168.35 בירידה של 1.14%. מדד המעו"ף נקבע על 170.52 בירידה של 1.06%.

מחזור המסחר הכולל במניות הסתכם בכ־68 מיליון ש"ח. מחזור בולט של כ־3 מיליון ש"ח נרשם במניות קונצרן כור שנסגרו בירידה של 3.75%. ירידה נרשמה במניות טבע בתגובה לירידתן בניו־יורק למחיר של 23 דולר ביום ד' בלילה.

אתמול נסגרו מניות טבע בת"א במחיר של כ־23 דולר ל־0.1 ע"נ. למעשה לא קרה שום דבר מהותי שהצדיק את הירידה החדה במניות אלה וייתכן שהיא נובעת מאכזבה של משקיעים מכך שטבע לא הודיעה לפי שעה על קבלת אישורים חדשים לייצור ולשיווק תרופות מרשות התרופות האמריקאית.

ירידה מתונה של 1.25% נרשמה במניות כלל אלקטרוניקה בתגובה לירידה במניות אי.סי.איי טלקום בניו־יורק ביום ד' בלילה. בכר"מ נרשמה מגמה מעורבת עם נטייה ברורה לירידות. בשוק אגרות החוב הצמודות למדד נרשמה מגמה של עליות מתונות בסדרות לטווח קצר. בסדרות לטווח בינוני נרשמה יציבות.

עליות בולטות עד 0.7% בר"ב נרשמו בסדרות לטווח ארוך והמדד של אגרות החוב לטווח של 10־15 שנה עלה בשיעור של 0.31%. הביקושים לאיגרות החוב ארוכות הטווח מוסברים בשילוב של רמות תשואה גבוהות לפדיון וציפיות לירידת הריבית.

באגרות החוב לטווח הארוך גלום פוטנציאל לרווחי הון של כמה אחוזים במידה שהתשואות לפדיון ירדו. ירידות מתונות נרשמו בצמודי הדולר והן מוסברות בהתמתנות הציפיות לפיחות משמעותי בטווח הקצר. עליות מתונות נרשמו במק"מים בציפייה לירידת הריבית ולהתמתנות אינפלציונית. רמת התשואות בסדרות הארוכות ירדה לכ־15.5%.

שבוע המסחר בשוק המניות התאפיין ברמת פעילות נמוכה תוך ירידה של עשרות אחוזים במחזורי המסחר. מדד המשתנים ירד במהלך השבוע בכ־3% מרמה של 173 לרמה של 168. הירידה בהיקפי הפעילות מוסברת בכך שהמס החדש על רווחים בבורסה של משקיעים פרטיים מקטין את כדאיות הפעילות הספקולטיבית לטווח הקצר.

הירידות בשבוע שחלף היוו אכזבה למשקיעים שציפו ל"אפקט ינואר" של עליות. בשוק המניות ממתינים לפרסום מדד המחירים לצרכן הקרוב ב־15 לינואר, לפרסום התחזיות הכספיים לשנת 1994 ולהחלטות בנק ישראל בסוגיית הריבית.

סקירת בנה"פ: התייצבות בפעילות הכלכלית

מאת דן הלוי

בנובמבר, כמו גם בחודשים שלפניו, נרשמה האטה בקצב גידול הפעילות הכלכלית במשק התייצבות על רמת הפעילות הכלכלית הגבוהה אליה הגיע המשק בסוף קיץ 1994, נאמר בסקירה החודשית שהוציאה מחלקת המחקר של בנק הפועלים לדצמבר '94.

הייצור התעשייתי, המהווה כ־60% מסך התוצר העסקי, נותר בספטמבר־אוקטובר אשתקד ברמתו מיולי־אוגוסט. מאז ראשית 1994 עלה מדד זה ב־7.6% בהשוואה לאותה תקופה ב־1993, וזו עלייה גבוהה למדי.

תעסוקה. מספר דורשי העבודה בלשכות התעסוקה ירד בנובמבר לכ־99,100, שהיא הרמה הנמוכה ביותר שנרשמה מאז 1990. שיעור מקבלי הבטחת הכנסה מבין דורשי העבודה ירד לכ־20% והסתכם בכ־20 אלף. בארבע השנים האחרונות גדל מספר המועסקים במשק בכ־384 אלף.

המגמה הכללית הזויגית המשכת בהתפתחויות הכלכליות התבטאה בנובמבר, בין השאר, בגידול ביצוא התעשייתי, ביבוא תשומות ונכסי השקעה ובהזמנות לעובדים, שבכולם נרשמה אף רמה גבוהה מן הרמה הממוצעת ב־1993, ובקיטון במספר דורשי העבודה, שבו נרשמה רמה נמוכה מאותו ממוצע. עם זאת, נרשם גידול גם ביבוא למטרות צריכה, אך לרמה נמוכה יותר מן הממוצע ב־93'.

בתחום הפיננסי בלטה עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור הגבוה של 1.3%, בהשפעת עליות עונתיות וחריגות בסעיף פירות והירקות (המהווה 4% מסל התצרוכת), שבו נרשמה תוספת של 10.2%, ובסעיף ההלבשה וההנעלה (6% מן הסל) – עלייה של 4.2%.

במהלך העשור האחרון נרשמה בשני סעיפי תצרוכת אלה ירידה ריאלית משמעותית, בין השאר, עקב התגברות התחרות מייצור מקומי (ובלבשה והנעלה – גם מיבוא). מדד הדיור עלה גם בנובמבר בשיעור נמוך מעליית המדד הכולל – 5% בלבד. לדצמבר צופה הסקירה עליית בשיעור מתון יחסית של 0.8%.

שערי חליפין למט"ח. בנובמבר פחת השקל בשיעור 0.7% לעומת הדולר ויוסף ב־0.9% מול סל המטבעות האירופיים. לקראת סוף דצמבר נרשמו ביקושים גדולים לדולר, אך שככו תוך מספר ימים. השקל יוסף בחודש זה מול הדולר בשיעור 0.2%. מראשית השנה פחת השקל מול הסל בשיעור 5.7%, ומול הדולר – אף בשיעור נמוך יותר, של 1.3% בלבד, בשל חולשת מטבע זה בשוקי המטבעות בעולם.

בנובמבר נרשמה בתחום הפיננסי עלייה בגירעון בתקציב וירידה בנפח הריאלי של הפקדונות בשקלים, בנפח העסקות בבורסה, בשערי המניות בה, בשער החליפין הריאלי ובמחירי הדירות בנכוי האינפלציה.

בהשוואה לממוצעי 1993 כולה, היתה בנובמבר עלייה בגירעון בתקציב, בנפח הפקדונות בשקלים ובמחירים הריאליים של הדירות, וירידה בנפח העסקות בבורסה ובשערי המניות בה, וכן גם בשער החליפין הריאלי של השקל.

שערי מטבעות חוץ ביחס לשקל

05.1.95		בנק ישראל		בנק הפועלים			בנק לאומי			בנק דיסקונט		
		שער יציג	שינוי	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ארצות הברית	1 דולר	3.0240	-0.0040	2.9950	3.0373	3.09	2.9970	3.0393	3.08	3.0014	3.0429	3.08
בריטניה	1 לירה	4.7248	-0.0011	4.6782	4.7442	4.83	4.6846	4.7507	4.80	4.6866	4.7602	4.88
גרמניה	1 מרק	1.9427	-0.0025	1.9223	1.9495	1.98	1.9241	1.9513	1.98	1.9250	1.9518	1.98
צרפת	1 פרנק	0.5640	-0.0009	0.5582	0.5662	0.58	0.5589	0.5668	0.57	0.5605	0.5663	0.58
הולנד	1 גילדן	1.7335	-0.0013	1.7171	1.7414	1.77	1.7171	1.7413	1.76	1.7228	1.7368	1.77
שוויץ	1 פרנק	2.3093	-0.0093	2.2848	2.3212	2.36	2.2918	2.3242	2.36	2.2965	2.3285	2.36
שבדיה	1 כתר	0.4062	-0.0005	0.4020	0.4078	0.42	0.4023	0.4079	0.41	0.4034	0.4091	0.42
נורבגיה	1 כתר	0.4455	-0.0005	0.4413	0.4476	0.46	0.4414	0.4477	0.45	0.4415	0.4475	0.45
דנמרק	1 כתר	0.4947	-0.0004	0.4898	0.4968	0.51	0.4907	0.4976	0.50	0.4916	0.4985	0.51
פינלנד	1 מרק	0.6363	-0.0002	0.6298	0.6388	0.65	0.6307	0.6396	0.65	0.6307	0.6396	0.65
קנדה	1 דולר	2.1555	+0.0007	2.1309	2.1611	2.19	2.1354	2.1655	2.19	2.1432	2.1733	2.21
אוסטרליה	1 דולר	2.3274	-0.0114	2.3066	2.3392	2.39	2.3071	2.3397	2.36	2.3066	2.3387	2.37
דרום אפריקה	1 ראנד	0.8507	-0.0009	0.8427	0.8546	0.86	0.8431	0.8550	0.86	0.8459	0.8573	0.84
בלגיה	10 פרנק	0.9446	-0.0006	0.9356	0.9489	0.97	0.9360	0.9501	0.96	0.9374	0.9490	0.96
אוסטריה	10 שילינג	2.7604	-0.0028	2.7360	2.7737	2.82	2.7340	2.7726	2.81	2.7445	2.7876	2.83
איטליה	1,000 לירטה	1.8626	-0.0007	1.8453	1.8714	1.92	1.8437	1.8698	1.90	1.8520	1.8778	1.93
יפן	100 ין	2.9601	-0.0010	2.9630	3.0049	3.05	2.9641	3.0059	3.05	2.9711	3.0124	3.06
ספרד	100 פזטה	2.2795	-0.0076	2.2565	2.2884	2.33	2.2619	2.2938	2.35	2.2662	2.2977	2.33
ירדן	1 דינר	4.2336	-0.0510	-	-	4.41	-	-	4.43	-	-	-
מצרים	1 לירה	0.9677	-0.0164	-	-	0.91	-	-	0.91	-	-	-
ECU/אקי		3.7000	-0.0051	3.6651	3.7169	-	3.6671	3.7189	-	3.6776	3.7281	-

ההסתדרות הכריזה על סיכסוך עבודה ב"צים"

מאת אודי שורן

מזכירות ההסתדרות במרחב חיפה הכריזה שלשום על סיכסוך עבודה בצים, לאחר שמו"מ בין ועד העובדים לבין ההנהלה בנוגע לתוספות שכר, נקלע, לטענת ההסתדרות, למבוי סתום.

לדברי יו"ר הוועד, שלמה שבתאי, ומחזיק תיק "צים" בהסתדרות המרחב, ישראל לוין, העובדים לא קיבלו תוספות שכר בארבע השנים האחרונות, בעוד שבתשעת החודשים הראשונים של '94 דיווחה מועצת המנהלים של החברה על רווח של 38 מיליון דולר, שהוא כפול מרווחי השנה שקדמה לה.

העובדים תבעו, אפוא, תוספת שכר של שבעה אחוזים, נוסף לתוספת שכר של 4.5 אחוזים שהם אמורים לקבל במסגרת הסכם השכר במיגזר הציבורי.

העובדים נקטו בעיצומים, במהלכם נטשו לפני שבוע את עבודתם ב־11:00 למשך יממה. לדברי ההסתדרות, הציע המנכ"ל, מתי מורגנשטרן, להעניק לעובדים תוספת שכר של שני אחוזים ל־'94 ותוספת זהה ל־'95, ודחה, לדברי ההסתדרות, את יישומה של טבלת שכר חדשה לסוף '95. העובדים דחו את הצעת המנכ"ל.

מהנהלת החברה נמסר בתגובה: "למיטב ידיעתנו, מזכירות הסתדרות המרחב לא החליטה על סיכסוך עבודה, כי אם הסמיכה את יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, יגאל כהן, לעשות כן אם יהיה צורך בכך.

"הפרטים על השכר, אותם ציינה ההסתדרות, לוקים בחוסר דיוק מוחלט, אולם לא נתייחס אליהם, מאחר והחברה אינה מנהלת מו"מ על תנאי שכר או תנאי עבודה אחרים מעל דפי העיתונים".

ועידה כלכלית ראשונה של נשים תתקיים בעמאן

מאת הדס נייפמן

נאוה ארד, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, הודיעה כי ועידה כלכלית ראשונה של נשים תתקיים השנה בעמאן. ארד קיימה ביקור בן יומיים בעמאן, להכנת ועידה כלכלית ראשונה של נשים, בה תשתתפנה נציגות מארצות המזרח התיכון, הים התיכון ואירופה.

ארד החליטה על קיום ועידת נשות עסקים לאחר ועידת קזבלנקה וירושלים, בה היה ייצוג מועט לנשים. לקראת הוועידה מקימה ארד פורומים מצומצמים בנושאים אופנה וטכסטיל, מזון, טכנולוגיה מתקדמת, בנקאות ועוד.

מקשרים שהתקיימו עם נשות עסקים מהאיזור ומאירופה עולה, כי רעיון הוועידה התקבל בהתלהבות.

תעריפי החשמל הועלו ב־3.8%

מאת כתבנו הכלכלי

שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, חתם על צו המאשר לחברת החשמל להעלות את תעריפי החשמל בשיעור של 3.8%.

עדכון תעריפי החשמל מתבצע בהתאם לנוסחה שהוסכמה בשנת 1992 ע"י ועדת פוגל ואומצה ע"י השרים. העדכון הינו אוטומטי ומתבצע כל שישה חודשים, או כל אימת שיש שינוי של 3.5% במרכיבי העלות.

נוסחת עדכון תעריפי החשמל צמודה ב־1/3 למחירי הדלקים וב־2/3 למדד יוקר המחיה. העלייה הנוכחית משקפת את עליית המדד בחודשים האחרונים ואת התייקרות במחירי הפחם.

במסגרת עדכון תעריף זה הופחתו 2% על חשבון התייעלות חברת החשמל כפי שמחייב נוסח עדכון התעריף. גם לאחר העדכון הנוכחי, מחירי החשמל בישראל נמוכים משמעותית ממחירי החשמל באירופה ובארצות הברית.

עדכון תעריפי החשמל הקודם בוצע באוגוסט 1994.

שי לחג הפסח תשנ"ה מתוצרת ישראל בלבד

יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, נענה לפנייתו של עודד סירה, יו"ר מטה "מיוצר בישראל" (כחול־לבן) בהתאחדות התעשיינים, והוא יפעל בקרב מועצות פועלים וועדי עובדים במפעלים ובחברות לרכוש מוצרים המיוצרים בישראל כשי לחג הפסח תשנ"ה.

עודד סירה שמח על כך וציין, כי רמון הטיל על האיגוד המקצועי בהסתדרות לטפל ישירות בנושא זה. הוא הביע תקווה כי אם פנייה זו תמומש, הדבר עשוי להביא לרכישות מוצרים מתוצרת ישראל בהיקף של כ־50 מיליוני ש"ח.

סירה מציין, כי לא רק חשוב לרכוש תוצרת ישראלית, אלא גם כדאי לרכוש תוצרת זו מבחינת המחיר, האיכות והשירות.

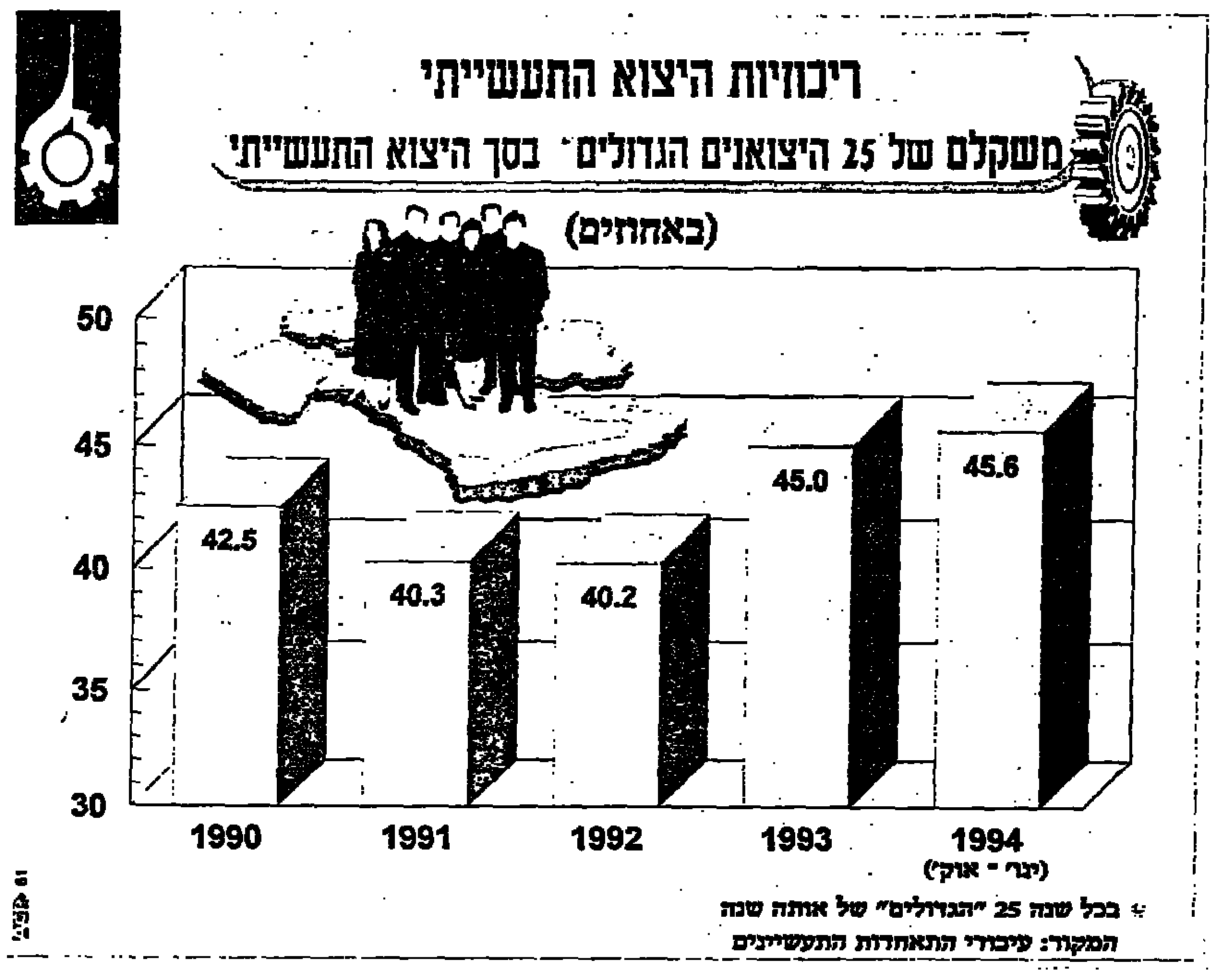

* בכל שנה 25 "הגדולים" של אותה שנה
המקור: עיבודי התאחדות התעשיינים

מאבק בין כי"ל ומשרד התמ"ס הסתיים בהתפטרות יו"ר החברה

מאת הדס נייפמן

ויקטור מדינה, יו"ר מועצת המנהלים של כימיקלים לישראל, התפטר מתפקידו על רקע מאבק בין דירקטוריון החברה ומשרד המסחר והתעשייה, להעביר את מטה כי"ל לבאר שבע.

עם הגשת התפטרותו אמר מדינה בישיבת הדירקטוריון: "לפני יותר משנה שאל אותי שר התמ"ס מה עמדתי בסוגיית הדרישה להעברת מטה כימיקלים לישראל לבאר שבע. השבתי אז, שאני סבור שהעברת המטה לבאר שבע תפגע בתפקודו וביכולתו של המטה למלא ביעילות את משימותיו. שר התמ"ס הודיע לי, כי יקבע את עמדתו לאחר שיקבל לידיו את מסקנותיה של ועדה ציבורית שהוא עומד למנות לצורך הנושא.

"הוועדה, שבראשה עמד אמיר חייק, יועצו הכלכלי של השר, פירסמה את מסקנותיה, לפיהן העברת המטה לבאר שבע לא רק שלא תפגע בתפקודו, אלא אף תהיה לה תרומה חיובית לכך. לצערי, החליט השר לאמץ את מסקנות הוועדה בניגוד לעמדתי ולעמדת הנהלת כי"ל.

"בחודשים האחרונים מתקבל יותר ויותר הרושם, כי העברת המטה הפכה לנושא פוליטי. הדבר הגיע לשיאו עם כינוס ישיבת הדירקטוריון, בה ביקש השר לשאת את דבריו, ולהציג תביעה בכתב של כמה ח"כים. כאדם המכבד את מוסד השר הממונה – שר התמ"ס, את בית המחוקקים ואת נבחרי העם, אני חייב להתייחס לפניותיהם במלוא כובד הראש.

"מנגד, עלי למלא את חובת האמונים כדירקטור בכי"ל ולפעול לפי מיטב הבנתי בדרך התואמת אך ורק את האינטרסים העסקיים של החברה ללא שיקולים זרים. במצב זה של מילכוד אליו נקלעתי, אין לי ברירה אלא להסיק את המסקנות המתחייבות ולהודיע על התפטרותי.

"אני מקווה שהתפטרותי תספק לפי שעה את הגורמים המנהלים את המאבק להעברת מטה כי"ל לבאר שבע, תאפשר לדחות את הדיון וההחלטה עד לאחר איוש הדירקטוריון בהרכבו החדש שיישא באחריות על כי"ל".

שר התמ"ס אמר בתגובה להתפטרות היו"ר, כי יש חשיבות לאווירה הציבורית והפרלמנטרית של הלובי למען העברת מטה החברה לנגב, שכן אווירה זו צריכה להיות חלק משיקוליה העסקיים של חברה. השר חריש הוסיף, כי מדינה הינו מנהל טוב וקרא לו לחזור בו מהתפטרותו.

שוחט קרא למדינה לשקול מחדש את החלטתו להתפטר

מאת אמנון אמד

שר האוצר, אברהם שוחט, הביע אתמול צער על החלטתו של ויקטור מדינה להתפטר מתפקיד יו"ר דירקטוריון כימיקלים לישראל. שוחט אמר, כי מדינה הוא אחד המנהלים הטובים והמוכשרים שפגש וקרא לו לשקול מחדש את החלטתו להתפטר.

לדברי שר האוצר, עשה מדינה רבות לקידום ולפיתוח כי"ל והצעיד את החברה לתוכנית השקעה בהיקף של שני מיליארד דולר. שוחט שב וחזר על עמדתו כי יש להעביר את משרדי כי"ל לנגב והביע את צערו על כך שמהלך לא מהותי לניהול החברה יצר משבר כה עמוק.

"לא היה רבב בדרך ייצוגם של ענייני חברת החשמל"

שתי הוועדות המקצועיות של דירקטוריון חברת החשמל שעליהן הוטל לבדוק את השאלה האם היה ניגוד אינטרסים בדרך טיפולו של משרד עורכי הדין ש. הורוביץ ושות' בענייניה של חברת החשמל, החליטו כי "לא היה כל רבב בדרך ייצוגה של חברת החשמל על ידי היועצים המשפטיים של משרד ש. הורוביץ ושות'".

ההחלטה נתקבלה בתום ישיבה שקיימו אתמול ועדת רואי חשבון ועורכי דין של דירקטוריון חברת החשמל בראשותו של אוריאל לין, וועדת הביקורת של הדירקטוריון בראשותו של יהודה הבאר. שתי הוועדות קיימו אתמול דיון משותף בסוגיה.

בהחלטתן המשותפת מציינות שתי הוועדות, כי "על רקע עובדות שהתבררו לא היתה כל בעיה של ניגוד עניינים".

חברת המזון האיטלקית, בפירמבה, בחרה במחולל היישומים הישראלי מג'יק כמערכת הפיתוח העיקרית להקמת מערכת אדמיניסטרטיבית בחברה.

חברת בופרסט לייצור ושיווק מזון קפוא המוקמת ליד ונציה תפתח במג'יק/יישום עם בסיסי הנתונים אינפורמיקס.

היקף העסקה כ־10 אלף דולר בשלב הראשון.

המערכת שתותח בחברה האיטלקית מיועדת לפעול בסביבת שרת/לקוח ולשרת למעלה מ־300 משתמשים.

מחולל היישומים הישראלי מג'יק מאפשר פיתוח יישומים בטכנולוגיית שרת/לקוח, הפופולרית כיום בחברות וארגונים. מג'יק, בגירסאותיו העדכניות, כולל את שלוש התכונות הדרושות לכלי שרת/לקוח אמיתי: ממשק משתמש גרפי, תמיכה במנגנון שרת/לקוח, ותמיכה בבסיסי נתונים יחסיים.

התאחדות התעשיינים פתחה קורס לתעשייני הדרום

מאת אמיר רוזנבליט

18 מנהלים בתעשייה בדרום הארץ משתתפים בקורס ניהול מפעלים קטנים ובינוניים שנפתח לאחרונה בירוחם ביוזמת התאחדות התעשיינים. כך מסר דני בן נתן, יו"ר המועצה למפעלים קטנים ובינוניים שליד התאחדות התעשיינים.

בן נתן הוסיף, כי הקורס הינו תוצר של שיתוף פעולה בין המועצה למפעלים קטנים ובינוניים בהתאחדות התעשיינים לבין היחידה לפיתוח כלכלי בירוחם, הפועלת מטעם המועצה המקומית. מטרת הקורס היא לפתח כישורי ניהול של מנהלים בתעשייה, תושבי הדרום.

הוא ציין, כי בחודש שעבר נפתחו קורסי ניהול גם בתל אביב, חיפה וירושלים, בהם נוטלים חלק כ־90 מנהלים בתעשייה, המהווים את המחזור החמישי בקורס לניהול מפעלים קטנים ובינוניים. במחזור הנוכחי משתתפות 14 נשים מנהלות בתעשייה וכן 17 מנהלים ממפעלי הקיבוצים והמושבים ומנהלים מהמגזר הערבי.

מקרב 107 התעשיינים הלומדים עתה במכללה לניהול מפעלים קטנים ובינוניים משתייכים 27 לענף המתכת והחשמל, חמישה לענף הטכסטיל, ששה לענף המזון, תשעה לענף הכימיה והפרמצבטיקה, ששה לענף האלקטרוניקה והתוכנה, שבעה לענף הפלסטיק והשאר לענפים אחרים.

הוא הוסיף, כי תחומי הלימוד כוללים שיווק מכירות, פיתוח אסטרטגיות שיווקיות, הבנת תוכנית שיווק רב שנתית, פריצה לשווקים חדשים והחדרת מוצרים חדשים. בקורס נלמדים גם ניהול פיננסי, מיומנות ניהול, הכרת הסביבה התומכת בתעשייה, לימודי השלמה ועוד.

בן נתן ציין, כי עד עתה סיימו את הקורס כ־250 תעשיינים בארבעה מחזורים. יחד עם הקורס הנוכחי ימנו משתתפי הקורס בכל המחזורים כ־360 בוגרים. המכללה לניהול מפעלים קטנים ובינוניים הוקמה על ידי התאחדות התעשיינים בשיתוף עם המרכז הישראלי לניהול ובהוצאת בנק הפועלים. המרצים בקורס הם חברי סגל בכירים באוניברסיטאות, תעשיינים מענפים שונים ופקידי ממשלה בכירים.

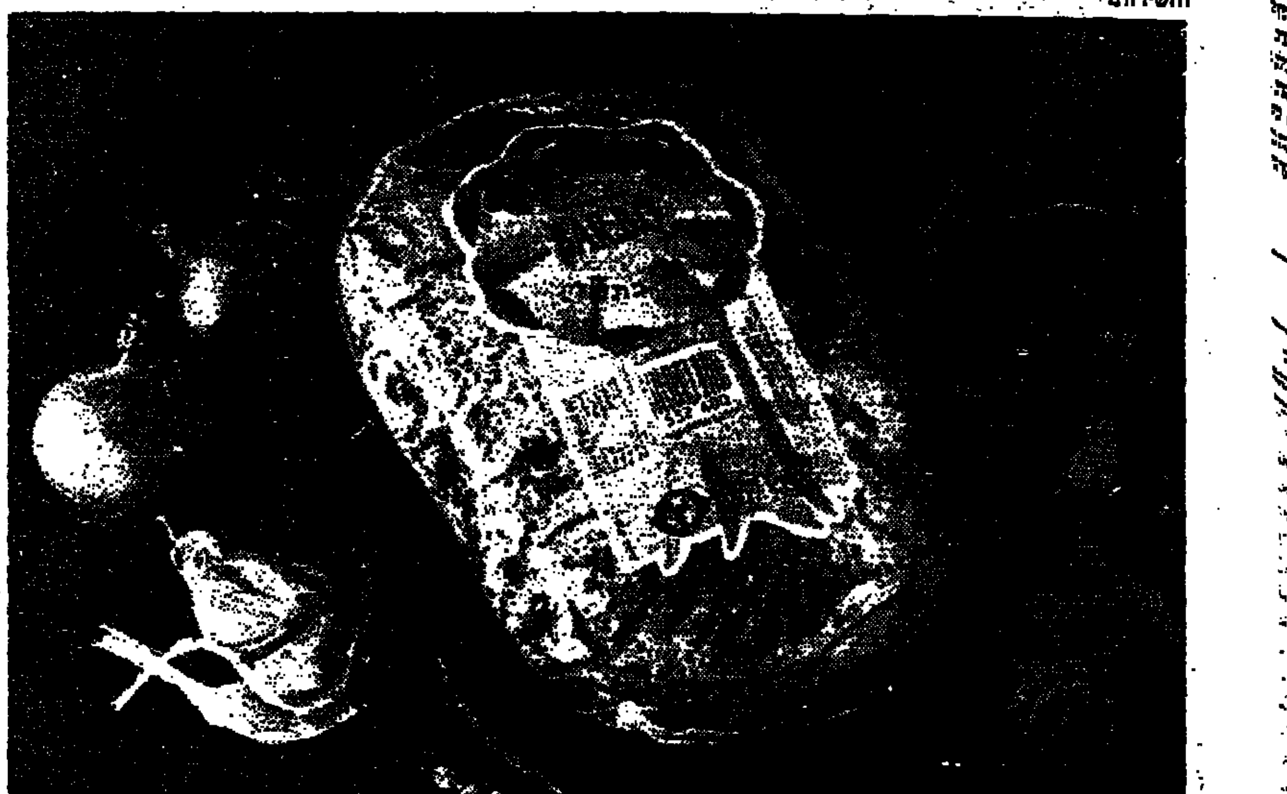

חדש בגלבוע: חזה הודו מעושן בר־בקיו בטעם של פעם שהוא דל קלוריות, נמכר בפריסה לפי משקל ומחירו 42 ש"ח לקילו.

מחסור בזרעי תפוחי אדמה

מאת דן הלוי

באחרונה נשמעות תלונות בקרב מגדלי תפוחי האדמה בארץ, על קושי להשיג זרעי תפוחי אדמה לקראת זריעתם באביב. לשאלת "דבר" בעניין זה, העריך אפרים שלום, מנכ"ל מועצת הירקות, כי הקושי בהשגת כמות מספקת של זרעים נובעת ממחסור שנוצר לאחרונה בשוק העולמי בזרעי תפוחי אדמה.

הפלאחים הישראלים משתמשים בזרעים מיובאים ממערב אירופה, מארצות כאנגליה, אירלנד והולנד.

בעקבות החלטת הממשלה מן השבוע שעבר על ביטול התכנון החקלאי בבצל ובגזר, נותר גידול תפוחי האדמה הענף הצמחי היחיד שקיים לגביו תכנון של היקפי הייצור באמצעות מיכסות.

אולם שלום מסר, כי מיכסות הייצור המגבילות את הכמות בשוק, מתבצעות באמצעות הגבלה של שטחי גידול, ולא של כמויות הזרעים. "מצאנו שהפיקוח על הזרעים אינו אפקטיבי, והוא כרוך בנטל ביורוקרטי מיותר", אמר, "ולכן ביטלנו אותו". הוא הוסיף כי לא כבר נתנה מועצת הירקות היתר בלתי מוגבל ליבוא זרעים.

100 אלף יחידות דיור ייבנו בבאר שבע בעשור הקרוב

מאת אמיר רוזנבליט

על פי התכנויות משרד השיכון, בעשור הקרוב ייבנו כ־100 אלף יחידות דיור חדשות בבאר שבע. כך גילה שלשום מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, אריה מזרחי, במהלך ביקורו בעיר.

לדבריו, במהלך 1994 נבנו בבאר שבע כ־4,000 יחידות דיור, ובשנה הקרובה ייתווספו עוד כ־3,000 דירות. הוא הדגיש, כי בניגוד לשנים עברו, הפרויקטים הנוכחיים מלווים בבנייה מזורזת של מוסדות ציבור, גני ילדים, בתי ספר ופארקים.

מזרחי ציין, שבאר שבע נמצאת בעדיפות גבוהה במשרד השיכון, כאשר בשנים הבאות יעודד המשרד בנייה נמוכה ותוכניות בנה־ביתך כדי "שהעיר תהיה עם גרעין חזק של אוכלוסייה בעלת אמצעים כלכליים עד גבוהים".

מזרחי מתח ביקורת נוקבת על מספר ראשי ערים בארץ המעכבים, מסיבות לא ברורות, את התחלות הבנייה של אלפי יחידות דיור וגורמים בכך נזק רב ומיותר. בשיחה עם קבלנים בבאר שבע, ציין מנכ"ל המשרד כי מדובר בערים כמו בית שאן ומעלה אדומים.

קרנות נאמנות

נכון ליום 5.1.95

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
אב	11926.51	11842.72	-107.16	-0.90%
אביקה	1510.91	1482.91	-19.01	-1.27%
אביר	151.07	150.17	-0.98	-0.65%
[illegible]	799.82	763.56	0.05	0.01%
אגם	314.21	308.15	-0.06	-0.02%
[illegible]	783.10	768.74	-7.72	-0.99%
[illegible]	86.37	84.64	-0.49	-0.58%
[illegible] שקלי	102.77	102.27	-0.13	-0.13%
אופיר	415.98	413.35	-0.06	-0.02%
אוצר אג מדינה	109.63	107.59	-0.03	-0.03%
אוצר גמישה	67.36	66.18	-0.47	-0.70%
אוצר מניות	74.30	72.89	-0.66	-0.89%
אור	755.74	750.96	-3.71	-0.49%
[illegible]	961.16	954.13	-0.65	-0.07%
[illegible]	158.37	155.34	0.03	0.02%
אורן	2897.75	2841.52	-3.17	-0.11%
אחריות אגח מד	306.08	302.13	-0.24	-0.08%
אחריות גמישה	399.56	391.65	-3.25	-0.82%
אחריות מניות	264.34	258.86	-2.78	-1.06%
אחריות נדלן	196.41	191.92	-2.15	-1.11%
אחריות נפט ותח	158.20	154.76	-2.93	-1.85%
אחריות	133.86	131.25	-0.29	-0.22%
אחריות מניה אגרה	93.63	92.55	0.17	0.18%
אחריות תושב חוץ	57.22	55.96	0.49	0.89%
[illegible]	89.71	87.63	-0.06	-0.07%
[illegible]	155.19	151.14	0.50	0.33%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
[illegible]	172.74	171.55	-0.43	-0.25%
[illegible]	136.03	133.51	-1.49	-1.10%
[illegible]	264.79	279.53	-2.99	-1.06%
[illegible]	55.48	54.46	-0.77	-1.39%
[illegible]	346.82	344.43	-0.48	-0.23%
לפיד	1286.48	1261.41	-14.25	-1.12%
לשם	1073.74	1041.95	-0.79	-0.07%
מבטח	401.13	397.28	0.11	0.03%
מבטח	1217.61	1205.71	-0.65	-0.05%
מגנה	275.21	272.64	-2.35	-0.85%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

משתנים נכון ליום 05.01.95

שם מניה	שער נק.	שינוי נק.	ש.אחוז	ע.ב.	ת.ב.
קרדן השק 5	305	-14	-4.45	-1800.00	-5521.50
אגן	4188	-21	-0.05	-525.00	-21987.00
מגן נפט 5	5018	-102	-2.20	-0.00	-0.00
מבטח שמיר	1076	-30	-2.27	-640.00	-9032.40
מלל	399	0	0.00	0.00	0.00
מליבו 5	783	0	0.00	540.00	4210.20
עזרא	1920	-202	-9.95	-540.00	-10376.40
משוב	254	0	0.00	0.00	0.00
נחלת	5434	-183	-3.32	-210.00	-11365.20
פריקלאס	2031	-10	-0.05	-0.00	-0.00
כלכלית ים	1008	-10	-1.10	-2250.00	-2268.00
בולוס שיש	196.5	-2.5	-1.12	-700.00	-1379.00
פושוזון	68.5	-1.5	-2.20	-0.00	-0.00
קמי אשראי	145	-7	-4.47	-16000.00	-23095.00
כלל ביטוח	1095	-3	-0.02	-1800.00	-19674.00
מבני תעשיה	408	-4	-1.10	-2000.00	-8120.00
בזק	524	-1	-0.02	-15600.00	-81618.00
ישרוטקי יהש	67	-0.2	-2.25	-1078000.00	-71962.00
אקרשטין תעש	294	-6	-2.20	-0.08	-0.00
ממן	773	-8	-1.10	-2000.00	-15460.00
תגל יהש	81	-0.6	-7.72	-36000.00	-2916.00
אבגק יהש	21.5	-0.5	-2.25	-7000.00	-1498.00
רב בריח	1896	-22	-2.20	-0.00	-0.00
יער	591	-3	-0.05	-0.00	-0.00
פורמולה	993	0	0.00	640.00	6331.20
אורמת	710	-18	-2.25	-7000.00	-49700.00
אבגר יהש	63	-0.7	-9.95	-0.00	-0.00
גרנית	469	-7	-1.15	-3000.00	-14040.00
כיל	258	-1	-0.05	-3720.00	-9585.00
כיתן	1018	-13	-1.12	-1500.00	-15315.00
אקס	1887	-24	-1.12	-720.00	-13586.40
מכתשים	1586	-16	-1.10	-5000.00	-7926.00
אגיס	1818	-37	-2.20	-240.00	-4363.20
אורגיזהשק	2478	0	0.00	455.00	11274.90
נטיול	1012	-62	-5.57	-1300.00	-13260.00
שקם	184	-4	-2.22	-2400.00	-4416.00
חברהלישר 1	22796	-57	-0.02	-91.00	-20591.90
חברהלישר 5	21751	-55	-0.02	-56.00	-12089.28
רומניץ	1761	-102	-5.55	-420.00	-7394.80
מישור החוף	506	-13	-2.25	-0.00	-0.00
יואל	120	-7.5	-6.60	-1200.00	-1422.00
אריח	447	-16	-3.35	-0.00	-0.00
איטום	797	0	0.00	1600.00	12752.00
ליפשיר 1	277	0	0.00	600.00	1656.00
בילסמי 1	35228	-88	-0.02	-94.00	-33942.08
בילסמי 5	33124	-508	-1.15	-36.00	-11935.98
לאמי	335	-5	-1.15	-20700.00	-69187.50
מת תעש מכב	26512	-1177	-4.42	-25.00	-6541.60
כלל תעשיות	1711	-22	-1.12	-7650.00	-131162.40
אפריקה 0.1	311978	-9649	-3.30	-17.00	-53036.26
אפריקה 1	302859	-6181	-2.20	-7.50	-22714.43
הכשרת ישוב	909	-19	-2.20	-750.00	-7185.00
קרור 5	1835	-32	-1.10	-0.00	-0.00
טבע	69374	-2203	-3.37	-230.00	-159779.82
ים המלח	757	-2	-0.02	-2800.00	-21052.00
נייר חדרה	14010	-35	-0.02	-60.00	-8433.00
דלק	8326	0	0.00	75.00	6283.72
דסקונט השק	19580	-148	-0.07	-44.00	-87561.60
מפא	683	3	0.05	600.00	4240.00
כיטרויל	354	-1	-0.02	-0.00	-0.00
משכן	27216	0	0.00	0.00	0.00
סיר	22571	-121	-0.07	-910.00	-205158.03
מעלים	424	-4	-1.10	-2275.00	-9648.00
ספחות תג	170867	0	0.00	1.80	3075.61
מהדרין	14565	-37	-0.02	-20.00	-2862.00
פריין	10255	-263	-2.25	-8.00	-0.00
כבלים	1528	0	0.00	800.00	12224.00
אלקו	8961	-91	-1.10	-36.00	-3230.10
מעלים השק	7231	-73	-1.10	-660.00	-47666.20
נכסים בנין	18130	-183	-1.10	-180.00	-32634.00
אסיף	8043	0	0.00	0.00	0.00
יטא	1331	-27	-2.20	-2500.00	-33253.00
כלל סחר	829	0	0.08	0.00	0.00
אורים	3738	-38	-1.10	-640.00	-23921.20
כללישראל 1	7379	-93	-1.12	-1000.00	-73852.20
אדרים אחז	968	-10	-1.10	-4500.00	-43551.00
עלית 5	1518	-19	-1.12	-2800.00	-42564.00
אלרון	9188	46	0.05	120.00	11026.24
תאס	1019	-21	-2.20	-300.00	-3072.00
פלנת ב	397	-4	-1.10	-0.00	-0.00
פספורט	85	-2	-2.22	-0.00	-0.00
פטרוכימיים	1405	0	0.00	3240.00	45524.00
פזי	41124	-626	-1.15	-77.00	-31656.10
אלביט	19812	-200	-1.10	-648.00	-128361.76
אורדן	370	-9	-2.25	-0.00	-0.00
ספנות בנק	2154	-55	-2.25	-770.00	-16585.80
שופרסל	4924	-50	-1.10	-210.00	-10340.40
אידיבי פתוח	4965	0	0.00	1290.00	63876.60
מקר	9946	-151	-1.15	-30.00	-2878.20
תמח 5	305	-4	-1.12	-900.00	-2745.00
טמפו	1367	-3	-0.02	-120.00	-1594.80
כללאלקטרו	23679	-300	-1.12	-52.00	-12312.25
כנץ פיזוח	568	1	0.02	250.00	1432.50
דנבאר 5	1543	-72	-3.57	-0.00	-0.00
גרניט אבג	106	0	0.00	0.00	0.00
שקם ברקע 4	129	0	0.02	0.00	0.00
יואל אג 2	91	0	0.02	3600.00	3267.00
כור אפג	7063	-411	-5.55	-40.00	-2866.40
סר אגו	105	-0.5	-0.02	-12000.00	-1296.00

אזהרה לקוראים

מערכת "דבר" עושה כמיטב יכולתה לדקו ולעבור תוך זמן קצר את נתוני הבורסה המלאים לידיעת הקורא.
כל שיבוש בנתונים והשמטות כגון טעויות הקלדה ועוד, כל הקלה על ידי המשתמשים בבורסה על אחריותו. אין המערכת אחראית במקרה של טעות בנתונים.
אין בפרסום הנתונים משום המלצה או חוות דעת למשקיע ויש לאמתם עם יועצי ההשקעות.

מבט
נמסר ע"י
לכלכלה ולחברה

נהג!
פחות
מהירות
והרבה
זהירות
תודה

בולים / מאת אריה לינדנבאום

יונה ועלי זית אמריקאיים – לא בשבילנו...

תהליכי השלום בין ישראל ומדינות ערב איטיים למדי וכך גם הבולים המלווים את התהליכים. רק ישראל ואש"ף הנפיקו בולים בנושא השלום ובמצרים בול לרגל הסכם קהיר הנודע, אך הבול המצרי משקף יותר את השלום הקר עם ישראל, מאשר את תקוות השלום האמיתי באיזור (המצרים העלימו מן הבול את השם ישראל והסכם קהיר מוכיר את האוטונומיה של עזה ויריחו בלבד...

בחותמת היום הראשון ובמעטפה דמיונית כתוב P.L.O ISRAEL DEAL בלי המלה שלום (!). קטע המפה ממנה מונף דגל אש"ף הוא של מצרים וענף עץ ועלים של הזית מכסים חלקי מפת א"י, אבל לא מזכירים אותו, זו זולת השמות עזה ויריחו.

דיוקנאות הגנרל אייזנהאואר, שפקד על המבצע והגנרל מונטגומרי שפקד על צבאות היבשה של בנות הברית.

EGYPT

הפלסטינים הנפיקו בולים לשימוש פנימי שלהם וכן דפית זיכרון אחת עם תמונת היו"ר ערפאת, יצחק רבין והנשיא קלינטון (פירסמנו ב"דבר").

ישראל הנפיקה בשנה האחרונה שני בולי שלום – אחד בהקשר עם הסכם אוסלו ואחר לרגל חוזה השלום עם ירדן. משום מה לא ראינו יוזמות כאלה אצל שאר הנוגעים בדבר וגם לא אצל השושבינים החיצוניים כמו הנורבגים, המרוקאים, והאמריקאים.

בול חדש שהופיע בימים אלה בארה"ב הוא "בול" מבחינת הנושא, אבל, לא ניתן לו כיתוב מתאים שכן הוא הופיע במטרה שונה לגמרי. הכוונה לבול חדש ללא עריך שהופיע בדואר ארה"ב, עם יונת שלום ועלה זית בפיה, אבל כאמור, הועידו אותו לשימוש כבול בלי עריך למטרות פנים בלבד.

מבחינת ציור הוא בול שלום אבל הוא לא הוגדר כזה הבל.

בסידרת הבולים החדשים בנושא "אולד גלורי" (תהילה עתיקת יומין) הופיעו 4 בולים – 3 עם דגל הלאום ואחד עם יונת השלום. ארבעתם, מסומנים באות "G" והם ללא עריך שנועדו לשמש השלמה לתעריפים קיימים שאינם בתוקף בגין עליית תעריפים או תעריף מלא בהתאם לתעריפי הדואר.

בול היונה נמכר ב־3 סנטים וישמש השלמה לבולים של 29 סנט בדואר אוויר לחו"ל. בול אחר ישמש לתעריף בפנים ארה"ב, אחר לביול גלויות ועוד אחד לביול דואר אוויר בתוך גבולות ארצות הברית.

מרילין מונרו הנודעת, בבול אמריקאי חדש, (התגלתה עם נשאות לארתור מילר).

200 לביטול העבדות

בנסנט לוציה שבאיזור הקאריבי צויינו בשנה שעברה מלאות 200 שנה לביטול העבדות והמאורע צויין בסידרת בולים וגיליונית זיכרון מיוחדת.

סנטה לוציה היא אחד מן האיים שקולומבוס גילה (1505). כ־130 שנה אחרי כן כבשו את האי הצרפתים ואחרי כך הבריטים (1664) אבל נאלצו לפנותו והשתלטו עליו שנית ב־1814.

ב־1979 קיבלו תושבי סט. לוציה עצמאות מדינית בחבר העמים הבריטי. רוב תושבי האי הם שחורים, צאצאי עבדים.

הפלישה לנורמנדי

מספר מדינות כבר ציינו בשנה שחלפה מלאות 50 שנה לפלישה הגדולה של בנות הברית בחוף נורמנדי. עתה, הצטרפה אליהם גם סנטה שבאפריקה ומן הסתם תהיינה עוד מדינות. זו הנפיקה 3 גיליוניות בנות 6 בולים כל אחת ועוד 3 גיליוניות זיכרון. בבולים מופיעות תמונות היסטוריות מן הפלישה.

חדשות במרחב ירושלים

ביום ראשון, 8.1.95, יוכנסו לשימוש במרחב ירושלים תשע חותמות דואר חדשות כלהלן:

שם היחידה	החלפה או חותם חדש	מספר חותם ישן	מספר חותם חדש
מחלקת הרוזרים	החלפה	65	108
באולים	החלפה	39	111
מחנה יהודה	החלפה	14	112
קרית יובל	חדש	--	122
רחביה	חדש	--	123
מחלקת המיון	חדש	--	124
גילה	חדש	--	125
בית הכרם	חדש	--	126
רמות אשכול	החלפה	44	127

בשל המספר הרב של החותמות שיוכנסו לשימוש ועל מנת שלא להכביד בספית על מנויי השירות הבולאי התעתמים על פריט זה, לא יוספקו להם חותמות אלו במסגרת המנויים הקבועה.

מנויים המעוניינים בקבלת חותמות אלו, מתבקשים לעקוב אחר "הודעות לקהל" המתפרסמות מדי פעם בבתי הדואר ואשר בהן יופיעו פרטי החותמות החדשות ותאריכי הכנסתן לשימוש.

דף מזכרת – ישראל והוותיקן

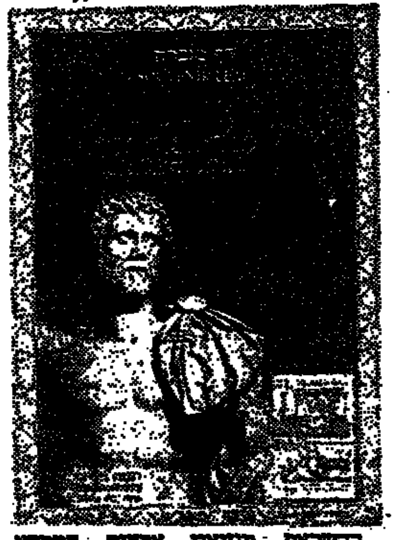

בהשראת מוזיאון ארצות המקרא בירושלים הופיע דף מזכרת בולאי מיוחד לציון הקשר התרבותי הראשון בין הוותיקן לישראל עם פתיחת התערוכה "היהודים והקיסרים ברומא העתיקה".

התערוכה במוזיאון ארצות המקרא היא יהודית ומבחישה את חיי יום יום של הקהילה היהודית ברומא העתיקה, את יחס הקיסרים אליה ואת הקשר בין רומא לירושלים. היא מציינת ראשיתה של תקופה חדשה בקשר התרבותי בין הוותיקן לישראל תוטלים בה חלק מוזיאונים של הוותיקן, המוזיאונים הלאומיים של רומא, נאפולי וישראל.

המוזיאון הירושלמי כלל בתערוכה אוסף עתיקות מהחשובים בעולם, המוספים את תרבות העולם העתיק, תוך רגש על תקופת התנ"ך בכל התחומים.

דף המזכרת מבויל באחד מבולי ארכיאולוגיה ירושלמית על רקע פסל מלכי רומי. המהדורה מוגבלת ל־2000 יחידות.

עוד מיקי מאוס

באנה שבאפריקה הצטרפה למדינות שהקדישו הרבה בולים לחגיגות יובל ברייסני הולד. הנפיקו 10 בולים ושתי גיליוניות זיכרון כשבבולם רמויות מתוך סרטי מיקי מאוס. הדמות הדומיננטית היא, כמובן, של דונלד דק (הברווז) לצד מיקי, גופי, מיני ודיידי...

נגב 1 ונגב 3

ביום ראשון 8.1.95 תוכנסנה לשימוש תוויות רישום חדשות "הנגב 1 הנגב 3", במקום הישנות "דואר נע 1 דואר נע 3".

אספנים המעוניינים בתוויות אלו ישלחו את מעטפותיהם, מבויילות במחיר של מכתב רשום, אל מנהל הדואר באר־שבע רח' הנשיאים 9, באר־שבע 84100.

תשובות

אנו מציינים כאן את שמות הרפובליקות העצמאיות בתחומי ברה"מ לשעבר.

בעת משלוח מכתבים לרוסיה יש לציין את שם הרפובליקה המודייק ולא עוד את השם הכללי: בריה"מ.

שמות 15 הרפובליקות שנוצרו מתוך בריה"מ לשעבר הן:

1. Armenia
2. Azerbeidjan
3. Belarus (Bielorussia)
4. Estonia
5. Georgia
6. Kazakhstan
7. Kirghizistan
8. Latvia (Letonia)
9. Lithuania
10. Moldova
11. Ouzbekistan
12. Russia
13. Tajikistan
14. Turkmenistan
15. Ukraina

האמור לעיל נכון גם לגבי יוגוסלביה לשעבר וצ'כוסלובקיה לשעבר. ליוגוסלביה יש צורך לציין אם יעד המכתב הוא:

Bosnia, Croatia ,Macedonia Slovenia Yougoslavia (Serbia/Montenegro)

לצ'כוסלובקיה יש לציין אם יעד המכתב הוא: Czech Rep או Slovak Rep.

ברידג' / ארנונה שפאן

חוזה ללא סיכוי

גם באולימפיאדות זה קורה, המתחרים מגיעים לחוזה ללא סיכוי בעוד שהחוזה הנכון נשאר מיותם.

ביד הבאה הגיעו גם המחזיקים וגם המארחים הפינים לחוזה בדיאמונד:

	♠J732		
	♥J982		
	♦653		
	♣95		
♠Q86		♠10	
♥Q3	צפ	♥A107	
♦10742	מז מע	♦KQJ98	
♣AQJ10	דר	♣K743	
	♠AK954		
	♥K654		
	♦A		
	♣862		

מחלק: מערב
פגיעים: כולם
ההכרזה:

מערב	צפון	מזרח	דרום
1 דיאמונד	---	2 דיאמונד	דאבל
---	2 הארט	---	---
3 דיאמונד	---	5 דיאמונד	---
---	---		

חדר סגור

מערב	צפון	מזרח	דרום
---	---	1 דיאמונד	1 ספייד
3 דיאמונד	---	---	דאבל
---	3 ספייד	4 קלאב	---
4 דיאמונד	---	---	---

בשני החדרים הגיעו לחוזה בדיאמונד, בחדר הפתוח, חוזה של 5 דיאמונד מצד מערב, הוכשל מיד מאחר שצפון הוביל בהארט. בחדר הסגור בוצע חוזה של 4 דיאמונד.

אולם, כפי ששמתם לב, החוזה הנכון הוא 5 קלאב, בואו ונראה מה קורה בחוזה זה. מערב מוביל בספייד ולאחר שהוא רואה את הדומם, ממשיך בקלאב, הכרוז זוכה ברומם, חותך ספייד בידו, חוזר לדומם בקלאב, חותך ספייד נוסף ביד, ומשחק דיאמונד, דרום זוכה, וכל מה שיחזור, יכניס את הכרוז לדומם כדי למשוך את הקלאב האחרון ולהמשיך בדיאמונדים, כשהוא משליך את ההארט על הדיאמונד החמישי.

האם אתם מסכימים עם ההנחה שחוזה של 5 קלאב הוא חוזה "בטוח", קחו זמן למחשבה, מה דעתכם? ובכן, דרום יכול להכשיל חוזה זה אם לאחר האלוף ספייד (בלקיחה השניה) ימשיך באלוף דיאמונד. במקרה זה, לאחר שהכרוז חותך את הספייד השלישי, לא יוכל לחזור לדומם, כדי למשוך את השליט השלישי, בלי למסור לקיחה לדרום (המלך הארט, או חיתוך דיאמונד) והחוזה יוכשל.

חירום

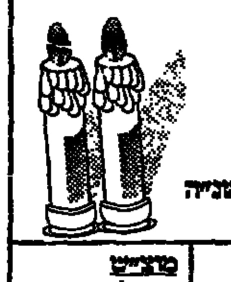

ב"ה
זמני הדלקת נרות
ו' בשבט תשנ"ה
פרשת בא

כניסה		יציאה	
ירושלים	4.13	ירושלים	5.29
תל־אביב	4.31	תל־אביב	5.30
חיפה	4.21	חיפה	5.27

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בני – דיזנגוף 174 – 5222386
פארמרקט – יהודה הימית 61, יפו – 6822973
ירושלים
שטראוס א' – אבינדורי 3 – 706660
חיפה
הנשיא רבינה – אבא חושי 99 – 341113
פתח־תקוה
מכבים – שטמפר 73 – 9303555
רמת־גן
יהלום – קרינצי 63 – 721968
בת־ים – חולון
בני ברק – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
חולי – סוקולוב 70 חולון – 5842433
רחובות
כללית – רמז 8 – 445111

ליום שבת 7.1.95

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בם – פרישמן 66 – 5237326
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 5283731
בם – פרישמן 66 – 5237326 – מוצ"ש
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 5283731 – מוצ"ש
סופר־פארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 6413730 – מוצ"ש (עד 24.00)
ירושלים
הצל – יפו 36 – 255059
כבור פארם – הר התצבים – 869744 – מוצ"ש
חיפה
הבינה – הבינה 22 – 231905
פתח־תקוה
רסל – רוטשילד 89 – 9311406
רמת־גן
רשי – רשי 13 – 7510971
בת־ים – חולון
כהור – הבימה ריינס 20 בת־ים – 583360
תקוה – כבר סוקולוב חולון – 5042428
רחובות
מעיין חיים – בניבין 40 – 456212

טיפול נמרץ לב

● לב 1 – ... 24 שעות – 03־5618791
● קהיל – 03־5625555
● בטל"ר – 177-022-4224, 03־5757788

ניידת טיפול נמרץ

● אשדוד 08־551333
● בית־שאן 06־587223
● בת־ים 03־5511111
● הרצליה 09־541333
● הדרה 06־322333
● חיפה 04־512233/4
● טבריה 06־790111
● ירושלים 02־523133
● כפר־סבא 09־33222
● כרמיאל 04־988555
● מגדל העמק 06־540062
● מעלות 04־979333
● נהריה 04־823333
● נצרת 06־573335
● נתניה 09־623333
● עכו 04־912333
● עפולה 06־593334
● פתח־תקוה 03־9311111
● קריות 03־344442
● קרית־ביאליק 04־761062
● קרית־שמונה 06־944333
● ראשון לציון, גבעתיים 5793333
● רחובות 08־451333
● שדרות 051־897074
● תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
● דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־255822
● טיפולי חירום בבי"ח אבוחצ – טל' 03־5201515, 03־5201432/1. 24 ש'. גם בשבת וחג.

● טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל־אביב. עד חצות (כולל שישי־שבת). 03־5436696.
● תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כבר המדינה) טל' 254397, 03־452173: יהודה המכבי, איתורית 4318, 03־5449911, מנוי
יפו: יפת 99, 13.00־09.00, 02.00־16.00, טל' 864256
גבעתיים: ויצמן 12, טל' 324547 איתורית 5193193 מנוי 3743
ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־253767
בי"ח משגב לדך – טל' 02־633708, 16.00־08.00, ד' 19.00־08.00
בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חרום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

● סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 03־234819, ים 02־514455, חיפה 04־382611, אילת 059־31977
● ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133, 24 שעות – 08־550506, 02־514111, 07־376310.
● מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 12.00־08.30, 19.00־16.00, טל' 057־74907
● אור אדום – למען נפגעי אלימות שוטרים והתעללות, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3
● נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 16־9, 03־231675, 03־235922
● מכורים אנונימיים (נ.א.), מידע תמיכה וסיוע 24 ש'. 03־5131046
● זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 04־256417, 03־378572
● האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763
● האגודה לנפגעי תקיפה מינית. טל' – קו חירום 6850041, קו גברים 6850036

תחבורה

● קווי אוטובוס "דן" טל': 5614444
● "אגד" – טל': 03־5375555
● זמני נחיתת מטוסים. תקליט: 03־9731111
● מודיעין נמל התעופה: 03־9712484
● רכבת זמני נסיעה והעריפים באמצעות "טלטקסט" טלפונים: 04־303133, 03־5652200

עזרה רפואית ונפשית

● ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03־5461111, לילדים ולנוער 03־6961113, ים 02־610303. קו

בדוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3. קו בדוסית 04־672223. כרמיאל 04־9888770. קו בדוסית 04־9887826. נתניה 09־625110. קו בדוסית 09־828755. ב"ש 07־261126. קו בדוסית 07־275871. סניף הגליל 04־9968410. כ"ס, 09־974555. חדרה 06־346789. קו בדוסית 06־343269.
● המרכז להתנדבות בישראל, 03־5614144 לזקוקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
● מגע, יעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'־ה' 09.00־14.00, 03־829970
● אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 03־5400474, 03־5400672
● יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03־226027, 04־229488, 04־922222, 02־243358, אילת 09־76366, לחו"ל 222732, מ־17 עד 24.
● "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עירוני ר"ג. 6728697, 6734752, ב' 13.00־8.00, ד' ה' 16.30־19.00.
● "אל־סם" – רח' פקיעין 7, ימים א'־ה'. 16.00־20.00. טל. 5463587, 54620276, 02־663902, 02־663828
● הועד למלחמה באיידס. מידע וסיוע לחולים 03־614576, 03־566380, ת.ד. 33602 ת"א.
● אלי, אלימות כלפי ילדים. 03־430879, 03־261070 מ־08.00 עד 22.00
● "הקו הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים וקוקסים. 03־292797. ימי א', ג', ה' מ־19.30 עד 23.30
● קופת חולים – מוקד מידע רפואי. א'־ה': 08.00־20.00, ו': 15.00־08.00. טל' 03־433300
● מד"א – שירות רופאים לביקורי בית, ובתחנות מד"א, שעות: 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
● חדר מידע פרטי תורה, מד"מ, קהילת סלוניקי 9 (ליד כיתון) ת"א, 499978.
● אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03־319281, 03־202951, 03־319845
● אלכוהוליזם (24 שעות) 03־721161
● אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02־630524, 02־830092
● "קשב לקשיש", א.ג.ל.י. 03־299089. א'־ה' 09.00־14.00
● אוזן קשבת לגיל המבוגר רמת השרון ימים א'־ה' 16.00־20.00, טל' 5493244
● נשים במצוקה. קו אדום 09־505720
● ארגון הורים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03־621515
● "יד מרה" – סיקום ההלה. ים 02־244242, ת"א 03־812304, חיפה 04־351704
● "תהל"ה" – תמיכה בהורים של לסביות והומוסקסואלים: טל. 09־587779
● תמיכה נפשית לחולי סרטן. 02־435516
● שירותי חירום פסיכיאטריים ביה"ח ביקור־חולים. טל' 09־344615, 03־6750750, ביטוי 35635

הקרן למען בטחון ישראל

פינה חמה ללב"י

"לב"י קלאסי" – קונצרט חגיגי

אגודת ידידי קרן לב"י מזמינה אתכם להשתתף בקונצרט השלישי בסדרת "לב"י קלאסי" שיתקיים ביום שני 6 בפברואר '95 בשעה 20.30 במוזיאון תל אביב.

בתוכנית:
★ הפסנתרן סמיון קרוציק.
★ הסופרן שירלי הכט.
★ קטעי מחול - רקדנים מלהקת בת דור.
★ כוריאוגרף - דומי רייטר סופר.
★ התזמורת הקאמרית הישראלית.
★ מנצח - יובל בן עוזר.

כרטיסים ניתן לרכוש במשרדי קרן לב"י בטלפונים: 03־5694289, 03־6975183, 03־6968206. כל ההכנסות קודש לקידום החינוך בצה"ל.

היום יותר מתמיד - תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניאו) 7, הקריה, תל-אביב 61734
טל. 6975183, 03-5695610

מטבעות / אריה לינדנבאום

לא היתה עדנה למטבעות ישראל

FR#	DATE	NAME	MINTAGE	PRICE
1	1960	Herzl	10,460	210.00
2-3	1962	Weizmann Set	6,195	700.00
4	1964	Bank	5,975	340.00
4a	1964	Bank Proof	841	3200.00
5	1967	Victory	9,004	400.00
6	1968	Jerusalem	12,490	300.00
7	1969	Shalom	12,500	300.00
8	1971	Freedom	9,956	310.00
9-11	1973	Scrolls (Set of 3)	17,889	590.00
12	1974	Ben-Gurion	47,528	360.00
13	1975	Bonds	31,693	255.00
14	1978	Restoration	12,043	180.00
15	1980	Peace	6,382	260.00
16	1980	Jabotinsky	7,471	280.00
17	1981	Book	5,634	270.00
18	1982	Rothschild	4,875	280.00
19	1982	Qumran	4,927	180.00
20	1983	Valor	3,814	460.00
21	1983	Herodion	4,346	175.00
22	1984	Brotherhood	3,798	350.00
23	1984	Kidron	2,601	625.00
24	1985	Science	3,240	450.00
25	1985	Capernaum	2,633	385.00
26	1986	Art	2,485	640.00
27	1986	Akko	2,800	350.00
28	1987	Jerusalem	3,200	475.00
29	1987	Jericho	4,000	300.00
30	1988	Knesset	4,575	295.00
31	1988	Caesarea	3,464	320.00
32	1989	Promised Land	2,743	626.00
33	1989	Jaffa	2,300	375.00
34	1990	Archaeology	1,815	775.00
35	1990	Galilee	1,935	590.00
36	1991	Aliya	2,236	425.00
37-8	1991	Doves (Set of 2)	2,000	665.00
39	1992	Law	2,125	850.00
40	1992	Olympics	1,629	750.00
41-2	1992	Roe & Lily (Set of 2)	3,000e	315.00
43	1992	B'Nai B'rith	2,500e	225.00
44	1993	Tourism	1,950	425.00
45-6	1993	Hart (Set of 2)	3,000e	285.00
47	1993	Revolt	3,000e	375.00
48-9	1994	Environment (Set of 2)	2,250e	550.00
50-1	1994	Leopard (Set of 2)	2,900e	310.00
52	1994	Rembrandt	4,500e	375.00

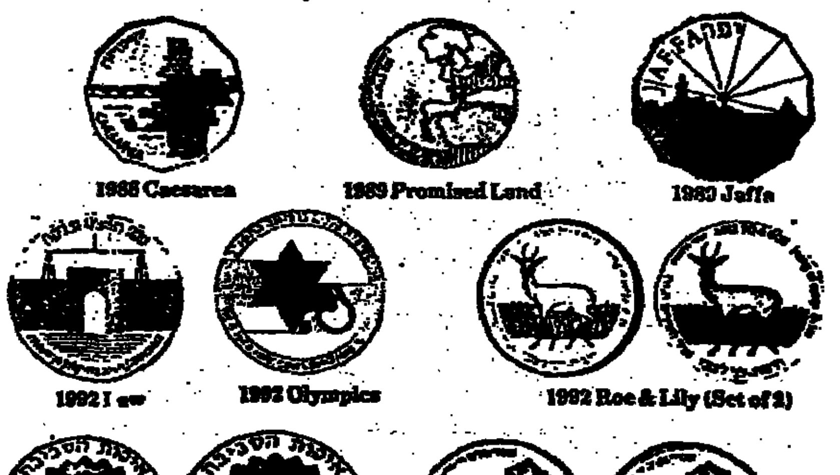

1988 Caesarea · 1989 Promised Land · 1989 Jaffa · 1992 Law · 1992 Olympics · 1992 Roe & Lily (Set of 2) · 1994 Environment (Set of 2) · 1994 Leopard (Set of 2)

מי שיבקש לעשות השוואות במיני השקעות שהיו ב־1994 במטבעות ישראל, לא ישאב נחת, שכן המטבעות לא נשאו תשואות כלל וכלל.

מי שיבקש לסכם השקעותיו בסך הכל המטבעות שלו, שרכש ב־30 שנות ההנפקות של החברה הממשלתית למטבעות ומדליות, גם הוא לא מרוצה ביותר, אם כי מצבו טוב יותר.

תיאורטית היתה ההשקעה הנומינאלית ב־53 מטבעות הזהב של ישראל כ־10 אלפים דולר, ותיאורטית הם שווים היום כ־17 אלף דולר, ובחשבון כזה יש מעט תשואה אם כי לא בממונים של מניות השקעות בבנכסי דלא ניידי.

כל החישובים הכספיים, במקרה של מטבעות ישראל, הם מסובכים מאד, שכן בדרך כלל, רק מטבעות מסויימים התייקרו ומסיבות שונות ואף למעטים מן המשקיעים במטבעות ישראל יש כל המטבעות.

זאת ועוד – תלוי מאד מתי נרכשו המטבעות – בעת הופעתם או "יד שניה", אחרי שמישהו כבר בלע את הירידות וכו'. עניין מסובך, לכן נסתפק כאן ברשימת מחירים של המטבעות כפי שהופיעו בעיתון האמריקאי "חדשות עולם המטבעות" WORLD COIN NEWS בסוף שנת 1994.

במובן, המחירים הם אינדיקציה בעיקר.

ריאל מאדריד מחכה לברצלונה

ספרד

בספרד יתחדשו מחר משחקי הליגה, כאשר האלופה, ברצלונה תצא למשחק חוץ נגד יריבתה המושבעת, ריאל מאדריד, המוליכה את הטבלה בהפרש שערים על־פני סרגוסה.

במשחק הזה יפגשו כמה מהכדורגלנים הטובים בעולם, שישאפו להוכיח את יכולתם. כך למשל, ישחק הדני, מיכאל לאודרופ במדי ריאל מול חבריו עד העונה שעברה, בעוד שהרומני, גיאורגי חאג'י ששיחק שתי עונות במדי הקבוצה מבירת ספרד, ילבש הפעם את מדי ברצלונה.

"דרבי" יפגיש את אתלטיק בילבאו עם ריאל סוסיאדאד, בעוד שסראגוסה, השותפה לריאל בפיסגה, תצא למשחק חוץ נגד קומפוסטלה.

לה קורוניה יוצאת למסע ארוך [illegible]

באנגליה תפנה מחר הליגה את מקומה למשחקי הגביע, בהן ינסו קבוצות ענקים מהליגות הגבוהות, או מהליגות הנמוכות מקצועניות להדיח את הארית מהליגה הבכירה.

קוריי׳ר העפיל לשלב רבע הגמר

אליפות אוסטרליה

ג'ים קורייר שיפר את סיכויו לזכות בטורניר ראשון מזה 17 חודשים, כאשר העפיל לרבע גמר אליפות אוסטרליה על מגרשים קשים, עם נצחון על הצ'כי, דניאל ווצק 3:6, 4:6.

נצחון רשם גם המדורג ראשון, הרוסי, קאפלניקוב, שניצח את השוודי, הנריק הולם 5:7, 3:6. הוא יפגוש במשחקו הבא את מרק וודפורד, שניצח את ג'רמי בייטס 6:7, 4:6.

תומס אנקוויסט ניצח את המדורג שישי, ג'ייסון סטולטנברג 4:6, 4:6.

בסיבוב השני של טורניר הטניס בקאטאר: סטפן אדברג (1) – אדריאן וורניאה 7:6, 3:6, 3:6; מגנוס לארסון (3) – יונאס ביורקמן 2:6, 6:7.

אהרל'ה להב מספר על הבוץ השבועי

הבהלה לוועד האולימפי

אפרים זינגר לא יוכל להיכנס לתפקיד מזכיר הוועד האולימפי, בגלל פניית ד"ר ירוחם ברק לבית הדין ● בחברי הוועדה מונו השופט בדימוס שאול אלוני ואלכס גלעדי ● יו"ר הוועד האולימפי אוברקוביץ' מתנגד לפשרה. אם היא תידחה יפתח הדיון המשפטי על כל מועמד ● בית המשפט רמז כי לשלב הסופי הגיעו חמישה מועמדים ולא רק שניים

הוועד האולימפי הישראלי נותר בלי מנכ"ל בתפקד. בעוד שהמנכ"ל הפורש, אורי אפק, כבר ניקה את שולחנו והפסיק לכהן בתפקיד אחרי חפיפה קצרה עם המנכ"ל שנבחר במכרז אפרים זינגר, פסק שופט בית הדין לעבודה, רם כהן, סבינתיים, הוא לא יכנס לתפקידו. במקום זאת, הציע בית המשפט לבטל את המכרז כולו, אליו הגיעו בשלב האחרון חמישה מועמדים וביניהם בלטו השניים הסופיים: אפרים זינגר וד"ר ירוחם ברק. הצדדים הגיעו לדיון המתוח מלוויים בגלריה של משפטנים בכירים: עו"ד צבי יפה (הוועד האולימפי), עו"ד שמואל ליאור (בא כוחו של זינגר), ועורכי הדין, צבי ברנתן ואורי שחסוביץ' (באי כחו של ברק).

כל הסיפור התגלגל לבית הדין לעבודה בעקבות בקשה לצו מניעה של ד"ר ירוחם ברק, שטען, כי המכרז היה בעצם תפור על זינגר מצידו הסובייקטיבי של יו"ר הוועד האולימפי, יורם אוברקוביץ' אשר חפץ ביקרו של זינגר. הצדדים התנגדו לביטול המכרז וטענו, כי נעשה כדת וכדין בכל שלביו והבחירה הסופית היתה עניינית ללא כל משוא פנים.

הדיון בבית הדין התארך לשעתיים ומחצה. כל העדים שהוזמנו לדיון לא עלו לדוכן, שכן כל אותה עת לא נפתח דיון לגופו של ענין, כי השופט ביקש להגיע לפשרה כלשהיא בין הצדדים. השופט כהן לרצה לבחור באחד משני המועמדים הסופיים, כי לשלב האחרון במכרז הגיעו למעשה חמישה מועמדים עם אותם כישורים. המועמדים האחרים הסתייגו מצורת הרחקתם מ"קו הגמר".

אחרי דין ודברים ארוך בין הצדדים נתקבלה פשרה, לפיה תבריע ועדה בהרכב השופט המחוזי בדימוס, שאול אלוני וחבר הוועד האולימפי הבינלאומי, אלכס גלעדי, מי המועמד שיקבע לתפקיד מנכ"ל הוועד האולימפי הישראלי. המלצת הוועדה תובא בפני נשיאות הוועד האולימפי, שתתחייב מראש לקבל כל המלצה של הוועדה.

את הפשרה הזאת לא מקבל יו"ר הוועד האולימפי, יורם אוברקוביץ' ולפיכך יודיע עו"ד צבי יפה לבית הדין על דחיית הפשרה על־ידי הוועד האולימפי והדיון בבית הדין לעבודה יתחדש ויהיה לגופם של המועמדים.

בתביעתו מציין ד"ר ירוחם ברק, שלא נבחר, כי אפרים זינגר אינו בעל השכלה אקדמאית בספורט ואינו עומד בתנאי המכרז. מנגד, טוענים מהצד השני, כי אם יתקיים דיון משפטי לגופו של עניין עשויות לעלות הסגות גם לגבי כשירותו של ברק לתפקיד. פרקליטיו של ברק ניסו במהלך הדיון לקביעת ועדת הפשרה למחוק ממנה את שמו של אלכס גלעדי ולקבוע בה נציג אחר, אך לבסוף הסכימו להרכב.

כך או כך, בתקופה הקרובה לא יהיה לוועד האולימפי הישראלי מנכ"ל עד להכרעה מספטית בגורל המכרז.

מראדונה נחלץ ממאסר

דייגו מראדונה לא יספוג עונש מאסר בפועל, לאחר שעורכי דינו דאגו לשחררו בערבות, בטענה, שהכדורגלן בן ה־34 יצא לחופשת חג המולד בקובה ואחר־כך הוא יוצא לפאריס כדי לקבל את "גביע הזהב" מטעם השבועון "פראנס פוטבול".

מראדונה היה אמור להישלח למאסר, משום שעזב את גבולות ארגנטינה ללא קבלת אישור מבית המשפט, כפי שהוא התחייב לא מכבר

פאריס גברה על אוקזר

צרפת

בסיבוב השני של גביע הליגה הצרפתית בכדורגל גברה פאריס סן ז'רמן על אוקזר בתוצאה 0:1.

הקשר וינסנט גוארין הבקיע את שער הנצחון בדקה ה־73.

מחר מתחדשים משחקי הליגה הצרפתית, לאחר פגרת חג מולד קצרה, אבל המשחק המרכזי של השבוע יהיה ביום רביעי הבא, כאשר האלופה, פאריס סן ז'רמן תפגוש את המוליכה, נאנט ב"פארק דה פרינס".

מחר תשחק האלופה נגד סושו והיא מקווה לצמק את הפער בינה ובין המקום הראשון, או לפחות לא להגדיל אותו.

נאנט שטרם נוצחה העונה תזכה קרוב לוודאי בנצחון נוסף על חשבונה של ליל מהתחתית.

ליון השלישית בדירוג תתארח אצל מץ ואילו קאן הרביעית תפגוש בדרבי של הריביירה את ניס.

במשחק דחוי בליגה הפורטוגזית גברה בנפיקה ליסבון על מריטימו בתוצאה 0:3 והיא מדורגת במקום השלישי עם 22 נקודות, אחרי פורטו 26 וספורטינג 26.

אולימפיאקוס גברה בפיראוס על ברצלונה

עם התחדש משחקי משחקי גביע אירופה לאלופות בכדורסל, לאחר פגרה בת שלושה שבועות, גברה אולימפיאקוס פיראוס על ברצלונה בתוצאה 78:99.

אדי ג'ונסון 27, פרנקו נאקיץ' 15 ואלכסנדר וולקוב 14, הירבו לקלוע ליוונים. פאהן מרטינז 22, דאריל מידלטון 11 וחוזה אנטוניו מונטרו 10 היו הקלעים הבולטים אצל הספרדים.

בעקבות הנצחון מוליכה אולימפיאקוס את טבלת בית ב'.

בבית א' בו משחקת גם מכבי ת"א גברה פאוזו על פאוק סלוניקי 70:82, בזכות ערב קליעות מוצלח של אנטונלו ריבה – 22 נקודות, פייר – 16 – ומגניפיקו 13. סאביץ' – 21 וקינס – 17 הירבו לקלוע ליוונים.

כה הב יעיצו מהר בהר הגעש של ריאל מאדריד? גיאורגי האג'י (עומד) ואריסטו סטויצ'קוב (יושב) יאלצו להיות בשיאם כדי לשוב הביתה בשלום

וילקינס מתקשה לשבור את השיא

כדורסל מעולם אחר

לני וילקינס לא מצליח לשבור את שיאו של רד אורבאך. גם אחרי משחקה של קבוצתו, אטלנטה הוקס אתמול, נותר מאמנו של המאמן הצנוע על 938 נצחונות. זאת לאחר שהניו־יורק ניקס ניצחו את ההוקס במגרשם הביתי 60:89.

פטריק יואינג 21 נקודות, דרק הארפר 20 וצ'ארלס סמית 16 סחפו את הניקס לנצחונם הרביעי ברציפות, אחרי חמישה הפסדים רצופים.

מוקי בליילוק עם 17 נקודות לא הצליח לסייע למאמנו לקבוע את השיא החדש בפעם השלישית ברציפות.

בקליבלנד: גארי פייטון קלע 32 נקודות עם מאזן משולם של 14 מ־14 מהשדה וסיאטל סופרסוניקס רשמה נצחון חוץ גבוה על הקאבליירס 85:116 שנוצחו לראשונה אחרי 11 נצחונות רצופים.

שיא הקליעות ללא החטאה במשחק אחד בליגת האנ.בי.איי. מוחזק בידיו של וילט צ'מברליין מאז 1967.

בפיניקס: אליוט פרי שש מ־21 דסלי שרמפ 20 ועוד ארבעה מחבריו קלעו בדו־ספרתי בדרך לנצחון שמיני ב־10 משחקים. ג'ון ויליאמס 17 ומרק פריים 13 הירבו לקלוע לזכות מוליכת לינת המיזרח.

באורלנדו נותרו המג'יק בלתי מנוצחים בביתם, לאחר נצחון 100:113 על הניו־ג'רזי נטס. אנפרני הארדווי 33 (8 אסיסטים ו־8 ריבאונדים), שאקיל אוניל 25 וניק אנדרסון 20, העלו את מאזן המארחים בבית ל־0:14 ובסך הכל ל־6:24 מאז פתיחת העונה. דריק קולמן 19 קני אנדרסון וכריס מוריס 18 כ"א, הירבו לקלוע לנטס.

בבוסטון קבע סל של שלוש של דייוויד ווסלי של הסלטיקס המקומיים, 15.9 שניות מסיום ההארכה נצחון 113:117 על מיאמי היט. דומיניק וילקינס הוליך את רשימת קלעי הסלטיקס עם 31 נקודות. מן העבר השני לא מנעו 37 נקודות של גלן ריס הפסד קבוצתו.

נקודותיו ב־89 שניות הסיום כדי להעניק לסאנס המקומיים נצחון 122:127 על הסיקסרס מפילדלפיה. גיבור הנצחון היה צ'ארלס בארקלי, שסיים את עם 35 נקודות ו־14 כדורים חוזרים. קלראנס ויתרספון קלע שיא קריירה – 31 נקודות לסיקסרס, אך לא מנע את הפסד קבוצתו.

בשרלוט קלע אלונזו מורנינג 28 נקודות והרשי האוקינס הוסיף 23, כאשר ההורנטס ניצחו את הבליזרס מפורטלנד 106:118. לארי ג'ונסון 20 וסקוט בורל 18 הוסיפו להורנטס. קליף רובינסון 32 הירבה לקלוע לפורטלנד, שכבר פיגרה במהלך המשחק ב־27 נקודות.

בשיקאגו: 21 נקודות של סקוט פיפן ו־20 של טוני קוקוץ' העניקו לבולס נצחון 80:86 על דנבר נאגטס. דיקמבו מוטומבו קלע 18 למנוצחים.

באינדיאנה הנחילו הפייסרס הפסד חמישי ברציפות להשינגטון בולטס 90:94 כשרג'י מילר קלע 20 נקודות למנצחים.

12 משחקים בשישה בתים

מוקדמות אליפות אפריקה

במשחקי קדם אליפות אפריקה בכדורגל תשחק מחר קאמרון במסגרת בית 1 נגד מוליכת הבית, מלאווי.

אלג'יריה ואיר, שכמו קאמרון, פתחו את משחקיה ביכולת דלה, ינסו אף הן לספר את מצבן. זאיר תארח את לסוטו שניצחה בנובמבר את קמרון (0:2), בעוד שהאלג'ירים ינסו כבר היום לרשום נצחון על חשבון מצרים במסגרת בית 4.

טוניס תתארח בדקר אצל סנגל בבית 2, בעוד זמביה שהודיקה את מוכבה, בזאליה קאלושה, מקבוצתו המקסיקאית תפגוש בבית 5 את מאוריציוס.

בלאונדה ישחקו שתי הייבות פורטוגזיות לשעבר, אנגולה ומוזמביק בבית 6 (ביום ראשון).

בסך הכל יתקיימו 12 משחקים בשישה בתים.

סעודיה ומקסיקו בפתיחת טורניר ריאד

היום יחל בריאד טעודיה הטורניר הבין לאומי, בו משתתפות שש נבחרות מחמש יבשות. במשחק הפתיחה ישחקו הנבחרת המארחת בערב הסעודית עם מקסיקו המייצגת את מרכז אמריקה והקריביים.

במשחק שני היום ישחקו נציגת אסיה יפאן ואלופת אפריקה, נבחרת ניגריה.

ארגנטינה, אלופת דרום אמריקה ודנמרק, אלופת אירופה יקיימו את משחקיהן הראשונים בטורניר ביום ראשון, כאשר ארגנטינה תפגוש את יפאן והדנים את ערב הסעודית.

משחקי הליגה האיטלקית יתחדשו ביום ראשון, כאשר המוליכה, פארמה תפגוש במשחק המרכזי את השניה בטבלה, יובנטוס.

הרצליה מתארחת באוסישקין

כדורסל

מאת משה כהן

משחקי המחזור ה־16 יפתחו מחר בערב במשחק המסקרן בין הפועל ת"א ובני הרצליה.

שתי הקבוצות חייבות לנצח, אם ברצונן להישאר בתמונת המאבק על ההשתלבות במקומות 1־4.

האדומים מת"א סובלים לאחרונה מתולשה מקצועית בלתי מובנת. אולם, לרשותו של צביקה שרף עומד צוות שחקנים יעיל ואין לי ספק שכבר מחר באק ג'ונסון וחבריו יוכלו לשוב למסלול הנצחונות.

גם שחקני השרון מסוגלים להציג כדורסל טוב, אלא שחוסר יציבותם בשבועות האחרונים מקשה על הערכת סיכוייהם להפתיע באוסישקין.

סנפרוסט SF
סנפרוסט בע"מ מזון איכות מוקפא
אשדוד, ת.ד. 2223 מיקוד: 77121 טלפון: 08-510444 טלקס: 381821 פקסימיליה: 08-564292
מלוא הטנא ברכות
למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
ברכת שגשוג והצלחה

מיטב הברכות
למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
עלה והצלח!
Aviv אביב
מצות אביב בע"מ
03-6182151

למר אמנון דיק
ברכות חמות
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
Goho Sue
ג'ודל ברוסט
מוצרי מזון מוקפאים
אזור התעשיה כפר-סבא 09-955022

למר אמנון דיק
ברכות לבביות
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
קרור בע"מ
מערכות קרור, מקררים, ומקפיאים, חדרי קירור

ברכות חמות
למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
מיטראל
חוסן

סל מלא ברכות
למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
ברכה והרבה הצלחה
אקסטרא שיווק
מוצרי צריכה בע"מ

למר אמנון דיק
לרגל מינויו לתפקיד
מנכ"ל רשת השק"ם
מאחלים
פופלי
07-800419

למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
המשך הצלחה ושתוף פעולה פורה
נקה חימיקלים (1952) בע"מ

סל מלא ברכות
למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
מלשמר

סל מלא ברכות
למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
ברכה והרבה הצלחה
פילבן
חברה לשיווק בע"מ
החלוצים 29 ת"א 03-6839617

ברכות חמות
למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
ברכת יציאה והצלחה

למר אמנון דיק
לרגל מינויו
למנכ"ל רשת השק"ם
ברכה והמשך הצלחה
תנובה

מזרחי אייל
ניהול קרנות נאמנות בע"מ
הודעה בענין התפטרות מנכ"ל מנהל הקרן

מזרחי אייל ניהול קרנות נאמנות בע"מ (להלן – "מנהל הקרן") מודיע בזאת על התפטרות מנכ"ל החברה, מר אלכסנדר גולדנברג מתפקידו.

ההתפטרות בתוקף מיום 8.1.95. הסיבה להתפטרות הינה בשל העברת הקרנות שנוהלו על ידה (מזרחי אייל קרן מניות והמירים; מזרחי אייל אג"ח חברות) לידי עמודה ניהול קרנות נאמנות בע"מ.

חברת החשמל לישראל בע"מ

חי"ג חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות 24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-933555
תל-אביב	03-5633777	נתניה	09-602988
חיפה	04-647777	עפולה	06-423333
אילת	07-372191	פתח-תקוה	03-9394488
אשדוד	08-511686	צפת	06-970211
אשקלון	07-770088	ראשון-לציון	03-9632488
באר-שבע	057-462666	רחובות	08-371388
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-223133	רעננה	09-906188
כרמיאל	04-881731	אריאל	03-9366345-6-7
בית שמש	02-911669		

באומל משה בע"מ

הודעה בהתאם לסעיף 25 ג' לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 על תיקון טעות סופר שנפלה בתשקיף החברה מיום 29.12.94

1. בטבלה שבעמוד 38 לתשקיף. הנתונים ביחס לתקופה של תשעת החודשים שהסתיימו ביום 30.9.94 צריכים להיות ביחס לענף התשתית: סה"כ הכנסות-18,814, שעור באחוזים-87 ואחוז רווח גולמי-28 וביחס לענף הבניה: סה"כ הכנסות-2,831, שעור באחוזים-13 ואחוז רווח גולמי-33.
כתוצאה מכך השתנה סה"כ ההכנסות בשני הענפים יחד ל-21,645 במקום 21,373.
2. בעמוד 112 לתשקיף, לאחר המילים "בכל השנים הנדונות" שבסוף הפסקה השניה, יש להוסיף את המילים "למעט בשנת 1992 בה שעור ההוצאה האמורה היה כ-72%".

תאריך התיקון 6 בינואר 1995

המכבים התעוררו וניצחו

האלופה הישראלית שוב פעם בתמונת העליה לשלב רבע הגמר. אמש לא הייטיבו חניכיו של מולי קצורין לשחק, בעיקר במחצית הראשונה, אבל התעוררות במחצית השניה, תוך ניצול חולשת היריב, העניקו למכבים נצחון חוץ ראשון בבית האלופות. בשבוע הבא יוצאת מכבי להר הגעש של פאוק סאלוניקי.

בנפיקה — מכבי ת"א 90:81

כדורסלני מכבי ת"א השיגו אמש את נצחונם הרביעי והראשון בחוץ במסגרת בית שמינית גמר בגביע אירופה לאלופות, לאחר שגברו על קבוצתה החלשה של בנפיקה ליסבון בתוצאה 81:90 (42:41) ובכך שיפרו את סיכוייהם לסיים בין ארבע הראשונות בבית ולהעפיל לשלב רבע הגמר.

מכבי פתחה את המשחק עם גיא גודס, נדב הנפלד, דורון ג'מצ'י, נדיס קלמן ודדיסלב צ'ורצ'יץ' והוליכה 8:9 כבר בדקה ה-4. הפורטוגזים הצליחו להשוות ל-13:13 בדקה ה-6 בעיקר בזכות שליטה בריבאונד התקפה.

מכבי עם דקות מצויינות של נודיס קלמן (18 נקודות במחצית) הובילה בדקה ה-10 בשיעור 19:26, אבל הפורטוגזים ניצלו משחק מפוזר של מכבי בהתקפה ומשחק חלש בהגנה והישוו ל-26:26, בדקה ה-12.

במצב זה, הוליך ישראל אלימלך את גיא גודס, חסף שני כדורים וקלמן בחמש נקודות רצופות וסל נוסף של אלימלך לאחר חטיפה, העלו את מכבי ליתרון שיא 28:37, בדקה ה-6. בזמן זה ישב הכוכב הפורטוגזי, ליסבואה על הספסל.

בדקה ה-16 חזר ליסבואה למגרש ותוך דקה הוא קלע שלוש שלשות רצופות והצליח להשוות את התוצאה – 37:37.

איבודי כדור מיותרים של מכבי (ארבעה בסוף החצי הראשון) איפשרו לפורטוגזים להוליך במחצית 41:42.

למחצית השניה עלו המכבים נחושים יותר, הם הפעילו יותר ויותר את דורון ג'מצ'י שהיה חלש במחצית הראשונה (ארבע נקודות בלבד) ודורון שהיה המוציא לפועל העיקרי במחצית השניה (17 נקודות) צלף מכל מצב, כאשר מסייעים לו מוטי דניאל (11 נקודות במחצית השניה) ונודיס קלמן (תשע נקודות במחצית השניה).

הדקות הטובות של מכבי במחצית השניה היו דווקא כאשר צ'ורצ'יץ' הנפלד ירדו לספסל ובמקומם נכנסו סוני פייר ומוטי דניאל ומכבי עם משחק לחימה. חטיפות. כדורים. הפכה את המשחק הצמוד למשחק קל.

משחוין – 49:49 בדקה ה-25, רצה מכבי עד 55:64 בדקה ה-31 ו-70:82 (הפרש השיא) בדקה ה-37.

דקות הסיום היו קצת פרועות. גודס ספג מכה ברגלו ונאלץ לפנות את המשחק ומנגד, ספג ליסבואה מכה לא מכוונת בפניו ואף הוא נטש את המגרש.

שפטו בטאנקרד מגרמניה וג'ורג'ה מצרפת לעיני 2,000 צופים בלבד בליסבון.

נקודות למכבי: קלמן 27, ג'מצ'י 21, צ'ורצ'יץ' 14, דניאל 13, הנפלד 7, גודס ואלימלך 4 כ"א.

נקודות לבנפיקה: ליסבואה 21, לק 19, מיגל 14, טילבה ורושה 10 כ"א, אבידלה וסייקסאס 3 כ"א, גסיאמנטו 1.

צסק"א מוסקבה גברה אמש במשחק נוסף במסגרת הבית של מכבי על לובליאנה בתוצאה 80:94. המשחק נערך במוסקבה.

מכבי ת"א תשחק גם בשבוע הבא בחוץ, הפעם בהר הגעש של פאוק סאלוניקי.

קשישים ותינוקות בצעדת עין־גדי

לידלקה פרייטגרד בת ה-78 מברלין וישראלית בת 85 (שעדיין מסרבת להזדהות) אישרו את השתתפותן במירוץ עין־גדי הבינלאומי, שיתקיים באמצע החודש הבא.

האורחת מברלין היא אלופת העולם בריצת 10 ק"מ לגילאי 75 ומעלה.

מארגני המירוץ מצפים לאישורה של רצה נוספת בת 85 הפעם מארה"ב, הנחשבת לאחת מהרצות הטובות בעולם לבנות גילה.

גם קאנטונה תומך בארגון הכדורגלנים

אריק קאנטונה, חלוצה הצרפתי הבינלאומי של מנצ'סטר יונייטד, תומך בקריאתו של דייגו מראדונה, להקמת איגוד כדורגלנים בינלאומי, כדי להוות אבן נגף לפיפ"א.

קרב צמרת ביפו

ליגה ארצית

מאת משה כהן

הליגה הלאומית יצאה לפגרת החורף ומרכז הכובד עובר לליגה הארצית. במוקד משחקי המחזור ה-13 יעמוד קרב הצמרת בין מכבי יפו והפועל כפר־סבא.

לפחות על הנייר נראים הבולגרים מיפו כמועמדים בטוחים להעפיל בתום העונה לליגה הלאומית. היפואים הצליחו עד־כה להוות רמה בפני עצמה ומחר הם מועמדים לזכות בנצחון נוסף, אלא שמולם תתייצב קבוצה ממושמעת ובעלת מסורת טאקטית כמו הפועל כפר־סבא, שבהחלט מסוגלת לשבש את משחקם של היפואים.

נראה לי שצפוי לנו משחק שקול ומעניין, כאשר גם תוצאת תיקו לא תפתיע.

נס ציונה שבשבועות האחרונים מגלים שיפור מפתיע ביכולתה תארח את הפועל ר"ג. אומנם האורחים מעיר הגנים יסתפקו בתוצאת תיקו, אבל נס ציונה היא הפייבוריטית.

הפועל אשדוד תנסה לנצל את יתרונה הביתי כדי לגבור על הפועל קרית שמונה. האשדודים צריכים להיזהר מהגנתה החסונה והיעילה של קרית שמונה, שכבר הצליחה לעשות צרות לאריות הליגה. בכל זאת, כל תוצאה פרט לנצחון אשדודי תחשב כמפתיעה.

הפועל חדרה לא תתקשה ככל הנראה לגבור בביתה על הפועל לוד. הלודאים נקלעו למשבר מקצועי קשה ביותר, אולי בגלל שחרורו של כוכבם, עופר שטרית ורק השאננות עלולה למנוע מהחדרתים לזכות בנצחון.

שמשון ת"א השקועה עמוק בירכתי הטבלה תארח את הפועל אשקלון. קשה להבין מה קורה העונה לקבוצה מכרם התימנים. אם גם מחר היא לא תנצח, מנהליה המסורים יכולים להתחיל את ההכנות לקראת הופעה בליגה א'.

קריית־גת שעד־כה נחשבת לאחת מההפתעות הנעימות של הליגה הארצית, תארח את הפועל ירושלים, הסובלת מחוסר יציבות. לאור יכולתה הטובה של קרית גת וחוסר יציבותה של הקבוצה מעיר הבירה אני מהמר על קרית־גת, שגם תעזר ביתרונה הביתי.

מכבי ר"ג תנסה לשוב לתמונת המאבק על העליה לליגה הלאומית על חשבונה של הפועל טייבה. האורחים מטייבה ינסו לחלץ נקודה, אבל הסגולים מעיר הגנים טובים יותר בביתם והם גם המועמדים לזכות בנצחון.

מכבי יבנה תארח את קבוצתה המתאוששת של הפועל בת־ים. שתי הקבוצות לא הצדיקו עד־כה את האשראי שנתנו להם הפרשנים ערב פתיחת העונה ונראה לי שמחר יערך ביבנה משחק שקול, כאשר כל תוצאה אפשרית.

הרצליה מתארחת באוסישקין

כדורסל

מאת משה כהן

משחקי המחזור ה-16 יפתחו מחר בערב במשחק המסקרן בין הפועל ת"א ובני הרצליה.

שתי הקבוצות חייבות לנצח, אם ברצונן להישאר בתמונת המאבק על ההשתלבות במקומות 1-4.

האדומים מת"א סובלים לאחרונה מחולשה מקצועית בלתי מובנת. אולם, לרשותו של צביקה שרף עומד צוות שחקנים יעיל ואין לי ספק שכבר מחר באק ג'ונסון וחבריו יוכלו לשוב למסלול הנצחונות.

גם שחקני השרון מסוגלים להציג כדורסל טוב, אלא שחוסר יציבותם בשבועות האחרונים מקשה על הערכת סיכוייהם להפתיע באוסישקין.

נכים: קבוצת הכדורסל של איל"ן חיפה העפילה לראשות טבלת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים, כאשר לזכותה 15 נקודות משמונה משחקים.

במקום השני מדורגות קבוצת בית הלוחם ת"א ואיל"ן יפו עם 14 נקודות לכל אחת. בראש טבלת הליגה הארצית מובילה איל"ן עפולה.

לדורון ג'מצ'י היה חלק חשוב בנצחון הקודם

שפע ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס
איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
המשך עבודה פוריה
סונול גן שמואל
06-342766

צרור ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצוינות ולרגל חגיגות 70 שנה להיווסדה
סוכנות סונול בע"מ
1770226622
מילצין
סונול

מלוא הטנא ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס
איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
סונול
ח.א. אולצ'ין ובניו
תחנות סונול
באזור הדרום וצפון הנגב
רחובות, הרצל 160 מיקוד 76265
טל. 451501, 492007, 08-492008
פקס. 08-457586

מלוא הטנא ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות וחגיגות 70 שנה להיווסדה
שאו ברכת שגשוג והצלחה
סונול הדר 04-664866

אשכנזי שמואל
אספקת דלקים ושמנים בע"מ
טל.משרד: 03-9241522 טל/פקס. 03-9241499
שפע ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
שאו ברכת שגשוג והצלחה

שפע ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
עלו והצליחו !
תחנת דלק צומת שפרעם

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
שאו ברכה לקבלת הפרס
וליום חגכם ה-70
שלכם
חיים ויוסי סנדלר
תחנת החוף
תחנת החוף
חיים סנדלר
רח' הלפרין 6 ת"א

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
ברכת הצלחה
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
תחנת סונול טירה
09-930931

שפע ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס
איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
סביר ויוסי שלום
תחנת המכבים
אלוף שדה 101 ר"ג
03-6764834

ברכות חמות
לחב' סונול
למנכ"ל מר אריה שחר
ולצוות העובדים
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
המשך עבודה פוריה
סוכנות סונול

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
שאו ברכת שגשוג והצלחה
סונול

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
ברכות לבביות
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
אמיתי ובניו
תפעול סוכנויות בע"מ

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס
איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
סונול מפגש נעמן
04-9910381

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
ברכות לבביות
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
עלו והצליחו !
תחנת דלק בית מע"א
03-6737707

סל מלא ברכות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
ברכה והצלחה
סונול דן בע"מ
03-9319344

למר אריה שחר
מנכ"ל סונול
עם קבלת פרס איכות ומצויינות
שאו ברכה להמשך הצלחה
שובס סוכנויות

למנכ"ל מר אריה שחר
ולחב' סונול
שאו ברכה
והרבה הצלחה
לרגל זכייתכם
משפ' שטיין
תחנת סונול ק.אתא

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
שאו ברכת שגשוג והצלחה
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
ולרגל חגיגות 70 שנה להיווסדה
האלאבה
סונול
משפ' קמיר

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
ברכות חמות
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
צומת שמשון תחנת סונול
02-917907

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצוינות
ולרגל חגיגות 70 שנה להיווסדה
תחנת סונול עדאבה
06-741019

לחב' סונול ישראל בע"מ
למנכ"ל מר אריה שחר
ברכות חמות
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
יעקב וצבי לשנסקי
סונול

ברכות חמות
לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
סונול ביד אלמגור
יאסר גדיר 04-9861408

לחב' סונול
ולמנכ"ל מר אריה שחר
שפע ברכות
לרגל קבלת פרס איכות ומצויינות
וחגיגות 70 שנה להיווסדה
תחנת גן הפעמון ירושלים
טל. 02-713839

4 תושבי מזרח י־ם חשודים בניסיון לפרוץ רכב מג"ב

מאת מיכל גרייבסקי

שוטרי מג"ב עצרו אתמול בערב ארבעה ערבים, תושבי מזרח ירושלים, שניסו לפרוץ לרכב פורד טרנזיט של מג"ב, שחנה בשכונת אבו־טור בירושלים.

שניים מהחשודים ניסו אתמול לפרוץ לרכב, שהחנו השוטרים בשכונת אבו־טור. השוטרים, שהבחינו בנסיון הפריצה, פתחו במרדף רגלי אחרי החשודים, שנכנסו למכונית אופל קדט שהמתינה להם בקרבת מקום. ברכב המתינו להם שני תושבי מזרח ירושלים נוספים.

לאחר שהרכב בו נסעו הארבעה לא נענה לקריאות השוטרים לעצור, ירו שוטרי מג"ב לעבר גלגלי הרכב, והוא נעצר. הארבעה נתפסו והועברו לחקירה במפלג המיעוטים של מחוז ירושלים.

ילדה בן לאחר 22 שנות עקרות

(ע). – אשה בת 42 ילדה שלשום בלילה בן בכור לידה של בית החולים "ביקור חולים" בירושלים, לאחר 22 שנות טיפולים רפואיים. במהלך ההריון היא אושפזה במחלקה לסיבוכי הריון בראשותו של ד"ר רפאל פולק.

מנהל מחלקת נשים ויולדות, ד"ר חיים יפה, מסר, כי משקלו של התינוק 3.07 ק"ג וכי הלידה היתה רגילה ועברה בשלום. "השמחה כמובן גדולה ביותר לאחר דרך היסורים שעברו בני הזוג במהלך השנים הרבות של טיפולים", אמר.

"אני רוצה להעביר מסר ברור לכל הזוגות שעדיין נמצאים בטיפולים שלא יאבדו תקווה אפילו במצבים של יאוש", אמר הבעל המאושר.

1,600 שקל נגנבו מבית עסק בתל־אביב

(ע). – 1,600 שקל במזומן נגנבו מקופת בית העסק "מרכז הקפה" ברחוב הגליל בתחנה המרכזית הישנה בתל־אביב.

המקרה אירע אתמול בשעה 5 לפנות ערב ודווח למשטרה רק שעות אחדות לאחר מכן, כאשר בעל בית העסק טרח לבוא לנקה משטרת מרחב הירקון ולהתלונן על הגניבה.

מן התלונה עולה, כי כאשר בעל בית העסק שהה במקום נכנס לפתע צעיר, הכה בו והפילו לקרקע, נטל מהקופה מזומנים ונמלט מהמקום.

בעל בית העסק לא נזקק לטיפול רפואי.

אזכרה לאליהו אגרס ואשתו – במכון לבון

מאת כתב "דבר"

אזכרה לזכויר מערכת "דבר", אליהו אגרס, ואשתו, מרים, במלאות 30 למותם, תיערך במכון לבון בתל־אביב ביום א' ב־9:30. אליהו אגרס מת לפני כחודש, סמוך לאחר מות אשתו.

את האזכרה במכון לבון, ברחוב נהרדעא 3 בתל־אביב, מארגנת עמותת מורשת גורדוניה־מכבי הצעיר. דברים לזכרם של מרים ואליהו אגרס יישאו דניאל בלוך, שבח אדן ודוד פריטל.

פועל נהרג בתאונת עבודה במפעל מילובן בעכו

מאת נתי קיי־זילברמן

בנימין רדוון בן 21 מעכו נהרג אתמול בתאונת עבודה במפעל "מילובן" לייצור גלילי נייר שבאזור התעשייה בעכו.

הפועל החליק ונפל לתוך מכונה לדחיסת גלילי נייר ונמחץ למוות. רופא של מגן דוד־אדום שהגיע למקום עם צוות של ניידת לטיפול נמרץ מתחנת מד"א בעכו קבע את מותו.

למקום הגיעו חוקרים מתחנת המשטרה של עכו וחוקר תאונות עבודה מטעם משרד העבודה ופתחו בחקירת נסיבות התאונה.

בני משפחתו של ההרוג סיפרו, כי הוא השתחרר רק לפני חדשיים משירות צבאי בחיל האוויר ותכנן לצאת ללימודים.

הוארך מעצר החשוד ברצח המסגר בחיפה

מאת אודי שרון

שופט השלום בחיפה עמירם רנד האריך בתשעה ימים את מעצרו של דאוד קאדרי משפרעם, החשוד ברצח בעל המסגריה החיפני ישעיהו צינר בגלל חוב של 100 שקל שחב לו.

ראש מאגר החוקרים במשטרת מרחב חיפה, רפ"ק ג'ין אגווה, אמר בבית המשפט, כי חקירתו של החשוד, שנערכה בשפה הערבית, צולמה במצלמת וידאו והוקלטה, וכי במהלך החקירה הביע החשוד צער על מותו של שכנו לעבודה באזור התעשייה במפרץ חיפה.

השופט מינה את עו"ד אילן גרטנר לסניגורו של החשוד.

אברהם ויינר וחיים שקדי מגישים לשר החוץ שמעון פרס סמל של שני יוני שלום, מעשה ידיה של האמנית זהבה בנימין, במחווה מהנהלת מלון המלך דוד בירושלים וצוות העובדים לרגל קבלת פרס נובל לשלום. (צילום: סקום 80)

משפט דרעי

הכט מאשר שכלל שמות אנשים שלא רכשו אדמות בנבי סמואל ברשימת הרוכשים

(ע). – הקבלן אברהם הכט אישר אתמול במשפט דרעי, כי העיסקה על מכירת שטח המגרשים למשה ויינברג ולעמותת משתכני הר שמואל סוכמה בשנת 1983. שמות מקבלי המגרשים הוכנסו לרשימת הרוכשים שהעבירה חברת מורשת בנימין לוועדת זיו בשנת 1986, בעקבות הודעה של משה ויינברג לחברה שהוא מצפה ממנה לעמוד בהתחייבותה משנת 1983.

ועדת זיו מונתה על־ידי שר החקלאות לשעבר, אריה נחמקין, כדי לבדוק את פרשת נבי סמואל ואת האפשרות להח קרקע חלופית למשתכנים. חברת מורשת בנימין העבירה את רשימת הרוכשים לוועדת זיו כדי לקבוע את הזכאות לקבלת קרקע חלופית.

הכט אמר, כי בזמן שסוכם בינו לבין משה ויינברג על מתן שטח המגרשים הם חשבו שהקרקע החלופית תינתן למורשת בנימין "דונם תמורת דונם", כך שלא תתעורר בעיה של העברת שטח המגרשים לעמותת משתכני הר שמואל.

כזכור, לא הצליחה חברת מורשת בנימין לרשום על שמה את כל המגרשים ששילמה עבורם. החברה לא נמנעה משיווק מגרשים שלא נרשמו על שמה. ועדת זיו החליטה להעניק את הקרקע החלופית למשתכנים ולא לחברת מורשת בנימין מאחר שראתה בהם את הנפגעים העיקריים בפרשה. ההחלטה מי יקבל קרקע חלופית ניתנה על סמך רשימת הרוכשים ששילמו כסף לחברה ולא יכלו בתמורה לקבל קרקע לבנות עליה.

אברהם הכט אמר בבית המשפט, כי צירף שש שמות שנמסרו לו על־ידי משה ויינברג לרשימה שהגיש לוועדת זיו, על־פי הסיכום ביניהם משנת 1983, אף שאותם אנשים לא רכשו קרקעות מהחברה.

עו"ד פנינה דבורין, עורכת הדין של משה ויינברג, שאלה את הכט מדוע אמר במשטרה, כי כלל את השמות של ששת הזכאים רק ברשימות הרוכשים ששלח בשנת 1987 לעו"ד פליאה אלבק, מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה באותה תקופה, וליהודה נהרי, הממונה לשעבר על קרקעות המדינה במינהל האזרחי.

הכט השיב, כי חוקרי המשטרה טענו שהכללת שמות של אנשים שלא רכשו אדמות לרשימת הרוכשים היא נסיון לרמות את המדינה ועבירה פלילית. הוא הוסיף, כי לאחר שנאמרו לו דברים אלה הוא "רצה רק לברוח" ואמר לשוטרים, כי הוא אינו מכיר את המסמך ואינו חתום עליו. הכט הסכים לדברי עו"ד דבורין, כי ניצל את העובדה שהוא אינו חתום על המסמך כ"עוגן הצלה" מהאשמות השוטרים.

חרדים שנעצרו באתר הפירות מסרבים להתחייב שלא יפרו את הסדר בעתיד

מאת אלי ברנר

שלושה חרדים, שנעצרו על־ידי המשטרה לאחר שהתפרעו באתר בנייה ברחוב יפת ביפו, הובאו אתמול בפני שופטת מעצרים לשחרור בערבות, אך מסירבו לחתום על מסמך שלפיו הם מתחייבים לא לשוב בעתיד אל האתר ולא להפר את הסדר נשלחו למעצר עד להגשת כתב אישום נגדם.

אהרון גרוסר (28) מבני־ברק, אהרון ארלנגר (20) מבית־שמש ודוד ליפשיץ (18) נעצרו שלשום אחר הצהריים בעת שניסו להפריע לפועלי בניין בחפירת תשתית לחניונים באתר הבנייה ברחוב יפת ביפו, שבו נמצאו לפני כמה חודשים עצמות אדם ואחרי שהוצאו משם הושג הסדר בין הגורמים הדתיים לבין המשטרה ולמשך כמה חודשים לא היתה כל הפרעה בעבודה. שלשום חודשה עבודת הבנייה ו־11 חרדים התפרעו במקום.

השלושה הפתיעו את השופטת חיותה כהן. אהרון גרוסר אמר, כי "אינני מאמין במדינת ישראל ובחוקיה ובסמכות השופטת לשפוט. אני מאמין ומציית רק לתורה. אם בית המשפט יורה לי בצו שלא אכנס לתחום העיר יפו, לא אציית לצו אלא אציית רק למה שיורו לי הרבנים".

החקירה הסתיימה והמשטרה ביקשה לשחרר את השלושה בערבות. אך בעקבות סירובם לחתום על התחייבות שלא יפרו בעתיד את הסדר החליטה השופטת לשלוח אותם למעצר עד יום שני והורתה להשלים את הכנת כתב האישום בתקופת מעצרם.

נפרצה דירתם של ח"כ סילבן שלום ורעייתו ג'ודי ניר־מוזס

מאת אלי ברנר

דירתם של ח"כ סילבן שלום ורעייתו ג'ודי ניר־מוזס ברחוב בנימין ברמת־גן נפרצה אתמול לפנות בוקר ונגנבו ממנה כסף ומסמכים.

הפורץ חדר לדירתם של בני הזוג סמוך לשעה 4:30 מבעד לחלון, גנב את ארנקו של ח"כ שלום ובו 2000 ש"ח ומסמכים אישיים, וכן 200 ש"ח שהיו מוכנים לתשלום לעוזרת. בני המשפחה התעוררו מהרעש שהקים הפורץ, אך הוא הספיק להימלט מהמקום בדרך שבה הגיע, דרך החלון.

ח"כ סילבן שלום התלונן אתמול בבוקר במשטרה ושוטרי מרחב דן פתחו בסריקות, אך לא תפסו את הפורץ.

לפני שנים אחדות נפרצה דירתה של ג'ודי ניר־מוזס. אז נראה היה שהפורצים חיפשו מסמכים והיו שקשרו את הפריצה במותו המסתורי של בעלה, עמירם ניר, שנהרג בתאונת מטוס באמריקה והיה קשור בהתאם לשמועות שרווחו אז בפרשת אירנגייט שבה היה מסובך ממשלם של הנשיאים רייגן ובוש.

על הפריצה אתמול אמר דובר משטרת מחוז תל־אביב, כי מדובר כנראה בפריצה לצורך גניבה.

פשרה בבית המשפט: צוואתו של בן־גוריון לא תימכר

מאת אלי ברנר

צוואתו של ראש הממשלה הראשון, דוד בן־גוריון, לא תימכר במכירה פומבית בגלריה "תירוש" בהרצליה, אלא תוצג בתצוגה שתערוך הגלריה ביום שלישי הבא ומעליה ייכתב "לא למכירה". למחרת היום יימסר המסמך ההיסטורי למכון למורשת דוד בן־גוריון.

שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, דבורה ברלינר, נתנה אתמול תוקף של פסק־דין להסדר זה, שאליו הגיעו בעלי גלריה תירוש מהרצליה ואנשי המכון למורשת דוד בן־גוריון והחברה להפצת משנתו של דוד בן־גוריון.

מדובר בצוואה שכתב בן־גוריון בשנת 1918 במחנה הגדוד העברי בקנדה, לפני שיצא עם הגדוד לארץ־ישראל. בין היתר כתב בן־גוריון, כי הצוואה נכתבת, למקרה ש"יקרה לי אסון בדרך או שאפול בשדה המערכה". בשנת 1973 כתב בן־גוריון צוואה נוספת.

המכון למורשת בן־גוריון תבע בבית המשפט להורות לבעלים של גלריית תירוש בהרצליה לא להציע למכירה פומבית את צוואת בן־גוריון ולהעביר אותה לרשות המכון.

בכתב התביעה נטען, כי גלריית תירוש פרסמה פרוספקט ובו הצעה למכירת הצוואה של בן־גוריון משנת 1918, אף שסעיף 19 לצוואת דוד בן־גוריון משנת 1976 קובע כי הבעלות על החומר שהניח אחריו בן־גוריון מוקנית לתובעת למשך 20 שנה.

בהסדר שנחתם בין בא כוח המכון למורשת בן־גוריון, עו"ד משה שליט, לבין באכוח גלריית תירוש, עו"ד אילן שביט, הוסכם עוד, כי "מתוך התחשבות באספקט הציבורי ובמחווה לזכרו של דוד בן־גוריון, ולאור העובדה שהפרסומים בקשר לפרשה הנוכחית עוררו עניין תתחייב בית המכירות הפומביות תירוש להעביר לידי המכון למורשת דוד בן־גוריון העתק מכל מסמך בכתב ידו של המנוח, על מנת שהמסמך ייבחן על־ידי אנשי המכון בטרם יוצג למכירה, אם יוצג".

בוטלה טיסה רביעית של "אל־על" לרוסיה

(ע). – עד כה לא הוסדר המשבר שפרץ בין ישראל לרוסיה על רקע שיבוש עבודתם של מאבטחי "אל־על", ולכן בוטלה אתמול הטיסה הרביעית השבוע של "אל־על" למוסקווה.

מחברת "אל־על" נמסר, כי הנוסעים ממוסקווה יגיעו בטיסה של "טראנסארו" היום ב־10 בבוקר לישראל, והנוסעים מנתב"ג יטוסו למוסקווה באותו מטוס ב־004 אחה"צ. לשומרי מסורת הובטחה על ידי "אל־על" למצוא טיסה חלופית לאחר יציאת השבת.

שלשום נענה משרד התחבורה הישראלי לבקשת משרד החוץ הרוסי לתת ארכה של כמה ימים להסדרת המשבר ולהמשיך ולתת לחברת התעופה הרוסית "טראנסארו" אפשרות לנחיתה בארץ, למרות המשבר, עד לאמצע השבוע הבא.

עד עתה טרם נתקבל הסבר רשמי של הרוסים לגבי התנהגותם.

נפתחה חקירה נגד ראש מועצת קרית־מלאכי

מאת רוני ברזילי

היחידה הארצית לחקירות הונאה של משטרת ישראל פתחה באחרונה בחקירה נגד ראש מועצת קרית־מלאכי משה שמעון.

עוזר דובר המטה הארצי בירושלים, פקד עופר סיזה, אישר את דבר החקירה וציין, כי מדובר בחשד לעבירות של הפרת אמונים ומרמה שאינן קשורות לתפקידו הנוכחי במועצה.

משה שמעון מסר בתגובה, כי נודע לו על דבר התלונה מחבר הכנסת יוסי תנוו וכי טרם זומן לחקירה. "אין לי מה להסתיר. כל מעשי נעשו ביושר", אמר. לדבריו התלונה הוגשה בזמן והמשטרה החליטה לא לחקור בעניין, אולם בעקבות לחצים על צמרת משרד המשטרה החליטו לחדש את החקירה. הוא הדגיש כי עד כמה שידוע לו החקירה נוגעת לעמותת אופק, מפעל למוגבלים, שהוא עמד בראשה.

את הפרשה חשף עיתון "קול הדרום" מרשת "ידיעות תקשורת".

חוקרת פרטית ושותפה חשודים בסחיטה באיומים מקצין המשטרה לשעבר מישל חדד

מאת אלי ברנר

לבנה הרטבי (41), חוקרת פרטית מהרצליה, נעצרה אתמול לעשרה ימים בפקודת בית־משפט השלום בתל־אביב כחשודה בסחיטה באיומים מהחוקר הפרטי מישל חדד, קצין משטרה לשעבר, תוך ביצוע האזנות סתר לצורך הסחיטה.

מישל חדד הגיש בסוף דצמבר תלונה במשטרה נגד לבנה הרטבי ושותפה משה כהן שבה טען, כי השניים סוחטים אותו באיומים זה שבועות אחדים. בלשי היחידה המרכזית במשטרת תל־אביב פתחו בחקירה ואספו ראיות נגד השניים ושלשום בלילה עצרו אותם.

על־פי החשד היו הרטבי וכהן בקשרי עבודה עם חדד עד שהתגלעו ביניהם סכסוכים בעקבות עדות שמסר חדד בבית המשפט שלא היתה לרוחם. הרטבי וכהן דרשו מחדד שיפרסם התנצלויות בעיתונים והוא סירב.

הרטבי וכהן חשודים בביצוע האזנות סתר לא חוקיות ובאיומים על חדד שאם לא ייענה לדרישותיהם יפרסמו את החומר שהושג בהאזנות הסתר אשר עלול לפגוע בו, במשפחתו ובאנשים שונים שעימם הוא קשור.

נציג המשטרה, צוער עמיחי נגלברג, אמר בבית המשפט, כי "מדובר בעבירות מהסוג השפל ביותר של שימוש באיסוף חומר על חייו הפרטיים של חדד וחדירה לרשות הפרט וצנעת הפרט במטרה לקבל כספים והתנצלויות בעיתונים, ובסחיטה תוך איום לפגוע בשמו הטוב ובמוניטין שרכש כחוקר פרטי".

החוקר הציג בפני השופטת חיותה כוחן חומר ראיות שנאסף נגד השניים וביקש להאריך מעצרם ב־15 יום כדי לאפשר המשך החקירה ללא הפרעות. הוא ציין, כי בכוונת המשטרה להגיש כתב אישום בתוך זמן המעצר ולבקש מעצר עד תום ההליכים.

שותפה של הרטבי, משה כהן, מאושפז בבית החולים ולא נכח בדיון.

סניגורה של הרטבי, עו"ד נחמן גולדברג, טען בבית המשפט, כי המשטרה מגלה יחס מיוחד כלפי המתלונן מישל חדד שהיה קצין במשטרה. לדבריו "מדובר במערכת יחסים שבין אנשים שעוסקים בחקירות פרטיות ושהיו פעם ידידים ועבדו במשותף ובהמשך של דבר נתגלע סכסוך בין הצדדים". הסניגור ציין, כי מעורבותה היחידה של לבנה הרטבי בעניין הוא ניסיון לעשות "שלום בית" בין שני הצדדים המסוכסכים. הוא ביקש לשחרר אותה ממעצר ולצוות עליה מעצר בית מלא. עוד ביקש להתחשב בכך שהיא אם לנערה בת 17 וכי היא גרושה.

השופטת חיותה כוחן קבעה בהחלטתה, כי המשטרה לא נקטה באמצעים חריפים נגד החשודה. השופטת ציינה, כי מחומר החקירה עולה שהחשודה היתה מודעת להאזנות הסתר ואף היתה שותפה להם וכי "קיימות ראיות מוצקות לכך שהיא היתה שותפה מלאה לסחיטת הכספים מהמתלונן". השופטת ציינה כי המשטרה נקטה באמצעים כדין והחליטה להאריך את מעצרה בעשרה ימים.

בתום הדיון הלכו השופטת כהן, נציג המשטרה והסניגור לבית החולים איכילוב שם מאושפז משה כהן. החשוד הסכים להצעת השופטת כי מעצרו יוארך ללא דיון עד לשחרורו מבית החולים ביום ראשון וביום שני הוא יובא לבית המשפט לדיון בהארכת מעצרו.

הוכרז סכסוך עבודה בצים עקב פיצוץ המו"מ על השכר

(ע). – מזכירות ההסתדרות במרחב חיפה הכריזה על סכסוך עבודה בחברת הספנות צים לבקשת ועד העובדים, לאחר שהמו"מ על תוספת שכר נקלע למבוי סתום. לפני ימים אחדים נטשו כל 1,100 עובדי החוף את מקומות עבודתם עקב סכסוך השכר.

נציגי העובדים וההסתדרות בחיפה טוענים, כי במשך ארבע השנים האחרונות לא קיבלו העובדים כל תוספת שכר מפעלית, בעוד שבתשעת החודשים הראשונים של השנה דיווחה מועצת המנהלים של צים על רווח של 38 מיליון דולר, הכפול מזה שהרוויחה החברה אשתקד.

לפני שבועות אחדים החלו הצדדים לנהל מו"מ לאחר שנקטו עיצומים. אולם המו"מ התפוצץ מאחר שלטענתם הציע המנכ"ל, מתי מורגנשטרן, כי סכלת השכר החדשה, מעבר לתוספת השכר, תיושם רק בסוף 1995. הצעה זו נדחתה על־ידי העובדים.

דוברת חברת צים, רבקה בנבנישתי, מסרה בתגובה, כי לפי מיטב ידיעת ההנהלה לא החליטה מזכירות ההסתדרות על סכסוך עבודה, אלא הסמיכה את יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות בחיפה לעשות כן אם יהיה צורך. עוד מסרה הדוברת, כי חברת צים אינה מנהלת את המו"מ על תנאי שכרם של עובדיה דרך התקשורת.

בנו של אריק שרון נקנס על העסקת פועל מהרצועה בניגוד לחוק

מאת רוני ברזילי

שופט בית־משפט השלום באשקלון הטיל אתמול 3,000 שקל קנס והתחייבות כספית של 7,000 שקל למשך שנה על עומרי שרון, בנו של חבר הכנסת אריק שרון, שהורשע לפני שבועות אחדים בהעסקת פועל ערבי מרצועת עזה והלנתו בניגוד לחוק, בשעה שהוטל סגר על השטחים, בחוותו שבצפון הנגב.

השופט חיים נחמיאס ציין במתן גזר הדין, כי החליט לא להחמיר עם הנאשם מאחר שמדובר באדם חיובי שעתידו עוד לפניו. "כולנו בני־אדם וכולנו יכולים לטעות. הנאשם הלך בדרך אביו שתרם לביטחון המדינה, אולם לא ניתן להפלותו לטובת אחרים".

פעוטה בת שנתיים נהרגה מפגיעת מכונית בכפר יאסיף

מאת נתי קיי־זילברמן

ורוני ברזילי

עבדאללה גדיר, פעוטה בת שנתיים מכפר יאסיף שבגליל המערבי, נהרגה אתמול מפגיעת מכונית מסחרית שנסעה לאחור.

הפעוטה שיחקה על המדרכה שבקרבת ביתה ולפתע קפצה לכביש. נהג מכונית מסחרית מסוג ג'י.אם.סי אשר נהג לאחור לא הבחין בה ופגע בה. היא הועברה במצב אנוש לבית החולים בנהריה. רופאי בית החולים ביצעו בה פעולות החייאה במשך 40 דקות אך ללא הצלחה.

לשכת התנועה של מרחב הגליל פתחה בחקירה ועצרה את נהג המכונית המסחרית לחקירה.

בתאונת דרכים שאירעה אתמול באשדוד נפצעו 17 בני־אדם בהם 16 פועלים מרצועת עזה.

התאונה אירעה סמוך לשעה 6:30 בפינת הרחובות רוגוזין ומשה דיין באשדוד. משאית נהוגה בידי צעיר בן 32 מלוד פגעה באוטובוס שהסיע פועלים מרצועת עזה למקום עבודתם. נהג המשאית נפצע קשה והועבר לבית החולים שיבא ברמת־גן. 16 הפועלים נפצעו באורח קל עד בינוני והועברו בארבעה אמבולנסים של מד"א לבית החולים ברזילי באשקלון.

בוחני משטרת מרחב לכיש פתחו בחקירת נסיבות התאונה. מחקירה ראשונית עולה שהתאונה נגרמה מאי־ציות נהג המשאית לתמרור "האט ותן זכות קדימה". יצוין, כי באזור התאונה שרר ערפל כבד.

170 שעות עבודת שירות על גניבת בנזין ב־8 ש"ח

(ע). – אבי בן בן 20 מאשקלון, שהואשם בגניבת בנזין בשווי 8 שקלים, נידון אתמול בבית משפט השלום בעיר ל־170 שעות עבודה לתועלת הציבור.

התביעה טענה, כי לפני חודשים אחדים הגיע בן לתחנת הדלק בכפר סילבר וביקש לתדלק את רכבו. הוא לקח את צינור המשאבה ותדלק בעצמו את מכוניתו בסכום של 8 שקלים מבלי שהמתדלק הבחין בכך.

בן הודה באשמה, הביע חרטה על מעשיו וביקש מהשופט להתחשב בעובדה שאין לו הרשעות קודמות.

השופט חיים נחמיאס החליט לא להרשיעו, אך גזר עליו 170 שעות עבודה לתועלת הציבור בתחנת מכבי האש באשקלון.

קופת חולים לא תסגור את המעבדות במרפאה המרכזית בנצרת

מאת מוחמד חלילייה

קופת חולים לא תסגור את המעבדות במרפאה המרכזית בנצרת ואין כל כוונה להעביר את השירות לבתי החולים העמק בעפולה ופוריה בטבריה – כך מסר אתמול ד"ר דודסון, מנהל מחוז הצפון של קופת חולים הכללית. דודסון דחה על הסף את השמועות כאילו הקופה תסגור את המעבדות ואמר שהנהלת המחוז גיבשה תוכנית לשיפור השירות הרפואי לאוכלוסייה בכלל ולמגזר הערבי בנצרת ובכפרים הערביים בפרט.

במרפאת א' בנצרת, שהיא המרפאה המרכזית הגדולה בעיר הנותנת שירותים לחלק ניכר מהאוכלוסייה, הן בתחום רפואת המשפחה והן ברפואת מומחים, יוכנסו שיפורים ניכרים. המרפאה תשופץ ותהפוך למרפאה מודרנית בסטנדרטים של שנות ה־2,000. ייתוספו רופאים מומחים בתחום רפואת עיניים למשל, יוקם מרכז בריאות האשה והילד ופינת לילדים. כמו כן תשתמש הקופה בשירותיהם של רופאים עצמאיים לילדים ולמבוגרים בשכונות המרוחקות, כמו שכונת צפאפרי ושכונת הוורדים. עוד תינתן ללקוחות קופת חולים הכללית אפשרות לקבל טיפול אצל רופאים מקצועיים עצמאיים במרפאות הפרטיות שלהם.

באשר לביצוע בדיקות מעבדה ללקוחות אמר ד"ר דודסון שלא יחול כל שינוי, נטילת דמים בתחילה לצורך בדיקה תימשך גם להבא במרפאה הקהילתית הרגילה. "אנו שוקלים להעביר את ביצוע דגימות הדם למעבדות של בתי החולים בעיר", אמר ד"ר דודסון והוסיף שבכל מקרה לגבי המבוטחים לא יחול כל שינוי, דגימות הדם יילקחו כמו תמיד במרפאות עצמן והתשובות יגיעו במהירות באמצעות דואר אלקטרוני לרופא המטפל.

שירותי טיפת חלב בירושלים יישארו בידי העירייה

מאת מיכל גרייבסקי

"בירושלים לא השתנה דבר, במתן השירותים של תחנות טיפת החלב הפזורות ברחבי העיר. התחנות עומדות לשירות תושבי הבירה כפי שהיה עד כה", כך פרסם אתמול האגף לשירותי בריאות הציבור, עיריית ירושלים, בעקבות הבלבול שנגרם כתוצאה מכניסתו לתוקף של חוק ביטוח הבריאות הממלכתי.

כבר לפני שנים העביר משרד הבריאות את הסמכות להפעיל את תחנות טיפת החלב בעיר לידי העירייה, והסדר זה יישאר על כנו.

בירושלים פועלות 33 תחנות טיפת חלב המעניקות שירות רפואי מונע לכל המשפחה כולל קשישים, טיפול וייעוץ לנשים הרות, וכן מתן בדיקות התפתחות ומערך חיסונים לתינוקות ולילדים.

משרד הבריאות חויב בתשלום פיצויים על מות אשה לאחר הפלה

(ע). – משרד הבריאות חויב בתשלום 130 אלף שקל פיצויים בעקבות מותה של אשה לאחר טיפול להפסקת הריון.

שופט בית המשפט המחוזי בחיפה, תנחום אריאל, נתן אתמול תוקף של פסק־דין להסכם פשרה שהושג בין בני משפחת המנוחה, שייחסו רשלנות רפואית לבית החולים "בני ציון" בחיפה, לבין בא כוח משרד הבריאות.

בעלה של המנוחה, שהיתה בת 29 במותה, ובנה הפעוט טענו, כי אם המשפחה מתה בתחילת אוקטובר 1991 לאחר טיפול דחוף להפסקת הריונה, וכי מדובר היה במחדל רפואי.

נטען שהאשה אושפזה בעקבות הקאות חוזרות והידרדרות במצבה הגופני. לטענתם, ההחלטה הרפואית להפסיק את הריונה בוצעה לאחר שהאשה היתה במצב אנוש.

באכוח משרד הבריאות טען בכתב ההגנה, כי הטיפול שניתן לאשה "היה נכון וראוי" ותוצאות ההפלה ומצבה של המנוחה לא היו בשליטת הרופאים המטפלים. שפעלו באופן זהיר, תוך קיום מעקב אחר האשה לפני ובמהלך ביצוע ההפלה האחרית. באכוח משרד הבריאות טען שיש לייחס את מותה של האשה לאירוע טבעי שאין לגביו אחריות.

תושייתה של תורנית מד"א הצילה תינוק שנחנק מבליעת מסטיק

מאת אודי שרון

תושייתה של תורנית המוקד בסניף מד"א בחיפה הצילה את חייו של תינוק בן שנה וחצי בקריה, הרומל שבלע מסטיק עגול והחל להחנק.

המקרה אירע אמש בשעה 21:30. ההורים המבוהלים טלפנו למד"א וסיפרו את אשר אירע. תורנית המוקד החלה להנחות את ההורים בביצוע פעולות החייאה ובמקביל הזניק צוות נט"ן לדירה. אחד מאנשי הצוות הצליח לשלוף את המסטיק מגרונו של התינוק, בעוד האחרים ממשיכים בפעולות ההחייאה.

התינוק הועבר במצב קשה לבית החולים רמב"ם בחיפה.

מערכת: איילת דרימלר, אילנה ארדבל

אין חסינות לטמטום

שלמה גינוסר

ליצן החצר האחרית של הדמוקרטיה הישראלית היכה שוב. מכל גחמותיו ותעלוליו של סרחן פרלמנטרי זה, התפרצותו ההיסטורית השבוע באולם המליאה, כאשר מערכת הביטחון כולה עצרה את נשימתה וכל מכשירי התקשורת גזרו על עצמם אלם מוחלט נוכח האפשרות שחיי חייל ישראלי נתונים בסכנה, היתה המבעיתה והמופלאה מכולם.

אף־על־פי־כן, לא בארגר האיש הוא נושא הבעיה אלא חסינות חברי הכנסת. שכן, אם כל סעיפי חוק החסינות וכל סעיפי תקנון הכנסת אינם מספקים תשובה נאותה לתופעת עיזועים מטורפת כגון זאת שהתרחשה השבוע – או שמשהו דפוק בחוק או שמשהו לקוי בתקנון.

עקרון החסינות הפרלמנטרית נסמך על ההכרה שכוחו וסמכותו של המחוקק מצויים ברשות המחוקקת בקולקטיב ולא בכל אחד מהאנשים המרכיבים רשות זאת. זהו הבסיס ההגיוני של זכויות־יתר המוענקות לחברי פרלמנטים בכל המדינות הדמוקרטיות. החשובות והמשמעותיות בין זכויות אלה הן חופש הדיבור והמעשה והערובה מפני שפיטה ומאסר בכל הכרוך במילוי תפקידם כנבחרים ומחוקקים. שתי זכויות־יתר יסודיות אלה מחוברות ביניהן בקשר אמיץ המקובל בכל דמוקרטיה פרלמנטרית: האיסור למנוע מחבר פרלמנט למלא את חובתו להשתתף בעבודת הפרלמנט בדיבור ובמעשה.

עקרון זה מנחה גם את חוק חסינות חברי הכנסת שנחקק ב־1951 ואשר הסעיף הראשון שלו פותח בפיסקה הבאה: "חבר הכנסת לא ישא באחריות פלילית או אזרחית ויהיה חסין בפני כל פעולה משפטית בשל הצבעה או בשל הבעת דעה בעל־פה או בכתב, או בשל מעשה שעשה בכנסת או מחוצה לה, אם היו ההצבעה, הבעת הדעה או המעשה במילוי תפקידו או למען מילוי תפקידו כחבר כנסת". היועץ המשפטי של הכנסת צבי ענבר צדק כאשר אמר השבוע שזהו הבסיס הולם של חסינות חברי הכנסת. ואמנם, בארגר לא שבר את חסינותו. כל מה שהחסין הזה עשה מוגן היטב, לפחות לכאורה, על־ידי חוק החסינות.

להגנתו של החסין בארגר אפשר גם לטעון שהוא לא פגע בביטחון המדינה כיוון שהגילוי שלו על "חטיפת חייל" ו"ניהול משא ומתן עם החמאס" התברר, בסופו של דבר, כשקרי. מאותה סיבה עצמה, החסין בארגר גם לא סיכן חיי חייל ישראלי כלשהו. הוא רק גרם חרדה ואימת־מוות אצל מי־יודע־כמה מאות או אלפי הורים באותן שעתיים אומללות שחלפו מאז "גילויו" של החסין הידוע בשידור חי בערוץ 33 לבין שידור ההודעה המרגיעה־יחסית של דובר צה"ל במהדורת החדשות של שבע בערב ב"קול ישראל". אבל, מה שקלה תוספת החרדה של משפחות חיילים לעומת קריאות התמיכה שבארגר קיבל, לדבריו, בטלפון ובזימונית שלו מאנשים "שאני אפילו לא מכיר". הרי אין חוק האוסר על מעורערים בנפשם להצטייד בפלפונים ולהעביר הודעות מטורפות לזימונית של חבר כנסת. חוק החסינות ותקנון הכנסת מעניקים, איפוא, הגנה מוחלטת על החסין בארגר.

אף־על־פי־כן, בספרות המקצועית מצויה הסתייגות ברורה אחת למשמעות הגורפת, לכאורה, של החסינות הפרלמנטרית. הרקע ההיסטורי המשותף לבתי המחוקקים באנגליה ובארצות־הברית הוא בעל חשיבות מכרעת בהקשר לחוק החסינות הישראלי בשל הישענותו על העקרונות שהינחו את אבות הפרלמנט ואת האבות המייסדים שעמדו על עריסת החוקה האמריקאית. לשתי הדמוקרטיות המובהקות האלה לא היתה מלכתחילה כל כוונה להעמיד את המחוקק מעל לחוק. העקרון המנחה היה אחר: להגן על המחוקקים מפני שרירות או עריצות אפשרית של זרועות ממלכתיות אחרות, בעיקר של הרשות המבצעת או אפילו זאת של הרשות השופטת. מטרה זאת אמורה היתה להיות מושגת לא באמצעות ערובה חוקית לכך שהמחוקקים הנבחרים יהיו חופשיים לדבר ולפעול במסגרת מילוי תפקידם בלי מיגבלה או עכבה כלשהן, אלא באמצעות העקרון שהגוף המחוקק עצמו יהיה בעל הסמכות והכוח לבחון היטב אם נבחר בודד כלשהו אכן אמר מה שאמר או עשה מה שעשה במסגרת מילוי תפקידו. ואם חרג מעקרון זה – אוי לפעול נגדו.

פרשנות חשובה זאת לעקרון החסינות הפרלמנטרית מודגשת היטב בספרם הקלאסי של קנת בראדשו והדייויד פרינג' "פרלמנט וקונגרס". ואילו ארסקין מיי בחיבורו המלומד והקלאסי לא פחות על פעילותו של הפרלמנט סבור שסמכות זאת של הגוף המחוקק דומה לסמכותם של שופטים להעניש את מי שחוטא בבזיון בית המשפט. פרשנות זאת לחוקי החסינות נסמכת, כמובן, על העקרון הבסיסי שעל־פיו החסינות היא "רכושו" של הפרלמנט ולא של הנבחר־המחוקק כפרט והיא מקפידה להבחין בין ריבונותו של הפרלמנט והגנה על חופש פעולתו לבין זכותו (ואולי חובתו) לעשות סדר בביתו.

אין מקום לתמוה יותר על המידה על ועדת הכנסת שהתקשתה לטפל השבוע בתופעה המאוסה הזאת, בארגר. גם תקנון הכנסת קטן על התפרצות הביבים של החסין הידוע. הסנקציות החמורות ביותר שהתקנון מאפשר לנקוט נגדו מסוגלות רק לדגדג את כף רגלו. ועדת הכנסת גם נלחצה כהוגן בין תחושת המיאוס שלה מבארגר לבין הזהירות היתרה שלא ליצור תקדים של גול עצמי בשער המוגן היטב של חופש הדיבור. זה מובן עד גבול מסויים. והגבול, במקרה זה, הוא בארגר.

הכנסת צריכה להבין שתופעת הבארגריות מגמדת, מבזה ומגחכת אותה דווקא בתקופה שבה היא חייבת לעבוד שעות נוספות כדי להגן על יוקרתה, גם נוכח התחזית המבעיתה ששיטת הפריימריז עוד תאכלס את הכנסות הבאות בכהנה וכהנה בארגרים. אם הכנסת תיכשל בהקמת מכניזם יעיל להענשתו של בארגר, לא משום שעבר על החוק היבש אלא משום שביזה אותה עצמה ביזוי עמוק ומשפיל, היא תחטא פעמיים: הן בפרשנות גורפת מדי של חוק החסינות והן בסייענות שלא־מדעת לשחיקה במעמדה.

אסור להפריז בכבוד שחופש הדיבור מעניק לאיש בארגר. פשוט נבלה בשוק ואל תדוקק לשירותיו של בארגר כדי להגן על הדמוקרטיה. פרנסי הכנסת מכל חלקי הבית חייבים לעשות מעשה כדי להגן על עצמם ועל שולחיהם מפני אפסותו של כל נבחר שהוא כדי שלא ייאלצו בעתיד להכות על חטא אשמנו, בארגרנו. ■

תלוי איך יתנהג

אמיר אורן

גם הרמטכ"ל. בטקס העברת הפיקוד על צה"ל נפרד הרמטכ"ל היוצא אהוד ברק שמית מראש־ממשלה אחד – יצחק רבין – ומשני שרי־ביטחון, רבין ומשה ארנס, אך לא מראש־הממשלה שאישר את המלצת ארנס למנותו, יצחק שמיר. ברק עוד עשוי להצטרף לארנס, מישנהו של שאול אייזנברג ב"חברה לישראל", תמורת שכר נדיב במיזהד ומאחז־לכאורה בבית הלורדים של הליכוד. בינתיים אין להתרגש מהמילה הטעונה, כביכול, "להתראות", שהפריח לעברו רבין. אפשר שזהו קיצור פועלי של הברכה המסורתית, "נתראה בשביעיות", במקור עם תת־תמליל מאיים, אך מוטב לזכור מה קרה לרבין עצמו לאחר הזדמנות דומה. בתום שליחותו לוושינגטון, בפגישתו האחרונה עם ניקסון לצד ראש־הממשלה גולדה מאיר, הפליג הנשיא בשבחי השגריר היוצא ותבע לדעת איזה תפקיד מוזמן לו בארץ. "תלוי איך יתנהג", השיבה גולדה. היא זכרה כיצד נהג במשבר מאי 1967 – התנהגות שתרמה להכנסת דיין הבגין לממשלת אשכול, בניגוד לדעת גולדה ("אין לנו צורך בשותפים לניצחון") – ולא ידעה כי התפקיד שלבסוף יוזמן לו תלוי בהתנהגותה־היא, במלחמת יום־הכיפורים. מכאן שעתידו הפוליטי של ברק תלוי גם בהתנהגותו, אך עוד יותר מכך, מבחינת המהות והעיתוי גם יחד, בגודלו של רבין. גם הרמטכ"ל, מתברר, הוא דילוג זריז ומפתיע מעל לדור הקודם.

קו או קב. האמירה "המודיעין הוא קו־ההגנה הראשון" שגורה כליכך, בין להטלת האחריות על המתריעים ובין לגאוות יחידתם, שנקל לשגות ולהאמין בה. ההגנה הראשונה באמת היא – או אמורה להיות – המדיניות. בכל שהמדיניות כושלת יותר, כבד הנטל המוטל על כתפי הדרג המודיעיני והביטחוני המבצע. קו בר־לב היה בעיקרו ביטוי צבאי לאשליה מדינית; הבעיה היתה של קו גולדה (ועימה סריה, דיין ואבן, אלון וגלילי, פרס ובר־לב וכל השאר). ליקויים במיומנות הביצוע עלולים ליפרוח הנחות־יסוד של מדינאים הסומכים כי הכבביאים יסגרו את הפערים. אבל האחריות העליונה לכך וגם לכך מתחזה לאורכו של קו הקברנים. הכל יקום או יפול לא על קו וילנאי, גופו או אלמוג סביב עזה, או על קו מרדכי או לוין בגולן ובלבנון, או על קו בירן בגדה, אלא על קו רבין.

בסמכות. המכה החשוב ביותר להצלחת מלחמה הוא היעדר ועדת־חקירה ממלכתית. באין חקירה, אין דו"ח; באין דו"ח, אין ליקויים ואין אחראים. אילו חקרה ועדה את הרקע למעורבות הישראלית הסבילה במלחמת המפרץ השניה והיתה מעמתת את העמדות השונות שהובעו בקהילת המודיעין, למשל, בשאלת ראש־הקרב הכימיים שהיו/ישוגרו/לא היו/לא ישוגרו בידי עיראק, אמ"ן נגד ה"מוסד" ובתוך להקה־המודיעין של חיל־האוויר, היו קציניס ופקידים בכירים מודחים בדומה לקודמיהם מ־1973. אילו השתטחה ממשלת אשכול לכונן ועדת־חקירה לבירור אירועי מאי־יוני 1967, מהכנסת כוחות מצריים לסיני ועד להוראת שר־הביטחון דיין לפיקוד הצפון לכבוש את הגולן, היו מצחיהם של גיבורי המימשל והמטכ"ל עטורים בפחות זר־דפנה וביותר כתמים מביכים. מסקנה, למשל, כיצד היה דו"ח ועדה כזו מגיב על – ומשפיע על עתידו הפוליטי של – רבין. בזכרונותיו "לך שמים לך ארץ" תיאר עזר וייצמן לא רק את התמוטטותו של הרמטכ"ל בשיא המשבר, אלא גם כיצד הוא־עצמו, ראש אג"ם (שסירב להצעת הרמטכ"ל לקבל את תפקידו), "הוריתי למרכזיית המטכ"ל ולאמ"ן לא לדווח לרמטכ"ל ולהעביר את כל השיחות אלי, זמנית...קראתי לראש אג"ם/מיבצעים, לראש אמ"ן, לאלוף פיקוד הדרום ולמפקד השריון והטלתי עליהם לסכם תוכנית מקפת למלחמה בסיני...הוצאתי פקודות לפיקוד הדרום להזזת חטיבות ואוגדות...נתתי הוראות למפקד חיל־האוויר...איש מהקצינים לא שאל היכן הרמטכ"ל ולא עירער על פקודותיי". זה לא היה מרד – לאחר מעשה דיווח וייצמן לאשכול, "אמרתי לו שנתתי פקודות ושיחידות נעות וזוזות ללא אישור הרמטכ"ל" וקיבל את אישור ראש־הממשלה ושר־הביטחון – אבל מהדיר להרהר מה היה קורה אילו כיהן כראש אג"ם אלוף מצפוני או ממלכתי פחות מוייצמן, כמו שניים־שלושה הכוכדים לרע בצמרת צה"ל.

בסמיכה. מאז ואולי בגלל ביקור רבין באינדונזיה, באוקטובר 1993, לא נרשמה הבקעה מכשית ביחסי שתי המדינות, שלא לדבר על כינון יחסים. להיפך: השבוע נרשמה הצהרה עויינת נוספת כלפי ישראל מפי שר־החוץ עלי אלאטאס, המכביד על ביקור ישראלים שם ואינדונזים כאן. סוהארטו הוא אמנם שליט עליון, אך אינו חזק עד כדי כפיית רצונו בנושא זה, מה גם שמימשל קלינטון כבר הפסיד את יחסו אליו משיקולים כלכליים. בדרג שמתחת לסוהארטו מוכיר המאבק הפנימי את ההתגוששות בקרב הכפופים לבן־גוריון בעשור האחרון לשלטונו – גורלים מסורים מול ב־ג"י חביבי, שר התעשיה ובפועל מעין שמעון פרס אינדונזי. לאחר שהחמ"א בליכך לסינגפור הממוסמעת, תמוה מדוע משהה רבין ביבוא תרומתה של אינדונזיה לתרבות החוק הסדיר: כל הנתפס בהציית כביש שלא במעבר המסומן, מצטווה משטרתית לאלתר לרדת לכפיפות־סמיכה, עד שיאמר "חוצה אני".

יומו של הלילה. הפילפול הבילבולי במכון של "עמותת 'גבעת הזית' הבונה בגבעת התמר" אינו חידוש מופלג. פירסומאים זוכרים את "מכונת הכביסה 'אמריקה' מתוצרת איטליה". בירסומאים סרם שכחו את "מלחמת שלום הגליל".

אצלו הכל בסדר. למראה מאמציו הפתאומיים, הרגעיים ההגונים של רבין לכונן משרד־הסברה, בשבוע, בחודש ובשנה שעברו, אפשר להתרשם שבאחותו הפרטית, במערכת הביטחון, כתנהל "תיאום המידע" והמגע עם התקשורת בהלכה. איש אינו מפריע לרבין למנות, פחות או יותר לפי המלצותיה הנושנות של ועדת ראש אמ"ן לשעבר שלמה גזית. ראש אגף תקשורת, משותף למשרד־הביטחון ולמטכ"ל. הוגר־על כזה, כדוגמת עוזר שר־ההגנה האמריקאי לעניני ציבור (שיתלווה לביקור ויליאם פרי בארץ בתחילת יום) או כיפוס נחמן שי אך עם סמכויות נרחבות, חייב להיות מקצוען ולפיכך אזרח – היום יש שניים כאלה במערכת הביטחון, עודד בן־עמי ואבי בניהו – משום שצה"ל לא טרח לטפח בתוכו קצונת־תקשורת מקצועית. פוליטיקאים ישראלים, במדים ובלעדיהם, משוכנעים בדרך־כלל כי יכולתם להתייצב מול כל מיקרופון ולחלוק עם האומה את הגיגיהם הופכת אותם למומחים לעיתונות. בכך הם דומים למי שמתפתים לחשוב שאין הבדל עקרוני בין הכשרותיהם המשפטיות של פרקלים ונאשם. רבין, הדורך בעקביות על זנבו של המסר העיקרי שדוברים מיומנים היו מבהירים ומעבירים, אינו נשלט, אבל האסון התקשורתי של תיפקוד דובר צה"ל בחודשים האחרונים הושק על־ידי אהוד ברק והשלך לחיקו של אמנון שחק, שבכוחו לפעול לצימצום נזקיו. למען ההגינות, הכרח לציין כי יש לממשלת רבין דובר אחד, אמין וזמין תמיד, המשרד מסר קליפ בדיוק כופתי: השעון הדובר.

לא במטולה, לא באילת. אחד הסיעונים בעד ההתגוננות מפני התקפה כימית של עיראק, לפני ארבע שנים, ביקש להודד את הספק האמור לנקר במוחו של מנהיג־אויב השוקל אם לדרוס את ישראל בגז. לפי סיעון זה, אם בנוסף לחששו מהלומת־גמול יאמין הצורר כי התקפתו תיכשל, תתחזק במשהו רתיעתו מהחלטה לתקוף. כך הונה לפני אחרי, משום־מה, לא נערכה בדיקה מעמיקה עד כמה באמת פעל שיקול זה אצל סדאם, או שמא – ברצונו לגרור את ישראל למעורבות שתפורר את הברית שנגדו – היה אויש לו. לפעם הבאה, אם תואיל בטובה להמתין עד לסוף העשור, מכינה ישראל את תוכנית ההגנה הטילית "חומה" ובמרכזה הטיל־נגד־טילים "חץ". כעת כבר ברור כי ה"חץ" ותשתיתו יהיו זולים בהרבה מהאומדנים המקוריים. עלות הפיתוח, הייצור ופריסת שתי הסוללות שיספקו הגנה מסויימת לאוכלוסיה שבין באר־שבע לעכו – יותר מ־90 אחוז אבטחה ליותר מ־90 אחוז מהישראלים, אבל לא מאה למאה – אמורה להסתכם בכ־1.3 מיליארד דולר, שמהם כרבע, בין 300 מיליון דולר למיליארד שקלים, מהקופה הישראלית והשאר במימון אמריקאי. ה"חץ" לא יתיימר לבלום את אלפי הטילים המוממים לעטו על ישראל מכל רחבי האיזור ואשר בהם צריך לטפל שילוב מדיני־צבאי של מעצמה אוהדת, עוצמת גמול מרתיע, אמצעים אוויריים וטיליים התקפיים ומיגון/מיקלוט, אבל יהיה בו מענה למטודפתע של טילים מעטים, אולי ממשגרו של "המשוגע התורן" ההוא מהגבול הירדני שהיה עם השנים לגנרל עיראקי או אייתולה איראני.

נטע פרי. בנוסף לגולן ול"חץ" יראה שר־ההגנה פרי בבסיס חיל־האוויר ברמת דוד, בתצוגה פרטית (הכניסה מוגבלת לו ולשניים־שלושה מלווים מתוך פמלייתו; לתיריסר האחרים אין סיווג גבוה דיו), מבחר מתוצרת התעשיה הביטחונית בתחומי האווירי־אוויר האוויר־קרקע. פרי רוחש ידידות לישראל. לפני כשבועיים, כאישורו, התמנו מנהל סוכנות הסיוע בפנטגון גנרל תומאס ריים וראש משלחת ניד־יורק של משרד־הביטחון אברהם אורן על הסכם להצבת חימוש "חכם" בשווי 200 מיליון דולר בארץ, לשימוש שני הצבאות. אם ישתכנע לתמוך בהענקת מעמד תאום־נאט"ו לישראל, ייחסכו ממנה עשרות מיליוני דולרים בשנה, ב"העמסות" על מחיר הציוד האמריקאי המוענק לה. בפגישה עם רבין, הרמטכ"ל שחק, המנכ"ל עברי וראשי המודיעין, התכנון והמחקר־והפיתוח ייסקרו האיום על ישראל, המענה לו והשיתוף האסטרטגי הישראלי־אמריקאי (שחוקיים ועיר־אנפין לו מתנעים עתה גם עם צרפת ובריטניה). מומחים בוושינגטון, כאוהדי ישראל שבהוץ לפנטגון, ישמחו שבעתיים אם פרי יאמץ רעיונות נוספים וביניהם הסכם משולש לאימוני חילות־האוויר הישראלי, האמריקאי והמצרי בסיני, בנפרד וכפיצוי על צימצום המרחב האווירי של ישראל: הצבת עוד חימוש, חלפים, דלק וציוד אמריקאי משוכלל – מרכז־תקשורת ומכ"ם הרואה "מעבר לאופק" – בארץ; הפעלת מטוס־סיור של זרועות האוויר (ידי 2) והים (פ־3) מבסיסים ישראליים; העברת ישראל מהפיקוד האירופי של הצבא האמריקאי לפיקוד המרכז שלו, כאות להשתלבותה במזרח־התיכון גם במבחינת התכנון הצבאי והגנת האיזור. אהדתו העקרונית של פרי לשאלות ישראל צפויה – ובלבד שיוכל להישען גם על תמיכת הקצונה הבכירה בפנטגון והרוב הרפובליקאי בקונגרס.

התנוחה והבשרים. תיפקודו הכושל של הצבא הרוסי בצ'צ'ניה לא הפתיע את קוראי כתב־עת בריטי לעניני ביטחון, שטעמו לפני חודשים אחדים קמצוץ מההומור הצבאי הרוסי. לדברי קולונל בריטי, שהתפעל מכך שאת הבדיחה הבאה סיפר גנרל רוסי לעמיתים במערב, נפגשו גנרלים משלושה צבאות – צרפתי, בריטי ורוסי – והחליפו חוויות מתרברבות על גדולת ארצותיהם. "כשאני מחבק את מותניה של הפילגש שלי", חדווה נבכות סביבה פעמיים", הכריז הצרפתי, "וזה לא משום שאצלנו הזרועות ארוכות במיוחד, לא ולא, אלא משום שמותני הבחורות שלנו צרים להפליא". הבריטי לא נכנע. "כשהחברה שלי רוכבת על סוס, כפות רגליה נוגעות בקרקע", התגאה, "וזה לא משום שהסוסים אצלנו נמוכים במיוחד, לא ולא, אלא משום שלבחורות שלנו רגלים ארוכות להפליא". זכה הרוסי, שדיווח כי "בבוקר, כשאני יוצא מהמיטה, אני נפרד מאשתי בספיחה הגונה בליכך, שהישבן שלה ממשיך לרטוט עד לשובי הביתה בסוף יום־העבודה, אבל זה לא משום שלבחורות שלנו יש הרבה בשר, לא ולא, אלא משום שיום־העבודה אצלנו קצר מאוד". ■

ועדה סודית ביותר

מוטי בסוק

בנובמבר 1992, זמן קצר לאחר שנכנסה לתפקיד, החליטה הממשלה הנוכחית, ממשלת יצחק רבין השניה, על הקפאת הבניה, כל הבניה, בשטחים. לאחר 25 שנים של בנייה מאסיבית בגדה המערבית וברצועת עזה, לאורך ולרוחב ובמקומות מסויימים גם לגובה, החליטה ממשלת העבודה־מרצ, לא עוד. החלטה לא מפתיעה בהתחשב במצע איתו הלכו לבחירות גם יצחק רבין וגם שולמית אלוני. פרטי ההחלטה הועברו, בבהילות, לכל רחבי תבל – לוושינגטון, מוסקווה, קהיר, דמשק, וגם להתנחלויות ביהודה, שומרון וחבל עזה. גם האופוזיציה קיבלה עידכונים. העולם אהב את ההחלטה, בשטחים מאוד לא. אם כי התגובות של ח"כ חנן פורת, אורי אריאל, פנחס ולרשטיין, בני קצובר וחבריהם היו הרבה יותר מתונות מהצפוי. האם הם ידעו כבר אז את מה שאנחנו לא יודעים גם היום?

בישיבה המרתונית של הממשלה ביום שני השבוע התברר לשרים, מאוד במפתיע, כי יש החלטת ממשלה, ויש ועדת חריגים (סודית) המרוקנת אותה מכל תוכן, בגיבוי ראש הממשלה. יש מדיניות ישראלית רשמית, ויש פואד בן אליעזר, שמעון שבס ונח קינרתי. יש החלטה 360 (הפסקת הבנייה) של הממשלה ויש הסכמים חשאיים עם ח"כ חנן פורת והמתנחלים. או במילים פחות רשמיות, יש החלטות ממשלה, ויש מי שמצפצף עליהן, באישור ובגיבוי מלא. ואולי, שאלו שרים השבוע, יש עוד ועדות פקידים במשרד רה"מ או במשרד הביטחון שאנחנו לא שמענו עליהן מעולם. ראש הממשלה יצחק רבין צדק ביום שני בערב, לאחר ישיבת הממשלה, כשאמר כי בסבסטיה המתנחלים פעלו בניגוד לחוק ואילו בגבעת התמר הם פעלו בהתאם לחוק. הוא החוק והוא התיר להם לבנות בתמר, מבלי שאף שר (להוציא את בן־אליעזר) ידע על כך. אילמלא הפגנות הפלסטינים ו"שלום עכשיו" איש גם לא היה יודע על כך עד היום. אילמלא ההפגנות איש גם לא היה שומע את הסיפור המדהים של רה"מ, כי היתה כאן תקלה וגבעת התמר התחלפה לו בגבעת הזית.

מתיחת חבל

שר בכיר אמר השבוע כי ההתנהגות של ראש הממשלה מדהימה ומדאיגה כאחת. מצד אחד הוא אישר את "הסכם אוסלו" ואת "הסכם העקרונות" עם הפלסטינים, ומצד שני הוא הינחה, יתכן באותם זמנים ממש, את אנשיו בוועדת החריגים לאשר הפקעות קרקע ולאשר תוכניות מיתאר ובנייה במקומות רגישים מאוד בשטחים. בנייה העלולה להביא כל רגע לפיצוץ ההסכמים. עכשיו כבר הרבה יותר ברור מדוע התנגד רבין לפינוי המתנחלים מלב חברון. השר עוזי ברעם, שהיה מהתומכים היותר מובהקים של רבין בשנים האחרונות, אמר בישיבת הממשלה האחרונה, "הצעת רה"מ לעבור מגבעת התמר לגבעת הזית, חוזרת על פשרות אלון מורה־סבסטיה, שממשלת ישראל התבוססה בעטיין באורח קשה ביותר. כל מי שבאמון לרוח הסכמי השלום, רוח אוסלו וקהיר, יתנגד להמשך הבנייה גם בגבעת התמר וגם בגבעת הזית". ברעם טען גם, כי "מי שמנסה להקים את ההתנחלות באל־ואדר מנסה לעצור את תהליך השלום. האם רה"מ מנסה לעצור את תהליך השלום?"

ראש הממשלה מתח השבוע את החבל, גם בתוך מפלגתו שלו, עד לקצה גבול האפשר. ספק אם יוכל לעשות זאת עוד פעמים רבות. אמינותו, הנשק הסודי שלו, ספגה מהלומה קשה ביותר, בתוך מממשלתו שלו, כולל עם השותפה מרצ. שלושה משרי העבודה, אורה נמיר, עוזי ברעם ודוד ליבאי, הבטיחו להצביע עם שרי מרצ, נגד רה"מ. לרבין היה במקרה כזה רוב מצומצם, עשרה שרים נגד שבעה, כשבין העשרה רבים התומכים ברה"מ רק מסיבות טאקטיות. עברו הימים בהם כל השרים התיישרו עם רה"מ, למשל בעת גירוש מאות אנשי החמאס ללבנון. התקשורת הרבתה השבוע לדבר על סבסטיה. סבסטיה היתה אחד ממסמרי הקבורה המובהקים ביותר של ממשלת רבין הראשונה, ושל עשרות שנות שלטון של מפא"י/עבודה. לאחר התחימה על "הסכם העקרונות" גרמה היה כי רבין ופרס נחלצו מסינדרום סבסטיה. אירועי השבוע החזירו אותם לשם.

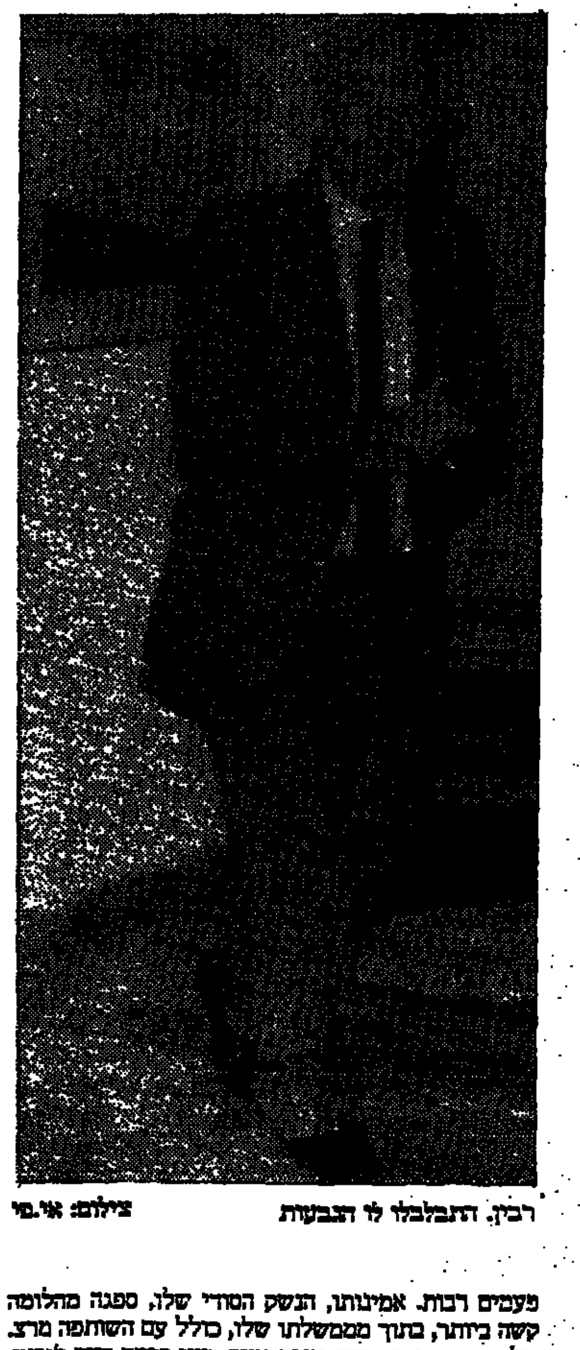
רבין. התבלבלו לו הגבעות

צילום: אי.פי

הרווח של מרצ

ארועי אפרת איחדו השבוע שוב את יצחק רבין ואת שמעון פרס, ולא פחות מכך את הצמרת המסוכסכת של מרצ. העובדה כי פרס נותן גיבוי מלא לרבין, אף שגם הוא לא ידע כנראה מה בדיוק מתבשל בוועדת החריגים, אינו מפתיע. מזה כמה חודשים מגבה שר החוץ את ראש הממשלה בצורה מוחלטת בממשלה, בעיקר בקטעים היותר קשים של רבין, בלי למתוח שום מילת ביקורת. אף כי גם לפרס יש מה לומר. ההתנהגות הזו מאוששת את ההנחה כי שר החוץ הפנים את ההערכה כי אם רבין לא ירוץ לבחירות הבאות בראש רשימת העבודה גם הוא יצטרך ללכת הביתה.

אפרת עשתה השבוע למרצ רק טוב. לאחר חודשים ארוכים שוב הציגה הנהגת התנועה עמדה מגובשת וחד־משמעית. לאחר תקופה ארוכה שוב דיברו השרים שולמית אלוני ויוסי שריד בקול אחד, ולאחר יותר משנתיים שוב הציגה צמרת מרצ עמדה לוחמנית וחד־משמעית, בניגוד לשרי העבודה. מי שתמכו בשעתו, פה אחד, בגירוש מאות אנשי החמאס ללבנון, ניצבו הפעם חזית אחת וללא היסוס מול רה"מ. לנוכח הנסיגה בעמדות רה"מ בתהליך השלום עם הפלסטינים, יתכן כי פרשת אפרת מסמנת קו פרשת מים חדש גם ביחסים בין רבין ושריד.

המפא"יניקים של המתנחלים

העימות בין ינון אחימן ובין ח"כ חנן פורת, בין תושבי אפרת וכלל המתנחלים, מזכיר במידה רבה מאוד את העימות בין העבודה ומרצ בתוך הממשלה. תושבי אפרת והמתנחלים הם מאותו הכפר והדרך־כלל גם בעלי אותן דעות. ברגעים מסוימים, ההבדלים ביניהם, בכל זאת פורצים החוצה. תושבי אפרת הם המפא"יניקים של המתנחלים, אולי משום שהם יודעים כי רבין שינה את טעמו וגוש עציון הוא כן בפרצלציה שלו. אולי משום שהם יודעים כי הרוב המכריע של אזרחי המדינה תומך בסיפוח הגוש לישראל בהסדר הקבע. לפני כשנה אמר לי אחד מתושבי הישוב, בעבר יועץ לשר קיצוני בעמדותיו, "החברים הטובים שלי במועצת יש"ע עושים טעות אחר טעות. הם לא מבינים כי אחרי ההסכמים עם הפלסטינים הפתגם תפסת מרובה לא תפסת מתחיל לתפוס. אנחנו צריכים לרכז עכשיו את כל המאמץ שלנו באזורים וביישובים עליהם יש קונסנזוס רחב ובעוד קצת ישובים, אחרת נפסיד את כל מה ששחררנו במלחמת ששת הימים".

אפרת היא עיירת הכיפות הסרוגות. בעבר גרו בישוב גם כמה משפחות חילוניות. לפי הידוע לי כולן עזבו את המקום, למרות שהישוב מסביר פנים. מבחינה סוציולוגית, להבדיל מהבחינה הפוליטית, תושבי אפרת הם אנשי מפד"ל. אף שיש בהם אנשים שהובילו בעבר את מודשה הקיצונית והאחרים שהצביעו בבחירות למימד היונית. השנים הארוכות מאז 1967 לימדו אותם הרבה דברים. עובדה, איש לא ראה אותם מתלהמים השבוע. ינון אחימן הוא ראש המועצה המקומית מזה שנים. הוא בלט תמיד בעמדותיו המתונות. בניגוד, למשל, לראשי מועצת יש"ע. אף שהוא הרבה פחות משופשף מחנן פורת, השכן מקיבוץ כפר עציון, הוא לא התקשה לעמוד בלחצים הצפופים של פורת. גם הוא הבין כי במקרה הפרטי שלו המפא"ינקים צודקים. עכשיו הוא יבנה 268 וילות על גבעת הזית. למרות החלטת הממשלה להקפיא את הבנייה בשטחים, והפלסטינים והאמריקאים יגידו מה שיגידו, ובהמשך אפרת תסגור דווחים לכיוון גבעת התמר, ותתחיל לבנות גם שם. ■

הכל מן העיתון

רובין הוד בעל כרחו

ב עוד כמה שנים, כשבייגה שוחט ימלא בתודעה הציבורית את התפקיד שממלא היום משה נסים, תיזכר, אולי, 1995 כשנת הרפורמציה הגדולה. לא פחות משלוש רפורמות הופעלו החודש, שלא לדבר על מס הבורסה ועל כמה הקלות במסים שנקבל, קרוב לוודאי, לקראת סוף השנה. בייגה הוא לא לותר, ולו מהסיבה הפשוטה שלותר לא היה מגנן על משולש של גן ילדים בתוכנית של דן שילון. אבל משרדו של שוחט הודרו כבר לפני חודש ליטול חזקה על כל שלוש הרפורמות, על־אף ששתיים מהן – מס הבריאות והתשלומים לביטוח הלאומי – כלל אינן שייכות לו.

בתחילת דצמבר האחרון הודיע האוצר כי שילוב שלוש הרפורמות יגדיל השנה את שכרם של כ־90 אחוז מהשכירים במשק וכי התוספות יתבטאו בעיקר בשכרם של אלה הנמנים עם המעמד הנמוך והבינוני. עיון בטבלאות שצורפו לאותה הודעה הסביר גם מדוע טרח האוצר לחבר מין בשאינו מינו. חיבור כל הרפורמות יחד יגדיל, אולי, את השכר בדרגות הנמוכות והבינוניות ויגרע כ־200־100 ש"ח בחודש מהשכר בעשירון העליון. אבל הרפורמה במס הכנסה לבדה, שרק היא נמצאת באחריותו הבלעדית של משרד האוצר, יוצרת תמונה שונה לגמרי: הרפורמה, יחד עם העדכון האוטומטי של מדרגות המס שבוצע החודש, אינה משפיעה כלל על חמשת העשירונים התחתונים, שממילא אינם משלמים מס הכנסה. 350 אלף השכירים והעצמאים שבעשירונים השישי והשביעי יקבלו תוספת חודשית שבין 50 ל־65 ש"ח ואילו בעלי ההכנסות של 13 אלף ש"ח ויותר יקבלו תוספת של 300 ש"ח.

בהודעה שפירסם בחודש שעבר, מציין האוצר כי הרפורמה במס הכנסה מפחיתה את נטל המס בכ־800 מיליון ש"ח, בהמשך להפחתה בהיקף דומה שבוצעה בינואר בשנה שעברה. הפחתת נטל המס היא דבר רצוי, ולראיה: אפילו נגיד בנק ישראל תומך בה. אבל בכל חגיגה תמיד צריך להופיע הילד הבלתי נמנע שמקלקל את ההצגה והפעם ניתן תפקיד הילד למומחי המסים של האוצר, היושבים בדיוק קומה אחת מעל לשכתו של שוחט. וזה מה שהיה לאנשי מינהל הכנסות המדינה לומר על הרפורמה במס הכנסה (בדו"ח השנתי הקודם): "הקלת נטל המס לא תושג ב־1994 והיא תמומש באופן חלקי בלבד ב־1995... מתוך העלות הכוללת של הרפורמה, נובעים כ־900 מיליון ש"ח מביטול היטל הקליטה... שהוטל לשלוש שנים ועמד להתבטל ב־1994. לכן התרומה נטו של הרפורמה תתבטא בהפחתת מסים של 400 מיליון ש"ח בלבד בשלב הסופי ואף בתוספת מסים של 300 מיליון ש"ח בשנה הראשונה".

העודף שגבה האוצר מרווחי החברות בבורסה שימש למימון תוספות השכר בשירות הציבורי. וכך, מבלי שתיכנן מראש, יכול בייגה שוחט להצטייר כגירסה המודרנית לאותו שודד שבזז את אוצר המלך כדי לחלקו לנזקקים באמת

שוחט. חזקה על כל שלוש הרפורמות. צילום: אי.פי

כוונות טובות מוליכות לאן שמוליכות, אבל בייגה לא צריך להתייאש, שכן יש כאלה שמלאכתם נעשית בידי אחרים. ב־1994 גבה מס הכנסה 4.8 מיליארד ש"ח מעבר לתחזית, טעות די מצחיקה למי שמקפיד לכתוב את תחזיותיו בשברים עשרוניים. קרוב ל־900 מיליון ש"ח מסכום זה גבה האוצר כמס חברות על רווחים בבורסה. לפחות במקרה זה, הטעות של האוצר היא בבחינת כוח עליון. את תקציב השנה שעברה סיים האוצר להכין באוגוסט 1993. חודש מאוחר יותר התפוצצה פרשת שיחות אוסלו והבורסה, שעד אז ליקקה את פצעי המוות שהותירה בה התבטאות הבועה של הנגיד, קמה לתחייה. כשהתחיל האוצר לגבות את המסים ב־1994 התברר גם לציבור הרחב כי חלק גדול מהחברות במשק משקיעות את הונן במניות של חברות אחרות. הגאות הלא צפויה בבורסה הסיטה חלק מהרווחים הקלים שצברו החברות הישר אל קופת המדינה.

לכסף, כידוע, אין ריח ובכלכלה אין לו גם צבע, אבל לפחות חלק מהסכום העודף שגבה האוצר מרווחי החברות בבורסה שימש למימון תוספות השכר בשירות הציבורי. 900 מיליון ש"ח הם הרבה כסף, יותר אפילו מהסכום שתיכנן האוצר להוציא השנה על הרפורמה במס הכנסה. וכך, מבלי שתיכנן מראש, יכול בייגה שוחט להצטייר כגירסה המודרנית לאותו שודד שבזז את אוצר המלך כדי לחלקו לנזקקים באמת. המרצים באוניברסיטאות והרופאים בקופות־החולים הם אולי לא ממש נזקקים, אבל הגדלת חלקם בעוגת ההכנסה הלאומית הפנויה על חשבון בעלי השליטה בחברות נראית דווקא גם צודקת וגם מועילה.

צודק נגיד בנק ישראל, כשהזכיר, ויותר מפעם אחת, כי תוספות השכר הן תמידיות, בעוד שתוספות המסים שמימנו אותן היו רק אפיזודה חולפת. אבל באותה מידה של יושר מקצועי צריך היה הנגיד לקום היום ולומר, או לפחות לכתוב בדו"ח בנק ישראל הקרוב, משהו מעין זה: כל נבואות הזעם שהשמעתי בשנה האחרונה, על גלישת הסכמי השכר בשירות הציבורי אל הסקטור העסקי, התגלו היום, שנה לאחר החתימה עם האיגודים הגדולים, כעורבא פרח. בשבוע שעבר פירסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי ב־1994 נרשמה עלייה חדה יחסית בשכרם של עובדי השירותים הציבוריים (נתון הכולל, אגב, תוספות רטרואקטיביות לתקופות קודמות), אבל השכר בסקטור העסקי דווקא ירד ב־4 אחוזים. את ההשפעה השולית של ההסכמים עם המורים, מרצים, אחיות ורופאים על שכר עובדי התעשיה צריך היה גם הנגיד לדעת מראש ולו מהסיבה הפשוטה שבמפעלי ההייטק בהרצליה פשוט לא עובדים לא מורים וגם לא אחיות. ■

הסוכנות והחשבונות אחרים

אמיר נוימן

ב ראשית פברואר יתכנס מרכז מפלגת העבודה לבחור את מועמדו לראשות הסוכנות – יחיאל לקט או אברהם בורג. הסוכנות היהודית, פעם מוסד שלטוני שראוי למפלגה גדולה להתכבד בו ונחלה פוליטית משנית לחלוקת משרות לפליטי המערכת הראשית, נדחקה לקרן זווית מבחינת העניין הציבורי והפוליטי. השפעתה הישירה על ההתיישבות נעשתה בשנים האחרונות שולית בלבד ופירוק מחלקת ההתיישבות חתם את התהליך. גם הקיצוץ הנרחב בכוח האדם צמצם את מידת העניין שהמפלגות מצאו בה. העיסוק הפוליטי בסוכנות נותר לפיכך נחלת קומץ משוגעים לדבר.

ההתכתשות בין לקט לבורג לא תעורר סקרנות במרכז מפלגת העבודה בגלל המוסד שבראשותו חפצים שניהם. ואם בימים אלה מותחים פעילי העבודה שרירים ורותמים לגיוס קולות, הרי זה בשל חשבונות שלכאורה אינם ממין העניין. יש כאן, למשל, הזדמנות להכניס לרבין (באמצעות לקט, מועמדו) או לרמון (באמצעות בורג חברו). התוצאה, אומרים בשני המחנות, תיקבע במידה רבה על־פי מצב הרוח של חברי המרכז – על מי יכעסו יותר, על רבין או על רמון?

כשלון של בורג עשוי להצביע על אווירה של חיסול חשבונות עם רמון (כפי שהיה בעת ההתמודדות על ראשות סיעת העבודה בראשית הקדנציה של הכנסת הנוכחית, בין אלי דיין לחגי מירום). כשלון כזה, "מאיים" מחנה בורג, עשוי לדחוק גם את חבריו לעבר פתחי היציאה של מפלגת העבודה, בעוד שנצחון עשוי להרחיב את האפשרות למצוא פתרון למשבר שנוצר בעקבות הבחירות להסתדרות. יש בכך כמובן, גרעין מסויים של אמת, ובמידה מסויימת יהיה זה מבחן לחמישיית חברי הכנסת המזוהה עם רמון (מירום, בורג, ביילין, מסאלחה, יעל דיין), אבל תהיה זאת טעות לגזור מסקנה ישירה ופשטנית כל־כך על הקשר שבין שתי זירות אלה.

לכאורה מציג כל אחד מהמחנות הגדולים והמרכזיים במפלגת העבודה – מחנה פרס ומחנה רבין – מועמד משלו, אבל בדומה למערכות קודמות בהרכב הנוכחי של מרכז העבודה – בחירת הלשכה וחברי הוועדה המרכזת – גם ההתמודדות על הסוכנות מורכבת הרבה יותר, ומכיוון שפרס ורבין עומדים מאחורי הקלעים, הירתמותם לבחירות שולית בלבד – שניהם אינם מתכוונים להשקיע את מלוא כוחם בכך – נחלקים המחנות לקבוצות ולקבוצות משנה. החלוקה בין תומכי בורג לתומכי לקט תחצה כל מחנה, חוג, מחוז וכל ציבור מאורגן המיוצג במרכז המפלגה.

זו אפילו לא תהיה הצבעה מדינית, שכן שני המועמדים שניהם יונים בני־יונים. פשוט הצבעה פוליטית, הזדמנות לכוחות העיקריים במרכז מפלגת העבודה לאמוד את כוחם, לבחון האם התחזקו או נחלשו בתקופה האחרונה, ולהציג לעיני כל את שריריהם הפוליטיים. אפילו מסקנות ישירות לגבי הפריימריס יהיה קשה לגזור כאן, משום שפריימריס ומרכז המפלגה הם כמעט דבר והיפוכו.

גולדשמידט מאויים

רבין תומך בלקט, אבל לא ירים טלפונים למענו. במקומו יעשו זאת שמעון שבס – בזהירות ובמינון הראוי לנסיונו לשמור לאחרונה על מעורבות נמוכת פרופיל במישור המפלגתי – ואריה ברוש, עוזרו של יו"ר המפלגה. כך יעשו גם אנשי חבורת עמק הירדן, שרול בר־יעקב וחבריו, ופעילים נוספים בתק"ם, כמזכירה אסיאס ונגה בוטנסקי.

נציגו של מחנה רבין בתק"ם לסיעת העבודה, ח"כ אלי גולדשמידט, טרף את הקלפים של "המחנה" בתק"ם, כאשר יצא עם חגי מירום ביוזמה משותפת – חסרת תקדים שכן השניים בדרך־כלל צהובים זה לזה – מכתב תמיכה בבורג. גולדשמידט סבל אמנם לאחרונה משבט לשונו של רבין וגם התק"ם, בתפקידו כשדולה למען הסדר הקיבוצים, אינו נהנה בתקופה האחרונה מאהדה מרובה מצד ראש הממשלה. המכתב עורר חמת זעם אצל הפעילים "השרופים" של רבין בתק"ם, ובשיחת טלפון שהתקיימה מיד לאחר שנודע על היוזמה, איימו הפעילים לקצר את תוחלת חייו הפוליטיים.

באותה שיחה הבטיח גולדשמידט, כי תמיכתו בבורג תסתכם במכתב זה ולא תגלוש לפעילות של ממש, ותירץ את השתתפותו ביוזמה בחברות האישית שהוא חש כלפי בורג. האמת באשר לשיקול שהניע את גולדשמידט נמצאת בעיקר במקום אחר. במחנה רבין מאמינים, כי מדובר ב"דיל" שעשה גולדשמידט עם חגי מירום, המתכוון ממילא לפנות בבחירות הבאות את המשבצת הבכירה של התק"ם ברשימת העבודה לכנסת ולהתמודד על מקום ברשימה הארצית. בפריימריס הבאים, שיהיו צפופי מועמדים מהתק"ם, ייהנה גולדשמידט מתמיכת חגי מירום. "דיל" הפוך, שיקנה ללקט את תמיכת הנציגות הוותיקה של התק"ם במרכז העבודה, הוא ההבטחה למנות את מזכיר התק"ם לשעבר מוקי צור ליו"ר רשות החינוך היהודי.

חוג "דור ההמשך", המונה ראשי רשויות רבים, נחשב מאז ומתמיד לאחד ממעוזיו של רבין במפלגת העבודה, בעיקר בגלל ניציותם היחסית של חבריו, ומשום שאחדים מראשיו – כמיכה גולדמן ומשה כהן – מזוהים עם יו"ר המפלגה. גולדמן וכהן נותרו בימים האחרונים במיעוט, לאחר שרוב אנשי החוג החליטו לתמוך דווקא במועמדותו של בורג. במחנה לקט לא הרימו ידיים, ומנסים עדיין לשכנע את חברי החוג להעביר את תמיכתם. השליח לעניין זה אמור להיות חבר החוג, חיים צ'סלר, שיעמוד בראש מטה לקט. צ'סלר, חבר הנהלת הסוכנות, אמור להתמנות – אם לקט יזכה בהתמודדות – לראש מחלקת עליית הנוער, ובתוקף כך הוא בעל עניין אישי רב עוד יותר לשכנע את חבריו לזנוח את בורג.

הח"כים נגד השרים

חוג "משוב", ביתו הפוליטי של אברהם בורג, יתמוך כמובן במועמדותו, וכך יעשה גם חלק גדול מחברי "הכפר הירוק", שחגי מירום עומד בראשו. בקרב חברי סיעת העבודה בכנסת יש לבורג תמיכה גדולה. אם ייבחר, יפנה את ראשות ועדת החינוך ויאפשר לחבר סיעה מן השורה להיכנס לנעלי יו"ר ועדה. חברי הכנסת דליה איציק וסלאח טריף הם, לפיכך, בעלי עניין רב בבחירת בורג. חבר הכנסת יורם לס אמר, כי שוכנע לתמוך בבורג, לאחר שזה הבטיח כי אם ייבחר, יתפטר מן הכנסת. שרי העבודה לעומת זאת

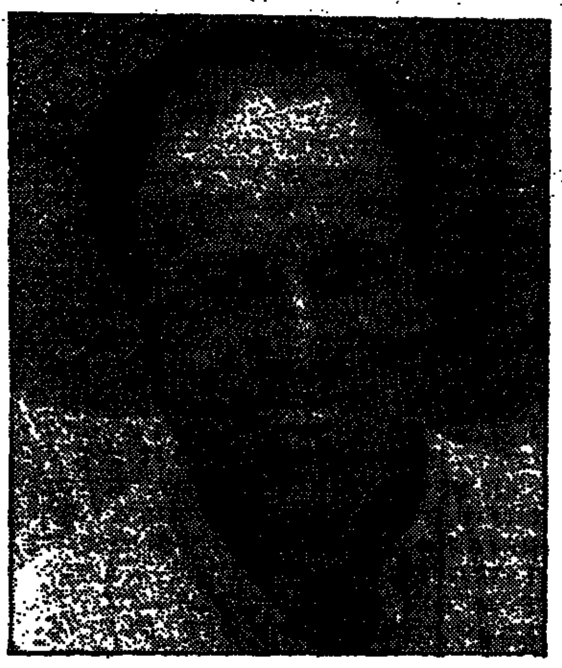
בורג. טריז במחנה. צילום: יצחק הררי

תומכים, כמעט פה אחד, במועמדות לקט. נראה ששמעון פרס ועוזי ברעם הם השרים היחידים שיתמכו במועמדותו של בורג. וחלק מן השרים אף יפעלו למען בחירת לקט. בנימין בן־אליעזר נרתם לכך בפועל. אילן כהן, עוזרו הפוליטי, החל כבר בגיוס חברי מרכז לתמיכה בלקט ונראה כי גם אלי מוסרי, המופקד על פרוייקט פינוי הקרוואנים, יסייע בידו. אורה נמיר הבטיחה לגייס את תומכיה במרכז לקידום מועמדותו של לקט.

שמעון פרס השיב בימים האחרונים בשלילה לפניית רבין, כי שניהם ישמרו על פרופיל נמוך בהתמודדות זאת. פרס עצמו לא יילך לכינוסים של חברי מרכז למען בורג וגם לא ינסה לשכנע את נאמניו, התומכים בלקט, אבל הוא טורח

בן־אליעזר. אנשיו יעבדו. צילום: יצחק הררי

להבהיר את עמדתו באופן חד־משמעי. חלק נכבד מן העבודה המעשית במחנה פרס ייטול על עצמו מזכיר מחוז ירושלים של העבודה, חיים כהן. כהן הציג לאחרונה שוב את יכולתו הפוליטית בבחירות לוועד עובדי עיריית ירושלים, ועד שבגינו הסתבך בשנים האחרונות. בחודש האחרון נטל חופשה, כדי להוביל את העבודה לנצחון בבחירות הראשונות מאז בחירתו של אהוד אולמרט לראש העיר, נצחון הבולט שבעתיים על רקע המאמצים הרבים שהשקיע הליכוד בבחירות אלה ועל רקע העובדה שאת הקואליציה של הוועד בנה כהן עם אותם גורמים שהעניקו לאולמרט את הנצחון בעיר – החרדים והמפד"ל.

לפני ימים אחדים הציג מחנה בורג מכתב תמיכה במועמדותו חתום על־ידי שלושה ראשי ועדים מן הגדולים במשק – ועד עובדי חברת החשמל, ועד התעשיה האווירית וועד עובדי התעשייה הצבאית. במחנה לקט לא מייחסים חשיבות גדולה מדי למכתב זה. המכתב, הם טוענים, אינו מבטיח את הצבעתם של נציגי העובדים במרכז העבודה. לבד מזה, הם מזכירים תמיכה אחרת של יורם אברקוביץ', יו"ר ועד עובדי החשמל, מימי מערכת הבחירות לרשויות המקומיות. אז חתם על מודעת תמיכה במועמדותו של צבי בר לראשות עיריית רמת גן. לאחר ימים אחדים אולץ, בלחץ אנשי מפלגת העבודה, לחזור בו ולבטל את תמיכתו.

השבוע נכנסה מערכת הבחירות להילוך גבוה יותר, כאשר במסיבת עיתונאים תקף יחיאל לקט בחריפות יתירה את בורג. "סוס טרויאני של רמון, ביילין והמירום", כינה לקט את ידידו. במחנה לקט חשים, כי הצליחו לעורר בכך את מערכת הבחירות ולהעניק תחושה, כי לקט מתכוון לתת "פייט" רציני, ולהדגיש את הזיהוי שבין בורג לרמון. במחנה בורג ערים לבעיה שיש להם עם הזעם הקיים באגפים מסויימים במרכז העבודה כנגד רמון, זעם שעלול להיות מנוקז לעבר בורג.

לקט. רוב השרים תומכים. צילום: יעל בצלאל/סקופ 80

זה בדיוק הרקע לביקורת החריפה שמתח בורג במסיבת עיתונאים שקיים לפני שבועיים על רמון. בביקורתו כנגד הפיטורים האכזריים לדבריו הנעשים בהסתדרות ניסה בורג לנתק את עצמו בדעת הציבור מחברו שמבכירי הימים. בורג סבל מן הזיכרון הקצר של הציבור, אפילו ציבור חברי מרכז מפלגתו, שאינם זוכרים לו את העובדה שבימי מערכת הבחירות להסתדרות עבד דווקא במטה הבחירות של מפלגת העבודה, כנגד רשימת רם. ההתקפה על רמון עלתה לבורג במתקפה חריפה מצד רונית פז, עוזרת יו"ר ההסתדרות. "אמשיך בקו הזה עד שאדע אם הזיהוי איתכם פוגע בסיכויי", השיב לה בורג. ■

בפתח העידן הפוסט ילציני

פזית רבינא

ב להט הקרב על צ'צ'ניה הלכה עובדה אחת לאיבוד: השבוע ימלא כבר חודש ימים למלחמה בצפון הקווקאז והסוף אינו נראה אפילו באופק הרחוק. מה שהחל בראשית דצמבר כהבטחה מתרברבת של הצבא הרוסי לגמור עם הבעיה הצ'צ'נית תוך כמה ימים הפך במהירות מסחררת לדרך ללא מוצא. במבט כולל ברור כבר עתה שגם אם ינצח הצבא הרוסי בקרב על גרוזני, רוסיה עצמה כבר הפסידה את המלחמה.

נכון להיום מסתמן כשלון רוסי בשלוש חזיתות: צבאית, פוליטית ובין־לאומית. בחזית הצבאית נכשל הצבא הרוסי כשלון חרוץ בניהול מקרה־המבחן הראשון שלו מאז התפרקות ברית־המועצות. הכשלון מחפיד במיוחד מכיוון שלמאבק בין הצבא הרוסי למורדים הצ'צ'נים יש סממנים של מלחמת דוד בגליית.

עד לאחרונה נטו במערב לומר כי עדיפה ההשפעה הרוסית באיזור הקווקאז ומזרח־אסיה מאשר זו של איראן. אבל מעורבותה של רוסיה בנסיון ההפיכה באזרבייג'אן ועתה בצ'צ'ניה מטילה ספק ביחס לנכונות גישה זו

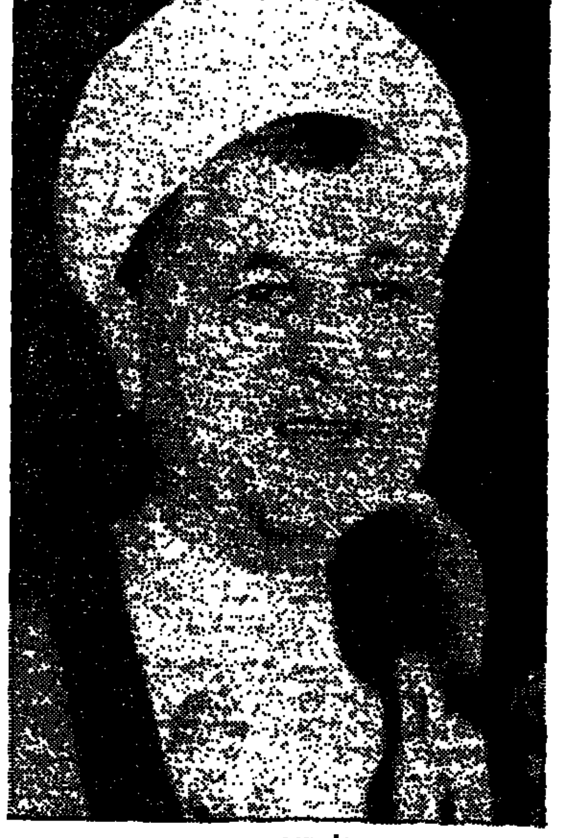
רפסנג'אני. דברים של טעם

ילצין. כשלון בשלוש חזיתות. צילומים: אי.פי

בחזית הפוליטית הפנימית איבד ילצין רבות מסמכותו האישית. הכריזמה והאנרגטיות שאפיינו אותו בראשית דרכו נעלמו. אם תמשיך סמכותו האישית להידרדר במקביל לבריאותו יתכן שהמשבר הנוכחי מסמן את השלב הראשון בעידן הפוסט־ילציני.

אבל האלמנט המרתק ביותר של הכשלון הרוסי הוא הידרדרותה של מדיניות החוץ הרוסית ביחסיה עם העולם האיסלאמי, כתוצאה מן המלחמה בצ'צ'ניה. מבחינה זו יתכן שמתחיל להסתמן כאן קיצה של מגמה מרכזית במדיניות־החוץ הסובייטית, שהיוותה קלף חשוב בתקופת המלחמה הקרה ונמשכה לאחר התפרקות ברית־המועצות ועד לאחרונה.

ביטוי בולט למגמה זו הגיע השבוע מטהראן. נשיא איראן רפסנג'אני הזהיר את רוסיה כי המלחמה בצ'צ'ניה תהרוס את יחסיה של רוסיה עם מדינות האיסלאם "ותלבה את אש השנאה והנקמה בלבבות".

המסר של רפסנג'אני היה מעניין לא רק מבחינת המלים הנוקבות שבחר אלא גם מבחינת העיתוי. הוא השמיע את אזהרתו במהלך ביקורו של סגן יושב־ראש הפרלמנט של גרוזיה בטהראן. גם אם לא באופן רישמי, הרי באופן מעשי, נשלטת היום גרוזיה על־ידי כוחות צבא רוסיים היושבים בשטחה והעצמאות הגרוזינית אינה אלא מן השפה ולחוץ. בכך ביקש רפסנג'אני לשים דגש על אלמנט מרכזי נוסף במדיניות־החוץ הרוסית העלול לגרום לזעזועים בקווקז ובמרכז אסיה כולה. "ההתקפה על צ'צ'ניה", אמר הנשיא האיראני, "היא טעות שתביא להסרקותו של שיתוף הפעולה האזורי בקרב הרפובליקות העצמאיות החדשות ותגרום להן לדאגות ממשיות לעצמאותן וביטחונן".

רפסנג'אני אמר השבוע דברים של טעם, שמן הראוי לקובעי מדיניות במערב לשים אליהם לב. במאבק המתמשך על השפעה בקווקז ובמרכז אסיה פועל כתמיד משולש הכוחות הקלאסי הרוסי־איראני־תורכי. עד לאחרונה נטו לא מעט דיפלומטים מערביים לומר כי עדיפה ההשפעה הרוסית על האיזור ככוח מייצב מאשר השפעתן של האייתולות מטהראן ככוח מערער. אבל מעורבותה של רוסיה באחרונה בנסיון ההפיכה באזרבייג'אן ועתה בצ'צ'ניה מטילה ספק ביחס לנכונותה של גישה זו. יתכן שבנתונים מסויימים עדיף למערב דיאלוג חיובי זהיר עם איראן, מבלי לזנוח את שתי הזרועות האחרות במשולש.

הסכסוך בבוסניה: תחילת הסוף?

בעוד התותחים רועמים השבוע בצ'צ'ניה, הרי שבבוסניה עברו השבוע המוות שעות נוספות. בניגוד לכל התחזיות הפסימיות, הפסקת האש בין המוסלמים לסרבים בבוסניה, שהושגה בתיווכו של נשיא ארה"ב לשעבר ג'ימי קארטר עדיין עומדת על תילה בזמן ששורות אלה נכתבות. ראדובן קאראדז'יץ', נשיא הסרבים בבוסניה, אף הרחיק לכת השבוע באומרו כי יתכן שמסתמן תחילת הסוף של הסכסוך בבוסניה.

אם תימשך המגמה החיובית בבוסניה, הרי שלכל הפחות צפויים לתושבי האיזור לפחות ארבעה חודשים של שקט יחסי. השלב הבא הוא לנסות ולהביא את הפסקת האש וההסכם להפסקת פעולות האיבה לקראת הסדר פוליטי כולל. כל הסימנים בשטח מראים כי לסרבים יש עכשיו יתרון פוליטי ריאלי וכי תוכנית החלוקה של קבוצת הקשר המונה את ארה"ב, רוסיה, בריטניה, צרפת וגרמניה, אינה יכולה להיות מוגשת להם שוב על בסיס אולטימטיבי. כשלונה של הגישה הזו כבר הוכח בחודשים האחרונים יום אחר יום.

נכון לעכשיו, הדרך הנכונה היא להתייחס לתוכנית־החלוקה כבסיס למשא־ומתן. הממשלה המוסלמית תמשיך לטעון כי מדיניות זו מוכיחה שהתוקפנות משתלמת, אבל הפעם יש מוצא. מאז הוגשה התוכנית בפעם הראשונה ונדחתה, חל שינוי המאפשר לסרבים לקבל את התוכנית ביתר קלות. השינוי מתבטא בנכונות לקבל סוג של קשר פוליטי ואף ליצור רצף טריטוריאלי בין הסרבים בבוסניה לבין סרביה. בעבר נדחתה הגישה הזו בטענה שמאחוריה עומדת מזימה ליצור את סרביה הגדולה. אבל יצירת הפדרציה בבוסניה בין המוסלמים והקרואטים בבוסניה לבין קרואטיה הפכה את הקשר בין הסרבים בבוסניה לבין סרביה לסימטריה מתבקשת. אם יושג האיזון הזה, יגיע השלב הבא, היותר קשה: החלוקה הטריטוריאלית. כדי להגיע לשלב הזה, חייב להישמר איזון דיפלומטי שיגרום לכך שגם לסרבים וגם למוסלמים כדאי יהיה להמשיך בשיחות גם בתום ארבעת חודשי הפסקת האש, במיוחד משום שחודשים אלה יגיעו לסיומם באביב והמלחמה תוכל להתחדש לאחר הפשרת השלגים במלוא עוזה.

על הרקע הזה נשמעו השבוע הצהרותיו של רוברט דול, מנהיג הרוב הרפובליקאי בסינאט, בעד הסרת אמברגו הנשק מעל בוסניה בראשית מאי באופן חד־צדדי כניסיון מיותר לשפוך שמן על המדורה. ההצהרה של דול שנתנה כבר ביום הראשון לפתיחת התגינה הרפובליקאית הנוכחית בקונגרס הכעיסה את אנשי מחלקת המדינה האמריקאית, המעוניינים עתה למצות עד תום את המהלך של ג'ימי קארטר. דול אמר בתגובה שיצירת לחץ על הסרבים באמצעות האיום להסרת האמברגו תפעל כמנוף לקירוב הסרבים לפשרה. העניין הוא בכך שעד כה הבטחות מסוג זה לא הזיזו את הסרבים אבל לעומת זאת גרמו לממשלה המוסלמית לשגות באשליה שיש להם סיכוי טוב יותר בשדה קרב. ■

פינוי – רק לבתי הקברות

"לא נתפנה מכאן, אפילו יישפך דם. הממשלה כרתה ברית שלום עם שכניה הערבים, אבל שכחה לעשות שלום עם אזרחיה הבדווים, המשרתים בנאמנות בצה"ל ובמסגרות אחרות", אומרים בני חמולות משבט אל־עזזמה, שלמרות פסיקת בג"ץ פלשו לשטח שמצפון למושב אשלים בנגב

אמיר רוזנבליט

מתח רב שורר בימים אלה בקרב מאות הבדווים משבט אל־עזזמה בנגב, שהתנחלו לפני שבועות אחדים מצפון למושב אשלים. משרדי הפנים והחקלאות נערכים בשיתוף עם המשטרה לפינוי בכוח של המשפחות הבדוויות שנאחזו באזור, בטענה כי שבו אל אדמות אבותיהם. בתחילת השבוע הגיעו לאזור קצינים בכירים ממשטרת מרחב הנגב כדי ללמוד את השטח לקראת הפינוי הצפוי בימים הקרובים. נציגי חמולת אבו־גרדוד בשבט הבהירו כי לא יזוזו מהשטח השייך להם, לדבריהם.

הבדווים מבקשים להקים במקום יישוב. בג"ץ דחה בשבוע שעבר את עתירתם ונתן להם ארכה להתפנות מרצונם עד יום חמישי שעבר. אבל עד כה הם לא פינו את המקום והמתח לקראת הפינוי הצפוי גובר.

מלכתחילה היה ברור כי העתירה שהוגשה לפני כחודש על־ידי עו"ד תאופיק ג'בריו, פרקליט "ועדת הארבעים" (גוף הפועל לטובת הבדווים במקביל ל"אגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדווים"), לא תועיל לבני שבט אל־עזזמה. העתירה באה בהמשך לפניות של גופים שונים אל אמצעי התקשורת כדי להרחיב את מעגל התומכים והמזדהים עם מאבקם של בני השבט. "מי שחשב כי בית המשפט העליון עשוי לפסוק לטובת שבט אל־עזזמה חי בעולם של דמיונות", אמר ח"כ האשם מחמיד, שהשתתף בישיבת בית המשפט ביום שני שעבר.

בית המשפט העליון נתן, כאמור, לבני החמולות ארכה של שלושה ימים להתפנות מהשטח, שהסתיימה ביום חמישי שעבר. אולם הם לא התפנו ובשבת האחרונה אף הכריזו בפני אלפי אנשים, בהם חברי כנסת ועיתונאים, שהם לא יתפנו "אפילו יישפך דם". חברי הכנסת מוחמד דראושה וטאלב אל סנע השמיעו במהלך הכנס ביטויים בוטים, כמו "עדיף למות מאשר למסור אדמות", ו"תיהרגו על האדמה הזאת ותהפכו לקדושים".

במהלך הדיון בבית המשפט העליון אמר השופט דב לוין, כי פתרון בעיותיהם של בני שבט אל־עזזמה שחזרו לאזור ביר־הדאג' צריך להיות מדיני בלבד. השופט אף הציע לחברי הכנסת הערבים שנכחו בדיון לפעול בדרכים פרלמנטריות לפתרון הבעיה, למשל, על־ידי הקמת כפרי רועים לחמולות שבהן מדובר. לוין נימק את התנגדותו לעתירה בכך שבני השבט תפסו אדמות מדינה. לאחר התייעצות בין עו"ד ג'בריו והבדווים, סוכם שהם יבקשו ארכה כדי לחפש פתרונות מדיניים לבעיותיהם של בני החמולות אבו־גרדוד, אבו־לגיגה, אבו־עיסה ואבו־חמיד, הפלגים העותרים משבט אל־עזזמה, והם אכן קיבלו את הארכה.

היועץ המשפטי של "ועדת הארבעים" עתר לבג"ץ בבקשה למנוע מ"הסיירת הירוקה" ומינהל מקרקעי ישראל לפנות את בני החמולות אשר פלשו אל האדמות שהם טוענים לבעלות עליהן, לאחר מגורים של כחמש שנים באזור רמת־חובב, כ־12 ק"מ דרומית מבאר־שבע. חמולות אלה הועברו בשעתו לאזור רמת־חובב בטענה שהשטחים באזור מושב אשלים הם "שטחי אש". החמולות החליטו לחזור לאדמותיהם לאחר שהתברר להם שקרקעות אלה, ששטחן כ־15 אלף דונם, הוחכרו על־ידי המדינה לאזרחים יהודים לשימוש חקלאי. בני החמולות, המונים כ־6,000 נפש, טוענים כי הדבר מנוגד לטענת המדינה שזהו שטח צבאי סגור.

בני חמולת אבו־גרדוד. "מגיע לנו לחיות במקום יותר מאשר לדגים של מושב אשלים". צילום: יאסר עוקבי

באוהלים גדולים שהקימו בני החמולות של שבט אל־עזזמה, במרחק של כ־40 ק"מ דרומית לבאר־שבע, יושבים הבדווים מסביב למדורה ומדברים בזעם נגד הכוונה לפנותם, כשבמושב אשלים הסמוך יש הרבה דירות ריקות ומעט משפחות יהודיות. "אמרו לנו שהאדמה הזאת מיועדת להיות 'שטח צבאי' והעבירו אותנו לאזור המזבלות הכימיות ברמת־חובב. עכשיו, לאחר שהתברר כי האדמה הזאת מיועדת להיות קרקע חקלאית, אין ראויים מאיתנו לעבד אותה", אומר דחללה אבו־גרדוד (44), אב לשני ילדים. "אם יכריחו אותנו לצאת מכאן שוב לא נתפנה, אלא רק לבתי הקברות. נגן על עצמנו באבנים, כי אין לנו נשק חם".

סלמן אבו־חמיד (22), בוגר בית־הספר התיכון ברהט, מתון יותר: "אם נתפנה בכוח, נחזור לאדמות אבותינו. אם ניעצר – נשוב לכאן. אבל לא נילחם נגד המדינה". דחללה, הדובר הבלתי־רשמי של הקבוצה, אומר: "אנחנו לב אחד ויד אחת. כל מה שאנו מבקשים זה להיות חיים נורמליים ואיננו רוצים שילדינו יתדרדרו לסמים, או אל 'מתנות הפליטים'" (שבע העיירות שהמדינה הקימה לבדווים בנגב).

יו"ר "האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדווים", נורי אל־עוקבי, המתגורר בלוד ומגיע למאהל לעיתים מזומנות כדי לתמוך בבני החמולות, מנסה להרגיע את הרוחות: "אנו יוצאים מנקודת השקפה בסיסית שהבדווים הם אזרחי מדינת ישראל. יש לנו זכויות ואיננו רוצים לצאת למלחמה נגד המדינה. אנחנו, אנשים שומרי חוק, פונים למדינה וטוענים כי לא ניתן לנשל ולהפקיע אלפי דונמים מידי תושבים בדווים ולהעבירם לידי אנשים זרים. הממשלה, על־פי תוכניותיה, רוצה לכלוא את הבדווים בשבע עיירות. על־פי התוכנית החדשה של משרד הפנים, 'תמא 144', יש כוונה לאפשר רק ל־30 איש לגדל עדרים ביישוב שגב־שלום. זהו לעג לרש. לא ננקוט אלימות, אבל נפנה לגורמים בין־לאומיים ולאמצעי התקשורת. אם יגרשו אותנו, נחזור למקום בודדים לא אלימות". בשלב זה אל־עוקבי פונה לגברים היושבים באוהל ומפציר בהם: "אנא מכם, אל תנקטו אלימות גם אם יופעל כוח נגדכם מצד השלטונות, זה יפגע בכם".

חברי ועדת החקירה הפרלמנטרית לבדיקת מצבם של הבדווים בנגב ביקרו לפני עשרה ימים בשטח המריבה. אנשי "הסיירת הירוקה" ונציגי משרד הפנים הסבירו לחברי הוועדה, בראשותו של ח"כ דוד מגע, את עמדותיהם. מאות בדווים נכחו באותו מעמד ומחו על כך שהמדינה מונעת מהם להתיישב באזור.

בני החמולות מדברים על זכויותיהם באזור ועל בתי הקברות שלהם הפזורים במקום מקדמת דנא. הם מבקשים להחזיר לידיהם שטח אדמה של כ־12 אלף דונם, שלטענתם שייך להם. לדברי דחללה "הביאו לכאן (מושב אשלים) אזרח יהודי ונתנו לו חלקה גדולה מאדמתנו והוא בנה עליה בריכת דגים. מגיע לנו לחיות במקום יותר מאשר לדגים האלה. האין זה עוול להפקיע אדמות השייכות מזה שנים לבדווים ולמסור אותן לעולה חדש שרק אתמול הגיע למדינה?"

דחללה מתאר את המציאות הקשה שהיתה מנת חלקם ברמת־חובב. לדבריו, כ־40 אחוז מצעירי השבט איבדו את פוריותם בגלל החומרים הרעילים והפסולת הכימית שבהם מוצף אזור התעשייה רמת־חובב.

סאלם האג' אודייפ (80) בונה במו־ידיו את ביתו במקום. "אבותי נקברו כאן וגם אני אמות כאן", הוא אומר. "אני בונה את ביתי במקום הזה, שהוא העתיד של ילדי ונכדי. בשנים המעטות שחייתי ברמת חובב חשתי כי הפסדתי מחצית מחיי".

סאלם אבו עייש (63) מספר על הבאר של סבו הממוקמת כאן ועל הקשר שלו לאדמה: "אנחנו גרים כאן מימי העותמנים. החלטתי לחזור לאדמתי. האם יש מישהו ששונא את אדמתו? איננו רוצים דבר מהממשלה. רק שיתרחקו מאיתנו".

המבוגרים שבקרב החמולות משבט אל־עזזמה מעדיפים לחיות חיי בדווים אותנטיים על פני הקידמה. הם מוכנים לנסוע אפילו מרחק של 25 ק"מ כדי להביא למאהל מים בכלים. למשפחות אלה כ־20 אלף ראשי צאן וכ־500 גמלים. אולם הם מדגישים בכל הזדמנות שהקניית השכלה לבניהם היא המפתח לעתיד טוב יותר בשבילם.

סלמן אבו־חמיד, צעיר משכיל, אומר: "אנחנו מקווים שחברי כנסת ערבים ויהודים יעזרו לפתור את בעייתנו. איננו תולים תקוות בבתי המשפט, אלא בממשלה. היא כרתה הסכמי שלום עם מדינות ערב ושכחה שעליה לכרות ברית ולעשות 'סולחה' עם אזרחיה הבדווים, המשרתים בנאמנות בצבא. הגיע הזמן שהממשלה תתייחס לפתרון בעיית הבדווים". ■

"לנקות את הבדווים מהנגב"

ד"ר יצחק ביילי מאוניברסיטת תל־אביב חוקר זה 27 שנה את הבדווים בישראל ומכיר מקרוב את החמולות שפלשו לאזור שליד אשלים. לדבריו, החוק עושה עוול לבדווים, שכן על־פי העדויות ההיסטוריות החמולות של שבט אל־עזזמה יושבות זה שנים באזור. עארף אל עארף, מי שהיה המושל באזור בתקופה הבריטית, מציין בספרו "המשפט בקרב הבדווים", כי פלג אבו־גרדוד התגורר בין עסלוג' לשדה בוקר וביר הדאג'. כך גם טוען החוקר יוסף רכלבסקי בספרו "הידיעת את הארץ". "אין ספק שזו מקום ישיבתם מזה עידן ועידנים", אומר ד"ר ביילי.

לדברי ביילי, מדיניות הממשלה הנוכחית כלפי הבדווים אינה שונה מהמדיניות שקבע בן־גוריון בשנות ה־50, ששמה לה למטרה "לנקות את הבדווים מהנגב". הוא מצטט פרוטוקול משיחה שנערכה בין יועצים של בן־גוריון לפורום המטכ"ל, בספטמבר 1955, שבו נאמר: "יש לרכז את הבדווים בצפון הנגב, שלא יפריעו לתוכניות הפיתוח, להוציאם מהשטחים החקלאיים האינטנסיביים במרכז הנגב, לעשות את פעולות הגירוש בשטח החולות ולהמשיך בפעולות הטיהור".

פעם מתקדמים, פעם נסוגים

שיחותיו של פרס עם הצמרת המצרית תרמו לטיהור האווירה בין הצדדים, לאחר שאצל המצרים נוצרה באחרונה תחושה כי ישראל מתעלמת מהם וחותרת להפוך לגורם הדומיננטי במזרח התיכון. פרס הרגיע את מובארק שלישראל אין שום כוונות להגמוניה באיזור, או להתחרות במעמדה המוביל של מצרים

דן אבידן, קאהיר

ביקור של שר החוץ שמעון פרס במצרים, הוא כדרך כלל הזדמנות מעניינת להתחקות אחר העמדות הערביות של המימשל המצרי בשאלות התלויות ועומדות במרחב, וביחסי מצרים־ישראל. שכן, דרכם של המצרים לתת לפרס אירוח כיד המלך, להפגיש עם הנשיא מובארק ואנשי הצמרת המצרים הרלבנטיים האחרים, ובראשם שר החוץ הפעלתני והמוכשר עמרו מוסא. לכן, אם יוצא לך להתלוות אל פרס במסעותיו לארץ הנילוס, מוטב שתקפוץ על המציאה.

הפעם, היה לנו עניין מיוחד להתחקות אחר מה שאירע בוועידת הפיסגה המשולשת בין הנשיא מובארק, הנשיא אסד והמלך פאהד, שנערכה באלכסנדריה בשלהי החודש הקודם. ועידה זו נתפסה כניסיון להקים ציר חדש בעולם הערבי, שמטרתו להאיט את קצב ההתקרבות של מדינות המפרץ הפרסי והמאגריב לישראל, כדי לא לבודד עוד יותר את הנשיא אסד, וחש כבר נבגד על־ידי הפלסטינים והמלך חוסיין, שחתמו על הסכמים מדיניים עם ישראל מאחורי גבו. היה עניין לדעת מה הוחלט בדיוק בוועידה זו, מעבר למה שפורסם בהודעת הסיכום וכן לשמוע מנשיא מצרים ועוזריו הבכירים על מערכת היחסים בין מצרים לישראל, שהיא עדיין פרובלמטית.

הביקור במצרים עמד בסימן התקרית שאירעה ערב קודם לכן בעזה, שבה נהרגו שלושה שוטרים פלסטינים מידי כוחות צה"ל, ופרשת הרחבת התנחלות אפרת. כבר בהזמנה לפגישת העיתונאים עם מובארק ופרס, לאחר התוועדותם, אמרו לנו עמיתים מצרים כי הרג השוטרים הפלסטינים והמשך ההתנחלות בשטחים מעורר זעם במצרים. במיוחד יצא קיצפה של אחת העיתונאיות המצריות על־כך שישראל ממשיכה לנקוט במדיניות של כוח ושררה כלפי הפלסטינים ולגלות נוקשות במו"מ עם הסורים. לדעתה, מדיניות כזו לא תניב שלום כולל ותמשיך להזין רגשות השליליים בדעת הקהל המצרית כלפי ישראל. עיתונאית מצרית אחרת אמרה, כי דעת הקהל במצרים כבר לא מתרגשת מהרג פלסטינים על־ידי ישראל, מכיוון שהמדובר בתופעה יום יומית.

העיתונאים המצרים לא מבינים למה ועידת אלכסנדריה עוררה התרגשות כל־כך גדולה בישראל. לדידם, אין מנוס מכך שמצרים תמשיך למלא תפקיד מוביל בעולם הערבי, לצד יחסי השלום עם ישראל. הם אמרו במפורש כי את ועידת אלכסנדריה יזם הנשיא אסד, והנשיא מובארק היה המוציא לפועל, בחפץ לב. לכתבים המצרים ישנה גם הרגשה שבישראל מנפחים יותר מדי את שאלת השלום הקר ביחסי שתי המדינות. כתב מצרי שכל את אחיו במלחמת יום הכיפורים, שפך בפנינו את ליבו ואמר־ שהוא ובני משפחתו מאושרים שעידן המלחמות בין מצרים לישראל חלף מהעולם. ממנו קשה יותר היה לשמוע דברי ביקורת על ישראל. הוא שותף, יחד עם זאת, לדעת חבריו כי תהליך התחממות יחסי השלום בין ישראל למצרים יקח זמן.

עאטף סידקי, ראש ממשלת מצרים, שעסוק במדיניות פנים וכמעט לא נוגע בשאלות החוץ, אמר לנו באופן גלוי ודי במפתיע, כי יחסי מצרים־ישראל ידעו וידעו עליות ומורדות. "פעם היחסים מתקדמים ופעם הם נסוגים". הוא קשר עובדה זו למערכת היחסים שאיננה ניתנת לניתוק בין מצרים לעולם הערבי. אבל הוא אופטימי, כי בסופו של דבר יחסי השלום בין מצרים לישראל יתפתחו עוד יותר, "בעזרת האל".

מובארק אירח לארוחת בוקר את פרס ואת השרים יוסי שריד ומשה שחל ואת השגריר הישראלי בקהיר דויד סולטאן. אחר־כך הוא נועד בארבע עיניים למשך 40 דקות עם פרס. הם דנו בתוצאות ועידת אלכסנדריה, בשאלה איך לקדם את המו"מ בין ישראל לפלסטינים ובין ישראל לסוריה, בשאלות כלכלה ובסוגיית מערכת היחסים בין מצרים לישראל. בתום הפגישה, הזמין מובארק את הכתבים הישראלים לחדר הדיונים בארמון "אל־אתחאדיה" ושם ענה לשאלותיהם.

כמה דברים עלו מדברי מובארק: ראשית, שוועידת אלכסנדריה לא היתה פורום לקבלת החלטות אנטי־ישראליות. מובארק אמר שבישראל ניתחו את תוצאות הוועידה בצורה מוטעית – המלך פאהד לא התחייב לעצור את תהליך ההתקרבות בין ישראל למדינות המפרץ הפרסי; לא התקבלו בוועידה שום החלטות סודיות; נדונו כל הנושאים שהופיעו בהודעת הסיכום, כולל שאלת השלום והידוק שיתוף הפעולה הבין־ערבי; הוועידה תוכננה מראש ולא זומנה בחיפזון בעקבות ביקורו של ראש הממשלה רבין בנסיכות עומאן: "לא דיברנו שום דבר נגד השלום, ושום נקודה בוועידה לא היתה מכוונת נגד ישראל, או כפי שנאמר (אצלכם), להאט את הנורמליזציה (בין מדינות המפרץ לישראל). זה לא קרה כלל", אמר מובארק בתשובה לשאלה. הוא גם טען שלממשלת מצרים אין כל מניעה שמדינות ערביות כלשהן ינרמלו את יחסיהן עם ישראל: "כל מדינה חופשית לעשות כראות עיניה, אנחנו לא מתערבים". מובארק גם הזים את הטענה כי ועידת אלכסנדריה הביאה להקמתו של ציר חדש בעולם הערבי בין מצרים, סוריה וסעודיה.

בשאלת המו"מ בין ישראל לסוריה, אמר מובארק כי הוא דן עם פרס "בכמה נקודות חדשות" וכי הוא מקווה שבתוך חצי שנה תחול תזוזה במו"מ בערוץ זה. נשיא מצרים הכחיש כי יחסי מצרים־ישראל אינם חמים מספיק: "השלום לא פושר, אתם ממציאים זאת בישראל", אמר מובארק.

קשה לדעת עד כמה דבריו של מובארק בעניין תוצאות ועידת אלכסנדריה מגלים את כל האמת הכרוכה בדיוני ותוצאות ועידה זו. כששאלה כתבת ה"ג'רוזלם פוסט" את מובארק לפני כשבועיים האם ועידה כזו עומדת להתכנס, הוא השיב לה כי "אין לו ידיעה על כך". כתבים מצרים, על כל־פנים, משוכנעים כי בוועידה זו סוכמו כמה הבנות בין משתתפיה, שלא באו לידי ביטוי בהודעה המשותפת שהתפרסמה בסופה. פרס אמר בעניין זה, כי הוא "לוקח את דברי מובארק כמות שהם". הוא סיפר כי התרשם משיחתו עם מובארק, שוועידת אלכסנדריה "לא שינתה סידרי בראשית" (במזרח התיכון). מכל מקום, הכתבים הישראלים קיבלו את הרושם שההנהגה המצרית לא ראתה בעין יפה את הפרשנויות שניתנו בישראל לוועידת אלכסנדריה, אולי משום שאלה חשפו את הטקטיקות החדשות של הדיפלומטיה המצרית, השמות את הדגש על שאיפתה של מצרים לחזור למעמד של מנהיגות בכירה בעולם הערבי. בהקשר זה כתב ביום שבו נועדו מובארק ופרס העיתון המצרי "אל־אהראם" כי ועידת אלכסנדריה היוותה ציון־דרך בפעולה הערבית המשותפת וכי בעקבותיה יש לנקוט צעדים נוספים להפעלת הקולקטיב הערבי, ובכללם: "הפסקת הריצה המטורפת (של מדינות ערביות) לעבר ישראל, וקשירתה בהשגת ההסדר הסופי, כלומר נסיגה ישראלית מכל האדמות הערביות הכבושות".

פרס. "לא מכיר מושג שנקרא כלכלה ערבית" צילום: יצחק הררי

סיבה נוספת לחוסר שביעות הרצון מצד ההנהגה המצרית כלפי ישראל נובעת מתחושה כי בתקופה האחרונה ממשלת ישראל כאילו מתעלמת ממצרים. העובדה שישראל כרתה שלום עם ירדן, בלי להתייעץ בתיווך מצרי והיא מטפחת קשרים כלכליים ואחרים במימדים גדולים עם ירדן גרמה לתחושה זו. כמו־כן השקיפו המצרים באי־נחת על נסיונות ההתקרבות בין מדינות המפרץ הפרסי לבין ישראל ופירשו זאת כרצון ישראלי לטפח את הקשרים עם איזור המפרץ הפרסי, על חשבון קשריה של ישראל עם מצרים. נוצרה אצל המצרים תחושה כי ישראל חותרת להפוך לגורם הדומיננטי במזרח התיכון, וגם זאת על־חשבונה של מצרים. פרס הרגיע את מובארק שלישראל אין שום כוונה להגמוניה במזרח התיכון, או להתחרות במעמדה המוביל של מצרים באיזור. הוא הציע שמצרים תשתתף בוועידה הכלכלית הבין־לאומית האמורה להיערך באביב ברבת־עמון, ותיטול חלק בבנק האזורי שהקמתו נשקלת, שתשתתף בוועידה לחינוך שפרס מציע לכנס באיזור, וכדומה.

במיוחד הכחיש פרס באוזני מובארק כי ישראל מבקשת לשלוט על כלכלת המזרח התיכון באמצעות הפרוייקטים הכלכליים המשותפים שהוא מציעה לערבים: "אמרתי למובארק שאני לא מכיר מושג שנקרא כלכלה ערבית. אני מכיר עוני ערבי. יש כלכלה עולמית, כלכלת שוק. ישראל איננה זקוקה לשוק מזרח תיכוני לכלכלתה. אין לה שאיפות להיות המובילה במזרח התיכון". ואז, סיפר פרס, "אמר לי מובארק כי מצרים איננה מעוניינת ללכת אחורה אלא קדימה, והיא מודה שאכן קיימת כלכלה מזרח תיכונית".

נקודה זו, בדבר הפרכת חששות המצרים מכוונות ישראליות הגמוניות על כלכלת המזרח התיכון, באמצעות רעיון השוק המזרח תיכוני המשותף, למשל, שאותו מציע להקים פרס – הזים שר החוץ בתוקף בפגישתו עם יותר מ־200 אנשי תעשייה פרטית במצרים ומהבכירים ביותר שבהם. הוא נפגש עמם בלשכת המסחר ארה"ב־מצרים, שהיא המועדון הכלכלי המכובד ביותר במצרים. פרס נשא נאום מרתק בדבר תפיסתו על קץ העידן האידיאולוגי בעולם והצורך בהתמסרות לשיקום כלכלי, שאיננו יודע גבולות ומחיצות גיאוגרפיות, אלא מושתת על סיום המלחמות, גבולות פתוחים ושיתוף־פעולה בין מדינות להפצת מדע, טכנולוגיה וחינוך. הוא סיפר לשומעיו על ההצלחה של הכלכלה הישראלית המושתתת על שימוש במדע מתקדם, והוסיף: "אנו מוכנים לחלק מדע מתקדם זה עם אחרים. שליחותנו היא להפיץ את פועלנו, ולא להפוך למנהיגי המזרח התיכון".

פרס קרא לממשלת מצרים למלא תפקיד מוביל בשיקום כלכלת המזרח התיכון על־ידי יצירת גבולות פתוחים בין המדינות ולחימה משותפת במקורות העוני, הבערות והפונדמנטליזם. "הכל תלוי בנו. הימים שהאשמנו בכל בעיותינו את הקולוניאליזם ואת המעצמות – חלפו. הבחירה שעומדת בפנינו היא ברורה: או שנתמוטט כמו כמה מהמדינות האומללות ביותר באפריקה, או שנצמח בקצב של מדינות כמו סינגפור וקוריאה. זה נתון בידינו. הבה נחליט מה אנו רוצים, לשוב לימי הביניים או להביא את המזרח התיכון לעידן חדש של טכנולוגיה ומדע", אמר פרס.

דבריו על חוסר רצונה של ישראל לשלוט מבחינה כלכלית על העולם הערבי – באו בעתם, מכיוון שהנחה זו רווחת בקרב האינטליגנציה המצרית ויש לה הדים, כמעט מדי יום, גם בתקשורת במצרים. ביום שבו נשא פרס את דבריו בפני התעשיינים המצרים פירסם העיתון "אל־אהראם" מאמר פרי עטו של טה אל־מגרוב תחת הכותרת: "השלום הישראלי מחבר בין העויינות, השנאה והאימפריאליזם החדש". במאמרו מסביר מגרוב, בין השאר, כי ישראל מבקשת לנצל את השלום כדי להשתלט על הערבים מבחינה כלכלית ותרבותית: "המהות הציונית נשארה כמות שהיא. השתנו רק הכלים שלה. היא החליפה את הסכסוך המזויין בסכסוך מדיני, כלכלי ותרבותי כדי להכניע את הרצון הערבי, להשתלט על המוח הערבי ולצמצם את היכולות התמרוניות, האיכותיות והאנושיות של העמים הערבים, על־ידי הזלזול באחדות הערבית ופיצולה וניטרול האפקט הכמותי של הערבים", כתב אל־מגרוב.

בשאלת חתימת ישראל על האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני, גילו בני שיחו של פרס גישה פרגמטית יחסית. מצד אחד, הנשיא מובארק חזר על עמדתו כי ממשלת מצרים לא תחדש את חתימתה על האמנה למניעת הפצת הנשק הגרעיני, באפריל, אם ישראל לא תחתום על אמנה זו. מצד שני, אמר שר החוץ המצרי עמרו מוסא לפרס, כי ממשלת מצרים אינה מתכוונת לדחוק את ישראל לפינה בשאלת האמנה וכי אין בכוונתה לתבוע מישראל לחתום על האמנה עתה, אלא לפתוח בהידברות עם ישראל בשאלה זו, במטרה להביא בשלב יותר מאוחר לחתימת ישראל על האמנה. מוסא הבהיר כי העובדה שממשלת מצרים עומדת עקרונית על־כך שישראל תחתום על האמנה, לא נובעת מעמדת עוינות כלפי ישראל, אלא מתוך מחוייבותה של מצרים לסדר ביטחוני מאוזן במזרח התיכון.

בסך־הכל היו שיחותיו של פרס עם הצמרת המצרית פוריות, ובעיקר הן תרמו לטיהור האווירה בין הצדדים.

שיחותיו של פרס בקאהיר השבוע לא הצטמצמו רק לצד המצרי. משלחת ישראל בראשותו נפגשה גם עם משלחת פלסטינית בראשות נביל שעת', במסגרת דיוני הוועדה הישראלית־פלסטינית העליונה. הפלסטינים באו למו"מ כעוסים ביותר בשל הרג שלושה שוטרים פלסטינים בעזה על־ידי חיילי צה"ל ופרשת הרחבת התנחלות אפרת. שעת' אמר בראשית הדיונים כי קיימת בשל כך אווירת משבר קשה. צאיב עריקאת, חבר המשלחת הפלסטינית, אמר כי אין טעם להמשיך במו"מ כל עוד ממשלת ישראל לא תתחייב חד־משמעית לחדול מכל פעילות התנחלותית, כולל בירושלים וסביבתה, ותשחרר את שאר העצורים הפלסטינים.

בשיחות עלתה קודם־כל שאלת ההתנחלות. הפלסטינים תבעו שישראל תקפיא כל פעילות התיישבותית בשטחים, כולל עיבוי ההתנחלויות בגבולותיהן הקיימים. הם טענו כי בין מאי לאוקטובר אשתקד הפקיעה ישראל 2,700 דונם בשטחים והקימה 500 יחידות דיור חדשות. הם גם תבעו שישראל תתאם איתם את סלילת הדרכים העוקפות את מרכזי הערים בשטחים, מחשש שישראל מפקיעה יותר מדי קרקעות למטרה זו. סרי נוסייבה התלונן כי היום יותר קשה לו להגיע מביתו בירושלים ליריחו או לעזה מאשר בעבר, בגלל פעילות זו. עלתה גם תביעה פלסטינית להקפיא את הבניה בירושלים ופרבריה. כמו־כן העלו הפלסטינים את הריגת שלושת השוטרים הפלסטינים בעזה וטענו כי הם נהרגו בדם קר על־ידי חיילי צה"ל.

בחלקו השני של הדיון העלו הפלסטינים, "בצורה מעוררת מחשבה", לדברי אחד המשתתפים הישראלים, את שאלת שחרור האסירים. באופן קונקרטי תבע שעת' שישראל תשחרר לאלתר 1,000 אסירים מכלל 6,000 שעדיין מוחזקים במאסר. הוא טען כי רק חלק מיזערי מהאסירים הם עם דם על הידיים ושחרור השאר יחזק את מחנה המתונים בציבור הפלסטיני, ויחזק את אמינותה של ההנהגה הפלסטינית.

פרס אמר לפלסטינים כי על־פי הסכם אוסלו, שאלת ההתנחלות אינה נושא למו"מ בין ישראל לפלסטינים בשלב זה. למרות זאת, ישראל הבטיחה לפלסטינים שלא לבנות התנחלויות חדשות. ממשלת ישראל מחוייבת, לדבריו, לא רק לכך, אלא גם לא להרחיב את ההתנחלויות הקיימות ולא לממן בכספי ציבור את ההתיישבות בשטחים. פרס הסביר כי ישראל מפקיעה קרקעות רק לצורך בניית דרכים עוקפות, כדי לאפשר היערכות מחדש של צה"ל בשטחים ולצורך בניית תשתית. בשאלת שחרור האסירים התחייב פרס להעביר את בקשת הפלסטינים בהקדם לעיון הממשלה. (הבעיה בשחרורם קשורה בקביעת קריטריונים חדשים, שכן המדובר באסירים מהחמאס וכדומה). עלתה לדיון גם שאלת המעבר הבטוח בין עזה ליריחו, אבל טרם הושג הסכם בגלל חילוקי דעות בין הצדדים. ישראל חוששת שגורמים פלסטיניים מסוכנים מבחינה ביטחונית יעברו מעזה ליריחו ומשם יסתננו לגדה המערבית.

בסיכומו של יום הדיונים, הוחלט כי רבין וערפאת ייפגשו בשבוע הקרוב לדון בשאלת ההיערכות מחדש של צה"ל בשטחים לקראת עריכת הבחירות, ובסוגיות ביטחון והעברת סמכויות נוספות לידי הפלסטינים. כמו כן יוועדו בקאהיר בזמן הקרוב שתי ועדות ישראליות־פלסטיניות וידונו בשאלת הבחירות וביחסי הכלכלה בין שני הצדדים.

דומה, כי הפלסטינים יצאו מאוכזבים משיחות קהיר האחרונות. ראשית, משום שתביעתם לשיחרור עוד 1,000 אסירים לא נענתה. שנית, מפני שדרישתם שישראל תפסיק לבנות בתים נוספים בתוך שטחי ההתנחלויות, נדחתה גם היא. ושלישית, מכיוון שלא השתכנעו מהסברי הצד הישראלי בשאלת הרג שלושת השוטרים הפלסטינים בעזה. למרות האכזבה הפלסטינית והאווירה הקשה שבה התנהלו השיחות, בעיקר בראשיתן, יצאו שני הצדדים בהרגשה כי אפשר יהיה להתגבר על המכשולים הפוקדים את תהליך השלום בין הפלסטינים לישראל מדי פעם. ■

פמיניזם מסוג אחר

אפרים דוידי

בישראל פועלות כמה קבוצות של פמיניסטיות: פמיניסטיות סוציאליסטיות, פמיניסטיות ליברליות, פמיניסטיות לסביות, פמיניסטיות מזרחיות וקבוצת "אל־פאנר", פמיניסטיות פלסטיניות אזרחיות מדינת ישראל. השבוע פגשו משתתפי הפורום הפתוח של "גוש השלום" בתל־אביב בסוג חדש של פמיניזם: פמיניסטיות פלסטיניות שצמחו בשנות האינתיפאדה.

נציגותיהן של קבוצה זו שהשתתפו בפגישה, ד"ר ג'ומאנה עודה, רופאת ילדים מאבו־דיס (האשה היחידה המכהנת בהנהלת התאחדות הוועדים הפלסטיניים לסיוע רפואי) והעובדת הסוציאלית אמין אבו־סעדה מבית־סחור (עובדת במרכז שיקום של נפגעי האינתיפאדה ופעילה באיחוד הנשים הפלסטיניות), אינן פמיניסטיות "נטו". המאבק למען הנשים הוא לגביהן חלק מהמאבק הלאומי, אבל הן למדו שהמאבק הלאומי אינו פותר את בעיית מעמדה של האשה הפלסטינית ולדברי אבו־סעדה הוא אף דחק הצדה את הטיפול בבעיה זו.

בפגישת הפורום היה ייצוג רב לפמיניסטיות הישראליות, שלגבי חלק גדול מהן המאבק למען השלום אינו מנותק מהמאבק הפמיניסטי. בין "שני הצדדים" התפתחה שיחה קולחת, בהנחיית ערביה מנסור – פעילת שלום, פמיניסטית, פלסטינית ואזרחית ישראל.

ד"ר עודה ואבו־סעדה גורסות, כי האינתיפאדה שינתה תפקידן של הנשים בחברה הפלסטינית. "המספר הגדול של העצורים מקרב הגברים במהלך שנות האינתיפאדה גרם לכך שנשים רבות החלו לתפקד גם כאם וגם כאב ולדאוג לפרנסת המשפחה. יחד עם זאת הן החלו לגלות מעורבות פוליטית, הפגינו ברחובות ותנועות הנשים פרחו. אבל אחרי האינתיפאדה התפרקו מסגרות אלה. תנועות הנשים התגייסו למאבק הלאומי הכולל, אך לא עשו די בסוגיית מעמד הנשים. כשהמאבק הכללי דעך, גם תנועות הנשים דעכו", אומרת אבו־סעדה.

אבו־סעדה סבורה שבצד המשך המאבק הלאומי צריכות

תנועות הנשים הפלסטיניות רואות במאבק לשחרור האשה חלק מהמאבק הלאומי; אבל הן למדו שהמאבק הלאומי אינו פותר את בעיית מעמדה של האשה הפלסטינית ואף דחק הצדה את הטיפול בבעיה זו

תנועות הנשים לפעול בתחומים נוספים וליזום שינויים בחקיקה הפלסטינית, בייחוד בכל הקשור לדיני אישות. לדבריה יאסר עראפאת אינו מעוניין להכניס תיקונים בדיני האישות כדי לא להתנגש עם הממסד הדתי המוסלמי. על תנועות הנשים לפעול גם להעלאת רמת ההשכלה של הנשים ולעודד את יציאתן לעבודה. אבו־סעדה התלוננה על כך שבסטטיסטיקות בשטחים נחשבות פקידות, בעלות מקצועות חופשיים ופועלות תעשייה כ"נשים עובדות", אך לא נלקחות בחשבון הנשים העובדות במשק ביתן או המועסקות בחקלאות, שבהן היא רואה עובדות לכל דבר.

אבו־סעדה ציינה, כי לאינתיפאדה היו כמה תוצאות שליליות ואחת מהן היא הירידה במספרם של הסטודנטים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה, ובכללם ירידה במספר הנשים הלומדות. על־פי נתונים שפורסמו בעיתון "אל קודס" שיעורן של הנשים בקרב הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בשטחים ב־1986, שנה לפני פרוץ האינתיפאדה, היה כ־60 אחוז. ב־1993 ירד שיעורן של הנשים לכ־40 אחוז מכלל הלומדים.

תופעה נוספת שאבו־סעדה רואה באור שלילי היא אימוץ צורת הלבוש המסורתית, כמו כיסוי פני הנשים ברעלה, עקב הלחץ הסביבתי ברצועת עזה. "אנשים ברצועה היו מתוסכלים ונהרו אל התנועות האיסלמיות כמו החמאס. הנשים זעקו 'הצילו' מול הגל הגואה הזה. הן פנו אל התנועות הלאומיות האחרות, אל ארגוני השמאל. אך קריאתן הושבה ריקם. תנועות אלה לא רצו להתמודד עם הקבוצות האיסלמיות או שסוגיית מעמד האשה לא נראתה להם מספיק חשובה כדי להעלותה על סדר יומן. בכל מקרה הנשים לא קיבלו כל מענה מהשמאל ומהתנועה הלאומית".

ד"ר עודה רואה את האינתיפאדה בפרספקטיבה אחרת. קודם כל היא איננה מדברת על האינתיפאדה בזמן עבר, אלא בזמן הווה. "אנו עדיין באינתיפאדה, וזה נכון גם לגבי הגברים הפלסטינים וגם לגבי הנשים הפלסטיניות. לצערי לנשים אין מקום רב בהנהגה הפלסטינית, אבל גם לגברים אין בה הרבה מקום, כי על כל העניינים מחליט איש אחד: ערפאת". הביקורת הנוקבת על ה"ראיס" שבה ועולה במשך כל השיחה.

ד"ר עודה סבורה, כי "מעמדן של הנשים הפלסטיניות אינו שונה ממעמדן של נשים בעולם השלישי, בייחוד במקומות שבהם יש סכסוכים". לדבריה לאינתיפאדה היתה השפעה חיובית על מעמדן הפוליטי והחברתי של הנשים "ואין להחזיר את הגלגל אחורנית. מצבנו לא יהיה דומה למצבן של הנשים האלג'יריות. גם החמאס אינו יכול להחזיר את הגלגל אחורנית, אם כי כוחו גבר בגלל חולשת השמאל ובגלל הטעויות החוזרות ונשנות של ערפאת".

ד"ר עודה רואה את דיכוי האשה הפלסטינית בשלושה מישורים: הפוליטי ("היא נתונה למשטר כיבוש, כמו הגברים הפלסטינים"), החברתי ("דיכוי שאינו שונה מדיכויין של הנשים בעולם השלישי") והכלכלי ("מנוצלות כעובדות וכפלסטיניות, מובטלות ללא סיכוי לתעסוקה"). על־פי התחזית שלה ניתן לקדם מאבק משותף של כל החברה הפלסטינית – כולל הנשים – במישור הפוליטי והכלכלי. זהו לדעתה השלב הראשון במאבק לשחרור האשה. המפתח לשיפור מעמדן של הנשים הוא כלכלי. ללא עצמאות כלכלית, ללא מקצוע וללא עבודה ימשיכו הנשים להיות מנוצלות, גם תחת הכיבוש וגם לאחר הקמת המדינה הפלסטינית.

"הפמיניזם שלנו אינו דומה לפמיניזם הצר המקובל במערב", אומרת אבו־סעדה. אין להתכחש לעובדה שאנו לוקחות חלק במאבק של נשים וגברים למען העצמאות הלאומית. אבל דרושה יותר פעילות של נשים למען נשים ושל כל החברה הפלסטינית למען הנשים". ■

אבו־סעדה, מנסור ועודה. בתקופת האינתיפאדה החלו נשים רבות לתפקד גם כאם וגם כאב. צילום: רחל אבנרי

אני מבלה חלק גדול מחיי עם רבנים

"מרתק לגלות את הפתיחות, את הרצון של האנשים להכיר אותנו, לתקשר איתנו ולעשות דברים יחד, ומדובר באנשים שלא כל־כך דיברו איתנו לפני כן. הקערה התהפכה על פיה. הקושי היום הוא כבר לא עם העולם ולא עם העולם הערבי. הקושי היום הוא בעצם לתקשר עם היהודים, שנכנסו לעמדה של ריאקציה ושל התגוננות" – קולט אביטל, קונסול ישראל בניו־יורק

עליזה ולך

בסדר־היום העמוס שלה, הנמתח על פני 16 שעות עבודה, אפשר לתפוס את קולט אביטל, קונסול ישראל בניו־יורק, כמעט רק בטלפון שבמכוניתה בדרכה לאחת מארבע ההופעות היומיות שלה, בממוצע, או אחריה. כדי לשמוע ממנה סקירה מקיפה, אחרי שנתיים בתפקיד הדיפלומטי הבכיר, יש להמתין שתגיע לביקור מולדת. בביקור הזה, שגם אותו אין היא מבלה באפס־מעשה, הגיחה השבוע לביקור־בזק בירדן וחזרה נפעמת.

"את עוברת את הגבול", היא מספרת, "נכנסת למכונית ירדנית, פותחים בשבילך את הרדיו בקול ישראל וכל הירדנים שרים את השירים בעברית. כיוון שהם מכירים כמעט כל שיר, את מבינה שהם עושים את זה לא רק כדי להתחנף לך, אלא מפני שכנראה הקשיבו לשירים האלה. הירדנים ידעו בדיוק מי אני, אבל הייתי שם כאדם 'חצי' פרטי, המסייר בעזרת מדריך, כדי לראות בכל זאת משהו. גיליתי, שבמובנים מסויימים ירדן היא תמונת העתק של ישראל.

כמקצוענית ותיקה במשרד החוץ ייצגת את ישראל במדינות שונות בתקופות של "כל העולם נגדנו". איך מתבטא השינוי בהתייחסות כלפי ישראל מאז הסכם הצהרת העקרונות, לפני פחות משנתיים, בעבודתך?

אני מרגישה את השינוי הזה ביום־יום. אני מרגישה אותו בניווט העבודה שלי, אבל גם כאדם שמגלה צדדים מסויימים בעצמו. אני נוכחת לדעת שגם לי היו לא מעט דעות קדומות. למשל, כשישבתי עם חבורה של נציגים ערבים ליד שולחן בביתו של השגריר המרוקאי בניו־יורק והקשבתי לדבריהם, גיליתי אצלם את התחכום, את הטעם הטוב, שמעתי אותם אומרים דברים שיכולתי לשמוע את עצמי אומרת באותו הרגע. התגלית הזאת של דמיון בזהות, בהתייחסות, היתה מאירת עיניים בהיבט האישי. חוויה דומה היתה לי כשערכתי לכבוד יוסי ביילין ארוחת־בוקר בביתי בניו־יורק והזמנתי אליה כמה אנשים, בהם את שגריר ירדן באו"ם, עדנן אבו־עודה. בשלב מסויים יוסי היה מוכן להשיב על שאלות, אבל עד מהרה השתלב השגריר הירדני בשיחה, ומה שהיה אמור להיות מונולוג של יוסי נהפך לתלת־שיח בינו ובין פואד עג'מי ובין השגריר הירדני. היה מרתק לגלות את הפתיחות, את הסקרנות, את הרצון של האנשים להכיר אותנו, לתקשר איתנו ולעשות דברים יחד ומדובר באנשים שלא כל־כך דיברו איתנו לפני כן. וכך זה עם האלג'ירים, או המרוקאים, או התוניסאים, או הירדנים. הקערה התהפכה על־פיה. הקושי היום הוא כבר לא עם העולם ולא עם העולם הערבי. לא כל העולם נגדנו, והתקשורת בוודאי שלא. הקושי היום הוא בעצם לתקשר עם היהודים, שנכנסו לעמדה של ריאקציה ושל התגוננות.

את מתכוונת ליהודים המקצועיים, לראשי הארגונים היהודיים והזרמים הדתיים, או ברמה של היהודים כפרטים?

בכל מיני רמות. ברמה הממסדית ברור לגמרי שזכות הקיום של ארגונים רבים נטולת יסוד עכשיו מפני שבמשך שנים רבות נבנו ארגונים רבים ועבדו על בסיס שלושת הלאווים המפורסמים. אנחנו שמטנו את הקרקע מתחת לרגליהם, כי שלושת הלאווים כבר לא קיימים ולארגונים האלה כבר אין מה לעשות, כולל לאלה שעוד נותרה להם הפינה האחת של החרם הערבי, שגם הוא מתבטל. כבר אין יהדות מצוקה, כבר אין בעיות עם יהדות רוסיה ויהדות סוריה, כבר כמעט אין בעיות עם העולם הערבי ולכן פתאום הארגונים האלה חסרי דרך וחסרי סיבה להתקיים. לכן התגובה שלהם, בין שהיא מודעת ובין שהיא לא מודעת, מאוד חריפה. מה גם שהשינוי בא להם בפתאומיות וכהפתעה. גם עלינו עוברים השינויים והתמורות במהירות, אבל לנו יש כושר הסתגלות הרבה יותר מהיר והסקנדל של היום דוחק את הסקנדל של אתמול. שם יש הרבה פרות קדושות, שהתקיימו הרבה מאוד שנים, וקשה להם לשחוט אותן.

לא ברמה הממסדית־הארגונית, אלא ברמה הפסיכולוגית־אידיאולוגית, יש לציין, שרוב היהודים בגולה חיים בחרדות הרבה יותר גדולות. זה נכון במיוחד בקרב ניצולי שואה, שסיגלו לעצמם את העמדה האומרת "למדנו את לקחי ההיסטוריה ואותנו לא יסדרו יותר. לכן אנחנו לא מוכנים, שמדינת ישראל תסכן את עצמה". יש אנשים, אינטלקטואלים ואחרים, כמו למשל נורמן פודהורץ, שבמשך שנים הטיף לגישה שליהודים בחו"ל אסור לבקר את מדיניות ממשלת ישראל. אלא שכאשר המדיניות השתנתה והיא אינה מתאימה לו, הוא רואה את עצמו מגוייס לדבר נגדה. יש איפוא אינטרסים שונים וסיבות שונות.

אם מדברים על הממסד האורתודוקסי בהכללה, אף כי גם בו יש היום גוונים רבים, לרוב בו יותר קל להזדהות עם הימין, כי הוא גם טופח יותר על־ידי הימין. חלק גדול מאלה שילדיהם בהתנחלויות, והרי רוב המתנחלים מוצאם מארצות־הברית, מאוד פעילים והם באים ואומרים לנו "אנחנו שלחנו את ילדינו, כי אמרו לנו שזה חיוני לביטחונה של מדינת ישראל ועכשיו באה ממשלה, שאומרת שזה לא חיוני". כלומר, יש פה ערב רב של אינטרסים ורצונות, המנוגדים לתהליך השלום. כל זה כשלעצמו משקף כרגע תמונה מעוותת, מפני שבכל זאת יש רוב בעד תהליך השלום, גם אם פרט זה או אחר חש אי־נוחות, חשש או פחד, אבל הרוב הזה דומם. תמיד היה קולני יותר זה שהתנגד לתהליך והיום על אחת כמה וכמה, כי אלה שרצו כל השנים תהליך שלום, פתיחות כלפי הערבים וכו' מילאו את פיהם מים, מפני שהם הגיעו לנחלה ולשלווה ואין להם צורך להתגייס יותר. מגוייסים בלהט אדיר רק אלה שמתנגדים לתהליך. הדבר המסוכן והשונה לעומת העבר הוא, שלראשונה יש המוכנים לנקוט את כל האמצעים כדי לסכל את מדיניותה של ממשלה, שנבחרה באורח דמוקרטי. באמתחתם של אלה טיעונים מכל סוג – טיעונים ביטחוניים, טיעונים שהממשלה הנוכחית אינה מייצגת את העם, כי היא נשענת על רוב של חבר־כנסת אחד, וטיעונים שהחברה והממשלה בישראל אינן דמוקרטיות, מפני שמקפחים את זכויות הפרט בהתנחלויות. פה הגענו למאבק על זכויות הפרט מצד הימין.

כמקצוענית של משרד החוץ, שאינה מינוי פוליטי, גם את נתפסת בחוגים מסויימים כנציגה "לא לגיטימית", או שסביבך יש קונצנזוס?

אני נציגה לגיטימית, אבל אין ספק שכל אותם מגוייסים נגד מדיניות הממשלה מנסים להציג אותי כמגוייסת. נתקלתי בכך לפחות בשני מקרים. במקרה האחד הוזמנתי לאירוע של איסוף כספים למען מועמד של רשימה מקומית לפרלמנט המקומי, הכנסת. לא הלכתי לאירוע משני טעמים: א. מפני שאסור לי להתחבר בשום אירוע לבעד בהיותו של מועמד מקומי בזה או אחר; ב. ידעתי מי הציבור שיהיה שם. למחרת בצאתי מאמר באחד העיתונים הגדולים של ניו־יורק, שנכתב בו, כי נציגת ממשלת ישראל, קולט אביטל, הגיעה לאירוע, בפעם הראשונה, ו־1,200 איש עמדו על רגליהם וצעקו לה "בוז" מפני שהיא מייצגת את ממשלת רבין, שהנוכחים מתנגדים למדיניותה.

המקרה השני הוא במצעד ההצדעה לישראל. במשך שנים המטרה היתה שהמצעד הזה נועד לגיוס תמיכה פוליטית למען מדינת ישראל. בשנים האחרונות הוא כרסום בהגדרת המטרה. לפני שנתיים הוא נהפך לסלע מחלוקת אדיר בין הזרם האורתודוקסי ובין הזרם הליברלי בגלל השתתפותם של ההומוסקסואלים במצעד. כשהתבקשתי לתת את דעתי אמרתי, שלא יעלה על הדעת שאנחנו נמנע מאנשים המזדהים עם מדינת ישראל, המוכנים לבקר בה, לעודד תיירות אליה, לתת תרומות למדינת ישראל וגם לחנך ילדים לאהוב את מדינת ישראל, לא לצעוד למען מדינת ישראל בגלל העדפותיהם המיניות. מובן שמיד הוגדרתי כפרטיזנית. השנה, לפני כמה חודשים, שוב הוצגתי כ"לא ממלכתית" על־ידי אנשים מסויימים כשהתנגדתי לכך שהמצעד ייהפך לזירה של הפגנה נגד ממשלת רבין. אילו עבדתי בתפקיד הזה בנסיבות אחרות, תחת ממשלת אחדות לאומית או בממשלת ליכוד, גם אז הייתי מתנגדת לכך שמצעד, שמטרתו לחזק את התמיכה הציבורית בישראל, ייהפך לזירה של הפגנה נגד הממשלה. אבל כיוון שמי שרצה לבוא ולנצל את המצעד היה אריק שרון וכיוון שאני דרשתי לא לתת למעשה הזה במה, כמובן התייחסו אלי כאל אדם המזדהה עם מדיניות מסויימת. בדיעבד צדקתי, כי למרות התנגדותי ולמרות אזהרותי פרץ הליכוד את השורות ובא יחד עם הכהניסטים להפגין נגד רבין.

במהלך כהונתך בניו־יורק חל מהפך שלטוני בעיר ניו־יורק ובמדינת ניו־יורק. היו לך קשיים לבנות יחסים חדשים?

לא היתה צריכה להיות ואין סיבה לקושי, כי כנציגי מדינת ישראל תפקידנו תמיד היה "למכור" את מדינת ישראל ולשכנע את כל הפוליטיקאים בכל הקשת הפוליטית לעזור לישראל, לעמוד לימינה וכו'. והרי אילולא התמיכה של המפלגה הרפובליקאית לא היינו זוכים לסיוע. תמיד היינו איפוא קשורים עם שתי המפלגות והרפובליקאים בסך־הכול תומכים במדינת ישראל. מעשית יש סיבוך בתוך מדינת ניו־יורק ובעיר עצמה מפני ששני המנצחים – גם ראש עיריית ניו־יורק, ג'וליאני, וגם המושל החדש של מדינת ניו־יורק, פאטאקי – נבחרו בזכות קולות הממסד האורתודוקסי וספציפית יותר של יהודים המתגוררים בברוקלין, בקראון הייטס. אנשים לא בחרו בג'וליאני בהיותם דתיים, או לא דתיים, אבל כל פרשת קראון הייטס נוצלה כדי להוכיח שראש העיר הקודם, דינקינס, נכשל בתפקודו והיא נהפכה לסמל לחוסר יכולת לתפקד. ספיחיה איפשרו גם לפאטאקי לנצח את קואומו.

ג'וליאני הוא איש מבריק, המנהל את העיר בצורה יוצאת מן הכלל, ליברלי ותומך במדינת ישראל. על תפקודו של פאטאקי קשה בשלב זה לחוות דעה, כי הוא נכנס לתפקידו רק לפני כמה שבועות. אבל בפגישה שהיתה לי איתו לפני הבחירות הוא בהחלט היה מוכן לצאת מגדרו. הוא התעניין במה יוכל לסייע למדינת ישראל, אם יזכה, וכשאמרתי לו, שבעיני הדבר המעניין הוא להמשיך את פיתוח הקשרים הכלכליים, הוא הבטיח לבוא לארץ בראש משלחת כלכלית. לכאורה איפוא אין בעיה עם שניהם, אבל הם מוקפים בלשכותיהם באנשים מתוך אותו ממסד של קראון הייטס, המתנגד למדיניותה של מדינת ישראל ואלה מנסים לתקוע טריז בינינו ובינם.

"הממסד התרבותי היהודי בניו־יורק רואה את עצמו קודם כל כאמריקאי. מה עוד שמסיבות אלה ואחרות, בעיקר בגלל ליקויי חשיפה, הוא בור לתרבות הישראלית. פרדוקסלית, יותר סינים קוראים את השירים של יהודה עמיחי ואת הספרים של עמוס עוז מאשר יהודים אמריקאים"

לפני מינויך לקונסול הכללי בניו־יורק היו שהזהירו מפני הקשיים הצפויים לאשה בתפקיד הבכיר הזה לנהל יחסים תקינים עם המיגזר האורתודוקסי. התחזית הזאת התאמתה, או התבדתה?

החזאים לא צדקו מפני שפיתחתי מערכת קשרים מאוד טובה עם הממסד האורתודוקסי. אני לא מנותקת ממנו ויש לי שיג־ושיח עם נציגיו כל יום. עוד לא היה רב אחד שסירב להיפגש איתי, בכלל זה הסאטמרים, שבאים אלי לקונסוליה. אני מקיימת קשרים מאוד טובים עם חצר לובביץ' וכשהודעתי שאייצג את ישראל בלוויה של הרבי, קיבלו אותי בכבוד ובברכה וצעדתי עם הגברים, לא עם הנשים הבוכיות. גם אני למדתי וסוג הקשרים שיצרתי הרחיב גם את עולמי. יש בין הרבנים רבים מאוד שאני רוחשת להם כבוד רב, שפשוט תענוג להיות איתם וללמוד מהם. הבעיה היא איפוא לא תפקודי מולם. גם הגעתי למקומות שחלק מקודמיי אולי לא התאמצו להגיע אליהם מפני שזה היה כל־כך מובן שהם יהודים.

והבעיה היא בחיבור הפוליטי של הממסד הזה, במה שהם רואים כמדיניות ממשלת ישראל. אילולא פיתחתי את הדיאלוג הזה איתם לא הייתי מתברכת בהישג, שאני רואה בו הישג שלנו, לא שלי בלבד, אבל בוודאי חלקו שלי, שיש היום קבוצה, ארגון חדש של רבנים, הקוראת לעצמה "שביל הזהב", ובתוכה טובי הרבנים האורתודוקסים, המוכנים ללכת לדיאלוג פתוח איתנו יום־יום בנושא תהליך השלום, כי הם הבינו, שאם לא יעשו את זה הם מעמידים את עצמם במצב של אירלוונטיות. ביניהם רב, שאני רואה בו את אחד הרבנים החשובים וגם מחנך חשוב מאוד, הרב לוקשטיין, שהוא מנהלו של בית־הספר רמ"ז, בית־הספר האורתודוקסי הטוב והמפואר ביותר. הרב הזה היה בביתי כמה ימים לפני יום הכיפורים והזמין אותי לשמוע את הדרשה שלו ביום הכיפורים. התייצבתי ובין היתר הוא אמר "אני רוצה להודיע לכולכם שיש דין ודברים בתוך התנועה האורתודוקסית בקשר לתהליך השלום והחלטתי שאני מתייצב עם הארגון החדש שקם. שקלתי היטב את צעדי ואם הקהילה לא תסכים אתי יהיה עלי להסיק מסקנות, אבל אני לוקח על עצמי את העניין הזה. מובן שיש לי ביקורת, לא עם כל פרט אני מסכים, אבל אם אנחנו לא ננהל דו־שיח רציני עם ממשלת ישראל ונפסול כל מה שממשלת ישראל תעשה, נהיה פשוט שוליים". רבנים אחרים אומרים, "אנחנו מודאגים מהסכם השלום, אבל אנחנו מודאגים הרבה יותר מהקרע שיהיה בעם אם חילוניים ודתיים לא יישבו בצורה יותר מכובדת וינסו להבין אלה את אלה". גם את זה אני מכבדת. אני מבלה חלק גדול מחיי גם עם רבנים ואין סוף־שבוע שאני לא נמצאת לפחות בבית־כנסת אחד, כולל בבתי־כנסת אורתודוקסים – מופיעה ומדברת מעל הבמה.

היו לך גם הפתעות לרעה, אכזבות?

קרה לי גם בעבר, שדברים שנראו לי פרובלמטיים, בלתי אפשריים, שחלקים של האוכלוסיה שנדמה היה לי שיקשה עלי לעבוד איתם, היו בסופו של דבר קלים יותר, ולעומתם הדברים שנראו לי פשוטים וטבעיים התבררו כקשים. בניו־יורק הממסד התרבותי הוא המאכזב, כי בהכללה אני יכולה לומר שמדינת ישראל כמעט לא מעניינת אותו. הממסד התרבותי היהודי, בכלל זה אנשים המגלים מעורבות במוזיאונים ובמרכזי תרבות, רואה את עצמו קודם כל כאמריקאי. מה עוד שמסיבות אלה ואחרות, ולדעתי בעיקר בגלל ליקויי חשיפה, הוא בור לתרבות הישראלית. פרדוקסלית, יותר סינים קוראים את השירים של יהודה עמיחי ואת הספרים של עמוס עוז מאשר יהודים אמריקאים. מה שקורה היום התרבות היהודית האמריקאית זה יותר אמריקאית מאשר יהודית. מכל מקום, יש פה מלחמה של ציון מול בבל, או בבל מול ציון והמטרה היא לחזק כמה שיותר את המוטיבציות שלהם.

יש ארגון ארצי לעידוד היצירה היהודית, המועצה למען התרבות היהודית, הזוכה לתמיכה כספית מכל רחבי ארה"ב. הארגון הזה מעניק פרסי יצירה כל שנה ולא כלולים ביניהם שום פרסים ליצירה הישראלית. מעניקים פרסים למי שמלקט שירים ביידיש ואין מקום למשורר, או לסופר ישראלי. קשה לשבור מוסכמות ולהגיע לפתיחות וליצירת דיאלוג תרבותי אמיתי עם הקהילה היהודית האמריקאית. לי חשוב מאוד לנצל תיאטרון ישראלי, או סופר ישראלי, כדי להגיע לאותם יהודים, הם הרוב, שאינם מוכנים לבוא לא לארגון יהודי ולא לבית־כנסת. המוסדות היהודיים שצריכים לעזור לי בכיוון הזה אינם מעוניינים, או אינם מוכנים, או טוענים שזה לא עסקם, עניינם או תפקידם. זאת הבעיה שלי. כיוון שהמאבק הגדול בקהילה היהודית בארה"ב הוא בעיית ההתבוללות היהודית אני מנסה, זה שנתיים, להכניס לתוך האג'נדה את התרבות הישראלית ככלי ליצירת זהות אצל אותם אנשים שאין להם שום יכולת לתפקד במסגרת הדתית, אלא רק במסגרת חילונית וגם ככלי שבו הדיאלוג בין היהודים בגולה ובין ישראל יהיה חשוב. לדור הצעיר של היום, או של מחר, שאינו רוצה לתת כספים לארגונים יהודיים, או [illegible], שאבא מעדיף לתרום את הכספים לארגונים שונים, שאין לו כל קשר למדינת ישראל, שלא מעלה על הדעת אפילו לבקר במדינת ישראל – איתם צריך ליצור דיאלוג דרך תרבות וזאת התמודדות קשה. פה צריך לשבור מוסכמות ולשכנע אנשים לראות הצגה, או לקרוא ספר, או לראות סרט והדרך זה להביא אותם לישראל.

במדרג של משרד החוץ הגעת לאחד התפקידים הבכירים ביותר. זאת מקפצה לתפקידים בכירים יותר, או סוף הדרך ופתח להשתלבות בפוליטיקה?

בתור מקצוענית יש לי עוד דברים רבים מאוד לעשות, בין במשרד החוץ ובין מחוצה לו. קונסול כללי בניו־יורק הוא תפקיד חשוב מאוד, כי הקונסוליה בניו־יורק נחשבת לאחת משלוש־ארבע הנציגויות החשובות של מדינת ישראל והעובדה שהציבו אותי שם ושאני זוכה לאמונם של כל אלה שעובדים אתי חשובה לי מאוד, אבל בוודאי שאיני רואה בה תחנה אחרונה. יש עוד בלי סוף דברים שהייתי רוצה לעשות וכאדם שחי במציאות הישראלית ומקדיש את רוב כוחותיו לעשיה למענה, יש לי עוד כמה דברים לעשות. יש המון דברים שמדאיגים אותי, בין במדיניות חוץ ובין במדיניות פנים, וכיוון שאף פעם לא התייחסתי אל עבודתי כאל דבר פרטי, אלא כאל דבר שאני רוצה להתמודד איתו כדי לשפר משהו, אני בטוחה שיש בלי סוף תחומים שניתן לתרום בהם היום, במערכת ומחוץ למערכת. מעורבות פוליטית אינה דבר שאפשר לפסול אותו והוא מרתק, אבל בשלב זה של חיי לא הקדשתי לכך מאמצים. ■

אביטל. "בלווייה של הרבי מלובביץ' צעדתי עם הגברים, לא עם הנשים הבוכיות". צילום: יצחק הררי

ליאורה בן יצחק

שירים

עוֹד בְּטֶרֶם יָדַעְתִּי
נֶחְשַׂפְתִּי לָאוֹר
גַּלִּים רוֹחֲשִׁים סְבִיבִי
כִּגְמָלִים חֲסֵרוֹת מְנוּחָה
אֲנִי שֶׁהִכֵּיתִי שֹׁרֶשׁ אַהֲבָה
כְּמוֹ בֻּבַּת מַרְיוֹנֶטָה
תְּלוּיָה עַל עֵץ
כְּשֶׁעוֹלָה מַעְלָה לְלַטֵּף צַמְּרוֹת עֵצִים
זְרָמִים זוֹרְמִים בְּעוֹרְקַי מְהַדְּקִים לַגּוּף
כְּשֶׁיּוֹרֶדֶת – מִמַּעֲמַקִּים
דּוֹלָה פְּנִינֵיוֹתַי
כְּצֶדֶף חָתוּם
אֲנִי מְזַהָה אוֹתְךָ בְּוַדָּאוּת
קָשֶׁה וְאָטוּם
מִשְׁתַּנֶּה מִזְּמַן לִזְמַן
"צֵא פַּחַד צֵא"
אֵינִי יְרֵאָה עוֹד מִפָּנֶיךָ
אֲנַעֵר אוֹתְךָ מֵעָלַי
כְּשֶׁבִּיבֵי אָבָק דְּבוּקִים לְדָפְנוֹת
אֶחְשׂף אוֹתְךָ לָאוֹר

עכשיו הכל שונה

אֲנִי בְּמֶרְכַּז הַבַּיִת
יוֹצֵאת מִתּוֹךְ עַצְמִי
קְשׁוּבָה לְךָ
מִלִּים יְקָרוֹת לִי מִפָּז
מְלַטְּפוֹת מַחְשְׁבוֹתַי
נֶאֱסָפוֹת בְּלִבִּי לִמְנוּחָה
וּבְכָל שֶׁאֶרְחַק
אַתָּה רוֹאֶה אוֹתִי בְּמִדּוֹתַי הַמְדֻיָּקוֹת
נוֹכְחוּתְךָ
כְּמוֹ יָרֵחַ מָלֵא מַבְהִירָה אֶת הַצְּלָלִים
וּבְכָל שֶׁאֲנִי מִתְבּוֹנֶנֶת יוֹתֵר
אֲנִי מְבִינָה אֶת מַשְׁמָעוּת הָאוֹר הַמִּשְׁתַּקֵּף
כְּמוּסִיקָה רוֹגֶשֶׁת
מִתְקָרֶבֶת וּמִתְרַחֶקֶת לְסֵרוּגִין.

בג'ורני

בֵּין קְשָׁתוֹת
אֲנִי פּוֹסַעַת
כְּבַחֲלוֹם
צִבְעֵי הַגַּן מִתְעָרְבָּבִים בְּתוֹכִי
כְּצִיּוּרַיִךְ
יָפִים נִגְלָה לִי
עַל הַגֶּשֶׁר
סְפִיפוֹת רַגְלַי מְהַדְהֲדוֹת בְּדִמְיוֹנִי
כִּצְעָדַיִךְ
וְצֵל הֱיוֹתֵךְ מִשְׁתַּקֵּף בִּי
כְּמוֹ הָאֲגַם
אֲפִלּוּ הָעֲרָבָה הַבּוֹכִיָּה דּוֹמֶמֶת
לְמַרְאֵה הַחֲבַצָּלוֹת הַפּוֹרְחוֹת
כְּאִלּוּ דָּבָר לֹא הִשְׁתַּנָּה
אֲנִי מְדַמָּה אֶת יָדַי אוֹחֲזוֹת בְּמִכְחוֹלֵךְ
כְּתָמִים כְּתָמִים עַל בַּד
מַה יָּפֶה גַּנֵּךְ.

★

לדקסטר גורדון

אַף כִּי הָעוֹלָם הָמַק מִמְּךָ
טְבִיעוֹת נִשְׁמָתְךָ נוֹתְרוּ בְּלִבִּי
כְּחוֹתֶמֶת בִּלְתִּי נִתֶּנֶת לִמְחִיקָה
נַגֵּן לִי עוֹד
צְלִילֵי הַסַּקְסוֹפוֹן מְבַעְבְּעִים מִמַּעֲמַקֶּיךָ
כְּמַנְגִּינוֹתַי הַפּוֹרְשׂוֹת מֵעַצְמָן
שִׂמְחָה לְדָבָר שֶׁמַּתְחִיל
מַפְשִׁירוֹת נַפְשִׁי כְּמוֹ זַר –
סְלָעָיו בּוֹקְעִים
בְּמִדְרוֹן הַמֻּשְׁלָג

נַגֵּן לִי עוֹד

ייצור ויצירה בתולדות התעשייה בארץ־ישראל

אלישע אפרת

שמואל אביצור, "מיתקנים ותפידים – פרקים בארכיאולוגיה תעשייתית של ארץ־ישראל", המרכז לתרבות ולחינוך, ההסתדרות הכללית של העובדים בישראל בשיתוף עם מכון אבשלום לידיעת הארץ ומוזיאון ישראל, 471 עמ', 1994.

כיצד הוציאו תושביה הקדמונים של ארץ־ישראל לחם מן האדמה לפני כ־5,000 שנה? כיצד ניבנו בתקופת עבר האסמים שמלאו בר? כיצד הוקמו בתי־הבד בארץ מולדתו של הזית? כיצד הפעילו לפני כאלפיים שנה את "חוק הכלים השלובים" לשם השנת מים לשתייה, להשקיה ולהפקת כוח? ומהו אותו לוקומוביל, שהפיק קיטור מחימום מים והופעל כמכונה נייחת או ניידת לשם ייצור אנרגיה? כל אלה ורבים אחרים הם הנושאים הנדונים בהרחבה בספרו החדש של פרופ' שמואל אביצור, חתן פרס ישראל, אשר מקדיש את חייו המדעיים לחקר תולדות התרבות החומרית ודרכי הייצור והפיתוח הטכנולוגי לדורותיהם, ואף הקים לפני יותר מ־30 שנה את מוזיאון "אדם ועולמו" המשולב כיום במוזיאון ארץ־ישראל.

עניינו של ספר זה הוא למעשה ארכיאולוגיה תעשייתית, ענף בגיאוגרפיה הכלכלית העוסק בתפוצה המרחבית של הייצור התעשייתי, בעיקר מתוך היבט היסטורי, והמתרכז בתיאור פעולות הייצור של האדם, בפיתוח הכלים, המכשירים והמכונות מבחינה טכנולוגית ותפוצתם בארצות ובאזורים, תוך שימת דגש בהשפעת חומרי הגלם על צורות ההפקה של מקורות אנרגיה. ענף מדעי זה התפתח לאחר מלחמת העולם הראשונה, במיוחד בעולם המערבי, והיה מלווה בתצוגות מוזיאוניות של כלי ייצור ומיתקנים, כפי שהיו בשימוש במשך דורות, תוך כדי התייחסות היסטורית אל ענפי הייצור ועזריהם. הענף שאב את חשיבותו ומשמעותו הרבה מתוך חקר ולימוד התהליכים אשר הפכו בזמנו חברה חקלאית של סוף המאה ה־18 וראשית המאה ה־19 באירופה לחברה תעשייתית. היתה זו מהפכה טכנולוגית, שבה טכניקות עבודה ומכונות חדשות, וכן תהליכים הקשורים בהפקת מקורות אנרגיה חדשים הגבירו את כוח הייצור של האדם והעשירו אותו במגוון רחב של מוצרים. הארכיאולוגיה התעשייתית אמורה לכלול בתוכה את ההתפתחות של הייצור התעשייתי בכל התקופות, אך למעשה הגבילה עצמה לחקר הנושא במאתיים השנים האחרונות בלבד, וזאת משום שארכיאולוגים מתחומי הפרה־היסטוריה, הארכיאולוגיה הקלאסית והימי־ביניימית כללו אותה באחד התחומים המשניים של התקופות שאותם חקרו.

בניגוד לכל אלה מתרכז המחבר בחקר תולדות ההתפתחות התעשייתית בכל הדורות, ובארץ־ישראל במיוחד, וזאת מתוך מגמה לעקוב אחרי דרכי הקיום של האדם בארץ, התפתחות תהליכי הייצור ואורחות־חייו, וצורות הסתגלותו אל התנאים הגיאוגרפיים הטבעיים תוך כדי התאמתם לצרכיו היום יומיים. עד למלחמת העולם הראשונה היתה הארץ ידועה ומקובלת כארץ קודש לדתות השונות, ועל כן גם התמקדה התעניינותם של החוקרים באתרים הקדושים ובחיים הדתיים והרוחניים שבה. בקרב העוסקים בחקר ארץ־ישראל לא נתגלה עד אז עניין מיוחד בפן החומרי של קיום האוכלוסייה, בעבודת האדמה, בדרכי התחבורה ובאופן קיומם של התושבים. גם מאוחר יותר, ואף בשנותיה של מדינת ישראל, מעט מאוד דעת ניתנה לתולדות הייצור התעשייתי ולהתפתחות התרבות החומרית שבה. למרות שהמחקר הארכיאולוגי התרחב מאוד במרוצת השנים והקיף את ארץ־ישראל במלואה, וגם נתגלו מיתקני ייצור קדומים לבניהם, הם אמנם תועדו ותוארו בספרות המקצועית, אך לידי מחקר שיטתי, מקיף וכוללני על הייצור והיצירה הטכנולוגית לא הגיע הדבר. העיסוק בתחום הרוח, כדברי המחבר, היה עדיף על העיסוק בתחום החומר.

הספר שלפנינו אכן מציג בפני הקורא את הנושא בשלימותו מראשית תולדותיו ועד ימינו אלה. הוא רב־היקף ועשיר במימצאים, בתיאורים ובהסברים המלמדים על התהוות הדרגתית וכרונולוגית ומתחכמת למדי של אמצעי הייצור בארץ־ישראל. בחלקו הראשון הוא מביא תיאור של טיפוסי מיתקנים, ייעודיהם, תכונותיהם ודרכי הפעלתם, כמו הגורן לצורותיה, תולדות הטחינה וייצור הקמח ללחם, דרכי איסום מזונות של דגן, יצהר ותירוש, והפקת שמן בבתי־הבד. כן עוסק הספר בשורה ארוכה של כלים ומכשירים לתולדותיהם כמלגזות החקלאיות, הבורות והבארות לאגירת מים, ניצול האנרגיה של בעלי־חיים, המדרגות והלוקומוביל כמקור חדש של כוח ועוד. בחלק השני של הספר ניתן תיאור מרתק של מיתקנים שונים לפי פריסתם הגיאוגרפית באזורי הארץ. מדובר בו, בין היתר, בטחנות הקמח שבנגב, בטחנות הסוכר שביריחו, במתצרי העיר בית־לחם, במיתקני הייצור שהומצאו בירושלים ובמקוה ישראל, בהתפתחות התעשייה ביפו ובתל־אביב, במפעלי התעשייה בשרון, בחוף הכרמל ובחיפה, וכן במיתקני הייצור השונים שהועלו בגליל.

אין ספק, שתיאור מקצועי ומדעי בתמורות שחלו במשך הדורות בכלים ובתהליכי הייצור המסורתיים בארץ לפני חדירתו של המיכון המודרני ועיצובם הסופי, מהווה תרומה רבת־חשיבות בחקר הארכיאולוגיה התעשייתית וההיסטוריה הכלכלית של ארץ־ישראל אשר בה נתברכנו בספרו החדש של שמואל אביצור.

מה בין שירה לאירוניה?

לימור טופז

האם מותר למשורר להיות אירוני? שאלה זו נשאלתי למקרא אחד משירי האירוניים ובתחילה לא ירדתי לעומקה. התשובה נראתה לי פשוטה: ברור שלמשורר מותר להיות אירוני ובעצם לא רק אירוני, אלא "כל מה שבא לו". בדור בו מתפוגגים ערכי עבר, נשחטות פרות קדושות, והיחיד נתפס במרכז היקום, לא תיתכן תשובה אחרת. אבל, מדוע בעיני השואל לא נראתה התשובה כל־כך ברורה? ומה הרקע לשאלה זו? הגישה לפיה אסור למשורר להיות אירוני נובעת מדמות המשורר המיתולוגי המוכרת לכולנו: אותם משוררים שלקחו חלק פעיל בגאולת הארץ ובהקמת המדינה, אלה שביד אחת אחזו בנשק ובשנייה בעט, מורי־הדרך של היישוב, אנשי הרוח הנערצים, מכתיבי האידיאות והערכים, רוקמי ההווי החברתי, שהשפיעו על החברה כולה. זהו משורר "מימסדי" בתקופה בה המימסד לא היה מקובע, בתקופה בה המשורר היה חלק מן המימסד, שופרו, אושיה מאושיותיו ומנהיג ממנהיגיו.

הייתכן, שמנהיגים נערצים אלה ישליכו אבנים אירוניות במימסד שהם חלק ממנו? ברור שלא ייתכן.

אבל, האם תפיסה זו של מעמדו ותפקידו של המשורר שרירה כיום? במבט שטחי נראה לכאורה, כי למשוררים עדיין שמור מקום של כבוד, לפעמים נותני להם פרסים ושומעים עליהם בחדשות. אולם, מבט מעמיק מראה, כי רק במקומות מסויימים (גיטאות מסויימים) ורק כלפי משוררים מסויימים מוסיפה החברה לשלם מס־שפתיים וקושרת להם כתרים. ובעצם: מי קורא שירים? מי מוכן להוציא לאור ספרי שירה? מעטים. להוציא אחדים מהם, משוררי ההווה אינם נתפים היום כמורי־דרך ואינם נחשבים לאבות רוחניים או לדמויות סמכותיות. להיפך, הרושם הכללי הרווח בציבור, והסטיגמה המודבקת למשורר היא של אדם מוזר, יוצא דופן, מנותק מן המציאות היום־יומית, מרחף, איש שוליים, בוהמיין, לא מצליח, לא "ווינר".

ומה בין "המשורר של פעם" למשורר של היום? ניתן להשוות זאת ליחס שבין כהן ונביא. בהשאלה ניתן לומר, כי המשורר של פעם היה ככהן אשר על העדה בתקופה בה היינו דור המדבר והחותר אל הארץ המובטחת. בתקופת ינקות זו היה המשורר חלק מהמימסד וייצג סמכות רוחנית גבוהה יותר. הוא ליווה את התקומה וככזה בדור היה שלא יכול היה לשפוך את מי אש של אירוניה על הדרך הנולד.

כיום, המדינה שבדרך איננה בדרך, היא "הגיעה", הפכה למימסד מקובע והדרך הנולד איבד מתמימותו. בחברה זו המשורר הוא כנביא שנודש מחוץ למחנה,מחוץ למימסד ולקונצנזוס. ובדיוק כמו הנביא הוא אינו מתאים לתקופתו, אינו נביא בעירו, ההמון מדביק לו תווית של מוזרות ולרוב לא נותר לו אלא נשק אחד: דברי התוכחה, היציאה נגד הקהל ונגד הקונצנזוס, ואחרונה חביבה: האירוניה. ודי להזכיר את "פרות הבשן" הידועות לשימצה כדי להבין אירוניה נבואית מהי. ומי תפס את מקומם של אנשי הרוח? מי מעצב את פני החברה? מי נערץ על־ידי ההמונים? החברה כיום שרה שיר הלל לגוף וליופי על חשבון הנשמה והרוחניות. בחברה ארצית זו ה"מובילים החברתיים" הם תואמי שוורצנגר ותאומות קלאודיה שיפר, ודי בכך לדעתי כדי להפוך כל משורר לאירוני ומעבר לכך: להטיל על המשורר את החובה המוסרית להיות אירוני, לנגח את החברה המקובעת ולנסות רק לנסות (שאין עסקינן בנבואות נחמה) להעיר את הרוח הישנה בהיכלי השקר.

מכתב, ואולי סיפור

ב. חכלילי נען

ידוע לכם, כי לברל כצנלסון לא היו ילדים. ברל היה מאוד צמא או רעב לחוויית הורות או אבהות ולכן לא פעם קירב, כמעט אימץ לו לבן, ילד או נער לתקופה של שנה שנתיים. גם אני ביקרתי בנעורי בביתו של ברל כשהייתי בנוער העובד. והנה הסיפור שאני הולך לספר, כולו מפי אחד מ"בניו המאומצים" של ברל מאז והיום חבר קיבוץ ותיק במתני וגם ידידי, ... אולי הוא סיפור בדוי?

נתמזל מזלי שבגיל תנועת הנוער נזדמנתי לביתו, ברל קירב אותי. נתגלגלו בינינו שיחות ארוכות, לעיתים עד מאוחר בלילה והתרגלתי גם ללון בביתו. והנה בשנתו האחרונה בשנת 1943 או 44 כשבעיני היה ברל במיטבו פנה אלי פעם ואמר לי:

"אתה הן יודע ומרגיש שאתה כמו בן לי, וגם בן יחיד: לא נשארו לי ימים רבים לחיות, ואני מרגיש שאני בדרך לעולם האמת, והנה בקשתי: קח עיפרון ורשום לפניך מספר, זה יהיה מספר הטלפון שבו נוכל להמשיך לשוחח, אתה בשנתך ואני בעולם האמת. אל תחייך, אני רציני, אתה הרי יודע שאני חופשי מאמונות הבל. כאשר תרצה מאוד תשים את הפתק מתחת לכר ותישן לך, בלילה 'כמו בחלום' תחייג לי ואני אענה לך, ויתכן תשמע אותי מחייג אליך, בבוא היום תנסה ותיווכח. הספקתי להכיר אותך, יש כך נפש הולמת קשר כזה".

ואמנם, לא עברו ימים רבים וברל נפטר. אפסח על כל הנסיונות של "שיחות לילה" בעשרות השנים, פעם הצליחו ופעם לא.

אעבור לנושא הראשי: כאשר מלאו חמישים שנה למותו של ברל התפרסם ב"דבר" בין המאמרים הרבים לזכרו מאמר קטן בכותרת "מצפון או מהוויה". כל הערב חשבתי על ברל, בלילה בחלום לא ידעתי אם חייגתי או רק נדמה לי, אבל ענה לי קולו "ראיתי, ראיתי, הפעם הגסות המסריחה קשורה בי וביום הזיכרון שלי, אבל הסגנון הזה הרי נפוץ לאחרונה, אמנם כשאני רואה את זה בעיתון שלי, ב"דבר", אני רואה את סופו באופק". ניסיתי להמשיך בשיחה אך לא הצלחתי, אולי כי התעוררתי.

בפעם השנייה כנראה הוא הקדים אותי: בלילה בלילה אני שומע את קולו פונה אלי, אחרי דקלום המספר... "נו את ה'משא' של 'דבר' ראית? איזה משוררי זבל קמו לנו?" עוד לא ראיתי, אני עונה, אבל כבר שמעתי על זה בחצר "בכל אופן אתה מאה אחוז הפתק מתחת לכר?" דווקא הפתק אבד מזמן עם הכביסה, אבל המספר כבר רשום על סיבי המוח שלי. "יפה. יפה, אם כך אקלים לך מהזיכרון כמה שורות או חצאי שורות משירי 'החרה' הטריים":

1.: סקס מניאק
"בימים אלה אני יותר רגוע מבחינה מינית לאחר שלושת אלפי נשים אותן זיינתי בכל צורות הרבעה, אני חפץ להמשיך לשכב עם עוד שלושת אלפים ולא לעשות ילד".

2.: אני האנס
מאשה לאשה רוהר, עולה, לא מתנצל,
תוקע שתרגיש, את מה שצריך להמחיש לה
את מרכזה החסר.
זקנות צעירות בתולות. הביצים התרוקנו
ואני ממלא אותן מחדש, מחכה לאנס המתחדש.

3. הפעם משוררה...
לורד יש קוצים. לרוז יש קוצים בתחת...
בשארית ימיה מה נותר לה? מחלת רוח או אהבה?
או פצע במקום סודי?...
לרוז יש ימים של ורדים וימים של קוצים
ופצע במקום סודי. והיא מדממת לפעמים...

"שים נא לב המשיך קולו של ברל, הפעם איננו מתייחס לגורלו של העיתון, אלא לגורלנו. אנא אנו הולכים..." והקול נדם. אבל אני, אומר ידידי, דווקא מתייחס לעיתון. אם "דבר" הולך אין לי עיתון אחר!

נַגֵּן כף תו המילה

אבי אליאס

דרור אלימלך, "יהרי", שירים, הוצאת ירון גולן, 1994.

בכנף פסנתר המילים אותיות קוראות דרור לאצבעות נגן, מקליד ברגע מחשבה נקישות במנענעי שחור־לבן מתוך שיר השכחה "כל התולשה הזאת, כמו חלום ילדות שחור". ההד השב בהתפרקות שדה האוד הקיומי לגובה כנתון במשי נטול כל אחיזה במציאות עכשווית, כצל המספס על קיר בצעדי אחור, מלחין בריתמוס אחיד מילה שתיאמר באופן נבון בלגו קוביית האותיות. לצמצם עד כמה שניתן במהלך אפשרי הללים הפרושים לעיני רוחו "מניפה ורודה צהובה, נפרסת, לכסות על כל הפערים, אבל הם גדולים מדי". הדים שחורים מתעגלים במלאכת ההגות. הדעת מאבדת מהכרתה עד תיזורה והזמן משחק סליט על מקלות הרגש: "אבל השעון מתקתק, ואין לו שום סנטימנטים, וגם התרחור תרחור, זה רק יהיה יותר גרוע". נחמה בזעיר אנפין תוך הבה פשוטה שההשלמה היא הליך אופטימלי לתיפקוד רגיל, ובה שיגיע יגיע במילא.

בפינת המוסיקה אופל לֵיל, דיסק מתנגן בקומפקט האלקטרוני. חידושי המאה עשרים מתוזים בפלס רחוק ימינה שמאלה באוקטבות הפראנס הצלילי כמו: "חרק שפירפר באיטיות לפנות בוקר... ונותרתי מפרפר בחשכה".

אלימלך כמלאך מצמיח כנפיים זרות לקסט עצמו בנוצות רכות אל תוך הלילה, להשתעשע במשחק הנשמה עד הגיע עת לאחוז בעט ולרשום משתנה מדוייק, כי "בשעה שלוש בלילה שהיא השעה האמיתית של הנפש, מתחילים פועלים להוציא את פחי האשפה...". הזמן היום, עגוד בדירות פלסטיות צהובות ושקיות כתומות מאוירות בתחתית איכל שחורה, רפש נפש הלילה מונח בחדר פנימי באגן הלב. ציפיה דרוכה במזלג אצבעות הרגל לקהר כפצע בינות אשנבי תריס לפתח תקוה, כשחכה כצילה ארוחים אופטימיים לאוויר היום "זכבר בתחילת הבוקר גמוגו להלל ההדר דברים נפלאים". קסם העולם תג לפתע ברדיוס ההדר, בחצר, עץ פרי, תאנת האהבה חנטה פגיה אל כל "ההופי הזה, באותו בוקר ערפילי...". כפצע חלוטות גנחים חולפים במהירות עץ ובדרקע הנוצרת גיאו, צלילית מתיקים ספתי טעם החיים. לואי ארמסטרונג בקול צרוד מקהו שר איזה עילם נפלא, החיים מתחילים בקול בכי ומכתיימים בעצות חלוקה:

"אנחנו לא פועלים על פי הקול
אנחנו פועלים על פי
שיקול הגיוני.
כך הם אבות
כך הם נער".

ומהחין ההד הקול פרט בטוהרי אותיות אלימלך.

הליקון – סדנת שירה

תום

בקריאת "הליקון – סדנת שירה" העשוי דפים דפים שהגיע לידי, בעצם הגיע לידי העורך אמיר אור מעמית שעובר בסדר, עשיתי היכרות עם עמית וקבציו ועם הערות בכתב ידו. הערות כמה: "כאן חסרות מרכאות סגורות – האם במתכוון?" שאפשר לפרשה כמאמר מוסגר על השירה המודרנית. או כהערה טכנית של עמית – קבצים וקרדיטים. ועוד – תוכן העניינים יכול להצטייר לשבריר שניה כשיר פוסט־מודרניסטי שנקרא בשפתו של עמית "לנגטיב" וזה הולך בערך ככה:

שני שירים נבערים:
גפרור בודד עומד
אני שומעת
אנה מסתובבת לאט
הילדים שלנו
תגובת משורר אלמוני לשירו של משורר מפורסם
שירה היא
מכס בחמישה מהלכים

ואז חלפה במוחי מחשבה שבדרך כלל צועקים אותה בשוק: בעל הבית השתגע. שני שירים בשקל. אלה שיקנו את החוברת הכרוכה כבר לא יתבלבלו כמוני.

פותח את הגיליון אמיר אור בהסברים על הסדנה. כתוך כ־300 שולחי 1600 טקסטים נבחרו 14 שנראו הטובים יותר. היעד שהוצב היה "אליטיזם כמטרה וככיוון פעולה". בעצם הרעיון עלה כדי לתת ביטוי לצרכים כמו הקשבה ליוצר, לשכלל את כלי הביטוי שלו ולהיות מודע לקלישאות או צירופים שאיבדו מחינם הראשוני) ולדון איתו ולתת פתחון פה.

בניית הפורמט של הסדנא הביאה בחשבון את הצורך באינטנסיביות מחד, ועבודה קבוצתית מאידך. אינדיבידואליות מתמשכת, שתאפשר עיכול, הפנמה ועבודה עצמית לאורך זמן עם הכלים שנרכשו. המתכונת שנבחרה כללה סופי שבוע מרוכזים אחת לחודש במשך חצי שנה, ובהם התרחשו סדנאות קבוצתיות, ובין מפגש למפגש המשיך כל אחד לעבוד על טקסטים וקריאה ומטלות אישיות בכל התחומים שנלמדו בסדנא. תחומי העבודה, כך כותב אמיר אור, נבחרו בקפידה. עבודה על טקסטים בהנחיית ס. כרמי. כתבה יוצרת – ליאת קפלן. תרגום – ז'ויאן אדן ואמיר אור. שיעורים בפואטיקה שהותאמו במיוחד ליוצרים – אריאל הירשפלד. עריכה טקסטואלית אמיר אור וקריאה על הבמה – אידית סלע. אני ככותבת מתפעלת מבחירת התחומים. למשל קריאה על במה, בעיה שנתקלתי בה אך לא הקדשתי לה מחשבה ומודעות מרובה. כשנכחתי בערבי שירה, שמעתי משוררים שקריאתם היקשתה על ההנאה מהשיר במקרה שהיה טוב. לרוב הקריאה איטית, מונוטונית או מוגזמת מבחינת המשחק, בעיות של דיקציה וכדומה.

האנשים שנבחרו לסדנא מאוד מיוחדים, והם כותבים ומביעים פתרים:

שרון: נאלצתי לכתוב אותנו מחדש. מיהי הכותבת, הכותבת בשני קולות? לכה בשניים? לא אדם אחד נושא בתוכי בכל האחריות. מישהו סובל מאוד ומישהו נהנה ללא גבול ממעוף הגנב.

זוהר: אבל מה הוא ראה בחוץ, הגנב? הוא ראה איך לשירה יש מקום בעולם. לא בראש, מחוץ לגן. היה לשירה מקום מאבן, מאריחים מצויירים, צירופים עזים של חניות כתומות וגרבורות כהות. לא מסאפודה, חומר. הרשו לנו להיות אורחים בעלי זכויות. משהו העמיד אותנו במרכז, רק לרגע זה נדמה במרכז, אבל עדיין יש בו תנועה, רעש ואור: הוא מסוכן כי הוא חסר פרספקטיבה. ולכן כמו שבאת אתה נעלם אבל שמו אותך במציאות שעשויה אריגים משובחים והיא אומרת "אתה קרוב" ואתה כך רחוק, התנועות מלאות קצת יותר אחריות, כי היית קיים בפני אנשים ולא כך בפני סוד הגרילה, אלא בפניהם הייתי כי שירה.

שרון: אבל באמת נשאר רק הפשע המשתלם יותר ויותר לציית לתשוקה... החוקים נוקשים – יודע הגנב – כתבי או מותי... לכן המשיכי לגנוב: תחושות, אנשים, מקומות, בעיקר "גנבו אהבה" מתוך "מעוף הגנב" – שיחה בריונית עם זוהר איתן.

ואכן אמיר אור אומר למשתתפים בפתח הסדנא: אתם פה בשביל לגנוב – ידע, אווירה וכל מה שניתן.

המשתתפים בכיתת שירה 94 הם: זוהר איתן, שרון אס, חיים בלוצרקובסקי, אשר גל, יועד וינטר, ארנון לוי, ענת לדין, נחמה נבון, ניר נוסבאום, גלית סקוטלסקי, עדי עסיס, לאה פילובסקי, עלית קרפ, אבנר סק. אינני מכירה את כתיבתם של הנ"ל לפני שהשתתפו בסדנא של הליקון, אך דומה, כי השגו תוצאות שמוכרות לי מצפייה מאנשים כותבים המשתתפים בסדנאות כתיבה. מעט ליטוש עוד דרוש לחלקם. התרגומים של לאה פילובסקי מצאו חן בעיני ברובם. התחלתי לקרוא את השירים עם עט ביד כדי לסמן לעצמי הערות, שיהיה לי אחר כך יותר קל בכתיבת שורות אלה, וכתבתי שורות שלמות בעט (ארום) ולאט לאט העט עבר פתות קשה, יותר קראתי והתרשמתי מהשירים, ואחרים נפלתי שבי בקסמיהם. בינתיים אני רוצה בהוד מייצג חלקי ביותר לרוח הדברים לצטט את השיר הנפלא של עדי עסיס:

"ישו המציא את הרוחב
כשפרש ידיים לצדדים
הצולב לחש על אזנה:
'תעשה בידיים כמו ציפור'"

תמר קפליוק

מחול השדים

כְּשֶׁאֲנַגֵּן לְךָ אֶת הַמַּנְגִּינָה
הֲכִי יָפָה בָּעוֹלָם
אִם יִשָּׁרֵט הַתַּקְלִיט
נִרְקֹד בְּיַחַד אֶת מְחוֹל הַשֵּׁדִים
אִם תְּנַגֵּן לִי אֶת הַמַּנְגִּינָה
הֲכִי יָפָה בָּעוֹלָם
כְּשֶׁיִּשָּׁרֵט הַתַּקְלִיט נַחֲזֹר לְהַתְחָלָה
אֲבָל אִם נִמְצָא בְּיַחַד
בַּיִת שֶׁלִּי בַּיִת שֶׁלְּךָ
שֶׁאֲנַחְנוּ יָצַרְנוּ
הַתַּקְלִיט לֹא יַחֲרֹק לְעוֹלָם.

עט הדעת

נעים עריידי מנוחה ומשותה עם:

יהודה אמסן עם הופעת ספר שיריו "מסע וחזר", בהוצאת "ספרית מעריב".

דרור אלימלך עם הופעת ספר שיריו "יהרי", בהוצאת ירון גולן.

אברהם הגורני־בריין עם הופעת ספריו "בחבלי שלום", בהוצאת "דכס", "מקיבי לתל־אביב", בהוצאת ירון גולן.

עופרה עופר עם הופעת ספרה (סיפורים) "לשתות תה עם מלכת אנגליה", בהוצאת "ספרית מעריב".

האירוע יתקיים ביום שלישי, ט' בשבט תשנ"ה (10.1.95) בשעה 8.30 בערב ב"בית הסופר" ע"ש שאול טשרניחובסקי, רח' קפלן 6, תל־אביב.

אורי קרמן
אנטנה
געגועים לשכול המאחד

"מבט שני" נטלה על עצמה השבוע משימה גדולה ויומרנית: לבדוק "האם יכולות מדינת ישראל והתרבות הישראלית להישאר עצמאיות מול הפלישה הגדולה של התרבות האמריקאית". שאלה שמניחה כעובדה את התפיסה שהתרבות הישראלית צריכה להישאר עצמאית.

בקולו של המנחה הנעדר קריפין קינן סרג'יי ורונין על מה שהוא רואה כהשפעת התרבות האמריקאית כפי שהיא מתבטאת בעובדה שאיפותיו של הדור החדש הן להצליח, להתפרסם, להרוויח כסף, וזאת בניגוד, לדבריו, לדור הקודם שרצה לתרום לחברה. ורונין קשר את התמורה הזו בתהליך השלום, שמשנה את סדר היום הלאומי. ערכי המדינה והציונות חשובים לפתע פחות כשהשלום נראה באופק. ומה יהיה כשבאמת יגיע שלום. מה נעשה אז? אמאל'ה, איזה פחד: במקום לראות אנשים עומדים בצפירה ומעלים ביחד את זכר הנופלים (ומבוססים מה שיהיה להם תירוץ לאחר: "כל התנועה עצרה בגלל הצפירה והיה נורא כלגאן") כפי שראינו בכתבה של ורונין, עוד ניאלץ לראות, חלילה, פרטים מבודדים, עושים חיים, כל אחד לעצמו.

יצחק שמיר, ראש הממשלה לשעבר, אמר בזמנו, באחד מרגעיו היפים, אחרי איזה פיגוע קטלני נגד יהודים שכל הרוג מחזק אותנו. תחזיקו חזק. בא השלום והולך הדבק.

אפליות

גבי גזית, במקביל ל"מבט שני", עסק השבוע בשני נושאים שנראים אנאכרוניסטיים לחלוטין. אחד היה אפליה עדתית. התירוץ היה שמתחילים לדבר על מפלגה עדתית חדשה. האורחים באולפן היו צ'ארלי ביטון, אייל בתבוט (הבן של שלמה), גיל ביילין (הבן של יוסי), מאיר שטרית, יורם שפטל וימין מסיקה. קשה להאמין אבל החבר'ה דיברו על השאלה אם יש או אין אפליה עדתית, בישראל של היום, ואלה מבני עדות המזרח שטענו שהם לא נתקלו באפליה, היו צריכים להתנצל על כך.

הנושא השני היה ההומוסקסואלים. הכתבה של מירי רוזובסקי עשתה לנו הכרה כפעם המי יודע כמה עם זוג ההומואים המתוקשר ביותר במדינה, עוזי אבן ועמית קמה. השלד היה של משפטים שאנשים חושבים ואומרים על הומואים, כפי שהם מצוטטים על־ידי עוזי אבן, ומיד אחרי כל משפט כזה ניסתה הכתבה לסתור את תוכנו. אם עוזי אבן אומר: "להומואים יש חיים פרועים", מיד אחר־כך אנו רואים אותו ואת קמה עורכים קניות ביחד בסופרמרקט.

התיזה של הכתבה היתה שהומואים הם אנשים כמו כולם, ויש להם חיי משפחה כמו לכולם, והם חיים חיים נורמליים, כמו כולם. וזהי אחת מאותן אמירות שגם אם יש עדיין אנשים שלא מאמינים בהן, אז לא רק שלא צריך להגיד אותן, אלא גם אסור להגיד אותן. עצם הצגת העמדה הזו מחזירה אותנו לימים שבהם היא לא היתה מובנת מאליה. ואם כבר, אז למה לבחור בזוג כל־כך מתוקשר, שהצגתו מעוררת את הרושם שלמעשה מדובר בסיפור הפרטי שלהם? התשובה תהיה, כמובן, שזוגות אחרים אינם מוכנים להחשף, וזו גם ההוכחה שטיפול תקשורתי בנושא ההומוסקסואלים אכן דרוש, אבל הוא לא צריך להתמודד כל פעם מחדש עם שאלת הלגיטימיות, אלא לקחת אותה כאקסיומה.

בקשר ללונדון

גם אתם קראתם כמוני, בעיתון, שלפי הסקרים החדשים יש לירון לונדון בתוכניתו "השאלה הבאה" בערוץ השני יותר אחוזי צפיה מאשר ל"יומן השבוע" הנצחי בערוץ הראשון ביום שישי בערב? אז אני גם יודע למה חל השינוי: כי אני ראיתי השבוע את "השאלה הבאה" ולא את "יומן השבוע". עדיין קשה לחזות מה יאמרו הסקרים בשבוע הבא, אז יכתוב כאן מישהו אחר, ומי יודע איזו תוכנית הוא יבחר מבין השתיים.

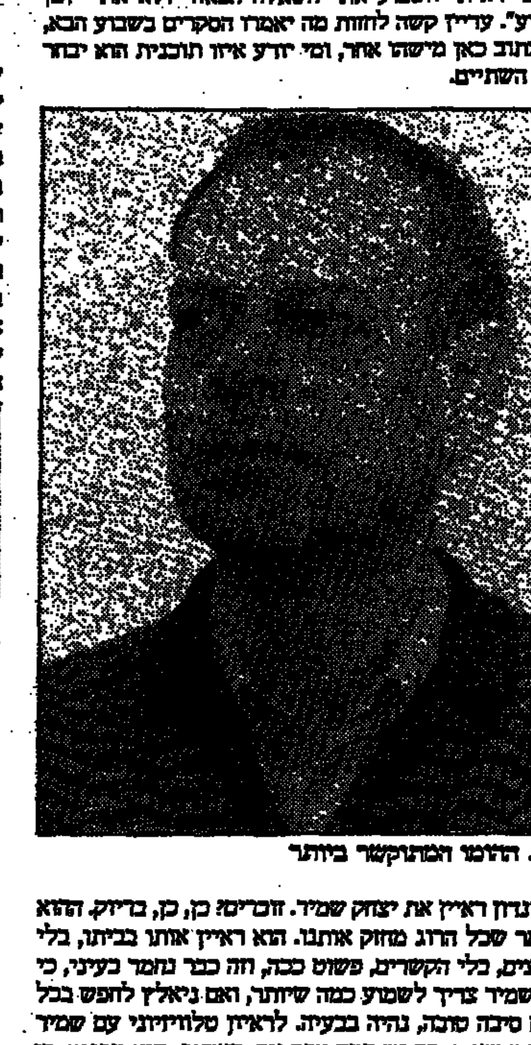
אבן. ההומו המתוקשר ביותר

לונדון ראיין את יצחק שמיר. זוכרים? כן, כן, בדיוק, ההוא שאמר שכל הרוג מחזק אותנו. הוא ראיין אותו בביתו, בלי תרוצים, בלי הקשרים, פשוט ככה, וזה כבר נחמד בעיני, כי את שמיר צריך לשמוע כמה שיותר, ואם ניאלץ לחפש בכל פעם סיבה טובה, נהיה בבעיה. לראיון טלוויזיוני עם שמיר ביום שישי בערב יש כמה אפקטים. ראשית, הוא מרגיע, כי הוא מזכיר לנו שאת הרע מכל כבר עברנו. שנית, הוא פשוט משעשע כשלעצמו, וזה נחמד שסוף סוף יש תוכנית בידור טובה ביום שישי. שלישית, בריצינות, זה באמת מדהים לחשוב שהאיש נמוך הרוח הזה היה פעם, לא מזמן, ראש הממשלה שלנו.

שמיר לא יודע לשקר, כי הוא פשוט לא יודע את ההבדל בין אמת לשקר, הוא חי בעולמו הילדותי שדמיון ומציאות משמשים בו בערבוביה, יחד עם עבר ועתיד. בין השאר הוא אמר ללונדון: "לא התנגדתי לשלום עם מצרים", ואחר־כך גם: "האינתיפאדה נגמרה בנצחון מוחלט שלנו. מי שמנע את הנצחון המוחלט היה מי שחתם על הסכם אוסלו". לונדון רצה לחבר את הראיון עם שמיר לאירוע הבא, כתבה על חגיגת חג המולד של עקורי איכרית וברעם, ושאל את שמיר מה דעתו על הבעיה. כאן מתגלה שמיר במלוא האנושיות החביבה שלו, כשהוא אומר: "לי לא מפריע המצב הקיים" ומוסיף חיוך המגובה בהרבה שביעות רצון עצמית. "...זו לא בעיה שלי" אך זו בעייתם של 3,000 העקורים, מקשה המראיין, "נו, בסדר, הם מסתדרים. הם יסתדרו". אלה רק שכנים. אני מאד מקווה שראיתם את זה בעצמכם, ולא פיספסתם. זה גם מאד משמח לדעת שירון לונדון מתגעגע ל"מסיבת גן".

יש תמורה

השבוע הבנתי סוף סוף למה אנחנו משלמים מסים. מי שרוצה לדעת, למשל, למה משלמים מס בריאות צריך רק לצפות בטלוויזיה, ולראות שיש סדרת תשדירים המסבירים על חוק ביטוח בריאות ממלכתי. ניכר שהושקעה עבודה רבה בתשדירים האלה. בשביל תשדירים כאלה צריך קריין, במאי, עורך, מפיק, כותב, צלם, מאפר, מלביש, תאורן, תפאורן (המודעות המתפרסמות בעמודים אלה מיועדות לנשים ולגברים כאחד) ועוד ועוד. צריך לשלם לכולם? אז בשביל זה צריך מס בריאות. כך גם לגבי מס על רווחים בבורסה (פשוט ונכון) שבו מסבירים לנו שמדובר באקט של צדק חברתי, וכן במס ערך מוסף, שיש לו נוהלים חדשים לגבי עסקאות שבין תחום ישראל לבין תחום הרשות הפלסטינית.

שמיר. הרע ביותר כבר מאחורינו. צילום: יצחק הררי

האמת היא שמדובר פה בסימביוזה בין המפלגות לבין מפיקי הסרטים ויוצריהם. לפני הבחירות לכנסת עובדים המפיקים בשביל המפלגות ומכינים להן סרטי תעמולה, שבאים לשכנע את הציבור להצביע בעד המפלגות. אלה מצידן, כאשר הן מצליחות להרכיב ממשלה, גומלות למפיקים על עזרתם המתוגמלת ומטילות עוד מסים על הציבור כדי שלמפיקים תהיה עוד עבודה. אבל הציבור אינו אוהב מסים ולכן הוא נוטה שלא להצביע למפלגות בבחירות הבאות. ולכן המפיקים צריכים לעבוד יותר קשה כדי לשכנע את הציבור להצביע בשבילן, ומתגלגל יפה יותר. העיקר שהמעגל תמיד שלם, והמס חוזר אל המשלם, כמו בומרנג. ■

ידמיצר

חידה קשה ומעצבנת / דן חמיצר

משימה מס' 189

על איזה גבול היא שמרה?

הוראות לפיצוח: לפניכם חידה מצויירת, שפתרונה עשוי לזכות אתכם בפרס מיוחד: עותק חתום של ספר הקריקטורות של מושיק לין "מתים לעשות שלום", בהוצאת זמורה ביתן מודן. הזוכה ייבחר מבין הפותרים שתשובתם הנכונה תגיע אלינו תוך עשרה ימים מיום פרסום החידה.

פתרון משימה 187: אברהם פלדה. האותיות בחידה הן סימני היסודות המרכיבים את הפלדה; הכדור עם הקידומת 03 מרמז על יו"ר הפועל תל אביב בכדורסל. זכו בפרס אמיר וערן הלינגר מפתח תקווה. הספר יישלח לכתובתם.

המען למשלוח תשובות: מזכירות מערכת "דבר", רח' שינקין 45, תל־אביב. מיקוד: 65233. נא לציין על המעטפה את מספר המשימה.

מחלות "הבימה"

אם את הדרמה בתיאטרון הלאומי חידדו הפערים בין שני המנהלים, הרי סממניה אינם בלעדיים ל"הבימה". המצוקה של רוב מוסדות התיאטרון והתרבות בארץ טמונה בהיעדר אקוטי של הנהגה. כבר שנים מדשדש התיאטרון הישראלי בעשייה אפרורית, נעדרת הישגים של ממש. מנהל בא ומנהל הולך והשיגרה לעולם נשארת

מירי פז

עות ספורות לפני שההנהלה הציבורית של "הבימה" החליטה על פיטוריהם של גרי בילו, המנהל האמנותי ודוד אלכסנדר, המנכ"ל, הציע בילו לאלכסנדר פיוס אחרון, במגמה להציל את כבודו של התיאטרון הלאומי, וגם את כבודם. פרס ורבין, הוסיף בילו ספק בהלצה, ידעו לגבור על משטמות העבר ולעבוד יחד בהצלחה. אם אנחנו לא נשכיל להתגבר על יצרינו, נוסיף נזק על נזק לתיאטרון, ובסופו של דבר ניאלץ ללכת יחד – הביתה.

אלכסנדר צפה תסריט שונה. הוא האמין שההנהלה הציבורית תשאיר אותו בתפקידו וגם תקבל את עמדתו, כלומר, תכפה פיטורין על בילו, והתבדה. יו"ר ההנהלה החדש אפרים ריינר הגדיר זאת כך: כשהמנהלים יורים זה בזה, בתיאטרון כמו בתיאטרון, אין ברירה, אלא להוריד מסך ולסלק את הגוויות.

המערכה האחרונה בדרמה שהתחוללה בתוככי התיאטרון הלאומי החלה לפני כשנה, כשההנהלה הציבורית בחרה בדוד אלכסנדר כמנכ"ל התיאטרון ובגרי בילו כמנהלו האמנותי. מי שמכיר במקצת את הנפשות הפועלות, ידע כי הזיווג מנבא רע. "הבימה" היתה אז על סף קריסה: גרעונות מצטברים, ביקורת ציבורית גואה על המנכ"ל הקודם, מורל ירוד בקרב השחקנים. אלכסנדר היה בחירה של אין ברירה, לאחר שכשלו כל המאמצים למנות איש מיומן ומוכשר לתפקיד. הוא היה חסר כל ניסיון בניהול תיאטרון גדול ומורכב כמו "הבימה". נסיונו הניהולי במוסד תרבות הסתכם בראשות קרן תל־אביב. עכשיו היה עליו להתמודד עם הגרעונות שהשאיר קודמו בתפקיד ולעבוד לצדו של מנהל אמנותי בעל אישיות דומיננטית, ניסיון רב בניהול תיאטרון, השקפה וטעמים אמנותיים מוגדרים.

אלכסנדר. במקום לראות במעמדו ובהישגיו של בילו נכס, ראה בהם איום. צילום: חנוך גוטמן

"הבימה". ספק אם מבנה ההיררכיה הדו־ראשית שלפיו המנכ"ל קודם למנהל האמנותי הוכיח את עצמו

בילו, שמועמדותו לניהול אמנותי של הבימה הועלתה כבר בעבר, הציג ניסיון מרשים בתיאטרון. הוא ניהל במשך 12 שנה את בית צבי, שהעלה כמה מן הבולטים בשחקני התיאטרון שלנו. לפני כן הצליח להטביע את חותמו על תיאטרון באר שבע, שעמד בראשו בשנים 1973־1981. בבאר שבע אין הפרדה בין מנהל אמנותי וכללי, ובילו מילא בהצלחה את שני התפקידים גם יחד. בהנהגתו היה באר שבע לאחד התיאטרונים הבולטים בארץ. אבל השפעתו על העשייה התיאטרונית בארץ חרגה מבאר שבע ומבית צבי. בילו נהנה ממעמד של כעין גורו בתיאטרון הישראלי. מנהלי רוב התיאטרונים בארץ נועצו בו בשאלות ליהוק. שחקנים ביקשו את הדרכתו בשאלות של עיצוב תפקיד. הוא לא רק גלאי כשרונות חד עין, אלא גם מכפה בסוד שלהם.

בילו היטיב להכיר ביכולת של שחקנים, במיומנויותיהם המיוחדות, והשכיל ללוותם במסלול שהבטיח הצלחה, ולהתאים להם את התפקידים המתאימים ביותר.

אלכסנדר, במקום לראות במעמדו ובהישגיו של בילו נכס, ראה בהם איום. במקום לרתום נכס זה לתועלת התיאטרון ולהצלחתו כמנכ"ל, רתם עצמו למלחמה על ביצור מעמדו כמספר אחד.

רק חודשים ספורים עמדו לרשותו של בילו כדי לממש את תוכניותיו בתיאטרון הלאומי. כשנכנס לתפקיד, היה מחוייב להחלטות רפרטואר וליהוק שהתקבלו בימי שמואל עומר, המנכ"ל הקודם. רק חמש מן ההפקות המועלות עכשיו ב"הבימה" הן פרי הבחירה והליהוק שלו. שתיים מהן, לפחות, הן הפקות שכל תיאטרון יכול להיות גא בהן: "רוקדים בלונסה" ו"שלוש אחיות". "ביקור הגברת הזקנה" בשיתוף עם התיאטרון הקאמרי הוא הצלחה קופתית. היה בבחירות אלה, על־אף שלא כולן עלו יפה, ראשיתו של ניסיון די אמיץ לחזור לעבודת אנסמבל. יש חולקים על גישתו ועל בחירותיו הרפרטואריות ובמיוחד על התעלמותו מן המחזה המקורי. לבילו יש תפיסה אמנותית מגובשת המעמידה את השחקן והאנסמבל בעדיפות ראשונה. גם המחזה הטוב ביותר, על־פי תפיסתו, ייכשל אם אין בתיאטרון אפשרות לליהוק נכון.

מי שלא הופתע מכישלון הזיווג בילו־אלכסנדר הוא יוסי פרוסט, ראש מינהל התרבות. פרוסט, שהזהיר את השרה שולמית אלוני ואת ההנהלה הציבורית מפני הכישלון הצפוי, סבר גם שאין לתמוך בתיאטרון, בניגוד גמור לעמדת השרה שהזרימה לא מכבר תמריץ כספי נכבד להצלת התיאטרון.

אם את הדרמה בתיאטרון הלאומי חידדו הפערים בין שני המנהלים, הרי סממניה אינם בלעדיים ל"הבימה". המצוקה של רוב מוסדות התיאטרון והתרבות בארץ טמונה בהיעדר אקוטי של הנהגה. כבר שנים מדשדש התיאטרון הישראלי בעשייה אפרורית, נעדרת הישגים של ממש. מנהל בא ומנהל הולך והשיגרה לעולם נשארת. אלה תמיד אותם אנשים שמחליפים כיסא בכיסא. הצלחה וכישלון הם מוד זהה במשחק הזה. איש אינו מעז ליטול סיכונים – לא במינויי מנהלים, לא ביזמה, ולו צנועה, לגבש תפיסה אמנותית בעלת משמעות. המסתכנים ביוזמות כאלה נבלמים בדרך־כלל על־ידי שותפיהם בהנהלה. ניהול תיאטרון הוא אתגר קשה שיש בו יסוד מוצק של הימור. לא תמיד ההשקעה הטובה והמאומצת ביותר מניבה את התוצאות הטובות ביותר. אך מי שאינו מוכן להסתכן בהימור, מוטב שלא יעשה תיאטרון. ההעזה להסתכן ולהמר היא תנאי הכרחי לכל מנהיגות.

ספק אם מבנה ההיררכיה הדו־ראשית שלפיו המנכ"ל קודם למנהל האמנותי הוכיח את עצמו. מנכ"לים מקצועיים שאינם מנהלים אמנותיים לא הצליחו לסיים את תפקידם בפחות גרעונות מכפי שעשו זאת בעבר מנהלים אמנותיים שלא היו מומחי פיננסים. אך יש הטוענים כי זה הסיכון המחושב ביותר בתיאטרון הישראלי: ככל שתעשה גרעונות גדולים יותר, תבטיח לעצמך תמיכה ממסדית נדיבה יותר. מומחיותו של המנכ"ל היא, אם כן, להוכיח שהוא יודע לעשות גרעונות טוב יותר ולכן גם לשאוב יותר כספים מן הרשויות (הממשלה, העירייה). אך מנהל מומחה, אפילו הוא אשף בגיוס כספים, אינו תחליף להנהגה בתיאטרון. ההנהגה בתיאטרון חייבת להיות אמנותית. ייתכן שאין זה מן הנמנע לחזור להיפוך הפירמידה: מנהל אמנותי בראש ההיררכיה, ולצדו מנהלי כספים ושיווק יעילים. בלי מנכ"ל מומחה. ■

בילו. מעין גורו בתיאטרון הישראלי